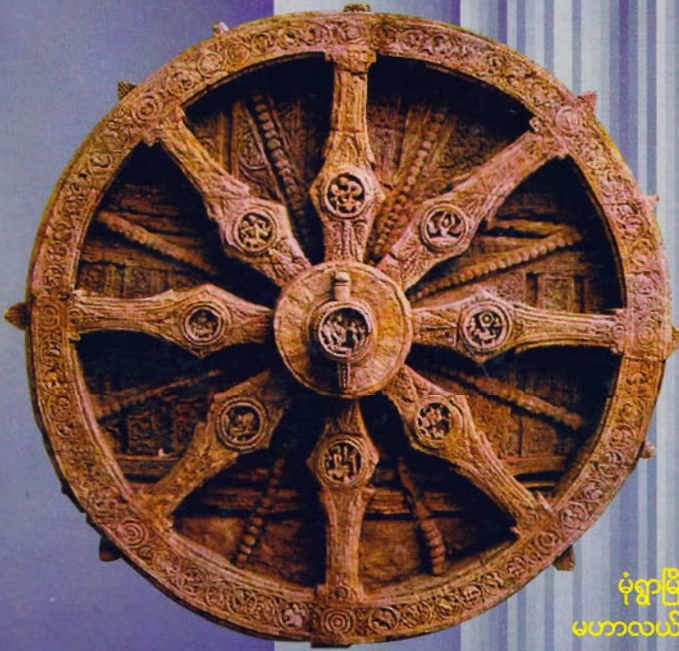

လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး

ကျမ်းဂန်

မုံရွာမြို့
မဟာလယ်တီတိုက်
ကျေးဇူးတော်ရှင် ကမ္ဘာကျော်
လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး
ပြုစုတော်မူသော

ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ

ဒုတိယ အကြိမ်
မုံရွာမြို့လယ်တီရောင်ခြည် ကွန်ပျူတာစာပေ
ရန်ကုန်မြို့မိခင်ရောဂါတီ စာအုပ်တိုက်

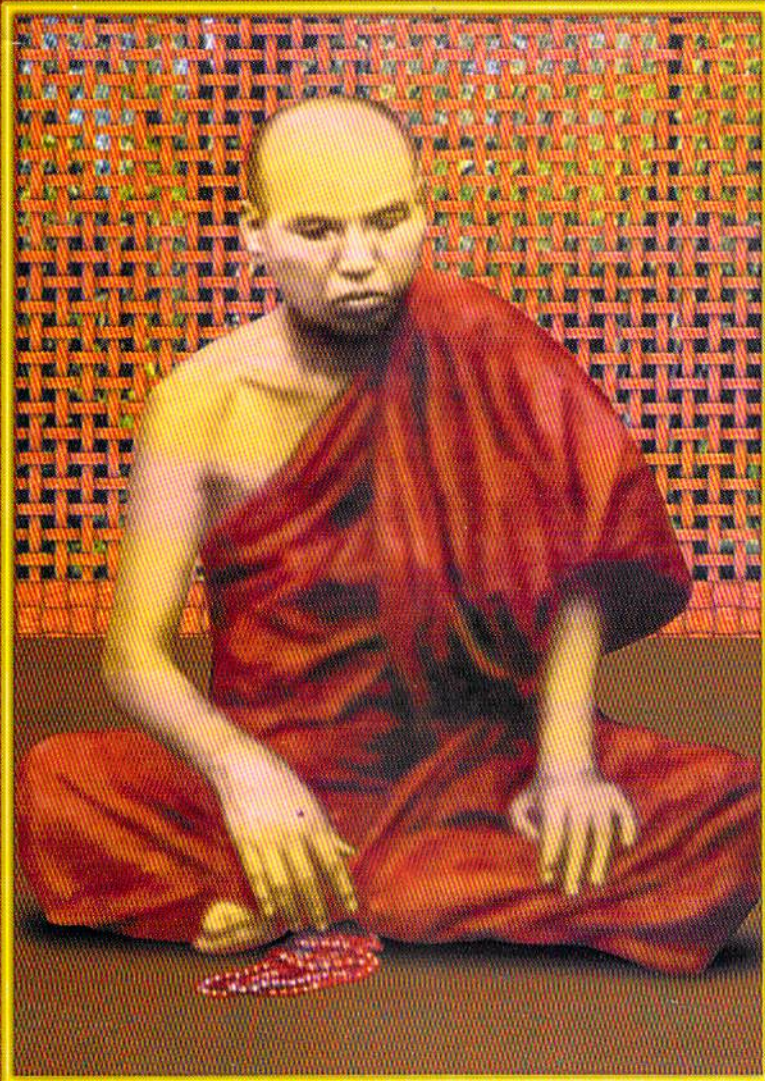
ဘောဂသမ္ပတ္တိနောက်ကိုလိုက်နေလျှင် လူ့ခန္ဓာပဒေသာပင် အညွန့်မပေါက်၊
မတ်တပ်သေ မတ်တပ်ခြောက်လိမ့်မည်။

ဘောဂသမ္ပတ္တိကို စွန့်ခွါ၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာ စီးဖြန်းလေ့ကျက်ခဲ့လျှင်
ဘဝပဒေသာပင် ပွားစည်း၍ လူမင်း၊နတ်မင်း၊ဗြဟ္မာမင်းအဖြစ် သာမက
ဗောဓိဉာဏ်ဆုထူးရှင်များပင် ဖြစ်နိုင်ကြပေလိမ့်မည်။

လူဖြစ်ခိုက် ဘဝပဒေသာပင် စိုက်ပျိုးနိုင်ရန် ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီကို လက်စွဲပြုသင့်၏။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဒီလင်ခေါ် “စာပေပါရဂူ” ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ

ကျေးဇူးတော်ရှင် ပဌမ လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးပုံ

မိခင်သည်လောကကို သိမြင်စေသည်

အမတ် ဒဂေါ စ သော ဟောတိ၊ ယော ဓမ္မေ အနုသာသတိ၊
တရားအလှ၊ ပေးလှူသူသည် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို ပေးလှူသည် မည်၏။
မြတ်ဗုဒ္ဓ

◆ စေတနာ အာသိသ ◆

ဘာသာ၊ သာသနာဖြူ စာပေများကို

- * တိမ်းပါးမှားယွင်းခြင်း မရှိစေရန် စောင့်ရှောက်ထုတ်ဝေမည်။
- * တိမ်မြုပ်ပျောက်ကွယ်ခြင်း မရှိစေရန် ဖော်ထုတ်မည်။
- * မိမိအမြတ်အစွန်း ရရှိရေးသက်သက်အတွက် မဟုတ်၊ သာသနာတော် ထွန်းကားရေးအတွက် စီစဉ်ထုတ်ဝေမည်။

မိခင်ဧရာဝတီစာအုပ်တိုက်

ဒို့တာ ဝန်ဆေးသုံးပါး

ပြည်ထောင်စု မပြိုကွဲရေး	ဒို့အရေး
တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်မှု မပြိုကွဲရေး	ဒို့အရေး
အချုပ်အခြာအာဏာ တည်တံ့ခိုင်မြဲရေး	ဒို့အရေး

ပြည့်သူ့သဘောထား

- ပြည်ပအားကိုး ပုဆိန်ရိုး အဆိုးမြင်ဝါဒီများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
- နိုင်ငံတော် တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးနှင့် နိုင်ငံတော် တိုးတက်ရေးကို နှောင့်ယှက် ဖျက်ဆီးသူများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
- နိုင်ငံတော်၏ ပြည်တွင်းရေးကို ဝင်ရောက်စွက်ဖက် နှောင့်ယှက် သော ပြည်ပနိုင်ငံများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
- ပြည်တွင်းပြည်ပ အဖျက်သမားများအား ဘုံရန်သူအဖြစ် သတ်မှတ် ချေမှုန်းကြ။

မျက်နှာစုံ ဖွင့်ဆိုချက်

- * သံသရာ၏လည်တတ်သော သဘောကို လှည်းဘီးနှင့် ကိုယ်စားပြု၏... .
- * မိမိပြုသမျှ ကံဝင့်ကြွေးသည် လှည်းဘီးပမာ ထက် ကြပ်လိုက်၏... .
- * ဝင့်သံသရာ ပြတ်စေရန် ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ် စီးဖြန်းရမည်... .

မိခင်ဂျောဝတီ

ဗုဒ္ဓါဗြဟ္မိ၊ မဟာလယ်တီတိုက်

ကျမ်းပြုအကျော်

ကျေးဇူးတော်ရှင်

လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး

ရေသားပြုစုတော်မူသော

ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ

ဗုဒ္ဓါဗြဟ္မိ၊ လယ်တီရောင်ခြည် ကွန်ပျူတာစာပေနှင့်

မိခင်ရောဝတီ၊ စာတည်းအဖွဲ့တို့က စာပြင် သန့်စင်သည်။

မိခင်ရောဝတီစာအုပ်တိုက်

မိခင်စာအုပ်အမှတ် (၃၃)

Mother Ayeyarwaddy Publishing House

- စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ် - ၁၇၄ / ၂၀၀၀ (၄)
- မျက်နှာပိုးခွင့်ပြုချက်အမှတ်- ၇၉ / ၂၀၀၂ (၂)
- အုပ်စု (၁၀၀၀) - ၂၀၀၂ ဖေဖော်ဝါရီ
- တန်ဖိုး - ၆၀၀ ကျပ်
- စီစဉ်သူ - မိခင်ဧရာဝတီစာအုပ်တိုက်မိသားစု
- ဒေါ်ရွှေဝါစိုး (အထွေထွေတာဝန်ခံ)
- ဒေါ်ချယ်ရီသိန်း (စီမံရေး)
- ဒေါ်မိုးမြင့်စိုး (ထုတ်လုပ်ရေး)
- ဒေါ်ထားထားဦး (ဖြန့်ချိရေး)
- ဒေါ်ခင်စန်းဝေ (ကွန်ပျူတာစာမီ)
- မျက်နှာပိုးအပြင်အဆင် - ကိုဝင်းဌေး (Graphic Design)
- အတွင်းပလင် - ကိုအောင်ခင်ဦး
- မျက်နှာပိုးပုံနှိပ်သူ - အင်ကြင်းဦးပုံနှိပ်တိုက် (မြ - ၀၆၄၂၆)
- အတွင်းပုံနှိပ်သူ - ရတနာမိုးပုံနှိပ်တိုက် (မြ - ၀၅၇၅၉)
- ထုတ်ဝေသူ - ဦးထွန်းထွန်းဦး၊ နှင်းဦးလွင်စာပေ၊
အမှတ် (၅၃၃- A)၊ (၀)ရပ်ကွက်၊
ပြည်လမ်း၊ ကမာရွတ်။

တစ်ပြည်လုံး ဖြန့်ချိရေး - မိခင်ဧရာဝတီစာအုပ်တိုက်
 တိုက် (၄)၊ အခန်း (၄၀၂)၊ တို့တော်တိမ်ရာ၊ မင်္ဂလာတောင်ညွန့်မြို့နယ်၊
 ရန်ကုန်မြို့၊ ☎ ၀၀- ၇၀၁၄၃၀
 ဘုန်းမြင့်ပိရတတ်စာအုပ်ဆိုင်၊ ရွှေတိဂုံဘုရား၊ ဈေးတော်ရွှေ၊ ရန်ကုန်မြို့။

လယ်တီဒီပနီ ထွန်းကား ပြန်ပွားရေးအဖွဲ့၏ အမှာစာ

ဗုဒ္ဓဘုရားပွင့်တော်မူရာအခါ

ဗုဒ္ဓဘုရား ပွင့်တော်မူ၍ ၄၅-ဝါ တိုင်တိုင် တရားတော်များကို ဟောကြားတော်မူခဲ့ပြီး ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူသွားပါသော်လည်း ဟောကြားတော်မူခဲ့သည့် “တရားတော်များ”ကိုပင် ဘုရားအရာ၌ ထားတော်မူခဲ့သဖြင့် ယခုအခါ ဗုဒ္ဓဘုရား ပွင့်တော်မူရာ အခါကဲ့သို့ပင် ရှိနေပါသည်။

ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး

အကျွန်ုပ်တို့ ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တီဆရာတော် ဘုရားကြီး သည် ဘုရားကိုယ်စား “ဘုရား” အမည်တော်ရ ဓမ္မစေတီ၊ ခက်ခဲ နက်နဲ လှသော ဝိဇုကတ်တော်မှ ထုတ်နုတ်၍ လူအများ ဓမ္မအရသာ ခံစားနိုင် ရန် ဗုဒ္ဓဒေသနာတော်နှင့်အညီ ဒီပနီကျမ်းပေါင်း တစ်ရာကျော် ရေးသား၍ ဤကမ္ဘာအား ဝိဇ္ဇာဓာတ် အလင်းရောင် ပြန့်စေတော်မူခဲ့ သည်။

ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တီဆရာတော်ဘုရား၏ ဆန္ဒတော်

ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တီဆရာတော် ဘုရားကြီးသည် ရေးသား ထားသော ကျမ်းစာများကို ပြည်တွင်းပြည်ပ ပြန့်နှံ့စေလိုသော ဆန္ဒရှိ တော်မူခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် ဗုဒ္ဓဘုရား၏ တရားတော်များကို ဘာသာ အမျိုးမျိုးဖြင့် ရိုက်နှိပ်ကြကာ ကမ္ဘာသို့ဖြန့်ရန် အချိန်ရောက်ပြီဟု နိုင်ငံခြား ဗုဒ္ဓဘာသာအသင်းကြီး၌ သြဝါဒပေးတော်မူခဲ့သည်။

လယ်တီဒီပနီ ထွန်းကားပြန်ပွားရေးအဖွဲ့

စစ်ကိုင်းတိုင်း မုံရွာမြို့ မဟာလယ်တီကျောင်းတိုက်ကြီး၏ ပဓာန နာယက နဝမလယ်တီဆရာတော် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ လယ်တီဘဒ္ဒန္တ ကေလာသ၊ ရန်ကုန်မြို့ နာဂလှိုဏ်ဂူ ဘုရားကုန်းမြေ ကလေးဝတောရ စာသင်တိုက်၏ ပဓာနနာယက နယ်စပ်ဒေသနှင့် တိုင်းရင်းသား ဖွံ့ဖြိုးရေး ဘုန်းတော်ကြီးသင်ပညာရေး အလယ်တန်းကျောင်း ကျောင်းအုပ် စမ်းချောင်း လယ်တီဝိပဿနာကျောင်းတိုက်၊ လှည်းကူး လယ်တီတောရ ကျောင်းတိုက်တို့၏ ပဓာနနာယက နိုင်ငံတော် သံဃာမဟာနာယက ဒွိပိဋကဓရ ဒွိပိဋကကောဝိဒ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ လယ်တီဘဒ္ဒန္တ ဇာဂရာဘိဝံသ ဆရာတော်တို့ ဦးဆောင်ပြီး လယ်တီ နိကာယဝင် ဆရာတော်ကြီးများနှင့် လူပညာရှိများ စုပေါင်းလျက် လယ်တီဒီပနီ ထွန်းကားပြန်ပွားရေးကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။

ဆန္ဒတော်ဖြည့်

ဖွဲ့စည်းထားသော လယ်တီဒီပနီ ထွန်းကားပြန်ပွားရေး အဖွဲ့သည် ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တီဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ ဆန္ဒတော်ကို ဖြည့် နိုင်ရန် မိခင်ဧရာဝတီစာအုပ်တိုက်အား ဒီပနီကျမ်းစာများကို ရိုက်နှိပ် ရန် ခွင့်ပြုသဘောတူခဲ့ပါသည်။

လယ်တီဒီပနီထွန်းကား ပြန်ပွားရေးအဖွဲ့

ပုံရွာမြို့

လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး

ထေရုပ္ပတ္တိ အကျဉ်းချုပ်

စာတိဋ္ဌာနနှင့် ဓမည်းတော်၊ မယ်တော်

ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တီဆရာတော် ဘုရားကြီးသည် မြန်မာ သက္ကရာဇ် ၁၂၀၈ -ခုနှစ်၊ နတ်တော်လဆန်း ၁၃-ရက် အင်္ဂါနေ့တွင် ဒီပဲယင်းမြို့နယ် နိုင်ပြင်ရွာ၌ ဖွားမြင်တော်မူခဲ့သည်။ ဓမည်းတော်မှာ ဦးထွန်းသာဖြစ်၍ မယ်တော်မှာ ဒေါ်ကြီးဖြစ်သည်။

ဦးထွန်းသာ - ဒေါ်ကြီးတို့တွင် သားသမီးခြောက်ဦး၊ ထွန်းကားခဲ့ရာ ယင်းတို့မှာ -

- (၁) ပထမ အကြီးဆုံးသား (ငယ်စဉ်က ကွယ်လွန်)
- (၂) ဒုတိယသား မောင်တက်ခေါင် (လယ်တီဆရာတော်)
- (၃) တတိယသား မောင်တက်စွာ (လူဝတ်ကြောင်)
- (၄) စတုတ္ထသား မောင်တက်ဖွား (ပထမပြန် ဦးကုမာရ)
- (၅) ပဉ္စမသား မောင်တက်ထွား (ဆရာတော် ဦးကိတ္တိ)
- (၆) ဆဋ္ဌမသမီး မမြလေး တို့ဖြစ်ကြသည်။

သို့ဖြစ်ရာ သားသမီး ခြောက်ဦး ရှိသည့်အနက် ဒုတိယသား၊ စတုတ္ထသားနှင့် ပဉ္စမသားများမှာ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ခဲ့ကြသည်။

၁။ အဋ္ဌ သုဉ် ချိ ဇက်၊ သက္ကရာဇ်၊ ဖွားလစ် ကျမ်းဆရာ။ (ပရမတ္ထသံခိပ်နိဂုံး)

၂။ “လယ်တီထေရုပ္ပတ္တိ” စာအုပ်များနှင့် “လယ်တီဒီပနိ ကျမ်းဦးနိဒါန်း” များတွင် ဖော်ပြထားသကဲ့သို့ လယ်တီဆရာတော်၌ မွေးချင်းငါးဦး မဟုတ်၊ မွေးချင်း ခြောက်ဦးသာ အမှန်ဖြစ်သည်။

လယ်တီဆရာတော် ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်း

မင်္ဂလာနိမိတ်ထူးနှင့် ငယ်နာမည်

လယ်တီဆရာတော် လောင်းလျာဖြစ်သူ ဒုတိယသားကို ဖွားမြင်ဆဲ အချိန်တွင် အိမ်ဥပစာအတွင်းရှိ မန်ကျည်းပင်ကြီး၌ ထောင်ထားသော ဝါးလုံးများ ကြားထဲမှ စို(သက်တံ)ကြီး ပေါ်ထွက်လာကာ ကောင်းကင်သို့ ထိုးတက် သွားပြီးမှ တစ်ဖန် ညွတ်ကိုင်ပြီး အိမ်တွင်းသို့ ဝင်ရောက်လာပြန်သည်။ ထို့နောက်တစ်ဖန် ယင်းစို (သက်တံ)ကြီးသည် အိမ်တွင်းမှ အိမ်ခေါင်မိုးသို့ ပျံတက်ပြီး အဝါတစ်တန်၊ အပြာတစ်တန်၊ အနီတစ်တန်ဖြင့် ရောင်မျိုးစုံ ယှက်သန်းကာ ကောင်းကင်လမ်းသို့ ပျံသန်းပျောက်ကွယ်သွားသည်။

ယင်းကဲ့သို့သော မဖြစ်ဖူးမြဲ ထူးကဲလှသည့် မင်္ဂလာနိမိတ်ထူးကို အစွဲပြု၍ လယ်တီဆရာတော် လောင်းလျာဖြစ်သော ဒုတိယသားကို မောင်တက်ခေါင် ဟူ၍ အမည်ပေးခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ကျောင်းအပ်ခြင်းနှင့် ရှင်သာမဏေဘဝ

မောင်တက်ခေါင် ၁၀- နှစ်သား အရွယ်တွင် စိုင်ပြင်ရွာ ကျောင်းမ ကျောင်း ဆရာတော် အရှင်နန္ဒထံ ပညာသင်ကြားရန် ကျောင်းအပ်နှံခဲ့သည်။ ကျောင်းသားအဖြစ်ဖြင့် ဘုန်းကြီးကျောင်း ပညာရေး၏ သင်ရိုးဖြစ်သော မင်္ဂလာသုတ်၊ နမက္ကာရ၊ ရတနာရွှေချိုင့်၊ အတွင်းအောင်ခြင်း၊ အပြင်အောင်ခြင်း၊ လောကနိတိ၊ ဓမ္မနိတိ၊ ပရိတ်ကြီး စသည်တို့ကို သင်ကြားခဲ့သည်။

အသက် ၁၅- နှစ်သားအရွယ် ရှင်သာမဏေပြုရာ ဘွဲ့အမည်မှာ ရှင်ဉာဏဓဇ ဖြစ်သည်။ ရှင်ဉာဏဓဇသည် သာမဏေဘဝဖြင့် ဆရာတော် အရှင်နန္ဒထံ၌ မြန်မာနိုင်ငံ ပါဠိပညာရေး၏ သင်ရိုးဖြစ်သော ကစ္စည်းသဒ္ဒါကြီး၊ အဘိဓမ္မတ္ထ သင်္ဂြိုဟ်၊ ဝိထိလက်ရိုး၊ ဗာတိကာ၊ ဓာတုကထာ၊ ယမိုက်၊

၁။ 'မုံရွာ လယ်တီ တောရပ်မိ၊ မထေရ် ဉာဏ်ဓဇာ'ဟူသော 'ပရမတ္ထသံခိင်' နိဂုံးမှ ဉာဏ်ဓဇာဟူသော စကားရပ်ဖြင့် ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ကြီး ကိုယ်တော်တိုင် ယင်း၏ ဘွဲ့အမည်ကို 'ဉာဏဓဇ' ဖြစ်ကြောင်း မော်ထုတ် သွားတော်မူခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု လယ်တီပဏ္ဍိတ ဆရာဦးမောင်ကြီးက သူ၏ 'ပရမတ္ထသံခိင် အမေးအဖြေ'၌ ဖြေဆိုရေးသားထားသည်။

လယ်တီဆရာတော် ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်း

ပဋ္ဌာန်း စသော နေ့ဝါညဝါ ကျမ်းများကို သင်ကြားခဲ့သည်။

ဆယ်ကျော်သက်က ရေးသားဖွဲ့ဆိုခဲ့သော ကျမ်းနှင့်ကဗျာများ

၁၈- နှစ်အရွယ်တွင် ရဲထွက်ရွာ အရှေ့ဘက် ဝေဒပါရူဆရာတော် အရှင်ဂန္ဓမာအထံ၌ ဗေဒင်ဘက်ဆိုင်ရာ ပညာရပ်များကို သင်ယူခဲ့သည်။ ယင်းသို့ သင်ယူရင်း ကျည်းကန်ကိုရင်ကြီး၏ လင်္ကာကို နည်းယူပြီးလျှင် ဗိုလ်၊ သုဇိတာ၊ ဗျဉ္ဇကာ၊ ဇာတာဖွဲ့ သင်္ကြန်တွက် လက်ရိုးလင်္ကာများကို ဖွဲ့ဆို ရေးသားတော်မူခဲ့သည်။

ထိုစဉ်က သာမဏေဘဝဖြင့်ပင် မဟော်ဇာတ်ထုပ်နှင့် မဟော် ကျေးစေခန်း ရတု၊ ရှင်လောင်းလှည့် (သျှိုးလိုက်)ရတုကဗျာများကိုလည်း ဖွဲ့ဆို ရေးသားတော်မူခဲ့သည်။

ထို့ပြင် သဒ္ဒါဘက်ဆိုင်ရာ သဒ္ဒါငယ်ကျမ်းများကို သင်ယူရင်း ဝါစူ ဝါစက အကောက်ကျမ်းဟောင်းကို အားမရသဖြင့် 'ဝါစူဝါစက အကောက် ကျမ်းသစ်'ကိုလည်း သာမဏေဘဝ ဆယ်ကျော်သက်ကပင် ရေးသားပြုစုခဲ့သေး သည်။

အားမရနိုင်သော စာကြည့်ဝါသနာ

သက္ကရာဇ် ၁၂၂၈-ခု ကဆုန်လဆန်း ၆ -ရက်နေ့တွင် သာမဏေ ရှင်ဉာဏဓဇသည် စိုင်းပြင်ရွာ ကျောင်းမကျောင်း ခဏ္ဍာသိမ်၌ ဆရာတော် အရှင်နန္ဒကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြုကာ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်။

ရဟန်းတော် အရှင်ဉာဏဓဇကား အားရသည်ဟု မရှိလောက်အောင် စာကြည့်ဝါသနာ ပါလွန်းလှသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာတော် အရှင်နန္ဒက သူ၏စာတိုက်ကြီး ငါးလုံးရှိ မြန်မာနိဿယများကို ကြည့်ရှုရန်

သို့သော် ဆရာတော်ကြီး၏ 'ပါရမီဒီပနီကျမ်း'နိဂုံး ၄ -ဂါထာအနက် တတိယမြောက် ဂါထာတွင် 'မယာ ဉာဏာဘိဝံသေန'ဟူ၍ ယင်း၏ ဘွဲ့အမည်မှာ 'ဉာဏာဘိဝံသ'ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြထားသည်ကိုလည်း တွေ့ရှိကြရသေးသည်။

မိခင်ဧရာဝတီ

လယ်တီဆရာတော် ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်း

ခွင့်ပြုခဲ့သည်။ ဤမျှနှင့် အားမရသေး၍ စိုင်းပြင်ရွာ မြင်တင်တိုက် ဆရာတော် အရှင်ဓမ္မထံ၌ရှိသော စာတိုက်ကြီး ငါးလုံးမှ မြန်မာနိဿယ ဟူသမျှကိုလည်း အားလုံး ကြည့်ရှုတော်မူလိုက်သေးသည်။

ထို့နောက် စိုင်းပြင် ၂ - ရွာတွင် တည်ရှိသော ကျောင်းတိုက်ကြီး ငါးတိုက်မှ မြန်မာပြန် နိဿယများကို အကုန်ကြည့်ရှုတော့မည်ဟု ကြံစည် တော်မူသေးသည်။ သို့သော် မန္တလေးမြို့သို့ ကြွ၍ ပညာသင်လိုသောကြောင့် ယင်းအကြံမှာ အထမမြောက်ခဲ့ပေ။

မန္တလေးမြို့ စံကျောင်းတိုက်၌ ပညာသင်ကြားခြင်း

သို့ဖြင့်ပင် ရဟန်းတော် အရှင်ဉာဏဓဇသည် ၁၂၃၁ -ခုနှစ်တွင် မိမိဖွားမြင်ရာ စိုင်းပြင်ရွာမှ မန္တလေး ရတနာပုံနေပြည်တော် မြောက်ပြင် မင်္ဂလာစံကျောင်းတိုက်သို့ ပညာသင်ကြားရန် ကြွရောက်တော်မူခဲ့သည်။

ရဟန်းတော် အရှင်ဉာဏဓဇသည် ရဟန်း ၁-ဝါမှ၊ ၁၆-ဝါ အထိ ၁၆- နှစ်တိုင်တိုင် စံကျောင်းတိုက်၌ နေထိုင်ကာ 'သုဒဿန ဝရ ဓမ္မသာမိ မဟာဓမ္မ ရာဇာဓိရာဇေရု' ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဒုတိယစံကျောင်း ဆရာတော် ဘုရားကြီးထံ၌ ဝိနည်း ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာများနှင့် အဘိဓမ္မာ အဋ္ဌကထာ ၃-ကျမ်းကို သင်ယူတော်မူသည်။

ထိုအချိန်က ဒုတိယစံကျောင်း ဆရာတော် ဘုရားကြီးမှာ မန္တလေး ရွှေမြို့တော်တွင် စာချ နာမည်အကျော်ကြားဆုံးဖြစ်၍ စာလိုက်သံဃာ ၁၀၀၀-ကျော် အထိပင် ရှိခဲ့ဖူးသည်။

ထို့နောက် ရဟန်းတော် အရှင်ဉာဏဓဇသည် အဆိုပါ ဝိနည်း အဘိဓမ္မာ ပါဠိ အဋ္ဌကထာများကိုပင် မကုဋ္ဌာရာမ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ထံ၌လည်း သင်ယူတော်မူပြန်သည်။

လယ်တီဆရာတော် ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်း

‘လုံပဏ် - လင်းပဏ်’ ဘယ်ပဏ်သာ၍ တတ်သနည်း

ထိုအချိန်က ဒုတိယ စံကျောင်းဆရာတော် ဘုရားကြီးထံ (၁) ‘ရာဇဂုရု’ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ အလုံဇာတိ မိုင်းခိုင်းဆရာတော် ဦးပဏ္ဍိတနှင့် (၂) ‘ရာဇဂုရု’ ဘွဲ့တံဆိပ်တော် မရသော စလင်းဇာတိ ဆရာတော် ဦးပဏ္ဍိစွ ဟူ၍ စာတတ် ပေတတ် ပထမစာချ တပည့်ကြီးနှစ်ပါးရှိရာ စံကျောင်းတိုက် ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ‘လုံပဏ် - လင်းပဏ်၊ သည်နှစ်ပဏ်တွင် ဘယ်ပဏ်သာ၍ တတ်သနည်း’ ဟု ကဗျာစပ်ဆို မေးခွန်းထုတ်ခြင်း ခံရသည်အထိ ပရိယတ္တိ စာပေလောက၌ ထင်ရှားကျော်ကြားသော စာချတပည့်ကြီးနှစ်ပါး ဖြစ်သည်။

ရဟန်းတော် အရှင်ဉာဏဓဇသည် စံကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး ထံ၌ အထက်ပါအတိုင်း ဝိနည်းနှင့် အဘိဓမ္မာ ပါဠိ အဋ္ဌကထာများကို သင်ယူခဲ့သည့်အပြင် အဆိုပါ လုံပဏ်၊ လင်းပဏ်ဟူသော ပထမစာချကြီး နှစ်ပါးတွင် စလင်းဆရာတော် ဦးပဏ္ဍိစွ၏ တပည့်ရင်းလည်း ဖြစ်သည်။ စလင်းဆရာတော် ဦးပဏ္ဍိစွထံတွင် ရဟန်းတော် အရှင်ဉာဏဓဇသည် ပါဏိတျာဒိအဋ္ဌကထာ၊ သမ္မောဟဝိနောဒနိ အဋ္ဌကထာ၊ ပဉ္စမကြိမ် အဋ္ဌကထာ စသည်တို့ကို အာစရိယ ဟတ္ထမုဋ္ဌိ ဆုပ်မိ ကိုင်မိရှိအောင် ဆိုဝါ တက်ဝါနှင့် သင်ယူတော်မူခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့်လည်း ရဟန်းတော် အရှင်ဉာဏဓဇသည် လယ်တီ ဆရာတော် အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိလာသောအခါ၌ ‘ငါ၏ဗိုက်ထဲမှာ ရှိသမျှ ပညာများသည် စလင်း ဦးပဏ္ဍိစွ ဟာတွေချည်းပဲ’ဟူ၍ မကြာခဏ မိန့်ကြား တော်မူလေ့ရှိပေသည်။”

၁။ လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးက လယ်တီဦးပဏ္ဍိတ (..... လယ်တီပဏ္ဍိတ ဆရာဦးမောင်ကြီး)အား ပြောပြဖူးသော စကား။

လယ်တီဆရာတော် ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်း

ယောအတွင်းဝန်၏ ဩဝါဒ

ရဟန်းတော် အရှင်ဉာဏဓဇကေား အစဉ်အလာသမား၊ သမားရိုးကျ သမား မဟုတ်ပေ။ ငယ်စဉ်ကပင် တော်လှန်သော အတွေးအခေါ်ရှိသူ ဖြစ်သည်။

ထိုအချိန်က မန္တလေးရွှေမြို့တော်ရှိ ထင်ရှားသော ပညာရှိကြီးများ ရှိသည့်အနက် ရွှေပြည်ဝန်ကြီးခေါ် ယောအတွင်းဝန် ဦးဖိုးလှိုင်မှာ တော်လှန်သော အတွေးအခေါ် အယူအဆရှိသူ ဖြစ်သည်။

သို့ဖြစ်ရာ ရဟန်းတော် အရှင်ဉာဏဓဇသည် ယောအတွင်းဝန် ဦးဖိုးလှိုင်၏ တော်လှန်သော အတွေးအခေါ် အယူအဆများကို နှစ်သက် စွဲလမ်းသလောက်၊ ဦးဖိုးလှိုင်၏ ခေတ်မီသော စာရေးနည်း၊ စာရေးဟန်များ ကိုလည်း အားကျသည်၊ အတုယူလိုသည်၊ နည်းယူလိုသည်။

ထို့ကြောင့်လည်း သီတင်းနေ့များတွင် ယောအတွင်းဝန် ဦးဖိုးလှိုင်ထံသို့ ကြွရောက်လာကာ ပိဋကတ်တော်၌ ယူဆပုံနည်းများနှင့် မြန်မာစာရေးနည်း ရေးဟန်များကို နည်းခံခဲ့သည်။ ထိုအခါ ယောအတွင်းဝန်က 'ဦးပဉ္စင်းကလေး စာတတ်ချင်သလား၊ စာတတ်ချင်ရင် ကထာဝတ္ထု၊ အဋ္ဌကထာကို နိုင်နင်းအောင် သင်ကြားပါ'ဟု ဩဝါဒစကားဖြင့် နည်းပေးညွှန် ကြား လျှောက်ထားခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ယောအတွင်းဝန်က ပိဋကတ်၌ တော်လှန်သည့် အတွေးအခေါ် အယူအဆများကိုလည်း ပြောကြား လျှောက်ထားလိုက်သေးသည်။

ထိုစဉ်က ပြောကြားလိုက်သော ယောအတွင်းဝန်၏ တော်လှန်သည့် အတွေးအခေါ် အယူအဆများနှင့် ပတ်သက်၍ ရဟန်းတော် အရှင်ဉာဏဓဇ သည် လယ်တီဆရာတော်အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိလာသောအခါ၌ တပည့်ဖြစ်သူ လယ်တီ ဦးပဉ္စိတ (နောင် လယ်တီပဉ္စိတ ဆရာဦးမောင်ကြီး)အား 'အိမ်... ယောဆိုတာ လူတတ်ကွယုံ၊ သူဟာ ပထမတန်း ပညာရှိကြီးပဲ၊ စကားဆန်း အင်မတန် ပြောတတ်တဲ့သူ၊ သူ ပညာရှိမို့ သူပြောတဲ့စကား ငါမှတ်ထားတာပဲ၊

မိခင်ဧရာဝတီ

လယ်တီဆရာတော် ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်း

နို့ပေမယ့် *** ကျမ်းတွေက^၁ အလွန်ခိုင်မာတဲ့ သင်္ဂါယနာတင်ကျမ်းတွေ ဖြစ်တယ်'ဟူ၍ ပြန်လည် အမိန့်ရှိခဲ့ဖူးသည်။

ပဉ္စမ သင်္ဂါယနာပွဲ၌ ကထာဝတ္ထုကို ပြန်ဆိုတော်မူခြင်း

မင်းတုန်းမင်းတရားကြီးသည် ပဉ္စမသင်္ဂါယနာ တင်ရန်အတွက် ပထမဆင့် လုပ်ငန်းတစ်ရပ်အဖြစ်ဖြင့် ၁၂၂၂ -ခုနှစ်မှ စတင်ကာ ပိဋကတ်များကို ကျောက်ထက်အက္ခရာ ထွင်းထုခဲ့ရာ ၁၂၃၀ -ပြည့်နှစ်တွင် အလုံးစုံ ပြီးစီးခဲ့သည်။

ယင်းသို့ ကျောက်ထက်အက္ခရာ ထွင်းထုပြီးနောက် ပိဋကတ်တော်များကို ပဉ္စမ သင်္ဂါယနာ တင်တော်မူခဲ့ရာ -

- သစ်ဆိမ့်တိုက်က ဝိနည်း ပိဋကတ်တော်ကိုလည်းကောင်း၊
- စလင်းတိုက်က သုတ္တန် ပိဋကတ်တော်ကိုလည်းကောင်း၊
- စံကျောင်းတိုက်က အဘိဓမ္မာပိဋကတ်တော်ကိုလည်းကောင်း

အသီးသီး တာဝန်ယူကာ ရွှေနန်းတော်ကြီးအတွင်း ဗြိတိုက်တော် ရာဇပလ္လင်ပေါ်၌ တစ်လှည့်စီ ပြန်ဆိုတော်မူကြရသည်။

၁။ ဤသို့ (***)ဖြင့် မြှုပ်နှံထားသော ကျမ်းအမည်များနှင့် ယောအတွင်းဝန်က လျှောက်ထားသော ပိဋကတ်ဆိုင်ရာ တော်လှန်သော အတွေးအခေါ် အယူအဆများကို 'လယ်တီဆရာတော် အမည်ဖြင့် ထုတ်ဝေရန် စီစဉ်ရေးသားလျက် ရှိသော ဆိုက်ကြီး အရွယ်ကြီးနှင့် စာမျက်နှာ (၁၀၀၀)ကျော်၊ အတွင်း ဓာတ်ပုံပေါင်း (၃၀၀)ကျော်ရှိ အတ္ထုပ္ပတ္တိအကျယ် ကျမ်းကြီး၌ အကျယ်တဝင့် မထိမ်မချန် ဖော်ပြထားသည်။

လယ်တီဆရာတော် ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်း

ထိုအခါ စံကျောင်းတိုက်သား တစ်ပါးဖြစ်သော ရဟန်းတော် အရှင် ဉာဏဓဿေသည် ကထာဝတ္ထု ပါဠိတော်ကို တာဝန်ယူပြန်ဆိုတော်မူခဲ့သည်။

ယောအတွင်းဝန်၏ သြဝါဒစကား လျှောက်ထားချက်အရ ရဟန်းတော် အရှင်ဉာဏဓဿေသည် ကထာဝတ္ထု အဋ္ဌကထာကို အထူး ကျွမ်းကျင်နိုင်နင်းအောင် သင်ကြားလေ့လာထားသည့်အတိုင်း ဗြိတိုက်တော် ရာဇပလ္လင်ထက်၌ ကထာဝတ္ထုပါဠိတော်ကို အောင်မြင်စွာ ပြန်ဆိုတော်မူ နိုင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

၁။ ကထာဝတ္ထုပါဠိတော်မှာ အဘိဓမ္မာ ခုနစ်ကျမ်းအနက် ၅- ခုမြောက်ကျမ်း ဖြစ်သည်။ သို့သော် ဗုဒ္ဓဘာသိတ ဘုရားဟောမဟုတ်ပေ။ အရှင် မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿမထေရ်က ဘီစီ ၃ -ရာစုတွင် ဗုဒ္ဓဘုရားရှင် ထားတော် မူခဲ့သော မာတိကာကို အကျယ်ချဲ့၍ ဟောကြားထားသောကျမ်း ဖြစ်သည်။ ယင်းကထာဝတ္ထု ပါဠိတော်သည် (၁) အန္တက၊ (၂) အပရသေလိယ၊ (၃) ဥတ္တရပထက၊ (၄) ကဿပိက၊ (၅) ဂေါကုလိက၊ (၆) ပုဗ္ဗသေလိယ၊ (၇) ဘဒြယာနိက၊ (၈) မဟာသံဃိက၊ (၉) မဟိသာသက၊ (၁၀) ရာဇဂိရိက၊ (၁၁) ဝဇ္ဇိပုတ္တက၊ (၁၂) ဝေတုလ္လ၊ (၁၃) သဗ္ဗတ္ထိဝါဒီ၊ (၁၄) သမ္ပိတိယ၊ (၁၅) သိဒ္ဓတ္ထိက၊ (၁၆) ဟေဘုဝါဒ ဟူသော ဂိုဏ်းကြီး ၁၆ -ဂိုဏ်းတို့၏ မိစ္ဆာဝါဒ ၁၆- ချက်ကို ချေဖျက်ထားသောကျမ်း ဖြစ်သည်။

အရှင်မဟာ ဗုဒ္ဓဃောသ ကလည်း ကထာဝတ္ထု အဋ္ဌကထာတွင် နိဒါနကထာ၌ ဒီပဝံသကျမ်းကို မှီငြမ်းပြုကာ ဇေယျဒိပ်၌ မဟာသံဃိက ဂိုဏ်းကြီး ကွဲသည်မှစ၍ ဂိုဏ်း ၁၈ -ဂိုဏ်း ကွဲပြားသွားပုံကို ဖော်ပြဖွင့်ဆို ထားသည်။

ယောအတွင်းဝန်၏ သြဝါဒအတိုင်း ကမ္ဘာကို ဗုဒ္ဓသာသနာ ဖြန့်ချိ ပြုစုလိုသူတိုင်း ကထာဝတ္ထု ပါဠိတော်နှင့် အဋ္ဌကထာမှာ မလေ့လာလျှင် မဖြစ်သော ကျမ်းများဖြစ်သည်။

ရဟန်းတော် အရှင်ဉာဏဓဿေသည်လည်း ကထာဝတ္ထုကို လေ့လာရင်း ရဟန်းငယ်ဘဝကပင် ကိုးတိုင်းကိုးဌာန သာသနာပြု ခေါင်းဆောင်လည်းဖြစ်၊ တတိယသင်္ဂါယနာ ခေါင်းဆောင်လည်း ဖြစ်သူ ကထာဝတ္ထုကျမ်းဆရာ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿ ထေရ်ကို အားကျခဲ့ဟန်တူသည်။

လယ်တီဆရာတော် ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်း

ပထမစာချု ဖြစ်တော်မူခြင်း

ရဟန်းတော် အရှင်ဉာဏဓဿသည် ရဟန်းသိက္ခာ ၈-ဝါအရတွင် စံကျောင်းတိုက်၌ ပထမစာချုအဖြစ် ချီးမြှောက်ခြင်း ခံခဲ့ရသည်။ ထိုအခါ ရဟန်းတော် အရှင်ဉာဏဓဿသည် တပည့်များအား နိရုတ္တိဉာဏ် ထက်သန် စူးရှရေးအတွက် အခြေခံအဖြစ်ဖြင့် “ပဒရူပသိဒ္ဓိ” သဒ္ဓါကျမ်းကို ဇောက်ချကာ ဇောင်းပေး ပို့ချတော်မူခဲ့သည်။

ပါရမီပုစ္ဆာ ၂၀ -နှင့် ပါရမီဒီပနီ

ရဟန်းတော် အရှင်ဉာဏဓဿသည် ၁၄ -ဝါအရတွင် စံကျောင်းဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ အမေးပုစ္ဆာ ၂၀ -ထွက်ပေါ်လာသည်။ ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ သာဝကတို့၏ ပါရမီနှင့် စပ်ဆိုင်ရာ အချက်ပေါင်း ၂၀ -ကို စံကျောင်း ဆရာတော် ဘုရားကြီးက ပါဠိဘာသာဖြင့် အမေးပုစ္ဆာ ၂၀ - ပြုလုပ်ကာ မေးခွန်းထုတ်ဆင့် မေးမြန်းလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

ယင်းအမေးပုစ္ဆာများ၏ အဆုံး၌ ‘မယံ စောဒကာ နာမ ဧကဒေသ ပေက္ခကာ’ စသည်ဖြင့် -

ထို့ကြောင့်လည်း နောင်လယ်တီဆရာတော်အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိသောအခါ နိုင်ငံခြားသာသနာပြုတော်မူရာတွင် ယင်းကထာဝတ္ထုကို စောစီးစွာ လေ့လာထားခဲ့သဖြင့် လယ်တီဆရာတော်၏ ကမ္ဘာ့အမြင်- သာသနာပြုအမြင်များမှာ မြန်မာနိုင်ငံကို ကျော်လွှားကာ နိုင်ငံတကာနှင့် ရင်ပေါင်တန်းနိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် ခရစ်ယာန်ဝါဒလွှမ်းမိုးရာ အနောက်တိုင်းသို့ ဗုဒ္ဓသာသနာပြုရာ၌ ကထာဝတ္ထုကို လက်နက်ကောင်းတစ်ခုအဖြစ်ဖြင့် ထက်ထက်မြက်မြက် ကိုင်တွယ်အသုံးချနိုင်ခဲ့သည်ဟုလည်း ဆိုရမည်။

ယင်းအကြောင်းများနှင့်တကွ ကထာဝတ္ထုအပေါ် ကမ္ဘာ့ပညာရှင်များ၏ အမြင်များကိုပါ ‘လယ်တီဆရာတော်’ အမည်ဖြင့် ထုတ်ဝေရန် စီစဉ်ရေးသားလျက်ရှိသော စာမျက်နှာ (၁၀၀၀)ကျော် အတွင်းဓာတ်ပုံပေါင်း (၃၀၀)ကျော်ရှိ အတ္ထုပ္ပတ္တိအကျယ်ကျမ်းကြီး၌ တွေ့မြင်ဖတ်ရှုကြရမည်။

လယ်တီဆရာတော် ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်း

‘ငါတို့ စောဒက ပုဂ္ဂိုလ်မည်သည်ကား တစ်ဖက်တစ်စိတ်ကိုသာ မျှော်ကုန် ကြည့်ကုန်၏။ အလုံးစုံကို အကုန်မကြည့်ကုန်၊ အကယ်၍ အလုံးစုံကို မျှော်ကုန်ကြည့်ကုန်ပါမူ ယခု ဤမေးခွန်းပုစ္ဆာများသည် မပေါ်ပေါက်ခဲ့ရာ၊ ဤမေးခွန်း ပုစ္ဆာများသည် ပေါ်လည်းပေါ်ခဲ့၏။ ဇမ္ဗူဒီပါ၏ တံခွန်- သာသနာတော်၏ တံခွန်ဖြစ်သော ပညာရှိတို့အတွက် သက်သက် ဤပုစ္ဆာများ ပေါ်ပေါက်လာခြင်း ဖြစ်ရာ ပညာမရှိသော သူတို့သည် ကုပ်၍နောက်ဆုတ် ကြကုန်လော့၊ သင်တို့ ကြောင့်ကြစရာ မဟုတ်ကုန်၊ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ပထမတန်း သာသနာတံခွန်များသည် ဤပုစ္ဆာများကို ဖြေဆိုကြလိမ့်မည် ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။’ ဟူ၍ စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဖြေဆိုမည့်သူကို ဘဝဂ်သို့ တက်ရောက်ရတော့လုမတတ် မြှောက်ပင့်ရေးသားပြီး မဖြေနိုင်သူများအား လမ်းပေးခွင့် တည်ရှိသော ရှားငုတ်တိုနှင့်လည်းကောင်း၊ လူအများကျော်လွှားသွားလာရာ တံခါးခုံနှင့်လည်းကောင်း နှိုင်းယှဉ် ဥပမာပေးကာ တုဏှိဘာဝ ဆိတ်ဆိတ်နေကြရန် တားမြစ်နှိမ်ချထားသည်။

ယင်းသို့ ရေးသားထားသည်ကို တွေ့ရှိလိုက်ရသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ရဟန်းတော် အရှင်ဉာဏဓဇသည် ‘ဤအမေးပုစ္ဆာ ၂၀ -ကား ငါ့ကိုစွဲ၍ ငါ့အတွက် သက်သက်ဖြစ်ပေါ်လာပြီတကား’ဟု အားတက်ရွှင်လန်း ဝမ်းမြောက်စွာဖြင့် နိကာယ်ငါးရပ် ပိဋကတ်ကို မွှေနှောက် ချောက်ချားပြီး ယင်းအမေးပုစ္ဆာ ၂၀ -ကို ပါဠိလို ရေးသားဖြေဆိုကာ စံကျောင်း ဆရာတော် ဘုရားကြီးအား ဆက်ကပ်လိုက်သည်။

မှန်းချက်နှင့် နှမ်းထွက်မကိုက်ခြင်း

ယင်းသို့ ရေးသားဖြေဆိုလိုက်သော်လည်း ရဟန်းတော် အရှင် ဉာဏဓဇ အနေဖြင့် ‘မှန်းချက်နှင့် နှမ်းထွက်မကိုက်အောင် ဖြစ်ခဲ့သည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ရဟန်းတော် အရှင်ဉာဏဓဇ၏ ဖြေဆိုချက်ကို စံကျောင်းဆရာတော် ဘုရားကြီးက နှစ်သက်လိုလားတော် မမူသောကြောင့်

လယ်တီဆရာတော် ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်း

ဖြစ်သည်။

အလုံ ဦးပဏ္ဍိတနှင့် စလင်းဦးပဏ္ဍိတဟူ၍ တပည့်နှစ်ပါးရှိသည့်အနက် အလုံဦးပဏ္ဍိတ၏ တပည့်တပန်းများကိုသာ စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဖြေဆိုစေလိုသောကြောင့် မနှစ်သက် မလိုလားခြင်း ဖြစ်သည်ဟု အစဉ်အဆက် ပြောစမှတ်ရှိသည်။

ပထမဆုံး လယ်တီဒီပနီ

ယခုအခါ ပုံနှိပ်စာအုပ်အဖြစ်ဖြင့် တွေ့မြင် ဖတ်ရှုနေကြရသော ပါရမီဒီပနီကျမ်းစာအုပ်မှာ ရဟန်းတော် အရှင်ဉာဏဓဇ ဘဝက ဖြေဆိုခဲ့သော ယင်းအမေးပုစ္ဆာ ၂၀-၏ အဖြေပင် ဖြစ်သည်။ လယ်တီဆရာတော်အနေဖြင့် ပထမဆုံးရေးသားသော ပထမဆုံး လက်ရာ ပထမဆုံး လယ်တီဒီပနီ ကျမ်းစာအုပ်လည်း ဖြစ်သည်။^၁

နွားသားရှောင်ကြဉ်ရေးနှင့် လယ်တီတိုက်တည်ထောင်ခြင်း

၁၂၄၄ -ခုနှစ်တွင် ရဟန်းတော် အရှင်ဉာဏဓဇသည် မန္တလေး ရွှေမြို့တော်မှ မုံရွာမြို့နယ် ရွှေစည်းခုံကျောင်းတိုက်သို့ ကြွရောက် သီတင်းသုံးတော်မူသည်။

၁၂၄၅ -ခုနှစ်တွင် ဗြိတိသျှတို့သည် အထက်မြန်မာနိုင်ငံကို သိမ်းပိုက်လိုက်ရာ မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံး ဗြိတိသျှတို့၏ ကိုလိုနီဘဝသို့ ရောက်ရှိခဲ့ရသည်။ ထိုအခါ ဗြိတိသျှတို့၏ ကုလားဖြူ ကုလားမည်း စစ်သားများက နွားများကို စည်းမဲ့ကမ်းမဲ့ သတ်ဖြတ်စားသောက်ကြရာ မြန်မာလူနေမှုစနစ်နှင့်လည်းကောင်း၊

၁။ ထိုစဉ်က အရှင် ဉာဏဓဇအား စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရား မိန့်မြှောက်တော်မူသော စကားအပြည့်အစုံနှင့် အဖြစ်အပျက် အစုံအလင်ကို 'လယ်တီဆရာတော်' အမည်ဖြင့် ထုတ်ဝေရန် စီစဉ်ရေးသားလျက်ရှိသော စာမျက်နှာ (၁၀၀၀)ကျော်၊ အတွင်းဓာတ်ပုံပေါင်း (၃၀၀)ကျော်၊ ဆိုက်ကြီး အရွယ်ကြီးနှင့် အတ္ထုပ္ပတ္တိအကျယ်စာအုပ်၌ အကျယ်တဝင့် ဖော်ပြထားသည်။

လယ်တီဆရာတော် ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်း

မြန်မာဘာသာရေး (ဗုဒ္ဓဘာသာ)နှင့် လည်းကောင်း၊ ဖြောင့်ဖြောင့်ကြီး ဆန့်ကျင် နေသည်။

စင်စစ် မြန်မာနိုင်ငံသည် ပကတိ ရုပ်အခြေခံအားဖြင့် မြေယာနိုင်ငံသာ ဖြစ်သည်။ လယ်ယာကင်းကျွန်းကို ပဓာန စီးပွားရေးအဖြစ်ဖြင့် အားထားမှီခိုနေ ရသော နိုင်ငံသာ ဖြစ်သည်။ စက်မှုသိပ္ပံမထွန်းကားသော နိုင်ငံဖြစ်သဖြင့် လယ်ယာ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းတွင် ကျွဲနွားများကို အားကိုးကာ ထွန်ယက် စိုက်ပျိုးနေကြရရာ ကျွဲနွားများသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးတွင် မရှိမဖြစ်သော ကုန်ထုတ်ကိရိယာ ဖြစ်သလောက် မြန်မာပြည်သူလူထုကြီး တစ်ရပ်လုံး၏ အသက်သခင်များလည်း ဖြစ်သည်။ ကျေးဇူးရှင်လည်း ဖြစ် ကြသည်။

သို့ဖြစ်ရာ အသက်သခင် ကျေးဇူးရှင်များဖြစ်ကြသော ကျွဲ နွားများကို ဘယ်နည်းနှင့်မျှ သတ်ဖြတ်စားသောက်ခြင်း မပြုထိုက်ဟု ဆရာတော် အရှင် ဉာဏဓဇက ခံယူသည်။

ထို့ကြောင့်လည်း အရှင်ဉာဏဓဇသည် ကိုယ်တော်တိုင်လည်း နွားသားကို ရှောင်ကြဉ်တော်မူသည်။ တပည့်တပန်း ရဟန်းသံဃာတော်များနှင့် ပြည်သူအများကိုလည်း နွားသားရှောင်ကြဉ်ရန် 'နွားမေတ္တာစာ'ကို ရေးသားကာ လှုံ့ဆော်တော်မူခဲ့သည်။

ထို့နောက် ၁၂၄၈ -ခုနှစ်တွင် ဗုဒ္ဓမြို့အနီး လယ်တီတောအုပ်ကြီး၌ ကျောင်းတိုက်တည်ထောင်ကာ တပည့်တပန်း ရဟန်းသားမဏေများအား စာပေ သင်ကြားပို့ချခဲ့ရာ ထိုခေခါမှစ၍ လယ်တီဆရာတော်ဟူသော အမည်ဖြင့် ထင်ပေါ် ကျော်ကြားလာသည်။

ပရမတ္ထဒီပနီ သဂြိုဟ် မဟာဋီကာသစ်

ယင်းသို့ လယ်တီတိုက်တွင် စာပေပို့ချတော်မူသည့်ကြားမှ အဘိဓမ္မတ္ထ သဂြိုဟ်ကျမ်း၏ အဖွင့်ဖြစ်သော 'ပရမတ္ထဒီပနီဋီကာ'ကို ပါဠိ

လယ်တီဆရာတော် ထေရုပ္ပတ္တိအကျင့်.

ဘာသာဖြင့် ၁၂၅၉- ခုနှစ်တွင် အပြီးရေးသား ပြုစုတော်မူသည်။

ယင်း ဋီကာမှာ ယခုအခါ 'လယ်တီဋီကာ' ဟူသော အမည်ဖြင့် လူသိများနေကြသော်လည်း အမည်အပြည့်အစုံမှာ 'ပရမတ္ထဒီပနီ' ခေါ် သဂြိုဟ် မဟာဋီကာသစ် ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

နှစ်ပေါင်း ၃၅ -နှစ်ကြာ ဋီကာစစ်ပွဲကြီး

သို့သော် လယ်တီဆရာတော်သည် ပရမတ္ထဒီပနီဋီကာဖြင့် အဘိဓမ္မတ္ထ သဂြိုဟ်ကျမ်းကို ဖွင့်ဆိုရာ၌ ကိုယ့်နည်း၊ ကိုယ့်ဟန်၊ ကိုယ့်အတွေးအခေါ်၊ ကိုယ့်အယူအဆတို့ဖြင့် ရိုးရိုးဖွင့်ဆိုခြင်းမပြုဘဲ အဘိဓမ္မတ္ထဝိဘာဝနီ ဋီကာကျော်ကျမ်း၌ အချက်ပေါင်း ၂၄၅ -ချက်တိတိ မှားယွင်း ချွတ်ချော် နေသည်ဟု ထောက်ပြကာ 'န သုန္ဒရံ' 'န ယုဇ္ဇတိ' 'န သမေတိ' စသော ခပ်ကြမ်းကြမ်း စကားလုံးများဖြင့် ဋီကာကျော်မှ အဆိုပါအချက်များကို ပယ်ဖျက်ပစ်ခဲ့သည်။

အဘိဓမ္မတ္ထ ဝိဘာဝနီ ဋီကာကျော်မှာ မျက်မှောက်ခေတ် မြန်မာနိုင်ငံ ပါဠိပညာရေး၌ အဘိဓမ္မတ္ထ သဂြိုဟ်ကျမ်း၏ အဖွင့်ဋီကာကျမ်း တစ်ကျမ်း အဖြစ်ဖြင့် သင်ရိုးပြုကာ သင်ကြားပို့ချမှုကို ခံယူနေရသော ဋီကာ ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့်လည်း ယင်းကဲ့သို့ လယ်တီဆရာတော်က ဋီကာကျော်မှ အချို့ အချက်အလက်များကို ပယ်ဖျက်လိုက်သောအခါ၌ သာသနာတော် တစ်ခုလုံး ပွက်လောရိုက်ကာ ဋီကာကျော်ဖက်မှ ပြန်လည် ခုခံရေးသာလာကြ သော ဋီကာများ ပေါ်ထွက်လာသည်။

သို့ဖြင့်ပင် လယ်တီဋီကာ ပုံနှိပ်စာအုပ်အဖြစ် ထွက်ပေါ်လာသော ၁၂၆၂- ခုနှစ်မှ ၁၂၉၅ -ခုနှစ်လောက်အထိ ၃၅- နှစ်တိုင်တိုင် မြန်မာနိုင်ငံ၌ 'ဋီကာစစ်ပွဲကြီး' ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ ယင်း ၃၅ -နှစ်တာ အချိန်ကာလအတွင်း ထွက်ပေါ်လာသော ဋီကာကျမ်းများမှာ ၄၀- ခန့် အရေအတွက်ရှိသည်ဟု စာရင်းအရ သိရှိ ရသည်။ ယင်း ၄၀ -ခန့်တွင် ပါဠိဘာသာဖြင့် ရေးသားသော

လယ်တီဆရာတော် ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်း

ဋီကာကျမ်းများအပြင် မြန်မာဘာသာဖြင့် ရေးသားသော ကျမ်းများလည်း ပါဝင်ခဲ့သည်။^၁

မူလဋီကာနှင့် အနုဋီကာ

ဋီကာကျော်ဆရာသည် မူလဋီကာထက် အနုဋီကာကို ပိုမိုနှစ်သက်ဟန်တူသည်။ ခဲရာခဲဆစ်ဌာနများကို အကိုးသာဓကမူရာ၌ ဋီကာကျော်ဆရာသည် 'ဧဝဉ္စ ကတွာ ဝုတ္တံ အာစရိယဓမ္မ ပါလတ္ထေရေန'ဟူ၍ အာစရိယဓမ္မပါလ ခေါ် အနုဋီကာဆရာ အရှင်ဓမ္မပါလ၏ အဆိုအမိန့်များကို ထုတ်ဆောင်ပြလေ့ရှိသည်။

လယ်တီဆရာတော်ကမူ 'အာစရိယာနန္ဒထေရော ပန'စသည်ဖြင့် မူလဋီကာဆရာ အရှင်အာနန္ဒာ၏ အမည်ကို လေးလေးစားစား ခေါ်ဝေါ်ရေးသားပြီး မူလဋီကာဆရာ၏ အယူအဆများကို ဖော်ထုတ်ကာ လက်ရုံးတမ်းလေ့ရှိသည့်ပြင် တစ်ခါတစ်ရံ အဋ္ဌကထာ ဆရာကြီး အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဇောသ၏ အဆိုအမိန့်များကိုပင် ကျောခိုင်းဖွင့်ဆိုထားသည်ကို ကျောချမ်းစရာကောင်းလောက်အောင် တွေ့ရှိနေရပေသည်။

သီဟိုဠ်ကို အန်တုနိုင်သော လယ်တီဋီကာ

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ မြန်မာနိုင်ငံ ပါဠိစာပေသမိုင်း၌ ပုဂံခေတ်က သီဟိုဠ်ကို အန်တုနိုင်သော အရှင်အဂ္ဂဝံသ၏ သဒ္ဒန်တီကျမ်းကြီး ပေါ်ထွက်နိုင်ခဲ့သလို

၁။ ၃၅- နှစ်ကြာ ဋီကာစစ်ပွဲအတွင်းက ထွက်ပေါ်လာခဲ့သော ပါဠိဘာသာရေး ဋီကာကျမ်းများနှင့် မြန်မာဘာသာရေး ကျမ်းများ၏ မျက်နှာပုံများ ယင်းဋီကာကျမ်းပြု ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ဓာတ်ပုံများနှင့် ဋီကာစစ်ပွဲအတွင်း ဘောင်ဘင်ခတ်ခဲ့သော စာပေလှုပ်ရှားမှု အပြည့်အစုံများကို စာမျက်နှာ (၁၀၀၀)ကျော် အတွင်းဓာတ်ပုံပေါင်း (၃၀၀)ကျော် ပါရှိသည့် 'လယ်တီဆရာတော်' အမည်ဖြင့် စီစဉ်ရေးသားလျက်ရှိသော ဆိုက်ကြီး အရွယ်ကြီး အတ္ထုပ္ပတ္တိ အကျယ်စာအုပ်ကြီး၌ ဖော်ပြထားသည်။

လယ်တီဆရာတော် ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်း

မျက်မှောက်ခေတ်၌လည်း ပရမတ္ထဒီပနီ လယ်တီဋီကာဖြင့် သိဟိုဠ်အား အံတု
နိုင်ခဲ့ခြင်းကိုကား မည်သူမျှ ငြင်းနိုင်ကြမည် မဟုတ်ပေ။

သို့ဖြစ်ရာ ပရမတ္ထဒီပနီ လယ်တီဋီကာကို မြန်မာနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓသာသနာ
သမိုင်းတွင် စာပေမှတ်တိုင် တစ်တိုင်အဖြစ်ဖြင့် ယခုအခါ သမိုင်းသုတေသီ
တိုင်းက အသိအမှတ် ပြုနေကြရပြီ ဖြစ်ပေသည်။

လှည့်လည်တရားဟောခြင်းနှင့် ဝါဆိုစဉ်အကျဉ်း

လယ်တီ ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် လယ်တီတိုက်ကြီးကို တည်
ထောင်ကာ တပည့်တပန်း ရဟန်းသာမဏေများအား စာပေပို့ချတော်မူပြီး
နောက် ၁၂၅၇- ခုနှစ်လောက်မှ စတင်ကာ မြန်မာနိုင်ငံ အရပ်ရပ်သို့ လှည့်လည်
ကြွရောက်တော်မူပြီး ဝါဆိုသင့်သော အရပ်ဒေသများတွင် ဝါဆိုလျှက်
ကျွတ်ထိုက်သူ ဝေနေယျတို့အတွက် နိယျာနိကအစစ် ဗုဒ္ဓဘုရားရှင် အလိုလား
ဆုံးလည်းဖြစ် အနှစ်သာရလည်းဖြစ်သော ဝိပဿနာ တရားရေးအေး
အမြိုက်ဆေးကို တိုက်ကျွေးဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။

ယင်းသို့ ကြွရောက်သီတင်းသုံးကာ တရားဟောရာ ဒေသများနှင့်
ဝါဆိုရာ ဌာနများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

၁၂၅၇- ခုနှစ်၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံ မဟာဗောဓိသို့ ကြွရောက်တော်မူသည်။
မဟာဗောဓိမှ အပြန်တွင် အမြို့မြို့ အနယ်နယ်သို့ လှည့်
လည်ကာ တရားဟောတော်မူသည်။

၁၂၅၈- ခုနှစ်၊ ဟံသာဝတီနယ် တွံတေးတောကြီးတန်း ဆပင်တောရ၌
သီတင်းသုံးတော်မူသည်။

၁၂၅၉- ၆၀ -ခုနှစ်၊ မုံရွာမြို့ လယ်တီတိုက်၌ သီတင်းသုံးတော်မူသည်။
၁၂၆၀ -ပြည့်နှစ်တွင် သေကျွဲတောင် ဆရာတော်
အရှင်တိလောက၏ ပင့်လျှောက်ချက်အရ သေကျွဲတောင်တွင်
တစ်လခန့် သီတင်းသုံးတော်မူသည်။

လယ်တီဆရာတော် ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်း

- ၁၂၆၁- ခုနှစ်၊ ဗုဒ္ဓါဇ္ဈိယလယ်စဉ်ရွာ ဓမ္မိကာရုံတိုက် ဓမ္မနန္ဒကျောင်း၌ ဝါကပ်တော်မူသည်။
- ၁၂၆၂- ခုနှစ်၊ ဒီပဲယင်းမြို့၏ မြောက်ဘက် မဟာမြိုင် တောကြီး၌ ဝါဆိုတော်မူသည်။
- ၁၂၆၃- ၆၄ -ခုနှစ်၊ အလုံမြို့၏ အနောက်ဘက်လည်းဖြစ်၊ သလ္လာဝတီ မြစ်၏ အနောက်ဘက်လည်း ဖြစ်သော ရွှေတောင်ဦးတောင် ကျောက်ဂူ၌ ဝါဆိုတော်မူသည်။
- ၁၂၆၅- ခုနှစ်၊ ဗုဒ္ဓါဇ္ဈိယ အနောက်လက်ပန်းတောင်းတောင် စင်္ကြံ ကျောင်း၌ သီတင်းသုံးတော်မူသည်။ ယင်းနှစ်တွင် ကင်းဝန် မင်းကြီး ပင့်လျှောက်သောကြောင့် မန္တလေးမြို့သို့ ကြွရောက်ကာ တရားဟောတော်မူသည်။
- ၁၂၆၆- ခုနှစ်၊ ပျဉ်းမနားမြို့ မြောက်ဘက် အင်ကြင်းမြိုင်တောရ စင်္ကြံ ကျောင်း၌ ဝါဆိုတော်မူသည်။
- ၁၂၆၇- ခုနှစ်၊ မြင်းခြံမြို့ ရေကန်ကြီးအနီး၌ ဝါဆိုတော်မူသည်။ ယင်းနှစ် တွင် ရန်ကုန်မြို့သို့ ကြွရောက်ကာ တရားဟောတော်မူသည်။
- ၁၂၆၈- ခုနှစ်၊ ပြည်မြို့ ဝိပဿနာကုန်းတောရ၌ ဝါဆိုတော်မူသည်။ ယင်းနှစ်တွင် မန္တလေးမြို့သို့ ကြွရောက်ကာ မစိုးရိမ်တိုက်မှစ၍ တရားပွဲများ ကျင်းပဟောပြောတော်မူသည်။
- ၁၂၆၉- ခုနှစ်၊ မင်းလှမြို့ ပက်တန်းတောရ၌ ဝါဆိုတော်မူသည်။ ထို နှစ်၌ပင် စစ်တွေမြို့သို့ ကြွရောက်ကာ တရားဟောတော်မူသည်။
- ၁၂၇၀- ခုနှစ်၊ မော်လမြိုင်မြို့ ကျိုက်သံလံ တောင်တန်းရှိ အလံတိုင် တောင်ထိပ် ဝါဆိုကျောင်း၌ ဝါဆိုတော်မူပြီး ပုသိမ်မြို့သို့ ကြွရောက်ကာ တရားဟောတော်မူသည်။
- ၁၂၇၁- ခုနှစ်၊ သာပေါင်းမြို့၌ ဝါကပ်တော်မူသည်။
- ၁၂၇၂- ခုနှစ်၊ ဗုဒ္ဓါဇ္ဈိယ မဟာလယ်တီတိုက်၌ ဝါဆိုတော်မူပြီး စစ်ကိုင်းမြို့

လယ်တီဆရာတော် ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်း

ရွှေဘိုမြို့နယ်၊ မိတ္ထီလာမြို့၊ မန္တလေးမြို့များသို့ ကြွရောက်ကာ တရားဟောတော်မူသည်။ ပလိပ်ရောဂါ ပပျောက်ရန် စီမံတော်မူသည်။

၁၂၇၃- ခုနှစ်၊ ရန်ကုန်မြို့၊ ညောင်ကုန်းတိုက်၌ ဝါဆိုတော်မူသည်။

၁၂၇၄- ခုနှစ်၊ စစ်ကိုင်းမြို့၌ ဝါဆိုတော်မူသည်။

၁၂၇၅- ၇၆ -၇၇ -ခုနှစ်၊ မန္တလေးမြို့ လယ်တီစံကျောင်း၌ ဝါဆိုတော်မူသည်။

၁၂၇၈- ခုနှစ်၊ ပျဉ်းမနားမြို့ အင်ကြင်းမြိုင် တောရ၌ ဝါဆိုတော်မူသည်။

၁၂၇၉- ခုနှစ်၊ မုံရွာမြို့၊ မဟာလယ်တီတိုက်၌ နောက်ဆုံး ဝါဆိုတော်မူသည်။

၁၂၈၀- ပြည့်နှစ်၊ မြစ်သားမြို့၌ ဝါဆိုတော်မူသည်။

၁၂၈၁- ခုနှစ်၊ ရန်ကုန်မြို့ ကျောက်ဝိုင်းကျောင်း၌ ဝါဆိုတော်မူပြီးနောက် ပုသိမ်မြို့သို့ ကြွရောက်ကာ သိမ်သမုတ်တော်မူသည်။ ပုသိမ်မှ အပြန်တွင် သာယာဝတီခရိုင် မင်းလှမြို့၌ မန်လည်ဆရာတော် ဘုရားကြီးနှင့် ပထမဆုံးအကြိမ် တွေ့ဆုံတော်မူသည်။ ထို့နောက် ယင်းဆရာတော်ကြီး နှစ်ပါးသည် ရန်ကုန်မြို့သို့ ကြွရောက်ကာ တရားပွဲကြီးများ ကျင်းပဟောကြားတော်မူကြသည်။

၁၂၈၂- ခုနှစ်၊ ကတွန်သတ္တုတွင်း၌ ဝါကပ်တော်မူသည်။

၁၂၈၃- ခုနှစ်၊ စစ်ကိုင်းမြို့ ဇေတဝန်တိုက်၌ ဝါဆိုတော်မူသည်။

၁၂၈၄- ခုနှစ်၊ ပျဉ်းမနားမြို့ လယ်တီစံကျောင်း၌ ဝါဆိုတော်မူသည်။

‘အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ’ ဘွဲ့တံဆိပ်ခံယူ ရရှိတော်မူခြင်း

၁၂၇၇ -ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ၁ -ရက် (၇ -၁၁ -၁၉၁၅) တနင်္ဂနွေနေ့တွင် မြန်မာနိုင်ငံ အစိုးရ၏ “အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ” ဘွဲ့တံဆိပ်

လယ်တီဆရာတော် ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်း

ဆက်ကပ် လှူဒါန်းခြင်းကို ခံယူရရှိတော်မူသည်။”

နိုင်ငံခြားသာသနာပြုတော်မူခြင်း

လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် အထက်ပါအတိုင်း မြန်မာနိုင်ငံ အရပ်ရပ်သို့လှည့်လည်၍ ဝိပဿနာတရား ဟောကြားကာ သာသနာပြု ရုံမျှသာမကပဲ ၁၂၅၅ -ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံခြား ဗုဒ္ဓသာသနာပြုအသင်းကြီးကို ကြီးမှူးတည်ထောင်ပြီးလျှင် လန်ဒန်မြို့ရှိ ဂရိတ်ဘရိတန် အိုင်ယာလန် ဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနာပြု အသင်းကြီးနှင့်လည်းကောင်း၊ လန်ဒန်ပါဠိစာပေ အသင်းကြီးနှင့်လည်းကောင်း ဆက်သွယ်ကာ နိုင်ငံရပ်ခြားတိုင်းတစ်ပါးသို့ ဗုဒ္ဓသာသနာတော် ပျံ့နှံ့ရောက်ရှိရေးအတွက် အားသွန်ခွန်စိုက် ကြိုးပမ်း တော်မူခဲ့ပြန်သည်။

‘ဒီလစ်’ဘွဲ့ ရရှိတော်မူခြင်း

၁၂၈၃ -ခုနှစ်၊ နတ်တော်လတွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းကြီး ဖွင့်လှစ်သည့် အထိမ်းအမှတ်အဖြစ်ဖြင့် တက္ကသိုလ်အဓိပတိဖြစ်သူ မြန်မာပြည် ဘုရင်ခံက စာပေပါရဂူ (ဒီလစ်)ဘွဲ့တံဆိပ် ဆက်ကပ်လှူဒါန်းသည်ကို ခံယူရရှိ တော်မူသည်။

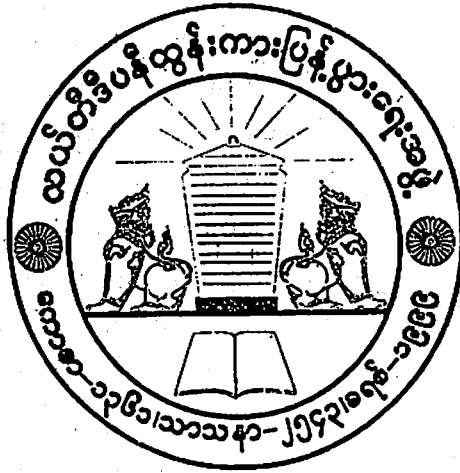
၁။ ၁၂၅၆- ခုနှစ်က ‘အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ’ ရရှိသူများကို ၁၂၅၅ -ခုနှစ်၌ ဆက်ကပ်ပွဲ ပြုလုပ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဘွဲ့တံဆိပ်၌ ‘၁၂၅၆ -ခုနှစ်’ ဟု ရေးထိုးထားသည်။ ယခုအခါ လယ်တီဆရာတော်၏ ထေရုပ္ပတ္တိ အများ အပြား၌လည်းကောင်း ‘၁၂၅၃ -ခုနှစ်က အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတရသည်’ ဟု ရေးသားထားကြသည်မှာ မမှန်ပေ။ ၁၂၅၆ -ခုနှစ်ကြမှ ရခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ ယင်း အကြောင်းကို ‘လယ်တီဆရာတော်’ ဟူသော စာမျက်နှာ (၁၀၀၀)ကျော်၊ အရွယ်ကြီး ဆိုက်ကြီး အတ္ထုပ္ပတ္တိအကျယ် စာအုပ်ကြီး၌ အကျယ် ဖတ်ရှု ကြရမည်။

လယ်တီဆရာတော် ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်း

စုတိကမ္မဇရုပ် ချုပ်ငြိမ်းတော်မူခြင်း

၁၂၈၅ -ခုနှစ်၊ ပထမ ဝါဆိုလဆန်း ၁၅ -ရက် (လပြည့်) ဗုဒ္ဓဟူးနေ့

၂ -နာရီ ၃၀ -မိနစ်အချိန်တွင် ပျဉ်းမနားမြို့၌ သီတင်းသုံးတော်မူစဉ်
စုတိကမ္မဇရုပ် ချုပ်ငြိမ်းတော်မူသည်။

လယ်တီစိပနိ ထွန်းကားပြန်ပွားရေးအဖွဲ့
သန့်စင် စိစစ်ပြီး စာမူ။

နိဒါန်း

သုခုမံ တေ ပဋိဝိဇ္ဇန္တိ၊ ဝါလဂ္ဂံ ဥသုနာ ယထာ။

ယေ ပဉ္စက္ခန္ဓေ ပဿန္တိ၊ ပရတော နော စ အတ္တတော။

[ထေရဂါထာပါဠိတော်]

ယေ=အကြင်သူတို့သည်၊ ပဉ္စက္ခန္ဓေ=ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရား တို့ကို၊ ပရတော= လွင့်စင်ပြင်ပ အနတ္တအားဖြင့်၊ ပဿန္တိ= မြင်နိုင်ကြပေ ကုန်၏၊ အတ္တတော= အတွင်းမှန်လှ ကိုယ်အတ္တအားဖြင့်၊ နော စ ပဿန္တိ= မမြင်ကြကုန်၊ တေ=ထိုသူတို့သည်၊ ဝါလဂ္ဂံ=သေးမျှင်လှငြား သားမြီး ဖျားကို၊ ဥသုနာ=မြားဖြင့်၊ ပဋိဝိဇ္ဇန္တိ ယထာ= ဖောက်ထွင်းခဲ့လစ် မှန်အောင် ပစ်နိုင်ကုန်သကဲ့သို့၊ သုခုမံ=သိမ်မွေ့ခဲကပ် ပရမတ်စု ဓာတ်အနုကို၊ ပဋိဝိဇ္ဇန္တိ= ထိုးထွင်းဖောက်ခွဲနိုင်သော သူတို့မည်ပေကုန်၏။

ဤသို့ ဓမ္မသေနာပတိရာထူး တရားစစ်မှားကြီးအကျော် ညာပျော် ထေရ်မြတ်၏ မှတ်ချက် ဒေသနာနှင့် အညီ လောကီအဝင် များဖြင့်ခဲကပ် အတတ်မျိုးဟူသမျှ အဋ္ဌာရသစုကို နုနိုင်သမျှ အနုစိတ်၍ ကျိတ်လိပ် သေသတ် ထိုးထွင်း၍တတ်သဖြင့် လောကဓာတ် နယ်ခေတ်ဝယ် တုဖက်ကင်းသူ ဖြစ်စေကာမူ သာသနာဓမ္မ လိုရင်းဆုံးကိစ္စနှင့် နှိုင်းဆ၍ ယှဉ်စာလျှင် ယင်းများစွာ အတတ်စုသည် ဓာတ်နုသို့ မခိုက် အပေါ်ရေ အများပေါက်နိုင်သော တရားကောက် ပညတ်နယ်တွင်သာ တလယ် လယ် ဆိုက်ကြသဖြင့် ဖိုးမထိုက် သုံးမဝင် ကမ္ဘာတိုင်း ကျွမ်းကျင်သော လမ်းအစဉ်လက်ရိုး အကြမ်းမျိုးနယ်ပါဖြစ်၍ စင်စစ်ချီးမွမ်းထိုက်သည် မဟုတ်ချေ။

ပရမတ္ထအစစ် ဓာတ်နှစ်သေတ္တာ၊ ပစ္စယုပဂ ဓမ္မနိယာမ ရှိသမျှ ရုပ်နာမ်စုကို တစ်ခုစီ ခွဲခြမ်း၍ စွဲလမ်းသော ဒိဋ္ဌိစက်ကို စိစိညက်ညက်ဖြင့်

နိဒါန်း

မေ့၍ စွဲနေရင်းဓာတ်စစ်မြင်က မှော်ပြင်ကို ရေမှရှားစေလျက် ရေသား စင် အလင်းပေါ်သကဲ့သို့ ရေမှော်သွင် အပေါ်လွှမ်းသော အတ္တအကြမ်း အမြှေးဓာတ်ကို ပရမတ်ဉာဏ်ဖြင့် ရှား၍ မှန်သားကို အလင်းမြင်သကဲ့သို့ ဖြစ်ဖို့အင် အကြောင်းကုမ္မ ခေါင်းပြုကာ ဥပါဒ်၍ ဗြဟ္မာနတ်လူ မပိုင် ပုဂ္ဂိုလ်စွမ်း မထူနိုင်သော မဆီဆိုင် အလေ့ပေါက် သူ့အလျောက် အဖြစ်မစဲသော မမြဲသည့် ဓာတ်အစုကို အတတ်ရှုမြင်လာသော် ငါ၏ဟာ မဆိုထားပါဘိ ငါတကားစွဲဖို့ရန်မျှ ရှာကြံ၍ ဘယ်မတွေ့-သိမိမေ့သော ဘဝကိုသာ ဝက်ဝက်ရ ရောက်နိုင်သူကိုမှ သယံဇ္ဈ နေနတ်က ပုဂ္ဂိုလ်မြတ် ဤတစ်ယောက်ဟု ရွေးကောက်တော်မူသည့်ထုံးကို နှလုံးတော်ရိုးရင်း၍ ကြိုးခြင်းကြီး ကြိုးတော်မူလေ့ရှိသော မုံရွာမြို့ လယ်တီဆရာတော် ဘုရားကြီးသည် များစွာသော လူရှင်စုတို့၏ ဉာဏ်စက္ခုပွင့်လင်း၍ ဓာတ်အရင်း တရားနုတို့ကို ကိုယ်တိုင်ရှု ကြိုးစားလျှင် ဉာဏ်အား နှင့်လျော်စွာမြင်၍ ရေပြင်တွင် မှော်ကိုရှားသကဲ့သို့ တရားယုတ်သက္ကာယ ကို ဝေးပအောင် ပယ်လှန်၍ အဖိုးတန် ကျောက်မြတ်ဝယ် ပန်းထိန်တတ် အရေ ရှုသကဲ့သို့ တရားနု ကျောက်ပရမတ်ကို အထပ်ထပ် အရေရွေး၍ စစ်ဆေးကာ ရှုကြရန် ရည်သန်ရင်း စိတ်ထားဖြင့် ရေးသားစီရင်တော်မူ အပ်သော ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီကျမ်းကို မုံရွာမြို့ မဟာလယ်တီတိုက် လယ်တီ ရောင်ခြည်ကွန်ပျူတာစာပေက သိုက်မြိုက်သေချာ အက္ခရာပဒ ဝါကျ စကား ရောငြားရှုပ်ပွေ မရှိစေပဲ ထူးကဲသမှု ကြည့်ရှုကြသူအပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့သည် ညွတ်ပျောင်းစေတနာ တိုးတက်ခါဖြင့် သာသနာရောင် ထွန်းလင်းပြောင်၍ မိုက်မှောင်ဓမ္မ ကွယ်ကာပ၍ ကမ္မဋ္ဌာ နာရဗ္ဗ ပုဂ္ဂလဝိသေသ ဖြစ်ကြပါစေခြင်းအကျိုးငှါ စေတနာဖြင့် ဝေဆာ ပျံ့ပျူး မေတ္တာစူး၍ အထူးအားဖြင့် ပုံနှိပ်လုပ်ဆောင်အပ်ပါကြောင်း။

မာတိကာ

အဘိယာစကနှင့် ပဋိညာဉ်	---	---	---	၁
ဒုလ္လဘ ဟူသော အက္ခရာ တံဆိပ်ကြီး	---	---	---	၁

မနုဿတ္တဒုလ္လဘကို ပြဆိုခြင်း

နခသိခသုတ္တန်	---	---	---	---	၂
သုဂတိ-ဒုဂ္ဂတိ နှစ်ရပ်	---	---	---	---	၅
ကာဏကစ္ဆပေါမသုတ္တန်	---	---	---	---	၈
အဘိဓမ္မာဉာဏဝိဘင်း အဋ္ဌကထာအရပြဆိုပုံ	---	---	---	---	၁၂
ဒိဋ္ဌိကို စွန့်ခွါရန်	---	---	---	---	၁၃
ဉာဏ်ဆီမီး ရှာရန်	---	---	---	---	၁၄
ရေ၌ ချအပ်သော ကျောက်ကြီး ဥပမာ	---	---	---	---	၁၆
လူ့ပြည်လူ့ရွာ ဘဝပဒေသာ	---	---	---	---	၁၇

ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒဒုလ္လဘကို ပြဆိုခြင်း

ဘုရားဖြစ်ရန် ခဲယဉ်းပုံ	---	---	---	---	၂၂
ဘုရားနှင့် သာသနာကို ကြုံတွေ့ခဲပုံ	---	---	---	---	၂၃
ဘုရားသာသနာနှင့် လူ့အဖြစ်	---	---	---	---	၂၃
ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း	---	---	---	---	၃၂
ရူပက္ခန္ဓာ	---	---	---	---	၃၂
ဝေါဟာရမြေ	---	---	---	---	၃၃
ပရမတ်မြေ	---	---	---	---	၃၆

မာတိကာ

မာဆတ်သော ပရမတ်	---	---	---	၃၇
အလွန်နူးညံ့သော မုဒုပရမတ်	---	---	---	၃၉
ဝိကာရ ရူပုန အပျက်	---	---	---	၃၉
ဓာတ်မျက်လုံး မရှိသူ၏ အပြစ်	---	---	---	၄၁
ဝါယောဓာတ်၏ လှည့်ပတ်ပုံ	---	---	---	၄၃
ပရမတ်လေကို ဖျက်ရန်	---	---	---	၄၄
ရေမြှုပ်ပမာ ရုပ်ခန္ဓာ၏ အပြစ်	---	---	---	၄၅
မဟာဘုတ်လေးပါး မြေအလား	---	---	---	၄၉
သူသတ်ရိုးရာ ဘုတ်လေးဖြာ	---	---	---	၅၃
လေးပါးသော ဓာတုဘာဝနာ ပြီးမှု	---	---	---	၅၆

ဝေဒနက္ခန္ဓာ စသည်ကို ပြဆိုခြင်း

တဏှာ၏ ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း	---	---	---	၆၂
ဝေဒနာသုံးဝ၌ အနိစ္စရူပုံ	---	---	---	၆၃
စေတသိက်ဝေဒနာတို့၌				
ဥဒယဗ္ဗဉာဏ် အလုပ်ဖွင့်ပုံ	---	---	---	၇၀
ဝေဒနာ သုံးချက်နှင့် ရေပွက် ဥပမာ	---	---	---	၇၄
ပုထုဇွန်တို့၏ သူနှမ်းနှင့် တူပုံ	---	---	---	၇၆
ဝေဒနာသုံးပါး သင်တုံးသွားနှင့် တရား ဆင်ပုံ	---	---	---	၇၉

သညာက္ခန္ဓာကို ပြဆိုခြင်း

သညာ၏ ဓမ္မတာ လက္ခဏာ	---	---	---	၈၀
ပညတ် သဘာဝ သဏ္ဍာန သန္တတိ	---	---	---	၈၁
တံလျှပ်နှင့် သမင် ဥပမာ	---	---	---	၈၃
လူ နတ် ဗြဟ္မာ ဘုံသုံးရွာနှင့် နှိုင်းရှည့်ပုံ	---	---	---	၈၄
နာမ် ရုပ် ဟူသရွေ့ ဘုံလေ့ကို ငြီးငွေ့ရန်	---	---	---	၈၅

မာတိကာ

သင်္ခါရက္ခန္ဓာကို ပြဆိုခြင်း

သင်္ခါရသဘာဝ အမျိုးမျိုး	---	---	---	၈၇
ဂါဟနှင့် စပ်ဖက်၍ မာန်တက်ပုံ	---	---	---	၈၈
ငှက်ပျောတော ဥပမာ	---	---	---	၈၉
သတ္တဝါ ပုထုဇွန်နှင့် ဆက်ဆံသော ဥပမေယျ	---	---	---	၉၀
အဝိဇ္ဇာကို မကြောက်၍ ဘေးရောက်ရပုံ	---	---	---	၉၁
သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို ချစ်၍ ဘေးဖြစ်ရပုံ	---	---	---	၉၃
ပရိယတ္တိဉာဏ် ဘေးမကယ်နိုင်ပုံ	---	---	---	၉၅
သင်္ခါရဓမ္မ ပျက်လွယ်ပုံ	---	---	---	၉၆

ဝိညာဏက္ခန္ဓာကို ပြဆိုခြင်း

ဝိညာဏ်ခြောက်ပါးတို့၏ မှောက်မှားပုံ	---	---	---	၉၈
ဝိညာဏ်ခြောက်ရပ်နှင့် မျက်လှည့်တတ် ဥပမာ	---	---	---	၉၉
ပုထုဇွန်များ မျက်လှည့်ဆရာနှင့် ပေါင်းပုံ	---	---	---	၁၀၂
ဓာတ်မျက်မှန်ဖြင့် ရုပ်နာမ်ကို ကြည့်ရှုရန်	---	---	---	၁၀၄

အတွင်း အာယတန ခြောက်ပါး

အဇ္ဈတ္တိကာယတနတို့၏ သဘာဝ	---	---	---	၁၀၆
ဘီလူးရှိသည့် ရွာဆိုးကုန်း ဥပမာ	---	---	---	၁၀၈
ဣန္ဒြေမစောင့်၍ မှောက်မှားရပုံ	---	---	---	၁၁၀

အပြင် အာယတန ခြောက်ပါး

ဗာဟိရာယတန သဘာဝ	---	---	---	၁၁၅
ရွာဖျက်ဓားပြ ဥပမာ	---	---	---	၁၁၆
ဗောဓိပက္ခိယကို ဓားပြဖျက်ပုံ	---	---	---	၁၁၇

မာတိကာ

ဓာတ် ၁၈-ပါးကို ပြဆိုခြင်း

ဓာတ် တစ်ဆဲ့ရှစ်ပါး	---	---	---	၁၁၉
တဏှာသင်္ခယသုတ္တန်	---	---	---	၁၂၃
ဓာတ် တစ်ဆဲ့ပါးခွဲနည်း	---	---	---	၁၂၅
ဓာတ်အိမ် ဓာတ်အိုး	---	---	---	၁၂၇
စက္ခုဝိညာဏဓာတ်ကို သိရန်	---	---	---	၁၃၀
စက္ခုနှင့် ဟဒယဓာတ်	---	---	---	၁၃၀
ဓာတ်တို့၏ ဆန်းကြယ်ပုံ	---	---	---	၁၃၅
ရုပ်အကြည် ငါးရပ်နှင့် ဝိညာဏဓာတ်	---	---	---	၁၃၇
ဟဒယဝတ္ထု၌ ထိသိမှု အထွေထွေ	---	---	---	၁၄၀
ရုပ်ဓာတ် နာမ်ဓာတ် နှစ်ရပ်	---	---	---	၁၄၂
ဓာတ်ကမ္မဋ္ဌာန်း ရှုရန်	---	---	---	၁၄၄
စက္ခုဝိညာဏဓာတ်၏ သဘော	---	---	---	၁၄၇
သဒ္ဓါစသော ဓာတ်အများ	---	---	---	၁၅၀
ဝိပဿနာအားထုတ်ခြင်း၏ အကျိုး	---	---	---	၁၅၆
လောဘမှု၏ ဥပမာ	---	---	---	၁၅၈
မီးခြစ်နှင့် မီးခြစ်တံ ဥပမာ	---	---	---	၁၅၈
မီးစာနှင့် မီးခြစ်တံ ဥပမာ	---	---	---	၁၅၉
ကံသုံးလီ၏ အဓိပ္ပါယ်	---	---	---	၁၅၉
မိန်းမ၏ အဆင်းဓာတ် လက်နက် စူးဝင်ပုံ	---	---	---	၁၆၀
ကံသုံးပါး၏ ဝိဇ္ဇာလကို ဖြတ်ရန်	---	---	---	၁၆၁

လက္ခဏာရေး သုံးပါး စသည်ကို ပြခြင်း

လက္ခဏာဝိမောက္ခ ရောပြုမ်းပုံ	---	---	---	၁၆၆
ဝိမောက္ခ သုံးဖြာနှင့် လက္ခဏာ သုံးသွယ်	---	---	---	၁၆၇

မာတိကာ

ဝိပဿနာသုံးပါး၌ အချက် ကျမကျ	---	---	၁၆၈
ကိလေသာ၏ နိုင်ငံကြီး သုံးရပ်	---	---	၁၆၉
အုပ်စိုးသော ဓမ္မ	---	---	၁၇၀
နိမိတ္တမြို့ကြီး၌ အုပ်စိုးသော မာနကို ပယ်ရန်	---	---	၁၇၀
ပဏိဟိတမြို့၌ တဏှာ	---	---	၁၇၃
အတ္တဇီဝ ဒိဋ္ဌိကို ပယ်ပုံ	---	---	၁၇၄
နိုင်ငံကြီး သုံးချက်ကို ဖြိုဖျက်ရန်	---	---	၁၇၅
နိဂုံး	---	---	၁၇၆

-----*

လယ်တီပိပနိပေါင်းချုပ် စတုတ္ထတွဲ ထွက်ရှိရန်
 စီစဉ်နေပါပြီ။

ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ

နမောတဿ ဘဂဝတော အရဟတော
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

အဘိယာစကနှင့် ပဋိညာဉ်

သက္ကရာဇ် ၁၂၆၅ -ခု ဝါဆိုလအတွင်း၊ ရန်ကုန်မြို့မှ မုံရွာမြို့သို့ လာရောက်၍ မုံရွာမြို့ အနောက်တောင် ခရီးမြန်မာ တစ်တိုင်ကျော် အကွာ လက်ပံတောင်းတောင် ဝါဆိုစင်္ကြံကျောင်း၌ ဝါတွင်းသုံးလပတ်လုံး ဥပုသ် စောင့်ထိန်းလျက် သမထဝိပဿနာ တရားများကို ကြိုးစားအား ထုတ်၍နေသူ၊ ရန်ကုန်မြို့ ပုဇွန်တောင် တောင်လုံးပြန်ရပ်နေ ဓာတ်ဆရာ ကြီး ဆရာမြို့ သည် “ရံခါရံခါ မိမိနာခံမှတ်သားရသော တရားဓမ္မများကို မိမိကဲ့သို့ပညာရှိသူတော်ကောင်းအများတို့လည်း ကြားနာသိမှတ်ကြ စေရန် စာအုပ် ရေးတင် စီရင်ချီးမြှင့်ပါစေလိုကြောင်း” နှင့် တောင်းပန် လျှောက်ထားအပ်သည်ဖြစ်၍ ဒုလ္လဘတရားငါးပါး၊ ခန္ဓာငါးပါး၏ ဥပမာအကျယ်၊ အတွင်းအာယတနငါးပါး၊ အပအာယတနငါးပါးတို့၏ ဥပမာအကျယ်- စသည်ဖြင့် အထက်ရိုက်ထုတ်သော စာအုပ်များမှာမပါ၊ ကျန်ရှိသော တရားအချက်များကို ရေးသားပြဆိုပေအံ့သတည်း။

ဒုလ္လဘဟူသော အက္ခရာတံဆိပ်ကြီး

ဒုလ္လဘတရားငါးပါး ဆိုသည်ကား- အကြင်မူလတရား ငါးပါးကို တွေ့ကြုံရရှိခဲ့သည်ရှိသော် အလွန်မြင့်မြတ်ကြီးကျယ်သော အကျိုးအာနိ သံသ အနန္တကို ရယူနိုင်၏။ ထိုမူလတရားငါးပါးကို လောက၌အများကြား

မိခင်ဧရာဝတီ

၂

ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ

သိ သတိရရှိစေကြရန် ကမ္ဘာတန်းဆာ အက္ခရာတံဆိပ်ကြီးပြု၍ ဘုရား အစရှိသော ပညာရှိကြီးတို့ ဒုလ္လဘတရားငါးပါး-ဟု နတ်၊ လူအများ သိထင်ရှားအောင် ထုတ်ဖော်မြွက်ကြားတော်မူကြကုန်၏။ ထိုမူလ တရားကြီး ငါးပါးကို ဒုလ္လဘတရားငါးပါးဆိုသည်။

အကျိုးအာနိသံသအနန္တကို အရယူနိုင်ကြရန်ထုတ်ဖော် မြွက် ကြား ထားတော်မူခဲ့ရင်း ဖြစ်၍လည်း ထိုအကျိုးအာနိသံသ အနန္တကို ရယူနိုင် ကြသော သူတို့သည်သာလျှင် ထိုထိုဒုလ္လဘကို တွေ့ကြုံကြရသူ မည်ကုန်၏။ အကျိုးအာနိသံသ အနန္တကို မရမယူနိုင်ကြသော သူတို့သည် ထိုထိုဒုလ္လဘကို တွေ့ကြုံကြရသူဟူ၍ မဆိုစလောက်ကုန်။

ဒုလ္လဘတရား ငါးပါးတို့တွင် မနုဿတ္တဒုလ္လဘကို ရှေ့ဦးစွာပြ ဆိုရာ၏။

- လူအဖြစ် အဘယ်သို့ ရခဲသနည်း။
 - လူအဖြစ်ကို ရရှိခဲ့သည်ရှိသော် အဘယ်အကျိုးအာနိသံသ အနန္တကို ရယူနိုင်ကြသနည်း။
- အမေးပုစ္ဆာ ၂-ချက်။

မနုဿတ္တ ဒုလ္လဘကို ပြဆိုခြင်း

နခသိခသုတ္တန်

“လူ၏အဖြစ်ကို အဘယ်သို့ ရခဲသနည်း”၏။ အဖြေကား- မြတ်စွာဘုရားသည် လက်သည်းတော်ပေါ်၌ မြေမှုန့်ငယ်တို့ကို တင်ထားတော်မူ၍-

“ ရဟန်းတို့- မဟာပထဝီမြေကြီးပေါ်မှာ ရှိနေသော မြေမှုန့်စုနှင့် ငါ၏ လက်သည်းပေါ်တွင် တင်ရှိသော မြေမှုန့်စု သည် အဘယ်က များသနည်း

နခသိခသုတ္တန်

ဟုမေးတော်မူ၏။

“နှိုင်းယှဉ်ခြင်းငှါပင် မထိုက်၊ လက်သည်းတော်ပေါ်ရှိ မြေမှုန့်စုကား အလွန်နည်းလှပါ၏။ မဟာပထဝီမှာရှိနေသော မြေမှုန့်စုကား အလွန်တရာ များလှပါ၏”

ဟု လျှောက်ကြကုန်၏။ ထိုအခါ-

“ရဟန်းတို့ သုဂတိဘုံမှ စုတေကြသူအပေါင်းတို့တွင် သုဂတိဘုံသို့ ရောက်နိုင်သူတို့ကား လက်သည်းတော်ပေါ်တွင် တင်ရှိသော မြေမှုန့်အလားကဲ့သို့ အလွန်နည်းပါးလှ၏။ အပါယ် ဘုံသို့ရောက်ကြသူတို့ကား မဟာပထဝီမြေမှုန့် အလား ကဲ့သို့ အလွန်တရာ များလှ၏”

ဟု ဟောတော်မူပေ၏။

ဤသုတ္တန်ကို “နခသိခသုတ်” ဟုခေါ်တွင်ထင်ရှား၏။ အလွန်တရာ များပြားလှသည့်အတွက်ကြောင့် မဟာပထဝီရှိ မြေမှုန့်ကို ဥပမာပြု တော်မူသည်-ဟု သိရာ၏။

ဤသုတ်ကိုမြော်ထောက်၍ တစ်ယောက်တစ်ယောက်သော သတ္တဝါ၏ အနမတဂ္ဂ အတိတ်သံသရာ၌ ကျင်လည်၍လာခဲ့ရာ သုဂတိ ဒုဂ္ဂတိဘဝ အလားကိုလည်း သိမြင်နိုင်ရာ၏။ အဘယ်ကဲ့သို့ သိမြင်နိုင်ရာ သနည်း ၊ သုဂတိဘုံ၌ ငါဖြစ်ခဲ့သော ဘဝစုကား လက်သည်းတော်ပေါ်ရှိ မြေမှုန့်အလားကဲ့သို့ အလွန်နည်းပါးလှ၏။ ဒုဂ္ဂတိဘုံ၌ ငါဖြစ်ခဲ့သော ဘဝတို့ကား မဟာပထဝီရှိ မြေမှုန့်အလားကဲ့သို့ အလွန်များပြား လှကုန်၏-ဟုသိမြင်နိုင်ရာ၏။

ထိုစကားမှန်၏။ အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌ ကျင်လည်၍လာခဲ့သော တစ်ယောက်တစ်ယောက်သော သတ္တဝါ၏ သုဂတိဘဝသည် ဤမျှ

၁။ နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ္တ၊ ပါ၊ နှာ- ၄၅၄။

ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ

လောက် နည်းပါးသည့်အတွက်ကြောင့်သာလျှင် သုဂတိဘုံရှိ သတ္တဝါ ခပ်သိမ်းကို အကုန်ပေါင်းစု၍ အချုပ်တရား ဟောကြားရာ၌ သုဂတိဘဝ သို့ ရောက်နိုင်သူ ထိုမျှလောက်နည်းပါးခြင်း ဖြစ်နိုင်လေသတည်း။ အနာဂတ်သံသရာမှာ ကျင်လည်ကြရာ၌လည်း ဤနည်း အတူသိကြ လေ။

ဤကား နခသီခသုတ္တန် ဒေသနာတော်အရကို ဖော်ပြသော အချက်တည်း။

ထိုသုတ္တန် ဒေသနာတော်အတိုင်း သိမြင်ယုံကြည်နိုင်ရန် အချက် ကိုပြဆိုအံ့။ ။စိတ္တက္ခဏမည်သည် မျက်တောင်တစ်ခတ် လျှပ်တစ်ပြတ် ခန့်ကာလ၌ ကုဋေတစ်သိန်းမက အဖြစ်မြန်သည်ဟူ၍ ကျမ်းဂန်ဆိုရိုး ရှိ၏။

သဗ္ဗေ တေ အဓောဂင်္ဂမနီယာ၊

သဗ္ဗေ တေ ဥပရိဘာဂင်္ဂမနီယာ။^၁

(သလ္လေခသုတ် ပါဠိတော်)

သဗ္ဗေ=အလုံးစုံကုန်သော၊ တေ=ထိုအကုသိုလ်ဟူသမျှတို့သည်၊ အဓောဂင်္ဂမနီယာ= အောက်သို့စုန်ဖို့ချည်း ဖြစ်ကြကုန်၏။

သဗ္ဗေ=အလုံးစုံကုန်သော၊ တေ= ထိုကုသိုလ်ဟူသမျှတို့သည်၊ ဥပရိဘာဂင်္ဂမနီယာ= အထက်သို့ ဆန်ဖို့ချည်းဖြစ်ကြကုန်၏။

ဇနကသတ္တိ အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဥပနိဿယသတ္တိအားဖြင့် လည်းကောင်း အကုသိုလ်ဖြစ်အံ့၊ တစ်ခု၊ တစ်ခုသော စိတ္တက္ခဏသည် တစ်ခု၊ တစ်ခုသော ဒုဂ္ဂတိဘဝကို ဖြစ်စေနိုင်၏။ ။ကုသိုလ်ဖြစ်အံ့၊ တစ်ခု တစ်ခုသော စိတ္တက္ခဏသည် တစ်ခု၊ တစ်ခုသော သုဂတိဘဝ ကိုဖြစ်စေနိုင်၏။ ဤကား အဘိဓမ္မာအရိုးတည်း။

၁။ မူလပဏ္ဏာသ၊ ပါ၊ ၅-၅၄။

သုဂတိ ဒုဂ္ဂတိနှစ်ရပ်

သုဂတိဘုံ၌ရှိကြကုန်သော လူ၊ နတ်၊ သတ္တဝါအပေါင်းတို့၏ စိတ်ကို အမှန်းအဆအားဖြင့် အကုန်ပေါင်းစု၍ ထောက်မြော်သည် ရှိသော် ကုသိုလ်စိတ္တက္ခဏာသည် လက်သည်းတော်ပေါ်ရှိ မြေမှုန့်အစု အလား အလွန်နည်းပါးရာ၏။ အကုသိုလ် စိတ္တက္ခဏာသည် မဟာပထဝီ မှာ ရှိနေသော မြေမှုန့်အစုအလား အလွန်များပြားရာ၏။ ။အနမတဂ္ဂ ဘဝသံသရာ တစ်ခုလုံးမှာ ဤနည်းတူချည်းမှတ်။

မိမိ မိမိတို့ကိုယ်မှာ တစ်နေ့၊ တစ်နေ့ အဖို့တွင် ခြောက်ဒွါရတို့၌ အချည်းနှီးသော မြင်မှု၊ ကြားမှုစသည်နှင့် အကျိုးရှိသော မြင်မှု၊ ကြားမှု စသည်သည် အဘယ်ကအလွန်များသနည်း-ဟု စေ့စေ့စပ်စပ် ရှုမြော် ချင့်ချိန်၍ စမ်းလျှင် သိသာထင်ရှားပါ၏။

ဤကား ကုသိုလ်ဖြစ်မှု အကုသိုလ်ဖြစ်မှုနှင့် ထောက်မြော်၍ နေသိခသုတ္တန် ဝေသနာတော်အတိုင်း သိမြင်ယုံကြည်နိုင်ရန် အချက်တည်း။

သုဂတိ ဒုဂ္ဂတိနှစ်ရပ်

သုဂတိဘုံမှာရှိနေသော သတ္တဝါစုနှင့် ဒုဂ္ဂတိဘုံမှာရှိနေသော သတ္တဝါစုကို ထောက်မျှော်၍လည်း သိမြင်ယုံကြည်နိုင်ရာ၏။ ။ သုဂတိဘုံ၌ နတ်၊ ဗြဟ္မာတို့၏ ကိုယ်သဏ္ဍာန်သည် သုံးဂါဝုတ်မျှ ရှိ၏။ မြန်မာတိုင်အားဖြင့် လေးတိုင်ခွဲကို သုံးဂါဝုတ်ဆိုသည်။ ။ ဘုံဗိမာန် တို့ကား ၁၂- ယူဇနာ၊ ၁၅- ယူဇနာ၊ ယူဇနာ- ၂၀၊ ယူဇနာ-၃၀၊ ယူဇနာ- ၆၀၊စသည်ရှိ၏။ တစ်ခု၊ တစ်ခုသော ဘုံဗိမာန်သည် ငါတို့ မြန်မာနိုင်ငံ၌ အလုံမြို့ကြီး၊ ဒီပဲရင်းနယ်မြို့ကြီး တစ်ခု၊ တစ်ခုမျှမက ကြီးကျယ်၏။ နေဗိမာန်တစ်ခုသည်ပင်လျှင် ငါတို့မြန်မာနိုင်ငံမက ကြီးကျယ်၏။ ထို့ကြောင့်သုဂတိဘုံသည် ဘုံနယ်သာ အလွန်ကျယ်၍ ဘုံနေ သတ္တဝါ အရေအတွက်ကား အလွန်နည်းပါး၏။

ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ

ဒုဂ္ဂတိဘုံသည်ကား ဘုံနယ်လည်း အလွန်ကျယ်၏။ ။ဘုံနေ သတ္တဝါ အရေအတွက်လည်း အလွန်များပြား၏။ လူ့ဘုံ၊ နတ်ပြည် ၆- ထပ်၊ ရူပဗြဟ္မာ ၁၆- ဘုံ၊ အရူပဗြဟ္မာ ၄- ဘုံ အလုံးစုံကို ပေါင်းသော် သုဂတိ ၂၇- ဘုံ ဖြစ်၏။ ငါတို့စကြဝဠာတွင် သုဂတိ ၂၇- ဘုံရှိ သတ္တဝါ တို့ကို တစ်ယောက်မကျန် အကုန်ရေတွက်သော်လည်း ငါတို့ မြန်မာ နိုင်ငံတွင်းရှိ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိတ်ခေါ်သော သတ္တဝါတစ်မျိုးကိုမျှ အရေအတွက် အားဖြင့် မမှီနိုင်ရာ။ ။ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိတ်သတ္တဝါမျိုးမှတစ်ပါး ငါတို့ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း၌ အညာပြည် အောက်ပြည် ရေသတ္တဝါအမျိုး အနန္တ ကုန်းသတ္တဝါအမျိုး အနန္တကျန်ရှိသေး၏။

ငါတို့ မြန်မာနိုင်ငံမှအလွတ် ငါတို့စကြဝဠာတွင်းရှိ ကျွန်းကြီး လေးကျွန်း၊ ကျွန်းငယ်၊ နှစ်ထောင် တောင်ကြီး၊ တောင်ငယ် အနန္တ၊ တောကြီး၊ တောငယ် အနန္တ၊ မြို့နယ်၊ ရွာနယ် အနန္တတို့၌ ရှိနေကြသော ကုန်းသတ္တဝါ တိရစ္ဆာန်အမျိုး အနန္တ အနန္တတို့သည်လည်းကောင်း၊ အိုင်ကြီး အိုင်ငယ် အနန္တ၊ မြစ်ကြီး မြစ်ငယ်၊ ချောင်းကြီး ချောင်းငယ်၊ မြောင်းကြီး မြောင်းငယ်၊ တွင်းကြီးတွင်းငယ်အနန္တ၊ မဟာသမုဒ္ဒရာကြီး လေးစင်း၊ သီတာသမုဒ္ဒရာကြီး ခုနစ်စင်းတို့၌ ရှိနေကြကုန်သော ရေသတ္တဝါ တိရစ္ဆာန်အမျိုး အနန္တ အနန္တတို့သည်လည်းကောင်း ကျန်ရှိ ကုန်သေး၏။

တိရစ္ဆာန် သတ္တဝါတို့နှင့် နိုင်းစာ၍ ကြည့်ခဲ့လျှင်ပင် သုဂတိ ၂၇- ဘုံရှိ သတ္တဝါစုသည် လက်သည်းတော်ပေါ်တွင် တင်ရှိသော မြေမှုန့်စုအလား အလွန်နည်းပါးပုံ၊ တိရစ္ဆာန်သတ္တဝါတို့သည်မူကား မဟာပထဝီမှာရှိနေသော မြေမှုန့်စုအလား အလွန်တရာများပြားပုံများကို ယုံကြည်နိုင်ရာ၏။

ထိုမှတစ်ပါး ဇမ္ဗူဒီပါကျွန်းကြီးကဲ့သို့ ယူဇနာတစ်သောင်း၊ တစ်သောင်းစီ အကျယ်ရှိ၍ အထက်အောက် ယူဇနာတစ်သောင်း

သုဂတိ ဒုဂ္ဂတိနှစ်ရပ်

ငါးထောင်စီ ကွာခြားလျက် တည်ရှိကြသော ငရဲကြီးရှစ်ပြည်ထောင် တို့တွင် အောက်ဆုံးဖြစ်သော ငရဲကြီးကား မဟာအဝီစိ ငရဲကြီးတည်း။

အဘယ်ကြောင့် မဟာအဝီစိခေါ်သနည်းဆိုသော် ဝါးကျီ တောက်အတွင်း၌ သိပ်နက်၍ထားအပ်သော မုန့်ညှင်းစေ့တို့ကဲ့သို့ ငရဲသူ ငရဲသား သတ္တဝါတို့၏ အခြား အကွက်လပ် မရှိ၊ ပြည့်နက်၍ နေသောကြောင့် အဝီစိငရဲ ခေါ်သည်- ဟု အဋ္ဌကထာကြီးတို့၌ ဖွင့်ကြ ကုန်၏။

ထိုအဝီစိငရဲကြီးကိုမူကား အကုသိုလ်ကံကြီးလှသော သူတို့မှသာ ကျရောက်ကြကုန်၏။ ။ အကုသိုလ်ကံကြီးလှသော သူတို့မှ ကျရောက် ကြကုန်ရာ မဟာအဝီစိငရဲကြီးမှာပင် ငရဲသူ သတ္တဝါတို့ ထိုမျှလောက် ပြည့်လေ၏။ ။ ထိုအောက် ပေါ့လျော့သော အကုသိုလ်ကံ သာမန် တို့နှင့်ပင် ကျရောက်နိုင်ကြရာ ဖြစ်ကုန်သော အထက်ထက်သော ငရဲကြီး ခုနစ်ပြည်ထောင်တို့မူကား ငရဲသူသတ္တဝါတို့ အဘယ်မျှလောက် ပြည့်နက် လျက် ရှိနေကြကုန်သနည်း-ဟု ဆင်ခြင်မိကုန်ရာ၏။

ထိုမှတစ်ပါး ထိုထို တောအနန္တ တောင်အနန္တတို့၌ ရှိကြကုန် သော ငရဲဘုံစု၊ သမုဒ္ဒရာအလယ် ကျွန်းငယ်တို့၌ ရှိကြကုန်သော ငရဲဘုံစု၊ စကြဝဠာ သုံးခုတို့၏ဆိုင်ရာ အပေါက်အကြား၌ ရှိကြကုန်သော လော ကန္တရိုက်ငရဲဘုံစု ကျန်ရှိကုန်သေး၏။ ။ ထိုအတူ ပြိတ္တာဘုံ အနန္တ၊ အသူရကာယ်ဘုံ အနန္တတို့သည် ကျန်ရှိကုန်သေး၏။ ။

ဤသို့သော မျက်မြင်ဒိဋ္ဌအလား ထင်ရှားသောအချက်ကြီး တွေကို တွေ့မြင်ကြားသိကြရကုန်သဖြင့် သုဂတိ ၂၇- ဘုံရှိ သတ္တဝါတို့ ကား လက်သည်းတော်ပေါ်တွင် တင်ရှိသော မြေမှုန့်စုအလား အလွန် နည်းပါးလှကုန်၏။ အပါယ်ဒုဂ္ဂတိ လေးဘုံရှိ သတ္တဝါတို့သည်မူကား မဟာပထဝီမြေကြီးမှာရှိနေသော မြေမှုန့်စုအလား အလွန်တရာ များပြားလှကုန်၏- ဟု သိမြင်ယုံကြည်နိုင်ရာသည်။ အနမတဂ္ဂသံသရာ

ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ

ကမ္ဘာတိုင်း ကမ္ဘာတိုင်း တို့၌လည်း ဤနည်းတူပင် သိမြင် ယုံကြည်နိုင် ကုန်ရာသည်။

ထိုသို့ သိမြင်ယုံကြည်ကြကုန်သည်ရှိသော် အနမတဂ္ဂ သံသရာ တွင် တစ်ယောက်၊ တစ်ယောက်သော သတ္တဝါအားလည်း သုဂတိဘုံမှာ ဖြစ်ရသော ဘဝအရေအတွက်ကား လက်သည်းတော်ပေါ်တွင် တင်ရှိ သော မြေမှုန့်စုအလား အလွန်နည်းပါးလှ၏။ ဒုဂ္ဂတိဘုံမှာဖြစ်ရသော ဘဝအရေအတွက်တို့သည်ကား မဟာပထဝီမှာရှိနေသော မြေမှုန့်တို့အလား အလွန်တရာ များပြားလှကုန်၏- ဟု သိမြင်ယုံကြည်ကြကုန်ရာသည်။

ဤကား နာသိခသုတ္တန် ဒေသနာတော်ဖြင့် သိအပ်သော မနုဿတ္တ ဒုလ္လဘအရ လူအဖြစ် ရခဲပုံကို ပြဆိုချက်တည်း။

ကာဏကစ္ဆပေါပမသုတ္တန်

ယခုအခါ မဇ္ဈိမနိကာယ်ဥပရိပဏ္ဍာသပါဠိတော် ဗာလပဏ္ဍိတ သုတ္တန်^၁ဒေသနာတော်၌ လိပ်ကန်းထမ်းပိုး ဥပမာဖြင့် ဟောတော်မူသော မနုဿတ္တဒုလ္လဘကို ပြဆိုပေအံ့။ အဘယ်သို့ ဟောတော်မူသနည်း ဟူမူကား-

“ရဟန်းတို့- ဥပမာဆိုသည် ရှိသော်ကား ကျွန်းကြီး လေးကျွန်း၊ ကျွန်းငယ်နှစ်ထောင်တို့၏ ပြင်ဖက်၌တည်ရှိသော အနက်ယူဇနာရှစ် သောင်း နှစ်ထောင်၊ အနံယူဇနာ ရှစ်သောင်း နှစ်ထောင်၊ အလျားယူဇနာ သုံးသန်း ခြောက်သိန်းကျော်ရှိသော မဟာသမုဒ္ဒရာကြီးသည်ရှိ၏။ ။

ဇမ္ဗူဒီပါကျွန်း၏ တောင်ဖက်မျက်နှာ မဟာသမုဒ္ဒရာ၏ အလယ်၌ အပေါက်တစ်ခုသာရှိသော ရထားထမ်းပိုးငယ်

၁။ မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ ဥပရိပဏ္ဍာသပါဠိတော်၊ ဗာလပဏ္ဍိတသုတ်၊ နှာ- ၂၀၇။

ကာဏကစ္ဆပေါပမသုတ္တန်

တစ်ခုသည် ရှိလေရာ၏။ ထိုထမ်း ပိုးငယ်သည် အရပ်လေး မျက်နှာသို့ လေဆောင်ယူရာ မျောပါ လွင့်ပါး၍ နေလေရာ၏။ ဥတ္တရကုရုကျွန်း၏ မြောက်ဖက်မျက်နှာ မဟာသမုဒ္ဒရာ၏ အလယ်၌ မျက်စေ့နှစ်ဖက် အစုံပျက်သော လိပ်ငယ်တစ်ခု သည် ရှိလေရာ၏။ သမုဒ္ဒရာ၏အတွင်း၌ ရောက်မိရောက်ရာ သွားလာ၍ နေလေရာ၏။ အနှစ်တစ်ရာမှ တစ်ခါ၊ အနှစ် တစ် ထောင်မှ တစ်ခါ သမုဒ္ဒရာ ရေမျက်နှာသို့ ဦးခေါင်း ပေါ်လေရာ ၏။ ထိုသို့ လိပ်ကန်းငယ်၏ ဦးခေါင်းသည် ထိုထမ်းပိုး ငယ်၏ အပေါက်မှာ စွတ်မိရာသော အခွင့်သည် ရှိ၏လော”

ဟု ရဟန်းတို့ကို မေးတော်မူ၏။ ။

“စွပ်မိရာသော အခွင့်ပင် မရှိနိုင်ရာပါ။ သို့သော်လည်း ကမ္ဘာ မည်သည် အလွန်တရာ ရှည်ကြာလှသည်ဖြစ်ပါ၍ လိပ်ကန်းငယ်လည်း မသေမပျောက်ပါ။ ထမ်းပိုးငယ်လည်း မပုပ်မဆွေး တည်ရှိပါမူ နှစ်ပေါင်း အသင်္ချေ ကြာမြင့်လေရာ တစ်ရံတစ်ခါ၌ စွပ်မိသော် စွပ်မိရာပါသေး၏ ဘုရား” -

ဟု လျှောက်ထားကြကုန်၏။

“ရဟန်းတို့ ဤအမှုထက် ခဲယဉ်းသော အမှုသည် ရှိလေ၏။ ဤလူ့ပြည်မှ စုတေ သေလွန်၍ အပါယ်သို့ ကျရောက်သောသူ၏ ဤလူ့ပြည်သို့ တစ်ဖန် ပြန်လာရန် အရေးသည် ထိုလိပ်ကန်း ထမ်းပိုးစွပ် မိရာ အရေးထက် အဆအရာမက အဆအထောင်မက ခဲယဉ်းလှချေ၏။ အဘယ် ကြောင့်နည်းဆိုသော် အပါယ်ဘုံတို့၌ ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြုခြင်း မည်သည် မရှိ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဟူ၍ပင် မသိကြကုန်၊ အချင်းချင်း နိုင်ရာနိုင်ရာ သတ်ဖြတ်ညှဉ်းပန်းမှု၊ နိုင်ရာနိုင်ရာ ဖမ်းယူ ကိုက်စားမှု တို့သည်သာ ရှိကြကုန်ရာ၏”

ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

ဤဒေသနာတော်ဝယ် သိမြင် ယုံကြည်နိုင်ကြရန် ယုတ္တိကား
လောက၌ အကြင်သတ္တဝါတို့သည် ကုသိုလ်ကို စော၍ သေကုန်၏။ ထို
သတ္တဝါတို့သည် သုဂတိဘုံသို့ လားကြရကုန်၏။ အကြင် သတ္တဝါတို့သည်
အကုသိုလ်ကို စော၍ သေကုန်၏။ ထိုသတ္တဝါတို့သည် ဒုဂ္ဂတိဘုံသို့
လားရကုန်၏။ ။ ဤကား အဘိဓမ္မာရိုးရာတည်း။

မသေမှီ ရှေးအဖို့၌ ထိုထိုကုသိုလ်ကို လေ့ကျက်၍ နေကြ
ကုန်သောသူတို့သည်ပင်လျှင် သေရန်ဒုက္ခနှင့် တွေ့ကြုံသောအခါ၌
ကုသိုလ်ကို စောနိုင်ကြရန် အလွန်ခဲယဉ်းကြကုန်သေး၏။ မသေမှီ
ရှေးအဖို့၌ ကုသိုလ်ဟူ၍ပင် မသိကြကုန်မူ၍ လောဘစိတ်၊ ဒေါသစိတ်၊
မောဟစိတ်တို့နှင့်သာ နေ့၊ ရက်၊ နှစ်၊ လ ကုန်ရှာကြကုန်သော
အပါယ်ဘုံသားတို့အား ကုသိုလ်ကိုသာစော၍ သေနိုင်ရန်အခွင့် ဘယ်မှာ
ရှိကုန်တော့အံ့နည်း။ ။

ငါတို့မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း၌ တစ်နေ့၊ တစ်နေ့တွင် သေဆုံးကြ
ကုန်သော ကုန်းသတ္တဝါတို့သည် အသင်္ချေများစွာ ရှိကုန်ရာ၏။
ရေတိရစ္ဆာန်သတ္တဝါတို့သည် အသင်္ချေများစွာ ရှိကုန်ရာ၏။ ထိုသတ္တဝါ
အပေါင်းတို့၌ ကုသိုလ်ကိုစော၍ သေနိုင်ရာသော သတ္တဝါမည်သည်ကား
ရှာကြံ၍မရ ရှားပါးလှ၏။

အပါယ်ဘုံသို့ ရောက်ကြကုန်သော သူတို့မည်သည် ဒါန၊ သီလ၊
ဘာဝနာဟူသော ကုသိုလ်ဓမ္မတို့နှင့် တစ်ဘဝထက်၊ တစ်ဘဝ ကွာဝေး၍
သွားကြကုန်၏။ အကုသိုလ်ဓမ္မတို့သည် တစ်ဘဝထက်၊ တစ်ဘဝ
ဝန်လေး၍ သွားကြကုန်၏။ တစ်ဘဝထက်၊ တစ်ဘဝ မိုက်မဲ တွေ
ဝေ၍သာ သွားကြကုန်၏။ တစ်ဘဝထက်၊ တစ်ဘဝ နစ်၍ နစ်၍သာ
သွားကြကုန်၏။ တစ်ဘဝထက်၊ တစ်ဘဝ မြုပ်မြုပ်၍သာ သွားကြကုန်၏။

ကာဏကစ္ဆပေါပမသုတ္တန်

ဥပမာဆိုသည် ရှိသော်ကား သိန်း သန်း ကုဋေမျှသော ကျောက်
တိုင် ကျောက်လုံးတွေကို မဟာသမုဒ္ဒရာ ရေအပြင်မှာ ပစ်ချအပ်
ကုန်သည်ရှိသော် အစဉ်အတိုင်းသာ နစ်ကြလေကုန်ရာ၏။ မြုပ်ကြလေ
ကုန်ရာ၏။ တစ်ခုသော ကျောက်တိုင်ကျောက်လုံးမျှ ပေါ်တက်၍
လာသည်ဟု မရှိနိုင်လေရာ။ ။ ဤသို့သော ဥပမာကို ပြဆိုရာ၏။

ပါရမီသမ္ဘာရ ရင့်သန်တော်မူကြပေကုန်သော အလောင်း
အလျာကြီးများကို ချန်ထား၍ တစ်ပါးသော သတ္တဝါတို့သည် အပါယ်
သို့သာ ကျရောက်ကုန်သည်ရှိသော် ဘဝတစ်ထောင်နှင့်လည်း လူဘုံသို့
ပြန်ခွင့်မရ၊ ဘဝတစ်သောင်းနှင့်လည်း ပြန်ခွင့်မရ၊ ဘဝတစ်သိန်းနှင့်လည်း
ပြန်ခွင့်မရ၊ ဘဝတစ်သန်းနှင့်လည်း ပြန်ခွင့်မရ၊ ဘဝ အကုဋေ၊ ဘဝ
အသင်္ချေ မရေမတွက်နိုင်ကြာမြင့်လှမှ လူ့ဘုံ၊ လူ့ဘဝသို့ ပြန်ခွင့်ရနိုင်ကုန်
ရာသတည်း။

ဤသို့သော ယုတ္တိကို ထောက်ထားသဖြင့်လည်း အနမတဂ္ဂ
သံသရာ၌ ကျင်လည်၍လာခဲ့သော တစ်ယောက်၊ တစ်ယောက်သော
သတ္တဝါမှာ သုဂတိဘုံ ကျင်လည်ခဲ့ရသော ဘဝအရေအတွက်ကား
လက်သည်းတော်ပေါ်မှာ တင်ရှိသော မြေမှုန့်စုအလား အလွန်
နည်းပါးလှချေ၏။ ။ ဒုဂ္ဂတိဘုံ၌ ကျင်လည်ခဲ့ရသော ဘဝအရေ
အတွက်တို့သည်ကား မဟာပထဝီမှာ ရှိနေသော မြေမှုန့်တို့အလား
အလွန်တရာ များပြားလှကုန်ရာ၏ -ဟူသော အချက်ကိုလည်း ထင်မြင်
ယုံကြည် နိုင်ကြကုန်ရာသတည်း။

ဤကား လိပ်ကန်းဥပမာ ဒေသနာတော်ဖြင့် ပြဆိုအပ်သော မနုဿတ္တ ဒုလ္လဘ
အချက်တည်း။

အဘိဓမ္မာ ဉာဏဝိဘင်း အဋ္ဌကထာအရ ပြဆိုပုံ

ယခုအခါ အဘိဓမ္မာ ဉာဏဝိဘင်း အဋ္ဌကထာကြီး၌ ဖွင့်ပြသော အချက်ကို ပြဆိုဦးအံ့။ ။ အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌ ကျင်လည်၍ နေကြကုန်သော ပုထုဇဉ် တွင်တို့အား သူတော်ကောင်းတရားနှင့် ပြည့်ပြည့်စုံစုံ လုံခြုံချောမောသောဘဝမည်သည် အလွန်နည်းပါး၏။ အပါယ်ဘဝ၊ မိစ္ဆာ ဒိဋ္ဌိဘဝ၊ ဒုစ္စရိုက်ဘဝတို့သည်ကား မဟာပထဝီ မြေမှုန့်ပမာ အလွန်တရာ များပြားလှ၏။

အကုသိုလ်မှုမည်သည် တစ်နေ့၊ တစ်နေ့ အဖို့မှာပင် ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ အလားအားဖြင့် သိန်း သန်း ကုဋေမက ဖြစ်ပွားနိုင်၏။ တစ်လ၊ တစ်လ အဖို့ တစ်နှစ်၊ တစ်နှစ်အဖို့ တစ်သက်၊ တစ်သက်အဖို့မှာ ဆိုဖွယ်မရှိ။ စိတ္တက္ခဏတစ်ခု၊ တစ်ခုလျှင် တစ်ဘဝ၊ တစ်ဘဝ အပါယ်သို့ ပစ်ချသဖြင့် အပါယ်ဒုက္ခကိုခံရ၍ ပြေငြိမ်းပြီးသော ကံတို့လည်း တစ်ယောက် တစ်ယောက်မှာပင် အသင်္ချေချေ မရေမတွက်နိုင် များပြားလှလေကုန်ပြီ။

အပါယ်သို့ ပစ်ချရန် အလှည့်အခွင့်ကို မရသေးသဖြင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၌ တွယ်တာလျက် သတ္တဝါတို့၏ ရင်တွင်း စိတ်နှလုံးတွင်း၌ အသိုက်အအုံ စုပုံဖွဲ့စည်း၍ ဖြစ်လေရာရာ အစဉ်တစိုက်လိုက်ကာ ပါ၍ နေကြကုန်သော ဒုစရိုက်ကံတို့သည်လည်း တစ်ယောက်၊ တစ်ယောက် သော သတ္တဝါမှာပင် အသင်္ချေချေ မရေမတွက်နိုင် များပြားလှလေ ကုန်၏။ မဟာအဝီစိ ငရဲကြီးသို့ ပစ်ချရန် ကံပေါင်းပင် အသင်္ချေ။ တာပနငရဲကြီးသို့ ပစ်ချရန် ကံပေါင်းပင် အသင်္ချေစသည်ဖြင့် အကျယ် ဝေဖန်၍ မြော်လေ။

ထို့ကြောင့် တစ်စုံတစ်ခုသော ကုသိုလ်ကံ အခွင့်သာသဖြင့် လူ့ရွာ၊ လူ့ပြည်၌ ကြုံကြိုက်ကြကုန်သော သူဌေး၊ သူကြွယ်၊ ပဒေသရာဇ်

ဒိဋ္ဌိကို စွန့်ခွာရန်

ဧကရာဇ်မင်း၊ စကြာမန္တာတ်မင်း၊ နတ်ရွာ၊ နတ်ပြည်၌ ကြံကြိုက်
 ကြကုန်သော နတ်မင်း၊ သိကြားမင်း- ဗြဟ္မာရွာ၊ ဗြဟ္မာပြည်၌ ကြံကြိုက်
 ကြကုန်သော ဗြဟ္မာမင်းတို့သည်ပင်သော်လည်း ရှေးရှေးဘဝတို့၌
 ကမ္မပထမြောက်ပြီး၊ အဝီစိအစရှိသော ထိုထိုအပါယ် စာရင်း ပေါက်ပြီး၊
 ရှေ့သို့ အခွင့်ရရာဘဝ၌ ပစ်ချရန် ဆုံးဖြတ်ချက်ချပြီး၊ အမှုကြီးပေါင်း
 ကျွေးဟောင်း အနန္တ မိမိတို့အဇ္ဈတ္တ၌ ပါရှိနေသည်များကို အကုန်အစင်
 သိမြင်ကြပါမူကား တစ်ခါတစ်ရံမျှ ပြီးနိုင်ကြဖွယ်၊ ရွှင်နိုင်ကြဖွယ်
 မရှိလေကုန်၊ အရှုအရှိက် အလှိုက်အလှဲ အသည်းအသံ ငိုပွဲခံ၍ အုံးအုံးညံ
 နေကြကုန်ရာသတည်း။

ဒိဋ္ဌိကို စွန့်ခွာရန်

ထို့ကြောင့် သဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ် ပါဠိတော်၌-

သတ္တိယာ ဝိယ သြမဋ္ဌော၊ ဥယျမာနောဝ မတ္တကေ။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိပ္ပဟာနာယ၊ သတော ဘိက္ခု ပရိပ္ပဇေ -

ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

သတ္တိယာ=လုံ့မကြီးသည်၊ သြမဋ္ဌောဝိယ=ရင်ညွန့် ရင်ဝ၌
 စူးစိုက်မြုပ်မြန်း တန်းလန်းရှိနေသော ယောက်ျားကဲ့သို့လည်းကောင်း၊
 မတ္တကေ=ဦးခေါင်းတစ်ခုလုံး၌၊ ဥယျမာနောဝ= လောင်မီးစက်ကွင်း
 အတင်းကျမှုန်း တဟုန်းဟုန်း လောင်၍နေသော ယောက်ျား ကဲ့သို့
 လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခု=သံသရာဘေး အပါယ်ရေးကို မြော်တွေးမြင်သူ
 ရှင်လူရဟန်းသည်၊ သတော=မမေ့မလျော့ မပေါ့သာပဲ မြဲသောသတိ
 ရှိသည်ဖြစ်၍၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိပ္ပဟာနာယ=သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို ပယ်ခြင်းငှါ။

၁။ သဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ္တ၊ ပါ။ နာ- ၁၂၊ ၅၂ ။

ပရိဗ္ဗဇေ= သမထ ဝိပဿနာ ဘာဝနာများကို ခန္ဓာအသက် မငဲ့ကွက်ပဲ ရက်ရက်ရဲရဲ တသွင်ထဲ အားထုတ်ရာသတည်း။

ဤဥပမာနှစ်ပါးသည် ဟီနူပမာသာတည်း။ ။ ထိုသူနှစ်ဦး၌ လက်ငင်း တွေ့ရှိ၍ နေသော လှံမဘေး၊ မီးဘေးများသည် မသေမိကာလ တစ်ခဏသာ နှိပ်စက်နိုင်၏။ ။ အကုသိုလ်ကံဟောင်း အနန္တတို့ကို လက်ကိုင်ပွေ့ပိုက် အုပ်ချုပ် ထိန်းသိမ်း၍ သတ္တဝါတို့၏ ရင်တွင်းနှလုံး တွင်း၌ တင်းလင်းရှိသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိဘေးကြီးသည်သာ ကြီးကျယ် လှစွာသတည်း။ ။ ထို့ကြောင့် ထိုနှစ်ဦးသောသူသည် တတ်စွမ်းခွင့်ရပါမူ မိမိ၌ စူးစိုက်လောင်မြိုက်၍ နေသော ထိုလှံမ လောင်မီးများကိုပင် အလေးမပြု လျစ်လျူရှု၍ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ပယ်သတ်မှု ကိုသာ အလျှင်စလို အားထုတ်ရာ၏။

ဉာဏ်ဆီမီးရှာရန်

ဓမ္မပဒပါဠိတော် ၌လည်း-

ကိန္နု^၁ ဟာသော ကိမာနန္ဓော၊ နိစ္စံ ပဇ္ဇလိတေ သတိ။

အန္ဓကာရေန ဩနဒ္ဓါ၊ ပဒီပံ န ဂဝေသထ^၂-

ဟူ၍ ဟောတော်မူ၏။

နိစ္စံ= ဖြစ်လေရာရာ အစဉ်တစိုက် အမြဲလိုက်သည်ဖြစ်၍၊ ပဇ္ဇလိတေ-ပဇ္ဇလိတာနံ= ရှေ့သို့ အပါယ်ကျရောက်ဖို့အပြီး အမှုပူကြီးတွေ အနန္တ ရင်ထဲ နှလုံးထဲ၌ ရဲရဲတောက် ပါရှိလျက် နေကြကုန်သည်၊ သတိ- သတိ=ဖြစ်ကြကုန်သော၊ တုမှာကံ= သင်တို့အား၊ ဟာသော=ပြုံးဖွယ်၊ ရွှင်ဖွယ်သည်၊ ကိန္နု၊ အတ္ထိ=အဘယ်မှာရှိအံ့နည်း၊ အာနန္ဓော=နှစ်သက် ပျော်မြူးဖွယ်သည်၊ ကိန္နု၊ အတ္ထိ=အဘယ်မှာရှိအံ့နည်း၊ အန္ဓကာရေန=

၁။ ကိန္နု-ကောနု-မူကွဲ။ ၂။ ဓမ္မပဒ ၊ ပါ၊ နှာ- ၃၅ ။

အဝိဇ္ဇာမှောင်တိုက် အမိုက်ထုကြီးသည်၊ သြနဒွါးမိမိကိုယ်တွင် အစဉ်ပါ၍ ရှိနေသော ပူပန်ဖွယ်တွေ အနန္တကိုမျှ မသိရလေအောင် ပိတ်လှောင် မြှေးယှက်အပ်ကုန်သော၊ တုမေ့သင်တို့သည်၊ ပဒီပံ-ပညာတည်းဟူသော ဆီမီးအလင်းကို၊ ကိ-အဘယ့်ကြောင့်၊ န ဂဝေသထ-မရှာကြကုန်သနည်း။

ထိုသူဌေး သူကြွယ်အစရှိသော လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့အား အပါယ်ဘဝသို့ တလှည့်တပတ် ကျရောက်ပြန်ကြသောအခါ၌ ထို ကံဟောင်း အနန္တတို့သည် အကုန်လုံး အခွင့်သာကြလေကုန်၏။ ။ ကြီးစွာသော သစ်ပင်၏အပေါ်မှ မြေသို့ကျ၍ ကြောင်တစ်ထောင်၊ ကြောင်တစ်သောင်း အလယ်သို့ ပြေးဝင်မိသော ရှဉ့်သူငယ်ကို ကြောင် တို့ လုယက် နှိပ်စက် ကိုက်စားခွင့် သာသကဲ့သို့တည်း။ ။

အနည်းငယ်မျှ အကုသိုလ်ကြောင့် လူနှင့်နီးစပ်သော နွား၊ ကျွဲ၊ ခွေး၊ ဝက်၊ ကြောင်၊ ကြက် စသည်ဖြစ်လေရာ အခွင့်သာသော ထိုကံ ဟောင်းတို့သည် တစ်ခုပြီးလျှင် တစ်ခု ဘဝအဆက်ဆက် နက်သည် ထက်နက်သော အပါယ်ဘဝသို့ ပစ်ချ၍ သွားကြသဖြင့် ပြိတ္တာငယ်၊ ပြိတ္တာကြီး၊ ငရဲငယ်၊ ငရဲကြီး အဆင့်ဆင့် နစ်မြုပ်လေ၍ မဟာအဝီစိ ငရဲကြီးသို့ဆိုက်၍ ကမ္ဘာပျက်သောအခါမှ ကျွတ်လွတ်ခွင့် ရလေ၏။

ဤကဲ့သို့သော သတ္တဝါတို့သည် ငရဲ၊ ပြိတ္တာတို့၌ အသင်္ချေချေ မရေတွက်နိုင် ရှိကြကုန်၏-ဟူ၍ အဘိဓမ္မာ ဉာဏဝိဘင်း အဋ္ဌကထာ ကြီး၌ ဖွင့်ဆိုပေသည်။

ယခုဘဝ၌ များလှစွာသော အကုသိုလ်ကံသမားတို့၏ လည်းကောင်း၊ ကြီးလှစွာသော အကုသိုလ်ကံသမားတို့၏လည်းကောင်း အပါယ်သို့ ကျရောက်ကြရာ၌ ဆိုဖွယ်ပင် မရှိချေပြီ။

ဤအဋ္ဌကထာကြီး ဖွင့်ဆိုသောစကားကို ထောက်ထားသဖြင့် လည်း အနမတဂ္ဂသံသရာ၌ ကျင်လည်သော တစ်ယောက် တစ်ယောက် သော သတ္တဝါအား သုဂတိဘဝသည် လက်သည်းတော်ပေါ်တွင်

ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ

တင်ရှိသော မြေမှုန့်အလား အလွန်နည်းပါးလှချေ၏။ ဒုဂ္ဂတိဘဝတို့သည် မူကား မဟာပထဝီမြေကြီးရှိ မြေမှုန့်အလား အလွန်တရာ များပြား လှချေ၏-ဟု ထင်မြင် ယုံကြည်နိုင်ရာသတည်း။

ဤကား အဋ္ဌကထာကြီးမှလာသော နည်းအားဖြင့် မနုဿသတ္တ ဒုဇ္ဈဘကို ပြချက်တည်း။

အပါယ်သို့ တလှည့်တပတ် ကျရောက်လေသော သူ့အား လိပ်ကန်းထမ်းပိုးဥပမာ ဒေသနာတော်နည်းအားဖြင့် ကုသိုလ်အစ အနနှင့် တစ်ဘဝထက်၊ တစ်ဘဝ ဝေးကွာ၍ အသစ်၊ အသစ်ဖြစ်ပွား၍ သွားသော အကုသိုလ်ဗလဝတို့၏ တစ်ဘဝထက် တစ်ဘဝ ဝန်လေး၍ သွားရသဖြင့် လူ့ဘဝကို တစ်ဖန် ပြန်နိုင်ရန်အရေး အလွန်ကွာဝေးမှုကို ပြဆိုတော်မူသည်။ ။ အဋ္ဌကထာနည်းအားဖြင့် ကုသိုလ်အစအနနှင့် တစ်ဘဝထက်၊ တစ်ဘဝ ဝေးကွာ၍ ရှေးသံသရာ ဘဝအဆက်ဆက် ထဲက အစဉ်ပါရှိ၍ နေသော အကုသိုလ်အနန္တတို့၏ အခွင့်ရမှု ကြောင့် လူ့ဘဝသို့ တစ်ဖန် ပြန်နိုင်ရန်အရေး အလွန်ကွာဝေးမှုကို ပြဆိုတော် မူသည်။

ရေ၌ချအပ်သော ကျောက်ကြီးဥပမာ

ပါဠိတော်နည်း အဋ္ဌကထာနည်း နှစ်ရပ် နှစ်ပါး အလိုအားဖြင့် သုဂတိဘုံမှ အပါယ်ဘုံသို့ကျရောက်ကြလေကုန်သော သူတို့အား ယေဘုယျနည်းအားဖြင့် သမုဒ္ဒရာအပြင်၌ ပစ်ချအပ်သော ကျောက်တိုင် ကျောက်လုံးတို့ကဲ့သို့ တစ်ဘဝထက်၊ တစ်ဘဝ နစ်၍နစ်၍သာ သွားကြကုန်မြဲ၊ တစ်ဘဝထက်၊ တစ်ဘဝ မြုပ်၍မြုပ်၍သာ သွားကြကုန်မြဲ၊ အပါယ်သံသရာ၌သာ ဘဝအသင်္ချေချေ မျောပါးနစ်မွန်း၍ နေမြဲဟူသော ဓမ္မတာသဘောကို သိအပ်ကုန်သတည်း။ ။ ဤသို့ သိအပ်သဖြင့်

လူ့ပြည် လူ့ရွာ ဘဝပဒေသာ

လူ့ဘဝ၏ ရခဲပုံအခွင့်အလမ်းကိုလည်းကောင်း ဤသံသရာကြီး၏ အလွန်ကြောက်မက်ဖွယ် ကြီးကျယ်ပုံကိုလည်းကောင်း ထင်မြင်ယုံကြည် နိုင်ကြကုန်ရာသည်။

ဤတွင်ရွှေကား လူ့အဖြစ်ကို အဘယ်သို့ ရခဲသနည်း၏ အဖြေပြီး၏။

လူ့ပြည် လူ့ရွာ ဘဝပဒေသာ

“ယခုအခါ လူ့အဖြစ်ကို ရခဲသည်ရှိသော် အဘယ်သို့ သော အကျိုးအာနိသံသ အနန္တတို့ကို ရယူနိုင်ကြလေသနည်း”

၏ အဖြေကို ပြဆိုပေအံ့။

နတ်ပြည်ခြောက်ထပ် နတ်မင်း၊ သိကြားမင်းတို့၏ အသက်ခန္ဓာ စည်းစိမ်ချမ်းသာတို့သည် လူ့ပြည်မှာ အမြစ်စိုက်ကြကုန်၏။ လူ့ဖြစ်စဉ် အခါ၌ မိမိတို့ စိတ်နှလုံးထဲဝယ် နတ်မျိုး၊ သိကြားမျိုးကို စိုက်ပျိုးမွေးမြူမှ နောက်နောက်ဘဝတို့၌ နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်မှာ နတ်အဖြစ်ကို သိကြား အဖြစ်ကို ရနိုင်ကြကုန်၏။

ဗြဟ္မာပြည်နှစ်ဆယ်၌ ဗြဟ္မာမင်းတို့၏ အသက်ခန္ဓာ ဘုန်းတန်ခိုး ကုဒ္ဒိပါဒ် ချမ်းသာတို့သည်လည်း လူ့ပြည်မှာ အမြစ်စိုက်ကြကုန်၏။ လူ့ဖြစ်စဉ်အခါ၌ မိမိတို့ စိတ်နှလုံးထဲမှာ ဗြဟ္မာမျိုးတို့ကို စိုက်ပျိုးမွေးမြူမှ နောက်ဘဝ၌ ထိုထိုဗြဟ္မာမင်းအဖြစ်ကို ရနိုင်ကြကုန်၏။

လူ့ပြည် သူဌေး၊ သူကြွယ်၊ ပဒေသရာဇ်၊ ဧကရာဇ်၊ စကြာမန္တာတ် အသက်ခန္ဓာစည်းစိမ် ချမ်းသာတို့သည်လည်း လူ့ပြည်၌ အမြစ်စိုက်ကြ ကုန်၏။ လူ့ဖြစ်စဉ်အခါ၌ မိမိတို့ စိတ်နှလုံးထဲ၌ သူဌေးမျိုး၊ သူကြွယ်မျိုး၊ ပဒေသရာဇ်မျိုး၊ ဧကရာဇ်မျိုး၊ စကြာမန္တာတ်မျိုးတို့ကို စိုက်ပျိုးမွေးမြူကြမှ နောက်နောက်ဘဝ၌ သူဌေးအဖြစ်၊ သူကြွယ်အဖြစ်၊ ပဒေသရာဇ်၊ ဧကရာဇ်၊ စကြာမန္တာတ်အဖြစ်ကို ရနိုင်ကြကုန်၏။

အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌ သံသရာဝဋ်မှ ကျွတ်လွတ်၍ သာဝက

ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ

ဗောဓိရှင် ပစ္စေကဗောဓိရှင် သဗ္ဗညုဗောဓိရှင် ဖြစ်ကြပေကုန်သော လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ အရိယာသူမြတ် ပရမတ် ဝိဇ္ဇာခိုင်ပျံ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကျော် အပေါင်း တို့သည်လည်း လူ့ပြည်၌ အမြစ်စိုက်ကြကုန်၏။ လူဖြစ်စဉ်အခါ မိမိတို့ စိတ်နှလုံးထဲ၌ ထိုထိုဗောဓိမျိုးတို့ကို စိုက်ပျိုးမွေးမြူကြမှ ထိုထို အရိယာ သူမြတ် ပရမတ် ဝိဇ္ဇာခိုင်ပျံ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကျော်အဖြစ်သို့ ရောက်နိုင်ကြကုန်၏။

ထို့ကြောင့် ဤလူ့ပြည် လူ့ရွာသည် ဘဝပဒေသာပင်ကြီး မည်၏။ လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ လောကီ လောကုတ္တရာချမ်းသာ ခပ်သိမ်းတို့သည် လူ့ပြည် လူ့ရွာ ဘဝပဒေသာပင်ကြီးမှ ထွက်သော အသီးအရွက် အကိုင်း အခက်တို့သာတည်း။

လူ့ဘဝ၌မူကား ဘဝသမ္ပတ္တိ၊ ဘောဂသမ္ပတ္တိ နှစ်ပါးရှိ၏။ လူ့ရုပ်၊ လူ့နာမ်၊ လူ့ခန္ဓာစုသည် ဘဝသမ္ပတ္တိ မည်၏။ သား၊ မယားနှင့် စီးပွားဥစ္စာ၊ လယ် ယာ၊ မိုးမြေ၊ ရွှေ၊ ငွေ၊ ရတနာ ပြည်ရွာ၊ တိုင်းကား အစရှိသည်ဟု ဆိုအပ်သော သူဌေး၊ သူကြွယ်၊ ပဒေသရာဇ်၊ ဧကရာဇ်၊ စကြာမန္တာတ် စည်းစိမ်ချမ်းသာတို့သည် ဘောဂသမ္ပတ္တိမည်၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ဘဝသမ္ပတ္တိကို ခင်မင်ကြကုန်သော သူတို့သည် ဘောဂသမ္ပတ္တိကို အဆုံး ခံကြရကုန်၏။ ဘောဂသမ္ပတ္တိကို ခင်မင်သော သူတို့သည် ဘဝသမ္ပတ္တိကို အဆုံးအရှုံး ခံကြရကုန်၏။

အဘယ်သို့လျှင် ဘဝသမ္ပတ္တိကို ခင်မင်ကြကုန်သော သူတို့သည် ဘောဂသမ္ပတ္တိကို အဆုံးခံကြရကုန်သနည်းဟူမူကား- အကြင်ပညာရှိ အပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့သည် ပြဆိုခဲ့ပြီးသော နည်းအားဖြင့် လူ့အဖြစ်၏ ရခဲမှုကို သိမြင်ကုန်၏။ ဤသံသရာဝဋ်ကြီး၏ အလွန် ကြောက်မက်ဖွယ် ကြီးကျယ်မှုကို သိမြင်ကုန်၏။ လူ့ဘဝ၏ ပဒေသာပင် ကြီးဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း သိမြင်ကြကုန်၏။

ထိုပညာရှိအပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့အား ငါတို့သည် ယခုရရှိ ၍နေသော သူဌေး၊ သူကြွယ်၊ ပဒေသရာဇ်၊ ဧကရာဇ်၊ စကြာမန္တာတ်

လူ့ပြည် လူ့ရွာ ဘဝပဒေသာ

စည်းစိမ်ချမ်းသာကို အထွဋ်အမြတ် ထင်မြင် ခင်တွယ်မက်မော၍ နေ့၊ ရက်၊ နှစ်၊ လ၊ ကုန်လွန်ကြကုန်သည်ရှိသော် အလွန်ရခဲစွာလှ ရရှိ၍နေကြသော ဤလူ့ဘဝ၊ လူ့ခန္ဓာ ပဒေသာပင်ကြီးသည် အညွန့်မပေါက် အခက်မပေါက် မတ်တတ်သေ၊ မတ်တတ်ခြောက် ကွယ်ပျောက်ဆုံးရှုံး၍ သွားလေရာ၏။ ယခုရရှိသော ဘောဂသမ္ပတ္တိကို စွန့်လွှတ်၍ ယခုရရှိသော ဘဝပဒေသာပင်ကြီးကို တစ်နေ့တစ်ခြား ပွားစီးစည်ပင်လေအောင် ပျိုးထောင်ပြုစုလျက် နေ့၊ ရက်၊ နှစ်၊ လ၊ ကုန်လွန်ကြကုန်သည်ရှိသော် ငါတို့ယခုရရှိသော ဘဝသမ္ပတ္တိ၊ ဘောဂသမ္ပတ္တိမျိုးတို့ကို နောင်ဘဝ တစ်ထောင်မက၊ ဘဝတစ်သောင်းမက ရကြကုန်လတ္တံ့။ ဤမျှမကသော နတ်မင်းစည်းစိမ်၊ သိကြားမင်းစည်းစိမ်တို့ကိုလည်း နောင်ဘဝ တစ်ထောင်မက၊ ဘဝတစ်သောင်းမက၊ ရကြကုန်လတ္တံ့။

ဤမျှမကသော မဟာကမ္ဘာများစွာ သက်ရှည်ချမ်းသာ စည်ပင် လှသော ဗြဟ္မာမင်း စည်းစိမ်ကိုလည်း ရကြကုန်လတ္တံ့။

ဤမျှမက မြင့်မြတ်လှသော သာဝကဗောဓိဉာဏ်၊ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်၊ သမ္မာသမ္မောဓိဉာဏ်ကိုလည်း ရကြကုန်လတ္တံ့။-ဟု မြော်မြင်မိကြကုန်၏။ ထိုပညာရှိသူတော်ကောင်း အပေါင်တို့သည် ထိုသို့ မြော်မြင်မိကြသောအခါမှစ၍ နေ့ ရက်၊ နှစ်၊ လ၊ ကို များစွာအကုန် မခံကြကုန်မူ၍- အချို့သောသူတို့သည် မိမိလက်ရှိဖြစ်သော သူဌေး၊ သူကြွယ်၊ ပဒေသရာဇ်၊ ဧကရာဇ်၊ စကြာမန္တာတ် စည်းစိမ် ချမ်းသာတို့ကို တံတွေးပေါက်ကဲ့သို့ မငဲ့မကွက် ရက်ရက်စွန့်ပစ်၍ ရသေ့ ရဟန်းအဖြစ်နှင့် တောထွက်ကြလေကုန်၏။

အချို့သောသူတို့သည် ပကတိသော လူ့အဖြစ်၌ တည်ကြကုန်၍ နိစ္စအာဇီဝဋ္ဌမကသီလ၊ ဥပေါသထသီလတို့ကို ခိုင်မြဲစွာ အားထုတ်၍ လက်ရှိစည်းစိမ်ချမ်းသာတို့ကို ခင်တွယ်မက်မောခြင်း မရှိကြကုန်ဘိသကဲ့သို့ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့အား တွင်တွင်ပေးကမ်း လှူဒါန်းစွန့်ကြဲ၍

နေ့၊ ရက်၊ လ၊ နှစ်ကို ကုန်လွန်စေကြကုန်၏။ ဤသို့လျှင် ဘဝသမ္ပတ္တိကို ခင်မင်ကြကုန်သောသူတို့သည် ဘောဂသမ္ပတ္တိကို အဆုံးအရှုံး ခံကြကုန်၏။

အဘယ်သို့လျှင် ဘောဂသမ္ပတ္တိကို ခင်မင်ကြကုန်သော သူတို့သည် ဘဝသမ္ပတ္တိကို အဆုံးအရှုံးခံကြရကုန်သနည်းဟူမူကား- အကြင်သူတို့အား လူ့အဖြစ် ရခဲမှုကိုလည်းကောင်း၊ သံသရာဘေးဘယကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝပဒေသာပင်ကြီး၏ အခြင်းအရာကိုလည်းကောင်း၊ ကောင်းကောင်း မြော်မြင်နိုင်သော ဉာဏ်ပညာကား မရှိ၊ ဉာဏ်မျက်စေ့မပေါက်၊ ထိုသူတို့သည် ယခုဘဝရရှိကြသော ဘောဂသမ္ပတ္တိတို့ကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှု ပွားများအောင် ကြံဆောင်မှု၊ စံစားမှု၊ စံစားမှုတို့နှင့်သာ နေ့၊ ရက်၊ နှစ်၊ လကို ကုန်လွန်စေရာ၏။ ထိုအမှုတွေ တန်းလန်းနှင့်ပင် သေဆုံးကြရကုန်၏။ ထိုသူတို့အား လူ့ဘဝ၊ လူ့ခန္ဓာ ပဒေသာပင်ကြီးသည် အညွန့်မပေါက် အခက်မပေါက် မတ်တတ်ခြောက် မတ်တတ်သေ ဆုံးရှုံး၍ သွားလေကုန်၏။ ဤသို့လျှင် ဘောဂသမ္ပတ္တိကို ခင်မင်ကြကုန်သော သူတို့သည် ဘဝသမ္ပတ္တိကို အဆုံးအရှုံးခံကြရကုန်၏။

ဘဝကို အလေးပြုကြကုန်သော သူတို့သည် ဒါန၊ သီလ၊ ဗဟုသုတဓမ္မ အစီးအပွားတို့ကို အလေးပြုကြကုန်၏။ ဘောဂကို အလေးပြုကြကုန်သော သူတို့သည် လောကီစီးပွားကို အလေးပြုကြကုန်၏။

- ဓမ္မစီးပွား၌ စိတ်များ၍ လောကီစီးပွား၌ စိတ်နည်းသော သူ၊
- လောကီစီးပွား၌ စိတ်များ၍ ဓမ္မစီးပွား၌ စိတ်နည်းသော သူ၊
- စီးပွားနှစ်ဖက်၌ စိတ်ထက်ဝက်စီရှိသော သူ၊
- စီးပွားနှစ်ပါးမှ အလွတ်ဖြစ်၍ အကျိုးမရှိသော အလေ့အကျင့်နှင့် နေ့၊ ရက်၊ နှစ်၊ လကို ကုန်စေသော သူ- ဟူ၍ လူလေးမျိုး ရှိကြကုန်၏။

လူ့ပြည် လူ့ရွာ ဘဝပဒေသာ

ယခုအခါ၌မူကား စီးပွားနှစ်ဖက်၌ စိတ်ထက်ဝက်စီ ရှိပေလျှင် ပင် ချီးမွမ်းလောက်လှပေပြီ။ ဓမ္မစီးပွား၌ စိတ်များသူကိုကား ဆိုဖွယ်မရှိ၊ လောကီစီးပွား၌ စိတ်များသူသည်ကား မနုဿတ္တဒုလ္လဘကို အမြင်နည်း လှသေးသောသူပေတည်း။ စီးပွားနှစ်ဖက်မှ အလွတ်ဖြစ်သော သူသည် ကား လောကမျက်စေ့၊ ဓမ္မမျက်စေ့ နှစ်ဖက်ကန်းမည်၏။ ဒုစရိုက်၌ လေ့ကျက်ကုန်သော သူတို့မူကား လူ့အရေအတွက်၌ မသွင်းရကုန် ဤသို့ လည်း သိကြကုန်ရာ၏။

ဘုရားလက်ထက်တော်၌လည်းကောင်း၊ ဇာတ်တော် နိပါတ် တော်တို့၌ လည်းကောင်း၊ သူဌေး၊ သူကြွယ်၊ ပဒေသရာဇ်၊ ဧကရာဇ်၊ ထီးနန်းစည်းစိမ်တို့ကို တံတွေးပေါက်ကဲ့သို့ စွန့်ပစ်၍ တစ်အိမ်လုံး၊ တစ်ရွာလုံး၊ တစ်မြို့လုံး၊ တစ်ပြည်ထောင်လုံး တောထွက်ကြကုန်သော သူတို့သည် မနုဿတ္တဒုလ္လဘကို ကောင်းကောင်း သိကြကုန်သော သူတို့ပေတည်း။

ဤသို့လျှင် အလွန်တရာ ရခဲလှစွာသော မနုဿတ္တကို တရံ တခါ အခွင့်သာ၍ ကောင်းစွာရရှိကြကုန်သောအခါ၌ ဘောဂသမ္ပတ္တိ ကို အဆုံးခံ၍ ဘဝသမ္ပတ္တိကို ခင်မင်ကြကုန်လျက် ဘဝပဒေသာပင် ကြီးမှထွက်သော မြင့်မြတ်ကြီးကျယ်စွာသော အကျိုးအာနိသံသ အနန္တ တို့ကို မိမိတို့ ကာယဗလ၊ ဉာဏဗလ အခွင့်ရှိသမျှ အရအမီ ယူနိုင်ကြ ကုန်သော သူတို့သာလျှင် မနုဿတ္တ ဒုလ္လဘကို ရကြသော သူတို့ဟူ၍ ဆိုထိုက်ပေသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် မနုဿတ္တ ဒုလ္လဘဟူသည် ထိုအကျိုးအာနိသံသ အနန္တတို့အတွက် ထုတ်ဖော် ကြော်ငြာအပ်သော ကမ္ဘာတံဆိပ်တော်ကြီး ဖြစ်ပေသောကြောင့်တည်း။

ဤကား သာသနာပ၌ လူ့အဖြစ်ကို ရကြကုန်သော သူတို့နှင့် လျော်စွာပြု ဆိုလိုက်သော မနုဿတ္တဒုလ္လဘ အဓိပ္ပာယ်တည်း။

ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ

သာသနာတွင်း၌ ကြံကြိုက်ကြကုန်သော သူတို့အား ရထိုက် ယူထိုက်သော အကျိုးအာနိသံသ အနန္တသည်မူကား- ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒဒုလ္လဘ၏ အကျိုးအာနိသံသ အနန္တမှာ အတွင်းဝင်၍ ပါလတ္တံ့သတည်း။

* * *

ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒ ဒုလ္လဘကို ပြဆိုခြင်း
ဘုရားဖြစ်ရန် ခဲယဉ်းပုံ

ယခုအခါ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒဒုလ္လဘကို ပြဆိုပေအံ့။ ဘုရားအဖြစ်ကို ကြံကြိုက်ခဲမှုသည် ကမ္ဘာ၌ ကြံကြိုက်ခဲမှု၊ အသီးအသီးသော မိမိ မိမိတို့၏ ကြံကြိုက်ခဲမှု-ဟူ၍ နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။

- အဘယ်သို့လျှင် ဘုရားအဖြစ်ကို ကမ္ဘာ၌ ကြံကြိုက်ခဲလေ သနည်း။
- အဘယ်သို့လျှင် အသီးအသီးသော မိမိ မိမိတို့ ကြံကြိုက်ခဲ လေသနည်း။

အမေးနှစ်ချက်။

ပထမအမေး၌ အဖြေကို ပြပေအံ့။ ။

တစ်ခုသော မဟာကမ္ဘာကြီးမည်သည် အဘယ်မျှ နှစ်ကာလ ရှည်လျားသနည်းဆိုသော် အလျား တစ်ယူဇနာ၊ အနံ တစ်ယူဇနာ၊ အမြင့် တစ်ယူဇနာရှိသော တစ်ခဲနက် ကျောက်အတိပြီးသော ကျောက် တောင်ကြီးသည် ရှိရာ၏။ ထိုကျောက်တောင်ကြီးကို နူးညံ့လှစွာသော လဲဝါဝှမ်းဖြင့် အနှစ်တစ်ရာမှ တစ်ခါ၊ အနှစ်တစ်ထောင်မှ တစ်ခါ ပွတ်တိုက်ဖန် များလတ်သော် ထိုကျောက်တောင်ကြီးသည် ကုန်ခြင်းသို့ ရောက်လေရာ၏။ တစ်ခု၊ တစ်ခုသော မဟာကမ္ဘာကြီး၏ နှစ်ကာလ သည် မကုန်လေရာ၊ တစ်ခု၊ တစ်ခုသော မဟာကမ္ဘာကြီး၏ အသက် သည် ဤမျှလောက် ရှည်၏ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

ဘုရားနှင့် သာသနာကို ကြံတွေ့ခဲ့ပုံ

လောက၌ ဘုရားပွင့်မှုမည်သည် ထိုမျှလောက်သော မဟာကမ္ဘာကြီးပေါင်း တစ်ရာလွန်မှ တစ်ခါသာ ကြုံကြိုက်၏။ တစ်ထောင်လွန်မှ တစ်ခါသာ ကြုံကြိုက်၏။ တစ်သောင်းလွန်မှ တစ်သိန်းလွန်မှ တစ်ခါသာ ကြုံကြိုက်၏။ ရံခါရံခါ၌ ထိုမျှလောက်သော မဟာကမ္ဘာကြီးပေါင်း အသင်္ချေလွန်မှ ကြုံကြိုက်၏။ အသင်္ချေဆိုသည်ကား- ကုဋေကို (၁)ဂဏန်းပြု၍ မဟာကမ္ဘာကြီးပေါင်း တစ်ကုဋေလျှင် (၁)၊ နှစ်ကုဋေလျှင် (၂)စသည်ဖြင့် ရေတွက်သော်လည်း ဂဏန်း ဝေါဟာရသည်သာ ကုန်လေရာ၏။ ဘုရားဖြစ်မှုမှ ဆိတ်ကင်းသော မဟာကမ္ဘာကြီး အစဉ်မူကား မကုန်လေရာ၊ ဤမျှလောက်ရှည်ကြာသော သုညကမ္ဘာကြီးတွေ အစဉ်တစ်ခုကို အသင်္ချေတစ်ခု ခေါ်သတည်း။

ထိုမျှသော သုညကမ္ဘာကြီးတွေ အသင်္ချေလွန်မှ တစ်ခါသာ ကြုံကြိုက်၏။ ကြုံကြိုက်သော ကမ္ဘာမှာလည်း ကမ္ဘာ၏ နှစ်ကာလမည်သည် ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ကျောက်တောင်ကြီး ဥပမာနှင့်အညီ အသင်္ချေတွေ အသင်္ချေတွေ အသင်္ချေအနန္တရှည်လျား၏။ ဘုရားပွင့်ရာ သာသနာတည်ရှိသော နှစ်ကာလမည်သည် အလွန်ဆုံးအားဖြင့် တစ်သိန်းတမ်းတွင် ပွင့်ခဲ့လျှင် သာသနာနှစ်ပေါင်း နှစ်သိန်း၊ သုံးသိန်းမျှသာ တည်ရှိ၏။ ထိုကမ္ဘာ၌ ကျန်ရှိသော နှစ်အသင်္ချေ အသင်္ချေတွေသည်ကား သုညနှစ်တွေသာတည်း။

ဤကား ဘုရားပွင့်မှု၏ ကမ္ဘာပေါ်တွင် ကြုံကြိုက်ခဲ့မှုကို ပြဆိုချက်တည်း။

ဘုရားနှင့် သာသနာကို ကြံတွေ့ခဲ့ပုံ

ဒုတိယပုစ္ဆာ၏ အဖြေကို ပြဆိုပေအံ့။ ။

အဘယ်သို့လျှင် မိမိ၊မိမိဟုဆိုအပ်သော တစ်ယောက်၊တစ်ယောက်သောသတ္တဝါ၏ ကြုံကြိုက်ခဲ့မှုသည် ဖြစ်လေသနည်းဟူမူကား

ဘုရားပွင့်ရာ စကြဝဠာသည်ကား ဤစကြဝဠာတစ်ခုသာရှိ၏။ စကြဝဠာ အနန္တကျန်ရှိ၏။ သတ္တဝါတို့မည်သည် ဤသူ ဤသူတို့ကား ဤစကြဝဠာ ၌သာ အမြဲကျင်လည်ကုန်သည်ဟူ၍ မရှိကုန်။ ဤဇမ္ဗူဒီ ပါကျွန်းမှာ ဘဝများစွာ ကျင်လည်ကြသော သူတို့သည်၊ ဤသူ ဤသူ တို့ကား ဤမြို့၊ ဤရွာတွင်သာ အမြဲကျင်လည်ကုန်သည် ဟူ၍ မရှိကုန် သကဲ့သို့တည်း။

မြင့်လှစွာသော ကောင်းကင်၌ ဝဲ၍နေကြကုန်သော လင်းတ ငှက်တို့သည် မိမိတို့၏ အောက်၌ အသောင်း အသိန်းမကသော လယ်ကွက် ယာကွက်တွေကို မြင်ကြလေဘိသကဲ့သို့ အထက်ပြဟွာပြည်၌ နေကြကုန်သော ဗြဟ္မာတို့သည် မိမိတို့အောက်၌ များစွာသော စကြဝဠာ တွေကို ပကတိမျက်စိနှင့်ပင် မြင်နိုင်ကြကုန်၏။ ဗြဟ္မာပြည်တို့သည် စကြဝဠာ အနန္တပေါ်တွင် တပြင်တည်း တည်ရှိကုန်၏။ ထိုထိုဗြဟ္မာ ပြည်မှ စုတေကြကုန်သောအခါ မြင်ရှိ၍ နေရာ စကြဝဠာတို့တွင် ရောက်မိ ရောက်ရာ ရောက်ကြလေကုန်၏။ ရောက်မိရောက်ရာ စကြဝဠာ၌ နိကန္တိ အခြေစိုက်သဖြင့် ထိုစကြဝဠာ၌ပင် ဘဝများစွာ ကမ္မာများစွာ ကျင်လည် ရပြန်၏။

ဤနည်းအတူ အဆင့်ဆင့် လွင့်ပါး၍ နေကြကုန်၏။ နိယတဗျာ ဒိတ်ရပြီး အလောင်းတော်ကြီးများသည်သာ ဤစကြဝဠာ၌ မြဲကြရ၏။ ဘုရားပွင့်ခိုက် ကြုံကြိုက်ကြမှုကား ဤစကြဝဠာမှဝန်းကျင် စကြဝဠာ ပေါင်း တစ်သောင်းအတွင်းရှိကြကုန်သော နတ်၊ ဗြဟ္မာတို့သည် ကျွတ်နိုင် ကြကုန်၏။ ပြင်ပစကြဝဠာရှိ နတ်၊ ဗြဟ္မာတို့ကား ကျွတ်ခြင်း မရှိကြကုန်။ လူဖြစ်ခဲ့မှုကား ဤဇမ္ဗူဒီပါကျွန်းသူတို့သာ ကျွတ်ခွင့် ရကြကုန်၏။ သုံးကျွန်းသူ၊ တစ်ပါးစကြဝဠာသူတို့ကား ကျွတ်ခွင့် မရကြကုန်။

ဤသို့သော အလားများကို ထောက်ထားမြော်မြင်ကြသဖြင့် တစ်ယောက်၊ တစ်ယောက်သော သတ္တဝါအား လူ့အဖြစ်ကို ရခဲ့မှုထက် ဘုရားပွင့်ရာ သာသနာ၌ ငွေကြိုရန်အမှုသည် အသိန်းအသိန်းမက

ဘုရားနှင့် သာသနာကို ကြုံတွေ့ခဲ့ပုံ

သာလွန်၍ ခဲယဉ်းလှလေသည်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ကမ္ဘာပေါ်၌ ဘုရားပွင့်မှု ကြုံကြိုက်ခဲ့သည်ထက် တစ်ယောက်၊ တစ်ယောက်သော သတ္တဝါ၏ ဘုရားသာသနာနှင့် ကြုံကြိုက်ရန်အမှုသည် အဆ အသိန်း အသန်းမက သာလွန်၍ ခဲယဉ်းလှသည်ဟူ၍လည်းကောင်း မှတ်ယူ ယုံကြည်ကြကုန်ရာသည်၊ ပွင့်ခဲလှစွာသော ဘုရားပေါင်းဆူရေ အသိန်း အသန်းပင် ပွင့်သော်လည်း စကြစဋ္ဌာတစ်ပါး၌ လွင့်ပါးကျင့်လည်၍ နေခိုက် ကြုံချေက တွေ့ကြုံမည်ဝေးစွာ သတင်းမှ မကြားရ ဟူလိုသည်။

ဤစကြဝဠာမှာ ကျင့်လည်ခိုက် ကြုံကြိုက်သော်လည်း ဘုရား သာသနာနှင့် အလွန်တွေ့ကြုံခဲလှ၏။ ဘုရားမပွင့်သော ကမ္ဘာတို့နှင့် ကြုံကြိုက်ပြန်လျှင်လည်း ဘုရားသာသနာနှင့် မတွေ့ရ၊ ဘုရားပွင့်သော ကမ္ဘာပင်ဖြစ်သော်လည်း ဘုရားသာသနာတည်ထွန်းရာ ခဏသည် အလွန်တိုလှ၏။ ကမ္ဘာအသက်ရှည်ပုံနှင့် ချင့်တွက်သော် မျက်တောင် တစ်ခတ် လျှပ်တစ်ပြက်မျှကဲ့သို့ ဖြစ်၏။

ဘုရားသာသနာ တည်ဆဲအခါ၌ မိမိက တိရစ္ဆာန်ဘဝတို့၌ နှစ် မျော၍နေခိုက် ကြုံကြိုက်သဖြင့် တစ်သာသနာလွန်၍ သွားပြန်၏။ သာသနာကွယ်ပ၍ မှောင်အတိဖြစ်သောအခါမှ လူ့ဘဝသို့ရောက် လာ၏။ နောင်ကမ္ဘာကြီးများစွာလွန်၍ ဘုရားသာသနာ တစ်လှည့် ပေါ်ခိုက် ကြုံပြန်သော် မိမိက ငရဲဘဝတို့၌ နှစ်မျော၍နေခိုက် ကြုံကြိုက် သဖြင့် တစ်သာသနာလွန်၍ သွားပြန်၏။ ဤနည်းအတိုင်း ဘုရား သာသနာ ပေါ်ရှိခိုက် မိမိက ရပ်ပြစ်ရှစ်ဌာန၌ ကြုံကြိုက်၍နေသဖြင့် ဘုရားပေါင်း အသိန်းအသန်းပင် ပွင့်သော်လည်း တစ်လှည့် တစ်ကြိမ်မျှ တွေ့ကြုံခွင့်မရ အလွန်တရာ ခဲယဉ်းလှလေသတည်း။

အာဠာရ ရသေ့သည် အသေစော၍ ၇-ရက်မျှကွာသည့် အတွက် တစ်သာသနာ ပြီးလေ၏။ ဥဒက ရသေ့သည် ရှေ့သန်းခေါင် နောက်သန်းခေါင်မျှ ကွာသည့်အတွက် တစ်သာသနာပြီးလေ၏။

ထိုရသေ့တို့သည် အရူပဘုံ၌ ဖြစ်ကြလေကုန်၍ လူ့ဘုံတစ်ဖန် ရောက်ပြန်သောအခါ သုညကမ္ဘာကြီးတွေ အတွင်း၌ ကျရောက်ကုန်လတ္တံ့၊ တစ်သန်းခေါင်မျှ ချော်သည့်အတွက် ဤမျှလောက် တာသွား၏။

ဤသို့လျှင် လွန်ခဲ့ပြီးသော အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌ ဘုရားပေါင်း ဂင်္ဂါသဲလုံးမျှမက ပွင့်ကုန်ကြရာ ဘုရားအသိန်း အသန်းတွင် တစ်ဆူကျကိုမျှ လှလှမတွေ့ဖူးကြသည့်အတွက် ယနေ့ထက်တိုင် သံသရာ၌ နစ်မွန်းလျက် ရှိနေကြကုန်သည်။ ဤစကား၌ “လှလှ မတွေ့ကြ” ဆိုသည်ကား ကျွတ်လွတ်လောက်အောင်လည်း မတွေ့ဖူးကြ၊ နိယာတဗျာဒိတ်ရလောက်အောင်မျှလည်း မတွေ့ဖူးကြသည်ကို ဆိုလိုသည်။

ဤသို့ လှလှမတွေ့ကြကုန်မူ၍ ယောင်တီးယောင်တ အတုအပတွေ့ကြကြကုန်သော သူတို့သည်ကား တွေ့ရှိသော ဘုရားသာသနာကို ကောင်းစွာ မတွယ်နိုင်ကြသည့်အတွက် နောက်ဘုရားကို အားကိုးယောင်ယောင်၊ နောက်ဘုရားမှာမှ နေရာကျလိမ့်ယောင်ယောင် ရှောင်သာတိမ်းသာ နေသာထိုင်သာ ရှိကြရုံ စိတ်ဖြစ်ကြမြဲပေတည်း။

ထိုသို့ ဖြစ်ကြသော်လည်း ထိုနောက်ဘုရားနှင့် လွဲနိုင်ရန် ဘုရားတို့သည် မိမိတို့ကိုယ်တွင်း၌ အသင်္ချေအနန္တ ပါရှိလျက်နေကြကုန်သောကြောင့် ထိုနောက်ဘုရားတစ်ဆူကို မဆိုထားဘိဦး၊ နောက်နောက် ဘုရားပေါင်း အသိန်းအသန်းကိုပင် လွဲကြပြန်ကုန်ရာ၏။ ယခုအခါ၌လည်း တွေ့ရှိ၍ နေသော ဤဘုရားသာသနာကို စွန့်စွန့် စားစား မတွယ်တာနိုင်ကြသည့်အတွက် နောက်မေတ္တေယျဘုရားကို အားကိုးယောင်ယောင်- နောက်မေတ္တေယျဘုရားမှာမှ နေရာကျလိမ့်မည် ယောင်ယောင် ရှောင်သာတိမ်းသာ နေထိုင်သာ ဓမ္မတာလမ်းရိုးကြီးအတိုင်း စိတ်ဖြစ်မြဲ ဖြစ်ကြကုန်၏။

နောက်မေတ္တေယျ တစ်ဆူကို မဆိုထားဘိဦး၊ နောက်နောက်ဘုရားပေါင်း အသိန်းအသန်းကိုပင် လွဲနိုင်ကြရန် အခွင့်အလမ်းကို မထင်

ဘုရားသာသနာနှင့် လူ့အဖြစ်

မမြင်နိုင်ကြလေကုန်၊ အခွင့်အလမ်းတွေ ဆိုသည်ကား-- နခသိခ သုတ္တန် ဒေသနာတော် နည်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကာဏကစ္ဆပေါပမ သုတ္တန် ဒေသနာတော် နည်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အဘိဓမ္မာ ဉာဏဝိဘင်း အဋ္ဌကထာကြီး၌ ပြဆိုအပ်သော နည်းအားဖြင့်လည်းကောင်း သိအပ်သော အခွင့်အလမ်းစုပေတည်း။

ဤမှတစ်ပါးလည်း မိမိသန္တာန်၌ ယခုရှိနေကြသော သဒ္ဓါ၊ ပညာ အစရှိသော ကုသိုလ်တရားတို့၏ နှံ့နှေးမှု၊ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ အစရှိသော အကုသိုလ်တရားတို့၏ ထက်သန်မှု အစရှိသည်ဖြင့် သိအပ်သော အခွင့်အလမ်း အလွန်များပြား၏။ ဤသည်ကား မနုဿတ္တဒုလ္လဘထက်လည်းကောင်း၊ ကမ္ဘာမြေပေါ်၌ ဘုရားပွင့်ခွင့် ကြိုကြိုက်ခဲမှုထက်လည်းကောင်း တစ်ယောက်၊ တစ်ယောက်သော သတ္တဝါ၏ ဘုရားသာသနာနှင့် တွေ့ကြုံခဲမှုသည် အသိန်းအသန်းမက သာလွန်၍ ခဲယဉ်းသည်ကို ပြဆိုသော အခန်းတည်း။

“ဘုရားအဖြစ်ကို အဘယ်သို့ ကြိုကြိုက်ခဲပါသနည်း”-ဟူသော ပုစ္ဆာ၏ အဖြေ ပြီး၏။

ဘုရားသာသနာနှင့် လူ့အဖြစ်

“ဘုရားသာသနာနှင့် တွေ့ကြုံရသည်ရှိသော် အဘယ်သို့သော အကျိုးအာနိသံသ အနန္တတို့ကို ရနိုင်ပါသနည်း” -

ဟူသော ဒုတိယပုစ္ဆာ၏ အဖြေကို ပြဆိုပေအံ့။ ။

မနုဿတ္တဒုလ္လဘတွင် မဟာအဋ္ဌကထာကြီးနည်းအားဖြင့် ပြဆိုခဲ့သည်အတိုင်း အကြင်သတ္တဝါတို့အား ရုပ်၊ နာမ်တရားတို့ကို ငါ၏ အတ္တ-ဟု ထင်မြင်ခိုင်မြဲ စွဲယူမှောက်မှားသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိတရားသည် ရှိနေ၏။

ထိုသတ္တဝါတို့အား ရှေးရှေးသော အတိတ်ဘဝ၊ အတိတ်ကမ္ဘာ၊ အတိတ်သံသရာတို့၌ မိုက်ခဲ့သမျှ၊ မှားခဲ့သမျှသော ဒုစရိုက်ကံပေါင်း အမှုဟောင်းအနန္တတို့သည် ရင်တွင်း၊ စိတ်နှလုံးတွင်းမှာ အစဉ်အမြဲ တစ်လုံး တစ်ခဲတည်း ပါရှိ၍ နေကုန်၏။

ထိုဒုစရိုက်ကံပေါင်း ကျွေးဟောင်း၊ မြီဟောင်း၊ အမှုဟောင်း ကြီးတွေ အစဉ်အမြဲ တစ်လုံးတစ်ခဲတည်း ပါရှိ၍ နေကြသည့်အတွက် ဘဝကံဘုံမှာ ဗြဟ္မာကြီးပင် ဖြစ်ကြကုန်သော်လည်း မိမိ၊ မိမိတို့၏ စိတ်နှလုံးမှာ အခိုင်အမြဲ အကြပ်အတည်း ဖွဲ့ချည်တည်ရှိကုန်သော အပါယ်ကြီး၊ အပါယ်လွန်၊ အဝီစိကြီး၊ အဝီစိလွန် တန်းလန်းတွေ အနန္တ တို့နှင့်သာ နေကြကုန်၏။

ထိုအတူ ထိုသတ္တဝါတို့အား ထိုသက္ကာယဒိဋ္ဌိ ရှိနေသမျှ ကာလပတ် လုံး အနာဂတ်ကာလ ကျင်လည်ရာဘဝတို့၌ တွေ့ရှိသမျှသော အမိုက်မျိုး အနန္တတို့ကို မိုက်မဲကြရန်၊ အမှားမျိုးအနန္တတို့ကို မှောက်မှားကြရန် ကိလေသာအညစ် အမြစ်ဗီဇ အနန္တတို့သည် ရင်တွင်း စိတ်နှလုံးတွင်းမှာ အစဉ်အမြဲ တစ်လုံးတစ်ခဲတည်း ပါရှိ၍ နေကြကုန်၏။ အကြင်အခါ၌ အနတ္တလက္ခဏာရေးကို ကောင်းစွာထင်မြင်သဖြင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိသည် အပြီးတိုင်ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့ ရောက်လေ၏။ ထိုအခါ၌ ထိုအတိတ် ဒုစရိုက် ကံပေါင်း အမှုဟောင်းအနန္တတို့သည်လည်းကောင်း၊ နောက်နောက် အနာဂတ်ကာလတို့၌ ပါပဒုစရိုက် အမိုက်မျိုးဗီဇ အနန္တ၊ အမှောက် အမှားမျိုးဗီဇ အနန္တတို့သည်လည်းကောင်း၊ တစ်ပြိုင်နက် တစ်ချက်တည်း အပြီးတိုင် ကွယ်ပကြလေကုန်၏။

ထိုသူမှာ အပါယ်သံသရာကြီးလည်း အနမတဂ္ဂ ဘဝသံသရာ ကာလပတ်လုံးအပြီးတိုင်ကျွတ်လွတ်လေ၏။ အပါယ်သံသရာသည်သာ မဟုတ်သေး၊ ရပ်ပြစ်ရှစ်ပါးလည်း အပြီးတိုင်ကျွတ်လွတ်လေ၏။ ဘုန်းတန်ခိုး စည်းစိမ် အလိမ်အမာ ယုတ်ညံ့စွာသော လူ့ဇာတိမျိုး၊ နတ်ဇာတိမျိုး၊

ဘုရားသာသနာနှင့် လူ့အဖြစ်

ဗြဟ္မာဇာတိမျိုးလည်း အပြီးတိုင်ကျွတ်လွတ်လေ၏။ ဘုန်းတန်ခိုး စည်းစိမ် အလိမ်အမာ ကြီးမြတ်စွာသော လူ့အရိယာဇာတိ၊ နတ်အရိယာဇာတိ၊ ဗြဟ္မာအရိယာဇာတိတို့သာ ကျန်ရှိကုန်တော့သည်။

ဤသည်ကား သက္ကာယဒိဋ္ဌိသည် ခပ်သိမ်းသောအတိတ် ဒုစရိုက်ကံအနန္တ ပစ္စုပ္ပန်ဒုစရိုက်ကံအနန္တ၊ အနာဂတ်ဒုစရိုက်ကံအနန္တတို့၏ အချုပ်အခြာ ဖြစ်ပုံတည်း။

သာသနာပဉ္စ ဖြစ်ကြကုန်သော ခပ်သိမ်းကုန်သော လူပညာရှိ၊ နတ်ပညာရှိ၊ ဗြဟ္မာပညာရှိအပေါင်းတို့သည် ထိုဒုစရိုက်ကံတို့၏ ရှေ့ အလား နောက်အလားတို့ကို မိမိတို့ဉာဏ်စွမ်းရှိသမျှ မြော်မြင်နိုင် ကြကုန်၏။ အချုပ်အခြာဖြစ်သော အမှုသည်ရင်းကိုမူကား ပိတ်ပိတ်သား မသိနိုင်ကြ မမြင်နိုင်ကြလေကုန်။ မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်ကြီး များမှသော်လည်း မသိနိုင်ကြ၊ မမြင်နိုင်ကြကုန်။ ဗောဓိပင်နှင့် ရွှေပလ္လင် ပေါ်သို့ရောက်၍ ဘုရားဖြစ်ခါနီးမှပင် သိကြ မြင်ကြကုန်သည်။

ထိုလူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ ပညာရှိအပေါင်းတို့သည်မူကား သာသနာ နှင့် တွေ့ကြုံကြမှ ထိုဒုက္ခဝဋ်ကြီး အပြီးတိုင် လွတ်ငြိမ်း နိုင်ကြမည်-ဟု သိမြင်နိုင်ကြကုန်သည်ဖြစ်၍ သိနိုင်သမျှသော ဘဝတိုင်း၊ ဘဝတိုင်းတို့၌ ဘုရားကိုသာ မျှော်ကြရကုန်၏။ ဘုရားတရားတော်ကိုသာ မျှော်ကြရ ကုန်၏။ ဘုရားသာသနာတော်ကိုသာ မျှော်ကြရကုန်၏။ “ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေါ ဒုလ္လဘော”-ဟူသော အက္ခရာတံဆိပ်ကြီးကို ကမ္ဘာပေါ်၌ ထုတ်ဖော် ကြော်ငြာ၍ ထားကြကုန်၏။

ဘုရားသာသနာနှင့် တွေ့ကြုံကြသောအခါ၌ ဇာတိကသူဌေး၊ ဇဋိလသူဌေး စသောသူတို့သည်ပင်လျှင် သူဌေး စည်းစိမ်ကိုပစ်၍ ဘုရားသာသနာကို အရအမိ တွယ်ကြရကုန်၏။ ဘဒ္ဒိယမင်း၊ ပက္ကသာတိ မင်း၊ မဟာကပ္ပိနမင်း အစရှိသော သူတို့ပင်လျှင် ထီးနန်း စည်းစိမ်ကို စွန့်ပစ်၍ ဘုရားသာသနာကို အရအမိ တွယ်ကြရကုန်၏။ လေးကျွန်း

ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ

လုံးကို အစိုးရသော စကြာမင်းကြီးတို့သည်လည်း လေးကျွန်း စည်းစိမ်ကို စွန့်ပစ်၍ ဘုရားသာသနာကို အရအမိ တွယ်ကြရကုန်၏။

အဘယ်ကြောင့်နည်းဆိုသော် ထိုသူဌေးစည်းစိမ်၊ မင်းစည်းစိမ် တို့သည် ပြဆိုခဲ့ပြီးသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အမှူးရှိသော အတိတ် အနာဂတ် ဒုစရိုက်ကံ အနန္တတို့၏ အပင်းအသင်းတို့သာ ဖြစ်ကြကုန်၏။ ထိုသူဌေး စည်းစိမ် မင်းစည်းစိမ်တို့သည် မသေမီကာလ၌သာ မြင်တိုင်းမြင်တိုင်း ကြည်လင် ရွှင်လန်းဖွယ် ဖြစ်ကုန်၏။ သေမည်ပြုသော အခါ၌မူကား မမြင်ဝံ့၊ မရှုဝံ့တို့သာတည်း။ မြင်မိ ရှုမိမည်ကို အလွန်ကြောက်ကြရကုန်၏။ မြင်၍ ရှု၍ သေလျှင် အပါယ်သို့ကျရကုန်၏။

ဘုရားသာသနာကို အရအမိ တွယ်နိုင်ကုန်ကြသော သူတို့ သည်မူကား အနမတဂ္ဂသံသရာ၌ ဖြစ်လေရာရာ အစဉ်အမြဲ ပါရှိ၍ နေကြ ကုန်သော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အမှူးရှိသော ဒုစရိုက်ကံ အနန္တတို့၏ အပြီးတိုင် ချုပ်ငြိမ်းခြင်းဟူသော အတုမရှိ ကြီးမြတ်လှသော ချမ်းသာသုခကြီးကို ရကြလေကုန်၏။ ဤဘဝနောက်၌ အပါယ်သံသရာကြီးမှလည်းကောင်း၊ မိစ္ဆာဒုစရိုက် အမိုက်ခပ်သိမ်းတို့မှလည်းကောင်း အမျိုး၏ ယုတ်ညံ့ခြင်း၊ အနွယ်၏ယုတ်ညံ့ခြင်း၊ အဆင်းသဏ္ဍာန် ကြင်အင်လက္ခဏာ၏ ယုတ်ညံ့ ခြင်း၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာ၏ ယုတ်ညံ့ခြင်း၊ အကျင့်အာစာရ၏ယုတ်ညံ့ခြင်း၊ အသိအလိမ်မာ၏ ယုတ်ညံ့ခြင်း အစရှိသော ယုတ်ညံ့ခြင်း ခပ်သိမ်းတို့မှ လည်းကောင်း အပြီးတိုင်လွတ်ငြိမ်းခွင့်ကို ရကြလေကုန်၏။

ဘုရားသာသနာတော်ကို အရအမိ တွယ်တာမူ ဆိုသည်ကား- လက္ခဏာရေးသုံးပါးကို ကြိုးစားအားခဲ မြစွဲ အားထုတ်သဖြင့် ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ တရားတို့ကို ငါ၏ကိုယ်၊ ငါ၏အတ္တ-ဟု ထင်မြင်စွဲလမ်း၍ ရှိနေသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့ရောက်၍ မြတ်စွာဘုရား၏ သားတော် အစစ်၊ သမီးတော်အစစ်၊ အနိယာဇာတိအဖြစ်သို့ ရောက်သည်တိုင် အောင် တွယ်တာမူကိုဆိုသတည်း။

ဘုရားသာသနာနှင့် လူ့အဖြစ်

ဤကဲ့သို့ မြတ်စွာဘုရား၏ သားတော်အစစ်၊ သမီးတော်အစစ်၊ အရိယာအဖြစ်သို့ ရောက်ကြကုန်သော သူတို့သည်ကား ယခုဘဝမှစ၍ ဖြစ်လေရာရာ ဘဝများစွာ ကမ္ဘာအဆက်ဆက်တို့၌ ဓမ္မစက္ခု အမြဲပါ သဖြင့် သာသနာပသောဘဝ၊ သာသနာပသောကမ္ဘာ၊ သာသနာပသော အခါဟူ၍ တစ်ရံတစ်ဆစ်မျှ မရှိကြကုန်ပြီ။ ထိုသူတို့အား အဆုံးစွန် နိဗ္ဗာန် ရသည်တိုင်အောင် ပရိယတ္တိသာသနာတော် မြတ်ကြီးလည်း အစဉ်အမြဲ ပါရှိလေတော့သည်။ ပဋိပတ္တိသာသနာ တော်မြတ်ကြီးလည်း အစဉ်အမြဲ ပါရှိလေတော့သည်။ ပဋိဝေဓသာသနာ တော်မြတ်ကြီးလည်း အစဉ်အမြဲ ပါရှိလေတော့သည်။ မိမိတို့၏အတွက်နှင့်မူကား နောက်နောက် သာသနာ ကို မျှော်ဖွယ်ကိစ္စ မရှိကြကုန်ပြီ။ ဘုရားကိုမျှော်ရသောဒုက္ခ၊ သာသနာ တော်ကိုမျှော်ရသော ဒုက္ခမှ အရှင်းလွတ် ငြိမ်းကြလေကုန်၏။

ဤသို့လျှင် ဘုရားသာသနာနှင့် တွေ့ကြုံကြသည်ရှိသော် ဤကဲ့သို့ မြင့်မြတ်ကြီးကျယ်လှသော အကျိုးအာနိသံသ အနန္တကို ရနိုင်လေ သတည်း။ ဤကဲ့သို့သော အကျိုးအာနိသံသ အနန္တကို ရကြကုန်သော သူတို့သည်သာလျှင် ဘုရားသာသနာတော်ကို တွေ့ကြုံကြရသော သူတို့ မည်ကုန်၏။ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဆိုသော် ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒ် ဒုလ္လဘဟူသည် ထိုကဲ့သို့သော အကျိုးအာနိသံသ အနန္တတို့အတွက် ကမ္ဘာပေါ်၌ ထုတ် ဖော်ကြော်ငြာသော အက္ခရာတံဆိပ်ကြီး ဖြစ်ပေသောကြောင့်တည်း။

ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒ် ဒုလ္လဘ ပြီး၏။

[ကြွင်းသော ဒုလ္လဘသုံးပါး၏ အကျိုးအာနိသံသနှင့်တကွ အကျယ် ဝိတ္ထာရ အစီအရင်ကိုမူကား မန္တလေးမြို့ ဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနာပြုအသင်း စက္ကရိတေရီ ပညာရုံး စာရေးကြီးမောင်သော်ဆိုသူ မေးလျှောက်ချက်ပုစ္ဆာ တို့ကို ငါတို့ဖြေဆိုရာ ဖြစ်သော “ဥတ္တမပုရိသဝိပနီ” ဓမ္မပဒေသာ အမည်ရှိသော စာအုပ်အဆုံး ဩဝါဒကထာမှာ ကြည့်ရှု၍ယူလော။]

ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ

ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

ယခုအခါ ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ် ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူအပ်သော ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ ဥပမာအကျယ် အဓိပ္ပါယ်များကို ပြဆိုပေအံ့-

ဖေဏပဏ္ဍာပမံ ရူပံ၊ ဝေဒနာ ပုဗ္ဗဠုပမာ။

မရီစိကူပမာ သညာ၊ သင်္ခါရာ ကဒလူပမာ။

မာယူပမဉ္စ ဝိညာဏံ၊ ဒေသိတာဒိစ္စဗန္ဓုနာ။

ရူပံ= ရူပက္ခန္ဓာကို၊ ဖေဏပဏ္ဍာပမံ= ရေမြှုပ်စိုင် ရေမြှုပ်ခဲနှင့်တူစွာ၊ ဒဋ္ဌဗွံ= ရူအပ်၏၊ ဝေဒနာ= ဝေဒနာက္ခန္ဓာကို၊ ပုဗ္ဗဠုပမာ= ရေပွက်နှင့် တူစွာ၊ ဒဋ္ဌဗွာ= ရူအပ်၏၊ သညာ= သညာက္ခန္ဓာကို၊ မရီစိကူပမာ= တံလှုပ်နှင့်တူစွာ၊ ဒဋ္ဌဗွာ= ရူအပ်၏၊ သင်္ခါရာ= သင်္ခါရက္ခန္ဓာတို့ကို၊ ကဒလူပမာ= ငှက်ပျောတုံး၊ လက်ပံတုံးနှင့်တူစွာ၊ ဒဋ္ဌဗွာ= ရူအပ်ကုန်၏၊ ဝိညာဏံ= ဝိညာဏက္ခန္ဓာကို၊ မာယူပမံ= မျက်လှည့်အမှုနှင့်တူစွာ၊ ဒဋ္ဌဗွံ= ရူအပ်၏၊ ဣတိ= ဤသို့၊ အာဒိစ္စဗန္ဓုနာ= နေမင်း၏အနွယ် ဖြစ်တော်မူသော ငါဘုရားသည်၊ ဒေသိတံ= ဟောတော်မူအပ်၏။

ရူပက္ခန္ဓာ

ကိစ္စ ဘိက္ခဝေ ရူပံ ဝဒေထ၊ ရူပတိ ရူပတိတိ၊ ခေါ
ဘိက္ခဝေ တသ္မာ ရူပန္တိ ဝုစ္စတိ။ ကေန ရူပတိ၊ သိတေနပိ ရူပတိ၊
ဥဏှေနပိ ရူပတိ၊ ဇိယတ္ထာယပိ ရူပတိ၊ ပိပါသာယတိ ရူပတိ၊
ခုံသ မကသ ဝါတာတပ သရီသပ သမ္ပဿေနပိ ရူပတိ။ ရူပတိ
ရူပတိတိ? ခေါ ဘိက္ခဝေ တသ္မာ ရူပန္တိ ဝုစ္စတိ ။

ခန္ဓဝဂ္ဂ သံယုတ်ပါဠိတော်၊ ၔ၁-၇၁။

၁။ ခန္ဓဝဂ္ဂ သံယုတ်၊ ပါ၊ ၔ၁-၁၁၆။ ၂။-၃။ ရူပတိခေါ ဘိက္ခဝေ (ဆဋ္ဌမူကွဲ)
၄။ ခန္ဓဝဂ္ဂ သံယုတ်၊ ပါ၊ ၔ၁-၇၁။

ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

ဘိက္ခဝေ= ရဟန်းတို့၊ ကိဉ္ဇေ= အဘယ့်ကြောင့်လျှင်၊ ရူပံ= ရုပ်ဟူ၍၊
 ဝဒေထ=ဆိုကြကုန်မည်နည်း၊ ဘိက္ခဝေ=ရဟန်းတို့၊ ခေါ=စင်စစ်လျှင်၊
 ရူပတိ=အတည်အမြဲ အနဲနဲလျှင် ဖောက်လဲဖောက်ပြန် ဖြစ်တတ်၏၊
 ရူပတိ= ခဏချင်းလျှင် ယိုယွင်းယိုင်ရွေ့ မြေ့မြေ့ကြွေမှု ရွရွဲကြွေကွဲ အနဲနဲ
 ဖောက်ပြန်တတ်၏၊ ဣတိတသ္မာ= ထိုကြောင့်၊ ရူပန္တိ= ရုပ်ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ=
 ဆိုအပ်၏၊ ကေန=အဘယ်အကြောင်းများကြောင့်၊ ရူပတိ= ဖောက်ပြန်
 တတ်သနည်းဟူမူကား၊ သီတေနပိ=သီတတေဇောနှင့် တွေ့ခြင်းကြောင့်
 လည်း၊ ရူပတိ=ဖောက်ပြန်တတ်၏၊ ဥဏှေနပိ= ဥဏှတေဇောနှင့် တွေ့ခြင်း
 ကြောင့်လည်း၊ ရူပတိ=ဖောက်ပြန်တတ်၏၊ ဇိယစ္ဆာယပိ=ဆာလောင်
 ပူပန်သော တေဇောနှောင့်ယှက်ခြင်းကြောင့်လည်း၊ ရူပတိ=ဖောက်ပြန်
 တတ်၏၊ ပိပါသာယပိ=မွတ်သိပ်ပူပန်သော တေဇောနှောင့်ယှက်ခြင်း
 ကြောင့်လည်း၊ ရူပတိ=ဖောက်ပြန်တတ်၏၊ ဒုံသသမ္မဿေနပိ= ခြင်ဆိပ်
 တေဇောနှင့်တွေ့ခြင်းကြောင့်လည်း၊ ရူပတိ=ဖောက်ပြန်တတ်၏၊ မကသ
 သမ္မဿေနပိ=မှက်ဆိပ်တေဇောနှင့် တွေ့ခြင်းကြောင့်လည်း၊ ရူပတိ=
 ဖောက်ပြန်တတ်၏၊ ဝါတသမ္မဿေနပိ= လေစိမ်းမှာပါသော သီတဥဏှ
 တေဇောအစိမ်းနှင့်တွေ့ခြင်းကြောင့်လည်း၊ ရူပတိ= ဖောက်ပြန် တတ်၏၊
 အာတပသမ္မဿေနပိ=နေပူတေဇောနှင့် တွေ့ခြင်းကြောင့်လည်း၊ ရူပတိ=
 ဖောက်ပြန်တတ်၏၊ သရီသပသမ္မဿေနပိ=မြေ့ဆိပ် ကင်းဆိပ်ဟူသော
 သီတဥဏှ တေဇောနှင့်တွေ့ခြင်းကြောင့်လည်း၊ ရူပတိ=ဖောက်ပြန်
 တတ်၏၊ ဘိက္ခဝေ=ရဟန်းတို့၊ ခေါ=စင်စစ်လျှင်၊ ရူပတိ=ဖရိုဖရဲ ဖောက်လဲ
 ဖောက်ပြန်ဖြစ်တတ်၏၊ ရူပတိ=ဖရိုဖရဲ ပြိုကွဲ ပျက်ပြားတတ်၏၊ ဣတိ
 တသ္မာ=ထိုကြောင့်၊ ရူပန္တိ=ရုပ်ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ=ဆိုတတ်၏။

ဝေါဟာရမြေ

ဤပါဠိတော်မြတ်၌ “သီတေနပိ ရူပတိ၊ ဥဏှေနပိ ရူပတိ” -အရကို
 သိသာရုံမျှပြဆိုဦးအံ့။ မြေ၊ ရေ၊ လေ၊ မီးဟူသော ဓာတ်ကြီး

လေးပါးတို့တွင် မြေဓာတ်သည်-

- လောကဝေါဟာရမြေ၊
- အဘိဓမ္မာ၌ ဟောတော်မူသော ပရမတ်မြေ-
ဟူ၍ မြေ ၂-မျိုးရှိ၏။

ထိုတွင် ဝေါဟာရမြေဆိုသည်ကား- ပရမာဏုမြူ၊ အဏုမြူ၊ တဇ္ဇာရီမြူ၊ ရထရေဏုမြူ၊ ကညစ်စာ၊ သန်းဥ၊ သန်းဖျ၊ သန်းမ၊ နှမ်းဆန်၊ မုယောတို့မှစ၍ မဟာပထဝီ မြင့်မိုရ်တောင်စသည်တိုင်အောင် အစိုင်အခဲရှိနေသော ဝတ္ထုမျိုးကို ဝေါဟာရမြေဆိုသည်။ သတ္တဝါ၏ သဏ္ဍာန်၌လည်း ဆံပင်၊ မွေးညင်းအစရှိသော အထည်သဏ္ဍာန်နှင့် မျက်စိမြင်ကောင်းသော ဝတ္ထုမျိုးသည် ဝေါဟာရမြေသာတည်း။

ဝေါဟာရမြေ ဟူသမျှသည် မြေဓာတ် အစစ်မဟုတ်သေး၊ မုချမြေ မဟုတ်သေး၊ လက္ခဏာရေးသုံးပါး၏ သက်ဆိုင်ရာ မဟုတ်သေး၊ ဝိပဿနာဉာဏ်မည်သည် ပရမတ္ထဓမ္မကိုအာရုံပြု၍ ဖြစ်မြဲ၊ ထိုမြေစုကား ပရမတ်မြေအစစ်မဟုတ်၊ ဝေါဟာရပညတ်မြေမျိုးသာတည်း။ ဝေါဟာရပညတ်ဆိုသည်ကား မုချစင်စစ် အမှန်ရှိရင်း တရားကိုမထိ၊ အဟုတ်ရှိရင်း တရားကို မထိ၊ ဧကန်ရှိရင်း သဘောသို့ မဆိုက်၊ တကယ်ရှိရင်းဖြစ်သော ဓာတ်ရင်းသို့မရောက်၊ ထို့ကြောင့် ဝိပဿနာဉာဏ်၏ အရာမဟုတ်။

ပရမတ်မြေဆိုသည်ကား- ခက်မာခြင်းကြိယာ အမူအရာ သက်သက်သာတည်း။ ထိုထိုဝတ္ထုကို ဆုတ်ကိုင် ဖိနှိပ် တီးခေါက်၍ စမ်းကြရာ၌ နူးညံ့သည် ခက်မာသည်ဟု- လူတိုင်းပင် သိကြကုန်၏။ ထိုသို့သိကြကုန်ရာ၌ ပညတ်သိ၊ ပရမတ်သိ ၂-မျိုးရှိ၏။

နူးညံ့သော ဝတ္ထု၌ နူးညံ့မှုကြိယာနှင့် ထိုဝတ္ထု တစ်ခုလုံးကို တစ်ပေါင်းတည်းပြု၍ တစ်ခုတည်းပြု၍ သိကြသည်ကား ပညတ်သိတည်း။ ပရမတ်သိ မဟုတ်၊ စိတ်သိ၊ သညာသိတည်း။ ဉာဏ်သိ မဟုတ်၊ ထိုဝတ္ထု၌ နူးညံ့မှုကြိယာသက်သက်ကို သီးသန့် ကွက်ခြား၍ သိသည်ကား

ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

ပရမတ်သိတည်း၊ ပညတ်သိမဟုတ် ဉာဏ်သိတည်း၊ စိတ်သိ သညာသိ မဟုတ်။

သီးသန့် ကွက်ခြား၍ သိမှု ဆိုသည်ကား- ထိုဝတ္ထု၌ မြေဓာတ်မှ တစ်ပါး ရေဓာတ်၊ မီးဓာတ်၊ လေဓာတ်၊ အဆင်းဓာတ်၊ အနံ့ဓာတ်၊ ရသဓာတ် သြဇာဓာတ်ဟူ၍ ဓာတ် ၇-မျိုး ရှိကြသေး၏။ ရော၍မပါရ အောင် ဝတ္ထုတစ်လုံးကို အကုန်ခြုံ၍ ဤဝတ္ထုသည် နူးညံ့၏ ဟုဆို သည်ရှိသော် ထိုဓာတ်ခုနစ်မျိုးပါ အကုန်နူးညံ့ခြင်းဟူသော မြေဓာတ် တစ်ခုပြု၍ သိမှု၊ ပြောမှု ဖြစ်၏။

ဤဝတ္ထုသည်၊ ဤအဏုမြူသည်၊ ဤမွေးပွင်းသည် အစရှိ သည်ဖြင့် အထည်ခြင် ပညတ်သဏ္ဍာန်ကို စိတ်၌ထင်မြင်၍ သိမှု၊ ပြောမှု ဖြစ်သည့်အတွက် ပညတ်သိသာဖြစ်၏။ ဓာတ် ၇-ပါးကို အဟုတ် သိသည်လည်း မဟုတ်။ စမ်းသပ်လိုက်သောအခါ၌ ကာယဝိညာဏ် သည်ကား မြေဓာတ်သက်သက်ကိုသာ သိ၏။ ပရမတ်မြေဓာတ် သက် သက်ကို သီးသန့်ကွက်ခြား၍ ယူသေး၏။ ထိုအခါ ဓာတ် ၇-ပါးတို့ မပါကုန်သေး၊ ပညတ်လည်း မဟုတ်သေး၊ နောက်လိုက် မနောဝိညာဏ် တို့သည်ကား ကာယဝိညာဏ် သိသော မြေဓာတ်နူးညံ့မှု သက်သက်ကို ထိုဝတ္ထုခြင် ပညတ်အထည် နူးညံ့မှုပြုလုပ်၍ သိကြကုန်၏။ ကာယ ဝိညာဏ်သိကား မပြဋ္ဌာန်းနိုင်၊ မနောဝိညာဏ် သိတို့သည်ကား ပြဋ္ဌာန်း၍ နေကုန်၏။ မနောဝိညာဏ်သိအတိုင်းသာ လူတို့က အဟုတ်မှတ်ထင် အသိအမြင် ပြု၍နေကြကုန်၏။

မီးရထားစီး၍ သွားကြရာ၌ လယ်ကွင်း၊ ယာကွင်း၊ သစ်ပင်၊ ချုံနွယ်၊ တော၊ တောင်တို့ကို မျော်ရှုကြရာ၌ စက္ခုဝိညာဏ်သည်ကား ထိုဝတ္ထုတို့ တည်ရှိကြသည့်အတိုင်းသာ မြင်ပေ၏။ နောက်လိုက် မနော ဝိညာဏ်တို့မဟုတ်မယမ်း ဆန်းပြားပေလိမ့်အတွက် ချာချာလည်ဝိုင်း ခုန်ဝိုင်းပြေသွား အမှောက်အမှား ထင်မြင်ချက် ပြဋ္ဌာန်းလျက်ရှိနေ

ကြသကဲ့သို့တည်း၊ စက္ခုဒွါရ၌ လူတိုင်းဒိဋ္ဌမျက်မြင် ဥပမာတည်း၊ မဟုတ်မှန်းသိလျက်နှင့် မနောဝိညာဏ်တို့ ပြဋ္ဌာန်းလှသည့်အတွက် ကြောင့် ချာချာလည်ဝိုင်း ခုန်စိုင်းပြေးသွား အမှောက်အမှား ထင်မြင် ချက်ကြီးကို ဖျက်သိမ်း၍ပင် မရကြလေ။

ရထားမစီးမီက သိရှိရင်းဖြစ်ကြ၍သာလျှင် ထိုဝတ္ထုတို့ကား မပြေးမသွားသည် အမှန်၊ ရထားသည်သာ ပြေးသွား၏ဟု ဉာဏ်သိ ပေါ်နိုင်ကြသေး၏။ ဓာတ်သဘာဝအရာတို့၌ကား အနမတဂ္ဂ သံသရာမှာ တစ်ခါမှ သိရှိရင်း မဟုတ်ကြသောကြောင့် ဉာဏ်သိဟူ၍ မပေါ်နိုင်ကြပြီ။ ဤကားနူးညံ့သော ဝတ္ထု၌ နူးညံ့ခြင်းကြိယာဟူ၍ ဆတ်ဆတ်သော ပရမတ် မြေဓာတ်ကို ဝတ္ထုဒြပ်တည်းဟူသော ပညတ်မှ ဉာဏ်ဖြင့် အသီး ထုတ်၍ သီးသန့်ကွက်ခြား၍ သိမြင်ပုံတည်း။

ထိုဝတ္ထုမှာ နူးညံ့မှုကြိယာကို ပရမတ်မြေဓာတ်အစစ် ဆိုရာ၌ လည်း ထိုဝတ္ထုတစ်ခုလုံး၌ နူးညံ့မှုအားလုံးကို တစ်ခုသော ပရမတ် မြေဓာတ်ဟု ဆိုသည်မဟုတ်၊ အကယ်၍ တစ်ခုသော မြေဓာတ်ဖြစ်ခဲ့ ငြားအံ့ အစိတ်အစိတ် ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာခြင်းငှါ မတတ်ကောင်းသည်သာ ဖြစ်ရာ၏။

ပရမတ်မြေ

တစ်ခုသော ပရမတ္ထတရားမည်သည် အပိုင်းအပိုင်းဖြတ်၍ မရကောင်း၊ အစိတ်အစိတ်ခွဲ၍ မရကောင်း၊ မျက်မြင် လက်စမ်း တွေ့ရှိအောင် လှုပ်ရှား၍ အမူအရာ ပြောင်းလဲသည်ဟူ၍ မရှိ၊ ရှေးရှေး အမူဟောင်း ကွယ်ပျောက် နောက်နောက် အမူသစ်တစ်မျိုးတစ်မျိုး ဖြစ်ပေါ်သည်ကို လောက၌ လှုပ်သည်၊ ရှားသည်၊ ကြွသည်၊ ထသည်၊ ရွှေ့ရှားသည်ဟု ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုကြသည်။

ပရမတ္ထတရားမည်သည် ကြိယာအမူအရာ သက်သက်မျှ ဖြစ်၍ ရှေးရှေးအမူဟောင်း ကွယ်ပျောက်မှုဆိုသည်ကား--ရှေးရှေးပရမတ်

ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

ဓာတ်ဟောင်းတို့ ချုပ်ပျက်သေဆုံးမှုပေတည်း။ နောက်နောက် အမှုသစ် တစ်မျိုးတစ်မျိုး ဖြစ်ပေါ်မှုဆိုသည်ကား- နောက်နောက် ပရမတ် ဓာတ်သစ်တို့ တစ်မျိုးတစ်မျိုး ဖြစ်ပေါ်မှုပေတည်း။ ဓာတ်သစ်၊ ဓာတ်ဟောင်း၊ ပရမတ်သစ်၊ ပရမတ်ဟောင်း ပြောင်းလဲကြရာ၌ အပိုင်းအခြား အာကာသသည်ရှိ၏။ မျက်စိနှင့်ကား မမြင်ရ၊ ပရမတ်ကြိယာ သဘာဝကို မြင်တတ်သော ဉာဏ်နှင့်သာလျှင် ထိုအပိုင်းအခြားကို မြင်နိုင်၏။ အပိုင်းအခြား ဆိုသည်ကား-- ရှေးရှေးတရား၏ ဘင်စွန်းနှင့် နောက် နောက်တရား၏ ဥပါဒိစွန်း အကြားတည်း။ ကောင်းကောင်း မြင်အောင် ကြည့်ကြကုန်ရာ၏။

နူးညံ့မှု ပထဝီမြေဓာတ် စစ်ခန်းပြီး၏။ ခက်မာမှု ပထဝီမြေဓာတ်မှာလည်း ဤနည်းကိုမှီ၍ သိလေ။

ဝေါဟာရမြေ ပရမတ်မြေ ခွဲခန်းပြီး၏။

မာဆတ်သော ပရမတ်

အေးမြလှစွာသော သံတုံး၊ သံခဲကို အားကြီးလှစွာသော ရှားမီးကြီးစုအတွင်း၌ ထည့်၍ ဖိုများစွာဆိုင်၍ အပြိုင်အားတိုက်ထိုး၍ အရည်ကျိုရာ၌ သံတုံးခဲ၌ နဂိုရံ ပကတိရှိနေသော ခက်မာမှု အခြင်းအရာ အမှုအရာသည် ဥဏှမီးပူ အပြင်းအထန် နှိပ်စက်ဖိစီးမှုကြောင့် ရှေး ရှေးအမှုအရာ ပျက်၍ပျက်၍ အမှုအရာသစ် တစ်မျိုးတစ်မျိုး ဖြစ်ပေါ်၍ အရည်ကြည်ကြည် ဖြစ်ရ၏။ ခက်မာမှု အမှုအရာဟောင်း အဆင့်ဆင့် ချုပ်ပျက်ကွယ်ဆုံးပုံ နူးညံ့သော အမှုအရာသစ် အဆင့်ဆင့် ဖြစ်ပေါ်ပုံကို မြင်အောင်ကြည့်လေ။ သံခဲ၊ သံတုံးအတွင်းအပြင် တစ်ခုလုံး ပျက်မှု၊ ဖြစ်မှု စွဲစွဲ၊ စွဲစွဲနေပုံကို မြင်လိမ့်မည်။ ရေမြုပ်ဆိုင်၊ ရေမြုပ်ခဲနှင့် အနှစ်မရှိခြင်း တူလှပုံကို မြင်လိမ့်မည်။ ဉာဏ်၌ အတုံးကြီး၊ အခဲကြီး ဟူသော သဏ္ဍာန်ဒြပ်ပညတ်ကြီးပေါ်ရှိ ခုခံပိတ်ဆီး၍ မနေစေနှင့်။

အတွင်း၌ ခက်မာမှုတွေ တရွရွနေသည် ကိုဉာဏ်နှင့် စူးစိုက်ထိုးထွင်း၍ မြင်အောင်ကြည့်လေ။ တစ်ဖန် ထိုသံရည်ကို ရေအေး သီတဥတုနှင့် လောင်း၍ အရည်ကြည်ကြည်မှ ပကတိ ခဲမြဲခဲ မာမြဲမာပြန်ရာ၌လည်း နူးညံ့သော ပထဝီတွေ အဆင့်ဆင့် ချုပ်ကွယ်သေဆုံး၍ ခက်မာသော ပံထဝီတွေ အဆင့်ဆင့် ဖြစ်ပေါ်လာရာ၌လည်း နည်းတူသိအပ်ကုန် ရာ၏။

ခက်မာမှုဟူသော ပရမတ်မြေဓာတ်လက္ခဏာ၌ အမာကြီး အဆင့်ဆင့်၊ အမာနု အဆင့်ဆင့် ရှိပြန်၏။ အမာနုကို နူးညံ့မှုဆိုသည်။ မဟာပထဝီမြေကြီး၊ မြင်မိုရ်တောင်၊ စကြဝဠာတောင်၊ သတ္တရဘန် တောင်ကြီးတွေကို ကမ္ဘာမီးအပြင်းအထန် နှိပ်စက်ဖိစီး၍ လောင်ရာ၌ အတွင်းပရမတ် မြေဓာတ်အမူအရာ ကြိယာစုကို စူးစိုက်ထိုးထွင်း၍ ကြည့်နိုင်ပါမူ ရေမြုပ်ခဲကြီးတွေနှင့် တူပုံထင်ရှားပေါ်လိမ့်မည်။

ဤကား အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌ တစ်ခါမျှ မပေါ်ပေါက်ဖူးသေးသော ဓာတ်မျက်စိ ဓာတ်မျက်လုံး ပေါ်ပေါက်အောင် အစစွာ ထူထောင်ပုံ စံနစ်တည်း

ဤမျက်စိကို ပါဠိတော်တို့၌ “ဓမ္မစက္ခု ဥဒပါဒိ”-ဟူ၍ ဟောတော် မူသည်။ ဤမျက်စိပေါက်မှသာ ဘုရားကို မြင်နိုင်သူမည်သည်။ တရားကို မြင်နိုင်သူမည်သည်။ သာသနာတော်ကို တွေ့ရသူမည်သည်။

ထိုကြောင့်-

ယော ခေါ ဝက္ကလိ ဓမ္မံ ပဿတိ၊ သော မံ ပဿတိ။
ယော မံ ပဿတိ၊ သော ဓမ္မံ ပဿတိ ။--

ဟူ၍ ဟောတော်မူ၏။

ဝက္ကလိ=ဝက္ကလိရဟန်း၊ ယော=အကြင်သူသည်။ ဓမ္မံ=သမ္မုတိ ပညတ်ခြင်သဏ္ဍာန်တွင်းမှ ဉာဏ်ဖြင့်သီးသန့်ကွက်ခြား၍ ထုတ်ဖော် ရှုမြင်အပ်သော ပရမတ္ထသဘောကို၊ ပဿတိ=ဉာဏ်မျက်စိဖြင့်မြင်နိုင်၏။

၁။ ဓန္ဒဝဂ္ဂသံယုတ္တ၊ ပါ၊ ၅၁-၃၈။

ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

သော=ထိုသူသည်။ ဖံ=ငါဘုရားကို၊ ပဿတိ=တွေ့မြင်ရသောသူမည်၏။
ယော=အကြင်သူသည်။ ဖံ=ငါဘုရားကို၊ ပဿတိ=တွေ့မြင်၏။ သော=
ထိုသူသည်။ ခမ္မံ=သမ္မုတိပညတ် ဖြစ်သဏ္ဍာန်တွင်းမှ ဉာဏ်ဖြင့်
သီးသန့်ကွက်ခြား၍ ထုတ်ဖော်ရှုမြင်အပ်သော ပရမတ္ထသဘောကို၊
ပဿတိ=ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် တွေ့မြင်ရသောသူမည်နိုင်၏။

ဤကား အလွန်ဆုံးသောခက်မာမှုကို ပြဆိုချက်တည်း။

အလွန်နူးညံ့သော မုဒု ပရမတ်

ယခုအခါ၌ အလွန်နူးညံ့သိမ်မွေ့သော ပရမတ်ပထဝီကို
ပြဆိုပေအံ့။ ။ လဝန်းသဏ္ဍာန်မှထွက်၍ မြေပြင်သို့ရောက်အောင်
သက်ဆင်းလွင့်ပါး ရွှေရှားပြေးသန်း၍ ကျရောက်လာသော လရောင်တို့၌
လည်းကောင်း၊ ရှိန်ရှိန်၊ ရှိန်ရှိန်၊ လူလူ၊ လူလူတောက်ထ၍နေသော
မီးတောက် မီးလျှံတို့၌လည်းကောင်း၊ ရွှေရွှေ၊ ရွှေရွှေစီးသွား၍နေသော
မြစ်ရေအလျှင်တို့၌လည်းကောင်း၊ တစ်ခဏမျှ ရပ်တန့်တည်နေခွင့် မရပဲ
ရုပ်ကြိယာ ရုပ်အမူအရာ အပျက်အဖြစ် အရွှေ့အပြောင်း လျင်မြန်မှုကို
မြင်ကြသဖြင့် ထိုဝတ္ထုတို့၌ အလွန်နူးညံ့စွာပါရှိသော ပရမတ်မြေဓာတ်၏
အဖြစ်အပျက်ကို မြင်နိုင်ရာ၏။

ဤကား အလွန်သိမ်မွေ့နူးညံ့သော ပထဝီကိုပြဆိုချက်တည်း။ အမာဆုံး၊ အနုဆုံး
နှစ်ချက်ကို ပြဆိုလိုက်သဖြင့် အလယ်အလတ်ဖြစ်သော ပထဝီတို့ကိုမူကား သိမြင်
နိုင်ကြကုန်ရာပြီ။

ဝိကာရ ရူပုနအပျက်

သတ္တဝါတို့၏သန္တာန်၌မူကား သီတဥက္က အတက်၊ အသက်
ခဏမစဲရှိနေ၏။ ဥတုသုံးပါး အပွားအဆုတ်၊ ရတုခြောက်ပါး အပွား
အဆုတ်၊ ဆယ့်နှစ်ရာသီခေါ်သော ဓာတ်မီးဆယ့်နှစ်ပါး အပွား အဆုတ်၊
လဆန်းလဆုတ် တနင်္ဂနွေတနင်္လာစသော ခုနစ်နေ့ဟုဆိုအပ်သော

ဓာတ်မီးခုနစ်ပါးတို့၏ အစဉ်အတိုင်း အတက်အဆုတ်၊ နေ့နာရီ၊ ညနာရီ ခေါ်သော ဥက္ကသီတဓာတ်မီးတို့၏ အပွားအဆုတ်တို့ကို မျက်မြင် ရှိကြ သည့်အတိုင်း မိမိမိမိတို့၏ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်မှာလည်း ရွရွ၊ ရွရွ ခဏမစဲ မြစ်ရေအလျဉ်ကဲ့သို့ အစဉ်ထာဝရ အတက်အသက် ရုပ်ကြိယာ ရုပ်အမူ အရာတွေ ရွေ့ရွေ့ရွေ့ရွေ့ ပြောင်းလဲ၍ နေကြပုံကိုလည်း မြင်အောင် ရှုရာ၏။

ဣရိယာပုထ်ကြီးလေးပါး ခပ်သိမ်းသောကိုယ်အင်္ဂါ လှုပ်ရှားမှု တို့၌လည်းကောင်း၊ အာဟာရဓာတ်မီး အာဟာရဓာတ်ဆီတို့၏ အတက် အဆုတ်တို့၌လည်းကောင်း ထို့အတူ မြင်အောင်ရှုရာ၏။ မိမိသန္တာန်မှာ တစ်ခု၊ တစ်ခုသော အင်္ဂါ၌ထင်မြင်အောင် ထူထောင်၍ တစ်ကိုယ်လုံး ဓာတ်မျက်လုံးပေါက်အောင် စွဲမြဲကြလေ။

မိမိသန္တာန်တစ်ခု၌ ဓာတ်မျက်လုံးလှလှပေါက်လျှင် ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်၌လည်းကောင်း၊ သစ်ပင်၊ တော၊ တောင်စသော ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်တို့၌လည်းကောင်း ဓာတ်မျက်လုံးပေါက်တော့သည်။ ခပ်သိမ်းသောရုပ်ဟူသမျှသည် ပထဝီ၌မှီတွယ်၍ ဖြစ်ကြရ၏။ ခပ်သိမ်း သော ပဉ္စဝေါကာရနာမ်ခန္ဓာဟူသမျှသည် ရုပ်၌မှီတွယ်၍ ဖြစ်ကြရ၏။ ပထဝီ၏ ဖြစ်မှုပျက်မှု ဥဒယဗ္ဗယအချက်ကို ထင်မြင်နိုင်ပါလျှင် ကြွင်း သောရုပ်နာမ်တို့၏ ဖြစ်မှုပျက်မှု ဥဒယဗ္ဗယ အချက်အစုကိုလည်း ထင်မြင် ခြင်းငှါ လွယ်လှ၏။

ဤကား ပရမတ်မြေဓာတ်၌ ဓာတ်မျက်လုံး တည်ထောင်ပုံတည်း။

ပရမတ်မြေဓာတ်၌လည်းကောင်း၊ ပရမတ္ထမီးဓာတ်၌လည်းကောင်း ပရမတ် မြေဓာတ်၌လည်းကောင်း ဓာတ်မျက်လုံးဖော်မှုကိုကား ငါတို့ရေးသားစီရင်သော "ဝိဇ္ဇာမဂ္ဂဒီပနီ" စာအုပ်မှာယူလေ။

ဓာတ်မျက်လုံးအမြင် စင်ကြယ်စွာပေါက်သော အခါ၌မူကား- မိမိရူပကာယ ကိုယ်ခန္ဓာ၊ သူတစ်ပါးတို့၏ရူပကာယကိုယ်ခန္ဓာ၊ ဗဟိဒ္ဓ

ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

သန္တာန် ရုပ်ခန္ဓာတို့ကို ဓာတ်မျက်လုံးကျယ်သမျှ ချိန်ရွယ်စူးစိုက်၍ ရှုမျှော်လိုက်သည့်အခါ ဖြစ်မှုပျက်မှုတွေ တရွှေ့နေသည်ကို မြင်ကြ ကုန်လတ္တံ့။ ရုပ်တုံးရုပ်ခဲဟူသမျှသည် အနှစ်သာရမရှိသော ရေမြုပ် ခဲတွေ နှင့် တူလှစွာ၏ဟု မြက်ဆိုကြရလတ္တံ့။ ထို့ကြောင့် “ဖေဏ ပိဏ္ဍူပမံ ရူပံ”-ဟူ၍ ဟောတော်မူပေသည်တကား ဟု မြတ်စွာဘုရားကိုလည်း တွေ့မြင်ကြရလတ္တံ့။

ဓာတ်မျက်လုံးမရှိသူ၏ အပြစ်

ဓာတ်မျက်လုံးမပေါက်မူ၍ ခွေး၊ ဝက်၊ ကြက်၊ ငှက်တို့မှာ ပင်ရှိကြ သော ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ အင်္ဂါကြီးငယ် ဆံပင်၊ မွေးညင်း၊ ခြေသည် လက်သည်းစသည်ကိုသာမြင်တတ်သော ပညတ်မျက်လုံးအတိုင်းနှင့် ရှိနေကြမှုကား-ဘုရားကိုတွေ့မြင်သူ မဆိုရချေ။ အနှစ်သာရ မရှိသည့် အတွက် ရေမြုပ်နှင့်တူသည်ဟူ၍ ဟောတော်မူသဖြင့် ရူပက္ခန္ဓာ၏ ကြီးစွာသောအာဒီနဝ၊ ရူပက္ခန္ဓာ၏အနိစ္စ၊ ရူပက္ခန္ဓာ၏ဒုက္ခ၊ ရူပက္ခန္ဓာ၏ အနတ္တကို ပြတော်မူလိုရင်းဖြစ်သတည်း။

အနှစ်သာရမရှိသည့်အတွက် ရေမြုပ်နှင့်တူသည်ဟု ဟော တော်မူသဖြင့် အဘယ်သို့လျှင် ရူပက္ခန္ဓာ၏ကြီးစွာသောအာဒီနဝကို ပြတော်မူသနည်းဟူမူကား အနှစ်သာရရှိသည်ဟု ထင်မှတ်စွဲလမ်းသော သူတို့အား အနှစ်သာရ မရှိမှုသည် ကြီးစွာသောအပြစ်ဒေါသအာဒီနဝ မှုကြီးဖြစ်၏ ရူပက္ခန္ဓာသည်ဓာတ်မျက်စိမရှိသောအန္ဓဗာလပုထုဇဉ် သတ္တဝါတို့အား အနှစ်သာရအနေနှင့် လှည့်ပတ်၍ ကြီးစွာသောအပြစ် ဒုက္ခကို ဖြစ်စေ၏။

အဘယ်သို့ အနှစ်သာရအနေနှင့် လှည့်ပတ်သနည်းဟူမူကား ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ခက်မာမှုကြိယာသက်သက်မျှသာဖြစ်သော မြေဓာတ် ဟူသော ရူပက္ခန္ဓာသည် အသင်္ချေအနန္တ စုဆောင်းမှုဟူသော သမူဟ

သဏ္ဌာနပညတ်ကိုပြု၍လည်းကောင်း၊ မြစ်ရေအလျဉ်ကဲ့သို့ အစဉ် ဆက်စပ် မပြတ်ဖြစ်ပွားမှုဟူသော သန္တတိပညတ်ကို ပြု၍လည်းကောင်း အနှစ်သာရမရှိသော မိမိသဘောကို ဖုံးဝှက်၏။ အနှစ်သာရရှိသည် ထင်မြင်စွဲလမ်းရအောင်ပြ၏။ ပရမာဏုမြူမှု အထည်ခြစ်မရှိသော မြေဓာတ်ကိုပင် အထည်ခြစ်ကြီး ထင်မြင်ရ၏။

ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ ထင်မြင်ရ၏။ မိန်းမ၊ ယောက်ျား၊ နတ်သား၊ နတ်သမီး ထင်မြင်ရ၏။ ပထဝီသက်သက် မြေသက်သက်ကိုပင် ဆင်၊ မြင်း၊ ကျွဲ၊ နွား ထင်မြင်ရ၏။ လူ ထင်ရ၏။ နတ် ထင်ရ၏။ သိကြားထင်ရ၏။ ဗြဟ္မာထင်ရ၏။ ဦးခေါင်းခြေ၊ လက်၊ မျက်နှာ၊ ခံတွင်း၊ လည်ပင်း၊ ရင်ဝ ထင်ရ၏။ အိမ်ရာ၊ ကျောင်းကန်၊ ဗိမာန်၊ ဘုံနန်းထင်ရ၏။ ရွှေငွေ၊ ရတနာ ထင်ရ၏။ အဝတ်ပုဆိုး၊ အိုးအင်၊ တင်းတောင်း၊ ညောင်စောင်း၊ ခုတင် ထင်ရ၏။ တော၊ တောင် ထင်ရ၏။ သစ်ပင်အမျိုးမျိုး၊ ချုံနွယ်အမျိုးမျိုး ထင်ရ၏။

ဤကား သမူဟပညတ်မူတည်း။

မျက်တောင်တစ်ခတ် လျှပ်တစ်ပြက်မျှ အသက်မရှည် အတည် မမြဲ ပြိုကွဲပျက်ပြား ဆုံးပါးချုပ်သေ၍ နေရသော မြေဓာတ်သည် မိမိကိုယ်ကို တစ်ရက်၊ တစ်လ၊ တစ်နှစ်စသည် အသက်ရှည်သမျှခိုင်မြဲ သည်ဟုပြ၏။ လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ၊ သတ္တဝါတို့၌ တစ်ရက်၊ တစ်လ၊ တစ်နှစ် စသည်ရှည်နိုင်သော အသက်ဧကန္တရှိသည်ဟု ထင်ရ၏။

ဤကား သန္တတိပညတ်မူတည်း။

ပထဝီသည် အကယ်မဟုတ်သော ထိုပညတ်နှစ်ပါးကို မျက် လှည့် အယောင် ထူထောင်ဖန်ဆင်း၍ အမြဲထား၏။ အနမတဂ္ဂသံသရာ၌ တစ်ခါတစ်ရံမျှ ဓာတ်မျက်လုံး မပေါက်ဖူးကြကုန်သေးသော အန္တဟာလ ပုထုဇဉ် သတ္တဝါတို့သည် ရေမြုပ်နှင့်တူလှသော သဘာဝဓာတ်ရင်းကို အိပ်မက်တွင်မျှ မမြင်ဖူးကြ၊ မသိဖူးကြ၊ မဟုတ်တယုတ် လုပ်ကြံလှည့်ပတ်

ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

ပညတ်ကြီးနှစ်ပါးနယ်၌သာ အကယ်ထင်စွဲ အခဲအကြိတ် စိတ်အလိုက် မာန်အလိုက် အရိုးစိုက်၍ နေကြကုန်၏။ ခပ်သိမ်းသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဟူသမျှ သည် ထိုနယ်ကြီးနှစ်ပါးမှ ဖြစ်ပွား၏။ ခပ်သိမ်းသော ဒုစရိုက်မှုဟူ သမျှသည် ခပ်သိမ်းသော အပါယ်ဘေး ဟူသမျှသည် ထိုနယ်ကြီးနှစ်ပါးမှ ဖြစ်ပွား၏။

ထိုနယ်ကြီးသူ၊ နယ်ကြီးသား ဖြစ်ကြကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အစီးအပွား၊ ဒုစရိုက် အစီးအပွား၊ အပါယ်ဒုက္ခ အစီးအပွား တို့ကိုပင် ကိုယ်ကျိုး ကိုယ်စီးပွား ပြုလုပ်၍ ဗာလုသုက္က အမှုတို့နှင့်သာ နေ့ရက်၊ နှစ်၊ လ ဘဝသံသရာတွေ ကုန်ခဲ့ကြကုန်၏။ စိတ်တွေ ဉာဏ်တွေ ကုန်ခဲ့ကြကုန်၏။ ခန္ဓာတွေ၊ အသက်တွေ ကုန်ခဲ့ကြကုန်၏။ ဂင်္ဂါသံမျှ ပွင့်ကြကုန်သော ဘုရားသာသနာတော်တွေကို ကျောပေး၍ ကျောပေး၍ အလွတ်ရှောင်၍ ရှောင်၍လာခဲ့ကြကုန်၏။ ယခုတွေ့ကြုံ၍ နေကြသော ဘုရားသာသနာတော်ကိုလည်း အရအမိ တွယ်တာမည်ဟု မကြံ၊ နောက် ဘုရားကို ကိုးစားလေဟန် ကျောပေးဉာဏ် ကိုယ်စီနှင့် ရှိနေကြကုန်၏။

ဤကား ဓာတ်မျက်လုံး မရှိကြသော အန္ဓဗာလတို့၏ အပေါ်၌ ပထဝီ ဟူသော မြေဓာတ်လှည့်ပတ် တည်ထောင်၍ထားသော ကြီးကျယ်လှစွာသော အပြစ်ဒေါသအာဒိနဝကြီးပေတည်း။ အာပေါဟူသော ရေဓာတ်၊ တေဇော ဟူသော မီးဓာတ်၊ ဝါယောဟူသော လေဓာတ်တို့ကိုလည်း ဤနည်းတူ သိမြင်လေ။

ဝါယောဓာတ်၏ လှည့်ပတ်ပုံ

လောက၌ ဓာတ်မျက်လုံး မရှိကုန်သော သူတို့၏အပေါ်၌ ဝါယောလေဓာတ်သည် အလွန်ဆန်းကြယ်စွာပြုလုပ်၍ လှည့်ပတ် နိုင်ကြကုန်၏။ ပွဲဦးထွက် ကြိုးစုံရုပ်သေးရုပ်ကို ကြိုးစုံဆွဲက၍ ပြသကဲ့သို့ ရုပ်ခန္ဓာတွေကို သတ္တဝါအရှင်တွေ မှတ်ထင်စွဲလမ်းရအောင် လျောင်း၍ ပြ၏။ ထိုင်၍ ပြ၏။ ထ၍ ပြ၏။ သွား၍ ပြ၏။ လာ၍ ပြ၏။ အင်္ဂါကြီး ငယ်တို့မှ အမျိုးမျိုးသော လှုပ်ရှားမှုကြိုယာတွေကို ကြိုးစုံဆွဲ၍ပြ၏။

ကုန်းသတ္တဝါ ရေသတ္တဝါ ကောင်းကင်ပျံသတ္တဝါ ရုပ်ခန္ဓာတွေကို ကမ္ဘာ
မြေပေါ်၌ နေ့နေ့ညည တရုံးရုံးတသောသော နေကြအောင် လုပ်
ဆောင်၍ ပြ၏။ ကာယကံ၊ ဝစီကံ ဒုစရိုက်မှုမျိုးတို့ကို စိတ်အလိုရှိတိုင်း
ပြီးစီးအောင် လုပ်ဆောင်၍ နေကြ၏။

ဤကား ဝါယောဓာတ်၏ အခွင့်အထူး အရာအထူးတို့ကို အနည်းငယ်မျှ ဖော်ပြ
ချက်တည်း။

ပရမတ်လေကို ဖျက်ရန်

စင်စစ်အမှန်အားဖြင့်မူကား ဓာတ်မျက်လုံးမရှိ၍ သန္တတိပညတ်
ကိုသာ မြင်ကြသော အန္ဓဗာလတို့၏ သန္တတိပညတ် နိုင်ငံကြီးမှာသာလျှင်
ထိုကဲ့သို့သော လှုပ်ရှားမှုရှိ၏။ ပရမတ်နိုင်ငံ၌ မရှိ၊ ပရမတ္ထဓမ္မတို့မည်
သည် ကြိယာအမူအရာသက်သက်မျှဖြစ်ကြ၍ မျက်တောင်တစ်ခတ်
လှုပ်တစ်ပြက်အတွင်းမှာပင် ဖြစ်မှုပျက်မှု ရှေ့နောက် အကြိမ်ပေါင်း
အထောင်မက ဆက်လက်ရအောင် အသက်တိုလှကုန်၏။

ဥပါဒ်နှင့် ဖြစ်ပေါ်ပြီးသော တစ်ခုသော ပရမတ်တရားသည်
ချုပ်ကွယ်ခြင်းသို့ မရောက်မီအကြား၌ လောကလှုပ်ရှားမှုမျိုးအားဖြင့်
လှုပ်ရှားမှုအမူအရာ ပြောင်းလဲမှုဟူ၍ မရှိ၊ အမူအရာပြောင်းလဲလျှင်
တရားလည်း ပြောင်းလဲတော့သည်။ ထို့ကြောင့် ပရမတ်နိုင်ငံ၌ လောက
လှုပ်ရှားမှုမျိုးဟူ၍ မရှိ၊ ဖြစ်ရာဌာနက ပြောင်းရွှေ့ခြင်းဟူ၍ မြူခြမ်းမျှမရှိ၊
အာကာသဓာတ်အခြား၊ ဥပါဒ်အခြား၊ ဘင်အခြားတို့နှင့်အပေါင်း ရှေ့
နောက်အားဖြင့် သိန်း၊ သန်း၊ ကုဋေ၊ အသင်္ချေမျှသော တရားတွေကို
ဘယ်ဝတ္ထုတစ်ခု၊ ဘယ်အမှုတစ်ခုဟု တစ်ခုတည်း ထင်မြင်ကြသော
သမ္မဟသန္တတိနိုင်ငံတို့၌သာ လှုပ်ရှားမှု ရွေ့ရှားမှုဟူ၍ ရှိလေသတည်း။
ဤကား ဝါယောဓာတ် မျက်လှည့်မှုကို ဓာတ်မျက်မှန်နှင့် ဖျက်ပုံတည်း။
ဓာတ်မျက်မှန် ကြည်လှမှ မြင်နိုင်မည်။ ထိုသို့ပင် အနုကြီး အစိတ်ကြီး
အတိုင်း မမြင်နိုင်ကြသော်လည်း တစ်နာရီ၊ တစ်နာရီအတွင်းမှာ

ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

တစ်ကိုယ်လုံး တစ်ကောင်လုံး အခါများစွာ ဓာတ်သေမှု ဓာတ်ချုပ်မှုကို ကောင်းကောင်းမြင်နိုင်ကြလျှင်ပင် အနိစ္စဓာတ်မျက်လုံး ပေါက်တော့ သည်။

ဤတွင်ရွှေကား ရူပက္ခန္ဓာ၏ ကြီးစွာသော အာဒိနဝဒုက္ခကို ပြဆိုချက်တည်း။

ရေမြှုပ်ပမာ ရုပ်ခန္ဓာ၏အပြစ်

“အနှစ်မရှိသည့်အတွက် ရေမြှုပ်နှင့်တူသည်ဟူ၍ ဟောတော် မူသဖြင့် ထိုရူပက္ခန္ဓာ၏အနိစ္စအချက်ကို အဘယ်သို့ ပြတော်မူသနည်း”- ဟူသောမေးခွန်း၌ ရှေး၌ပထဝီ၏ အမာဆုံးဖြစ်သော သံတုံး၊ သံခဲ ဥဒါဟရုဏ် ပထဝီ၏ အနူးညံ့ဆုံးဖြစ်သော လရောင်၊ မြစ်ရေ ဥဒါဟရုဏ် တို့နှင့် အနှစ်မရှိပုံ ရေမြှုပ်နှင့်တူပုံကို ကြံသာရုံမျှ ပြဆိုခဲ့သော အချက်စု သည် အနိစ္စလက္ခဏာကို ပြဆိုချက်ပင်ဖြစ်၏။ အဘယ်ကြောင့်နည်း ဆိုသော် အနှစ်မရှိမှုနှင့် အမြဲမရှိမှုသည် တစ်ထပ်တည်း ကျလေသော ကြောင့်တည်း။

ဤမှတစ်ပါးလည်း ရူပက္ခန္ဓာ၏ အနိစ္စလက္ခဏာများကို “ဝိဇ္ဇာမဂ္ဂဒိပနီ” စာအုပ် “အာဟာရဒိပနီ” စာအုပ်တို့မှာ အတန်ငယ် အကျယ်ပါရှိလေပြီ။

အနတ္တ အသာရကဋေ “ဟူသောပါဌ်နှင့်အညီ “ဖေဏ ပိဏ္ဍူပမံ ရူပံ” ဟူသော ပါဠိတော်မြတ်နှင့် အနတ္တလက္ခဏာကို တိုက်ရိုက် ပြဆိုရင်းဖြစ်သတည်း။ ထိုကြောင့် ရေမြှုပ်နှင့်တူသည်ဟု ဟောတော်မူ မှုသည် အနှစ်မရှိ၊ အနိစ္စ၊ အနတ္တ၊ ဤသုံးရပ်ကို တစ်ချက်တည်းပြ တော်မူပေတည်း။

အဘယ်သို့ ဤသုံးရပ်ကို တစ်ချက်တည်း ပြတော်မူခြင်း ဖြစ်ပေ သနည်းဟူမူကား ရုပ်တရားတို့မည်သည် မျက်တောင်တစ်ခတ်

ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ

လျှပ်တစ်ပြက်မျှ မချုပ်မပျက်ပဲခိုင်မြဲစွာ တည်နေနိုင်သော တရားမျိုး မဟုတ်၊ မီးတောက်မီးလျှံ ရုပ်ကလာပ်တို့၌ပါရှိသော ပထဝီစသော ရုပ်ခုနစ်ခုတို့သည် သဟဇာတ်မီးဓာတ် လောင်မြိုက်သဖြင့် ခဏချင်း ခဏချင်း ကုန်ဆုံးကြကုန်သကဲ့သို့ ခပ်သိမ်းသောရုပ်ကလာပ်တို့သည် သဟဇာတ်မီး လောင်မြိုက်သဖြင့် ခဏချင်းခဏချင်း ကုန်ဆုံးကြရ ကုန်၏။ ခပ်သိမ်းသော ရုပ်ကလာပ်တို့၌ အမာခံအနေနှင့် ပါရှိသော ပထဝီသည် သဟဇာတ်တေဇော၏ မီးစာပေတည်း။

- ၁။ မီးစာရှိမှ မီးရှိမြဲ ဓမ္မတာတည်း။
 - ၂။ မီးစာကို လှလှစွဲမိမှ မီးပွားမြဲ ဓမ္မတာတည်း။
 - ၃။ မီးစာကုန်လျှင် မီးသေမြဲ ဓမ္မတာတည်း။
- (ဓမ္မတာသုံးချက်)

သဟဇာတ် တေဇောသည် သဟဇာတ် ပထဝီကို ငှိသို့ရောက် လျှင် လှလှစွဲလေ၏။ ထိုအခါ မီးပွားလေ၏။ မီးပွားမှုဆိုသည်ကား သားသမီးရုပ်ကလာပ် ပေါက်ဖွားမှုကို ဆိုသတည်း။ ထိုကြောင့် ခပ်သိမ်း သော ရုပ်ကလာပ်တို့သည် သဟဇာတ်မီးဘေးအမြဲသင့်ကြသဖြင့် သတ္တရသာယုကထက် ပိုမို၍ မျက်တောင်တစ်ခတ်မျှ တည်နေနိုင်သော အခိုင်အမာ အနှစ်သာရမျိုး မဟုတ်ကုန်၊ အနှစ်သာရမျိုး မဟုတ်က နိစ္စမျိုး၊ ဓုဝမျိုး၊ ထာဝရမျိုး အမှန်ဟုတ်နိုင်တော့အံ့နည်း။ အနိစ္စမျိုးသာ အမှန်ဖြစ်ကြကုန်၏။

အတ္တ ဆိုသည်ကား-ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဧရာတည်၊ အထည်ခံ၊ အမာခံကို လောက၌ အတ္တဆိုသည်။ သတ္တဝါ၏ ဧရာတည်၊အထည်ခံ၊ အမာခံကို လောက၌ အတ္တဆိုသည်။

အမာခံ ဆိုသည်ကား-သူ့အသက်ရှည်၍ တည်နေသမျှကာလ ပတ်လုံး ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ အသက်ရှည်၍ တည်နေရ၏။ သူ့သေဆုံးမှ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ သေဆုံး၏။ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ သေဆုံးမှပင် သူ့သေဆုံး၏။

ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ မသေဆုံးပဲအနှစ်တစ်ရာ အသက်ရှည်လျှင် သူလည်း အနှစ်တစ်ရာ အသက်ရှည်သည်-ဟု သိရ၏။

ဤကားအတ္တသာရ အချက်တည်း။

ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ခက်မာမှု အမှုအရာမျှသာဖြစ်သော ပထဝီကို ပုဂ္ဂိုလ်၏ အတ္တ၊ သတ္တဝါ၏ အတ္တဟုစွဲလမ်းကြ၏။ ပုဂ္ဂိုလ်၏အနှစ်သာရ၊ သတ္တဝါ၏ အနှစ်သာရဟု စွဲလမ်းကြ၏။ “စွဲလမ်းကြပုံကား ဘယ်ဟာကို ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုသနည်း၊ သတ္တဝါဆိုသနည်း”မေးခဲ့လျှင် သည်ဟာကိုဆိုသည်ဟု ရုပ်ခန္ဓာကို ပြကြကုန်လတ္တံ့။ “ငါ၊ ငါ-ဟု သင်ဆို၏။ ဘယ်ဟာကို ငါ ဆိုသနည်း”-ဟုမေးခဲ့လျှင် မိမိရုပ်ခန္ဓာကို ပြကြကုန်လတ္တံ့။ သင်သည် ရုပ်ခန္ဓာကို ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ငါ-ဟုပြ၏။ “ရုပ်ခန္ဓာသည် ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ငါ အသက်ရှည်သမျှ အသက်ရှည်နိုင်သော အနှစ်သာရမျိုး ဟုတ်ပါ၏ လော”-ဟု မေးရာ၏။ ဟုတ်ပါ၏။ ရုပ်ခန္ဓာ အသက်ရှည်သမျှကာလ ပတ်လုံး ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ငါ အသက်ရှည်သည်ကား မျက်မြင်ဒိဋ္ဌတည်း။

ရုပ်ခန္ဓာ ပျက်ဆုံးမှပင် ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ငါ ပျက်ဆုံးရသည်-ဟုပြောပေလတ္တံ့။ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါသည် တစ်ဘဝတွင် အစဉ် တစ်ခါသာ ဖြစ်မှု ပဋိသန္ဓေနေမှု ရှိ၏။ အဆုံး၌ တစ်ခါသာပျက်မှု သေမှုရှိ၏။ “ရုပ်ခန္ဓာ သည်လည်း တစ်ဘဝတွင် တစ်ခါသာ ဖြစ်မှု ပဋိသန္ဓေနေမှု ရှိသလော၊ အဆုံး၌ တစ်ခါသာ ပျက်မှု သေမှု ရှိသလော”-မေးရာ၏။ ရုပ်ခန္ဓာသည် တစ်ဘဝတွင် အစဉ် တစ်ခါသာ ဖြစ်မှုရှိ၏။ အဆုံး၌ တစ်ခါသာ ပျက်မှုရှိ ၏-ဟု ပြောပေလတ္တံ့။

ဤကား ဓာတ်မျက်စိ မရှိကြကုန်သော အန္တတလတို့အား ရုပ်ခန္ဓာကို အတ္တသာရ စွဲလမ်းကြပုံ အကြမ်းတည်း။

တစ်နှစ်တွင်း၌ ပုဂ္ဂိုလ်သည် တစ်နှစ်ပတ်လုံး တည်နေ၏။ “ရုပ်ခန္ဓာ သည် တစ်နှစ်ပတ်လုံး တည်နေ၏လော”-စသည်ဖြင့် နာရီ၊ မိနစ် မျက်တောင်တစ်ခတ်တိုင်အောင် အမေးထုတ်လေ၊ ခြေလှုပ်ခြင်း၊

ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ

လက်လှုပ်ခြင်း အစရှိသော တစ်ခု၊ တစ်ခုသော လောကဗျက်ဗျက်မြင် ကြိယာစုတို့၌လည်း တစ်ခု၊ တစ်ခုသော ကြိယာကို ပိုင်းခြား၍ အမေး ထုတ်လေ၊ မေးတိုင်း တည်နေပါ၏-ဟု ပြောပေလတ္တံ့။

ဤကား စွဲလမ်းပုံအလတ်တည်း။

ဓာတ်မျက်စိပေါက်သူကို မေးခဲ့လျှင် တစ်ခု၊ တစ်ခုသော ရုပ်ခန္ဓာ သည် တစ်နာရီ၊ တစ်မိနစ် လက်ဖျစ်တစ်တွက် လျှပ်တစ်ပြက်မျှ အသက် ရှည်၍ တည်နေနိုင်သည်ကို ဉာဏ်၌မမြင် တစ်ထိုင်အတွင်းမှာပင် အခါများစွာ ဓာတ်၏သေခြင်းဖြင့် သေဆုံးမှု ဓာတ်အသစ်အသစ် ပဋိသန္ဓေနေခြင်းဖြင့် ဖြစ်ပေါ်မှုတို့ကိုသာ ဉာဏ်၌မြင်သဖြင့် ရုပ်နှင့်ပုဂ္ဂိုလ် ယှဉ်ဖက်၍ အကြမ်းမေးနည်း အလတ်မေးနည်း နှစ်မျိုးလုံး၌ပင် ပုဂ္ဂိုလ်တည်နေသကဲ့သို့ ရုပ်ခန္ဓာ မတည်နိုင်ဟု ဖြေဆိုလတ္တံ့၊ အဇ္ဈတ္တ သန္တာန်တွင်း၌ ဉာဏ်စူးစိုက်သဖြင့် တကယ်မြင်၍ ဖြေဆိုမှု မှန်ခဲ့လျှင် အနတ္တဓာတ်မျက်လုံးပေါက်ပေပြီဟု သိရာ၏၊ ဤသို့မြင်သော အခါ၌ ကား ရုပ်ခန္ဓာသည် ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ၏ အထည်ခံ အမာခံ အနှစ်သာရ အတ္တ ဖြစ်နိုင်မည်ဝေးစွာ၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါကိုမျှ ရှာကြံမရ ရှိလတ္တံ့၊

ဤကား ရူပက္ခာသည် ရေမြှုပ်နှင့်တူသည်ဟု ဟောတော်မူသဖြင့်အသာရ အနိစ္စ အနတ္တ တစ်ချက်တည်း ပြီးစီးပုံတည်း။

“အနှစ်သာရမျိုး မဟုတ်သည့်အတွက် ရေမြှုပ်နှင့်တူသည်ဟု ဟောတော်မူသဖြင့် ရုပ်ခန္ဓာဒုက္ခကို အဘယ်သို့ပြတော်မူသနည်း”- မေးခွန်း၌ “ဘယဋ္ဌေန ဒုက္ခံ”-ဟူသည်နှင့်အညီ အကြင်တရားမျိုးသည် မိမိကိုတွယ်တာသော သူတို့အား များစွာသောဒုက္ခကို ဖြစ်စေတတ်၏၊ ထိုတရားမျိုးသည် ကြောက်မက်ဖွယ် ကောင်းလှသော ဘေးဘယမျိုး စစ်စစ်ဖြစ်၍ ဒုက္ခတရားမျိုးမည်၏၊ ရှေ့၌ပြဆိုခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း အသာရ အနိစ္စ အနတ္တစစ်စစ်ဖြစ်သော မြေဓာတ်ကို ဦးခေါင်းအင်္ဂါပြု၍ တွယ်တာ

ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

မူအတွက် မျက်စိအင်္ဂါ၊ နားအင်္ဂါ၊ နှာခေါင်းအင်္ဂါ၊ ခံတွင်းအင်္ဂါ၊ ဦးနှောက်အင်္ဂါ၊ လည်ပင်းအင်္ဂါ၊ အသည်း-အဆုတ်-နှလုံး သည်းပွတ် အင်္ဂါစသည် ပြု၍ တွယ်တာမူအတွက် အသက်မွေးမှု ဒုက္ခဘေးကြီး အမြဲကပ်သင့်၍ နေ၏။ ကုန်းသတ္တဝါ၊ ရေသတ္တဝါ၊ ကျေးငှက်ဟုဆိုအပ်သော ကောင်းကင်ပျံသတ္တဝါတို့၏ အသက်မွေးမှု ဘေးကြီး အမြဲကပ်တိုက်၍ နေပုံကို အကုန်မျှော်လေ။

အနမတဂ္ဂသံသရာ၌လည်း ဤနည်းအတိုင်းပင် အသက်မွေးမှု ကဲ့သို့ကြီးကျယ်သော အပါယ်ဒုက္ခဘေးကြီးမည်သည်မရှိ။ ဤကား အနှစ်သာရမရှိသော ရေမြုပ်နှင့်တူသော မြေဓာတ်ကို ကိုယ်ထည်ပြုလုပ်၍ တွယ်တယ်မှုကြောင့် အနမတဂ္ဂသံသရာနှင့်အမျှ အသင့်ခံ၍ နေကြရသော အထင်ရှားဆုံးသော ဒုက္ခဘေးကြီးစုကို ပြဆိုချက်တည်း။ ရှေး၌ပြဆိုခဲ့ပြီးသော အာဒိနဝအချက်စုသည်လည်း ပထဝီမြေဓာတ်၏ ဒုက္ခအချက်စုပင်တည်း။

ဤမှတစ်ပါးသော ဒုက္ခအချက်စုကား “အာဟာရ ဒီပနီ” “အနတ္တဒီပနီ” “စတုသစ္စဒီပနီ” စာအုပ်တို့၌ပါရှိလေပြီ။ ရေဓာတ်၊ မီးဓာတ်၊ လေဓာတ်တို့၌လည်း ထိုနည်းတူသိလေ။

မဟာဘုတ်လေးပါး မြွေအလား

ဤအရာ၌

စတ္တာရော အာသီဝိသာ ဥဂ္ဂတေဇာ ယောရဝိသာတိ ခေါ
ဘိက္ခဝေ စတုန္နေတံ မဟာဘူတာနံ အဓိဝစနံ^၁
ဟူသော ပါဠိတော်ကို ပြဆိုရာ၏။

ဘိက္ခဝေ=ရဟန်းတို့၊ အာသီဝိသာ=လျှင်သောအဆိပ်ရှိကုန်ထ
သော၊ ဥဂ္ဂတေဇာ=ထက်သန်သော တန်ခိုးရှိကုန်ထသော၊ ယောရဝိသာ=
ကြမ်းတမ်းသော အဆိပ်ရှိကုန်ထသော၊ စတ္တာရော= မြွေနဂါးကြီး လေးမျိုး

၁။ သဠာယတနဝဂ္ဂသံယုတ္တ၊ ပါ၊ နှာ-၃၈၂။

ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ

တို့ဟူသည်၊ စတုန့်=လေးပါးကုန်သော၊ မဟာဘူတာနံ= မဟာဘုတ်တို့၏၊ အဓိဝစနံ=အမည်တည်း။

မြွေနဂါးကြီးလေးခုတို့၏ အထူးကိုမူကား-

- ၁။ ပတ္တဒွေါ ဘဝတိ ကာယော၊ ခုဋ္ဌော ကဋ္ဌမုခေန ဝါ။
ပထဝီဓာတု ပကောပေန၊ ဟောတိ ကဋ္ဌမုခေဝ သော။
- ၂။ ပူတိကော ဘဝတိ ကာယော၊ ခုဋ္ဌော ပူတိမုခေန ဝါ။
အာပေါဓါတု ပကောပေန၊ ဟောတိ ပူတိမုခေဝ သော။
- ၃။ သန္တတ္ထော ဘဝတိ ကာယော၊ ခုဋ္ဌော အဂ္ဂိမုခေန ဝါ။
တေဇောဒါတု ပကောပေန၊ ဟောတိ အဂ္ဂိမုခေဝ သော။
- ၄။ သဗ္ဗိန္ဒော ဘဝတိ ကာယော၊ ခုဋ္ဌော သတ္ထမုခေန ဝါ။
ဝါယောဓာတု ပကောပေန၊ ဟောတိ သတ္ထမုခေဝ သော။

(အဋ္ဌကထာပါဠိ)

၁။ ယော ကာယော=အကြင်ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ ကဋ္ဌမုခေန ဝါ- ကဋ္ဌမုခ မြွေမျိုးသည်လည်း၊ ခုဋ္ဌော=ကိုက်အပ်၏၊ သော ကာယော= ထိုခန္ဓာကိုယ်သည်၊ ပတ္တဒွေါ-ထင်းချောင်းသဏ္ဍာန် ခက်ထန်တောင့်တင်း၍ သေရသည်၊ ဘဝတိ= ဖြစ်၏၊ သတ္တာနံ= သတ္တဝါတို့၏၊ ကာယေ= ကိုယ်၌၊ ပထဝီဓာတု ပကောပေန= မြေဓာတ်စောင်းမာန် ခက်ထန်အဓမ္မထကြွသောင်းကျန်းခဲ့သည်ရှိသော်၊ သော ကာယော=ထိုခန္ဓာကိုယ်သည်၊ ကဋ္ဌမုခေဝ= ကဋ္ဌမုခ မြွေကိုက်သော ကိုယ်၌ကဲ့သို့၊ ပတ္တဒွေါ-ထင်းချောင်း သဏ္ဍာန် ခက်ထန်တောင့်တင်း၍ သေရသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။

၂။ ယော ကာယော=အကြင်ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ ပူတိမုခေန ဝါ= ပူတိမုခ မြွေမျိုးသည်လည်း၊ ခုဋ္ဌော=ကိုက်အပ်၏၊ သော ကာယော=ထိုခန္ဓာ ကိုယ်သည်၊ ပူတိကော= ဒွါရထို အရည်ယိုလျက် စိုစိုရွှဲ ညိုမဲမည်း

၁။ သဋ္ဌာယတနဝဂ္ဂသယုတ္တ၊ ဋ္ဌ၊ နှာ-၅၈။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ၊ ဋ္ဌ၊ ပ၊ နှာ-၃၆၄။

ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

မှောင် ညှီဟောင်နံစော် အပုပ်ပျော်၍ သေရသည်။ ဘဝတိ=ဖြစ်၏။ သတ္တာနံ=သတ္တဝါတို့၏။ ကာယေပိ=ကိုယ်၌လည်း၊ အာပေါဓာတု ပကောပေန= ရေဓာတ်စောင်းမာန် ခက်ထန်အဓမ္မ ထကြွသောင်းကျန်း ခဲ့သည်ရှိသော်၊ သော ကာယော=ထိုခန္ဓာကိုယ်သည်၊ ပူတိမုခေဝ= ပူတိမုခမြေ့ကိုက်သော ကိုယ်၌ကဲ့သို့၊ ပူတိကော=ဒွါရထိုထို အရည်ယို လျက် စိုစိုရွဲရွဲ ညှိမဲမည်းမှောင် ညှီဟောင်နံစော် အပုပ်ပျော်၍ သေရ သည်။ ဟောတိ= ဖြစ်၏။

၃။ ယော ကာယော=အကြင်ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ အဂ္ဂိမုခေန ဝါ= အဂ္ဂိမုခမြေ့မျိုးသည်လည်း၊ ခုဋ္ဌော=ကိုက်အပ်၏။ သော ကာယော= ထိုခန္ဓာကိုယ်သည်၊ သန္တတ္ထော=အလူးအလဲ အသည်းအထန် ပူပန်လောင် ကျွမ်း၍သေရသည်။ ဘဝတိ=ဖြစ်၏။ သတ္တာနံ= သတ္တဝါတို့၏။ ကာယေပိ= ကိုယ်၌လည်း၊ တေဇောဓာတု ပကောပေန=မီးဓာတ်စောင်းမာန် ခက်ထန် အဓမ္မ ထကြွသောင်းကျန်းခဲ့သည်ရှိသော်၊ သော ကာယော=ထိုခန္ဓာ ကိုယ်သည်၊ အဂ္ဂိမုခေဝ=အဂ္ဂိမုခ မြေ့ကိုက်သော ကိုယ်၌ကဲ့သို့၊ သန္တတ္ထော= အလူးအလဲ အသည်းအထန် ပူပန်လောင်ကျွမ်း၍ သေရသည်။ ဟောတိ= ဖြစ်၏။

၄။ ယော ကာယော= အကြင်ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ သတ္ထမုခေန ဝါ= ဓားလက်နက်နှင့်တူသော သတ္ထမုခမြေ့မျိုးသည်လည်း၊ ခုဋ္ဌော= ကိုက်အပ် ၏။ သော ကာယော= ထိုခန္ဓာကိုယ်သည်၊ သစ္စိန္နော=ရင်းတွင်း၊ ဝမ်း တွင်း၊ နှလုံးတွင်း၌ အရင်းအမြစ် အဆစ်အစပ် သွေးကြောပြတ်၍ မတ်တပ်တိမ်းလဲ ရုတ်ခနဲချင်း သေတုံလျှင်းသည်။ ဘဝတိ=ဖြစ်၏။ သတ္တာနံ=သတ္တဝါတို့၏။ ကာယေပိ=ကိုယ်၌လည်း၊ ဝါယောဓာတု ပကောပေန=လေဓာတ်စောင်းမာန် ခက်ထန်အဓမ္မ ထကြွသောင်းကျန်း ခဲ့သည်ရှိသော်၊ သော ကာယော=ထိုခန္ဓာကိုယ်သည်၊ သတ္ထမုခေဝ= သတ္ထမုခမြေ့ကိုက်သော ကိုယ်၌ကဲ့သို့၊ သစ္စိန္နော= ရင်းတွင်း၊ ဝမ်းတွင်း၊

နှလုံးတွင်း၌ အရင်းအမြစ် အဆစ်အစပ် သွေးကြောပြတ်၍ မတ်တပ် တိမ်းလဲ ရုတ်ခဲနဲချင်း သေတုံလျှင်းသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။

(ထင်ရှားရာကို ထုတ်ဖော်၍ပြလိုက်သော အနက်တည်း)

သေသည်ဖြစ်စေ မသေသည်ဖြစ်စေ ကိုယ်တွင်းကိုယ်ပ အနာ ရောဂါ မအီမသာ ဖြစ်ကြသမျှသည် ထိုမြွေတို့ကို ကိုက်မှုချည်းပင်တည်း၊ တစ်ကိုယ်လုံး၌ တည်ရှိကြကုန်သော မြွေကြီးလေးမျိုးတို့သည် မလျှော် သော ဥတုအာဟာရသည် ထိခိုက်သဖြင့် အမျက်စောင်းမာန် အပြင်း အထန် ထကြွသောင်းကျန်းကြသည်ရှိသော် တစ်ကိုယ်လုံး၌ အခိုးအလျှံ လွတ်ခြင်း လေဆိုး၊ မိုးဆိုးကျစေခြင်း စသည်ကိုပြု၍ အဖျားအနာရောဂါ ဥပဒ်တို့ကို ဖြစ်စေကြကုန်၏။

ရူပကာယတို့၌ ဖောဋ္ဌဗ္ဗအစွယ်ချက်၊ နာမကာယတို့၌ ဖဿ အစွယ်ချက်ကိုပေး၍ ဒုက္ခဝေဒနာတို့ကို ဖြစ်စေကြကုန်၏။

- ဦးခေါင်း၌ တည်ရှိကြကုန်သော မြွေကြီးလေးမျိုးတို့သည် ဦးခေါင်းကို ကိုက်၍ ဦးခေါင်းနာအမျိုးမျိုးတို့ကို ဖြစ်စေကြကုန်၏။
- ရင်၌ တည်ရှိကြကုန်သော မြွေကြီးလေးမျိုးတို့သည် ရင်တွင်းရှိ နှလုံးသည်းပွတ်တို့ကိုကိုက်၍ ရင်နာအမျိုးမျိုးတို့ကို ဖြစ်စေကြကုန်၏။
- မျက်စိ၌ တည်ရှိကြကုန်သော မြွေကြီးလေးမျိုးတို့သည် မျက်လုံးကို ကိုက်၍ မျက်စိနာအမျိုးမျိုးတို့ကို ဖြစ်စေကြကုန်၏။
- တို့နည်းအတူ နား၌ တည်ရှိကြကုန်သော ဓာတ်ကြီးတို့သည် နားနာ အမျိုးမျိုးတို့ကို ဖြစ်စေကြကုန်၏။
- နှာခေါင်း၌ တည်ရှိကြကုန်သော ဓာတ်ကြီးတို့သည် နှာခေါင်းနာ အမျိုးမျိုးတို့ကို ဖြစ်စေကြကုန်၏။
- ခံတွင်း၌ တည်ရှိကြကုန်သော ဓာတ်ကြီးတို့သည် ခံတွင်းနာ

ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

အမျိုးမျိုးတို့ကို ဖြစ်စေကြကုန်၏။

ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့် တစ်ကိုယ်လုံးအနှံ့အပြား မြင်လေ။

သူသတ်ရိုးရာ ဘုတ်လေးဖြာ

လောက၌ အနာရောဂါဖြစ်မှုဟူသမျှ၊ သေဆုံးမှုဟူသမျှသည် ဓာတ်ကြီးလေးပါး လှုပ်ရှားမှုနှင့်ကင်း၍ ဖြစ်သည်မရှိ၊ အဇ္ဈတ္တဓာတ်ကြီး လေးပါး လှုပ်ရှားဖောက်ပြန်ခြင်း မရှိခဲ့သည်ရှိသော် မိုးကြိုးပင်ပစ် သော်လည်း နာကျင်မှု သေဆုံးမှု မရှိလေရာ၊ မိုးကြိုးပစ်၍ သေဆုံးမှု၊ ဗုံးဆန်၊ အမြောက်ဆန်၊ သေနတ်ဆန်ထိမှန်၍ သေဆုံးမှု၊ ဓားလှံထိ၍ သေဆုံးမှု၊ မြွေဆိုး၊ ကင်းဆိုး ကိုက်၍ သေဆုံးမှု၊ အလုံးစုံ တို့၌ပင်လျှင် အဇ္ဈတ္တဓာတ်ကြီးလေးပါး လှုပ်ရှားဖောက်ပြန်၍ သေဆုံးမှု ကြီးသာတည်း၊ အပအန္တရာယ်တို့သည်ကား ထိုအဇ္ဈတ္တဓာတ်ကြီး လေးပါးတို့ကို တို့မီးစ၊ ရှို့မီးစတို့သာတည်း၊ သေကြသမျှအလုံးစုံတို့၌ အဇ္ဈတ္တဓာတ်ကြီးလေးပါး တို့သည်သာ ဧကန်မှချ အစဉ်ထာဝရ သူသတ် လက်သည် ရိုးရာကြီးတို့ ပေတည်း၊ ထို့ကြောင့် သံယုတ်ပါဠိတော်၌-

၁။ ယော ဘိက္ခဝေ ပထဝီဓာတုယာ ဥပ္ပါဒေါ ဌိတိံ အဘိနိဗ္ဗတ္တိ ပါတုဘာဝေါ၊ ဗုက္ခသေသော ဥပ္ပါဒေါ၊ ရောဂါနံ ဌိတိံ၊ ဇရာမရဏဿ ပါတုဘာဝေါ။

ယော အာပေါဓာတုယာ ဥပ္ပါဒေါ ဌိတိံ၊ အဘိနိဗ္ဗတ္တိ ပါတုဘာဝေါ၊ ဗုက္ခသေသော ဥပ္ပါဒေါ၊ ရောဂါနံ ဌိတိံ၊ ဇရာမရဏဿ ပါတုဘာဝေါ။

ယော တေဇောဓာတုယာ ဥပ္ပါဒေါ ဌိတိံ၊ အဘိနိဗ္ဗတ္တိ ပါတုဘာဝေါ၊ ဗုက္ခသေသော ဥပ္ပါဒေါ၊ ရောဂါနံ ဌိတိံ၊ ဇရာမရဏဿ ပါတုဘာဝေါ။

ယော ဝါယောဓာတုယာ ဥပ္ပါဒေါ ဌိတိံ၊ အဘိနိဗ္ဗတ္တိ

ပါတုဘာဝေါ၊ ဒုက္ခသောသော ဥပ္ပါဒေါ၊ ရောဂါနံ ဌိတိံ၊
ဇရာမရဏဿ ပါတုဘာဝေါ -

ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

ဘိက္ခဝေ= ရဟန်းတို့၊ ပထဝီဓာတုယာ= ခက်မာမှုသဘော၏၊
ယောဥပ္ပါဒေါ= အကြင်ပဋိသန္ဓေအခါ၌ ဖြစ်လာခြင်းသည်၊ ယာ ဌိတိံ=
အကြင်တည်ထောင်၍နေခြင်းသည်၊ ယာ အဘိနိဗ္ဗတ္တိံ= အကြင်လွန်စွာ
ဖြစ်ပွားခြင်းသည်၊ ယော ပါတုဘာဝေါ= အကြင်ထင်ရှားစွာ ဖြစ်ပွားခြင်း
သည်၊ အတ္တိံ= ရှိ၏၊ ဧသော= ထိုပဋိသန္ဓေအခါ၌ ပထဝီဓာတ်၏ ဖြစ်ပေါ်
မှုသည်၊ ဒုက္ခဿ= ဒုက္ခခပ်သိမ်း၏၊ ဥပ္ပါဒေါ= ဖြစ်လာမှုပင်တည်း၊ ယာ
ဌိတိံ= အကြင်ပထဝီဓာတ်၏ တည်ထောင်၍နေမှုသည်၊ ရောဂါနံ= ရောဂါ
အမျိုးမျိုးတို့၏၊ ဌိတိံ= ပဋိသန္ဓေ တည်နေသည်မှစ၍ များသော အထု
တည်ထောင်မှုပင်တည်း၊ သော ပါတုဘာဝေါ= ထိုပထဝီဓာတ်၏ ထင်ရှား
ဖြစ်ပေါ်မှုသည်၊ ဇရာမရဏဿ= အိုမှု သေမှု၏၊ ပါတုဘာဝေါ= ပဋိသန္ဓေ
တည်နေသည်မှစ၍ များလျားထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်မှုပင်တည်း။

အာပေါဓာတုယာ= ဖွဲ့စည်းမှု၊ ယိုစည်းမှုသဘော၏၊ ယော ဥပ္ပါဒေါ=
အကြင်ပဋိသန္ဓေအခါ၌ဖြစ်လာခြင်းသည်၊ ယာ ဌိတိံ= အကြင်တည်
ထောင်၍နေခြင်းသည်၊ ယာ အဘိနိဗ္ဗတ္တိံ= အကြင် လွန်စွာဖြစ် ပွားခြင်း
သည်၊ ယော ပါတုဘာဝေါ= အကြင်ထင်ရှားစွာ ဖြစ်ပွားခြင်းသည်၊
အတ္တိံ= ရှိ၏၊ ဧသော= ထိုပဋိသန္ဓေအခါ၌ အာပေါဓာတ်၏ ဖြစ်ပေါ်မှုသည်၊
ဒုက္ခဿ= ဒုက္ခခပ်သိမ်း၏၊ ဥပ္ပါဒေါ= ဖြစ်လာမှုပင်တည်း၊ ယာ ဌိတိံ=
အကြင် အာပေါဓာတ်၏ တည်ထောင်၍နေတော်မူသည်၊ ရောဂါနံ=
ရောဂါအမျိုးမျိုးတို့၏၊ ဌိတိံ= ပဋိသန္ဓေတည်နေသည်မှစ၍ များသော
အထုတည်ထောင်မှုပင်တည်း၊ သော ပါတုဘာဝေါ= ထိုအာပေါဓာတ်၏
ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်မှုသည်၊ ဇရာမရဏဿ= အိုမှု သေမှု၏၊ ပါတုဘာဝေါ=
ပဋိသန္ဓေတည်နေသည်မှစ၍ များလျားထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်မှုပင်တည်း။

ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

တေဇောဓာတုယာ=ပူမှု အေးမှုသဘော၏၊ ယော ဥပ္ပါဒေါ-
 အကြင်ပဋိသန္ဓေအခါ၌ ဖြစ်လာခြင်းသည်၊ ယာ ဌိတိ-အကြင်တည်
 ထောင်၍နေခြင်းသည်၊ ယာ အဘိနိဗ္ဗတ္တိ- အကြင်လွန်စွာ ဖြစ်ပွားခြင်း
 သည်၊ ယော ပါတုဘာဝေါ-အကြင်ထင်ရှားစွာ ဖြစ်ပွားခြင်းသည်၊
 အတ္တိ-ရှိ၏၊ ဒေသော-ထိုပဋိသန္ဓေအခါ၌ တေဇောဓာတ်၏ ဖြစ်ပေါ်
 မှုသည်၊ ဒုက္ခဿ=ဒုက္ခခပ်သိမ်း၏၊ ဥပ္ပါဒေါ-ဖြစ်လာမှုပင်တည်း၊ ယာ
 ဌိတိ-အကြင်တေဇောဓာတ်၏ တည်ထောင်၍နေမှုသည်၊ ရောဂါနံ-
 ရောဂါအမျိုးမျိုးတို့၏၊ ဌိတိ-ပဋိသန္ဓေတည်နေသည်မှစ၍ များသော
 အထု တည်ထောင်မှုပင်တည်း၊ သော ပါတုဘာဝေါ-ထို တေဇောဓာတ်၏
 ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်မှုသည်၊ ဇရာမရဏဿ-အိုမှု သေမှု၏၊ ပါတုဘာဝေါ-
 ပဋိသန္ဓေတည်နေသည်မှစ၍ များလျားထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်မှုပင်တည်း။

ဝါယောဓာတုယာ=လှုပ်ရှားမှု၊ ထောက်ပံ့မှု၊ ပို့ဆောင်မှု သဘော၏၊
 ယော ဥပ္ပါဒေါ- အကြင်ပဋိသန္ဓေအခါ၌ ဖြစ်လာခြင်းသည်၊ ယာ ဌိတိ-
 အကြင်တည်ထောင်၍နေခြင်းသည်၊ ယာ အဘိနိဗ္ဗတ္တိ-အကြင်လွန်စွာ
 ဖြစ်ပွားခြင်းသည်၊ ယော ပါတုဘာဝေါ-အကြင်ထင်ရှားစွာ ဖြစ်ပွားခြင်း
 သည်၊ အတ္တိ-ရှိ၏၊ ဒေသော-ထိုပဋိသန္ဓေအခါ၌ ဝါယောဓာတ်၏
 ဖြစ်ပေါ်မှုသည်၊ ဒုက္ခဿ= ဒုက္ခခပ်သိမ်း၏၊ ဥပ္ပါဒေါ- ဖြစ်လာမှုပင်တည်း၊
 ယာ ဌိတိ- အကြင်ဝါယောဓာတ်၏တည်ထောင်၍နေမှုသည်၊ ရောဂါနံ-
 ရောဂါအမျိုးမျိုးတို့၏၊ ဌိတိ-ပဋိသန္ဓေတည်နေသည်မှစ၍ များသောအထု
 တည်ထောင်မှုပင်တည်း၊ သော ပါတုဘာဝေါ-ထိုဝါယောဓာတ်၏
 ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်မှုသည်၊ ဇရာမရဏဿ-အိုမှုသေမှု၏၊ ပါတုဘာဝေါ-
 ပဋိသန္ဓေတည်နေသည်မှစ၍ များလျားထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်မှုပင်တည်း။

ဤသတ္တဝါတို့၌ ပဋိသန္ဓေအခါ ဓာတ်ကြီးလေးပါး ဖြစ်ပေါ်သည်
 နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ယခုဘဝ၌ တွေ့ကြုံရလတ္တံ့သော ဒုက္ခခပ်သိမ်းတို့သည်
 ဖြစ်ပေါ်ပြီးမည်ကုန်၏၊ ရောဂါကြီးငယ် ခပ်သိမ်းတို့သည် တည်ထောင်ပြီး

မည်ကုန်၏။ အိုမှု သေမှု ခပ်သိမ်းတို့သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ပြီး မည်ကုန်၏ ဟုလိုသည်။

ဤသို့သော အရာအချက်များကို မျှော်မြင်မိကြကုန်သည်ရှိသော် လောက၌ ဝိရူပက္ခ၊ ဧရာပထ အစရှိကုန်သော မြွေနဂါးမျိုးတို့ကို အာသိဝိသ၊ ယောရဝိသ၊ ဥဂ္ဂတေဇဟူ၍ မဆိုလောက်ကြလေကုန်။ ထို မြွေနဂါးမျိုးတို့ထက် တန်ခိုးရှိန်ဝါ ကြီးကျယ်စွာသော ဂဠုန်မင်း၊ နတ်မင်း၊ သိကြားမင်း၊ ဗြဟ္မာမင်းတို့မှ မလွတ်ရအောင် နှိပ်စက်ညှဉ်းဆဲ အမြဲကိုက် သတ်၍နေသော အဇ္ဈတ္တစာတ်ကြီးလေးပါးတို့ကိုသာလျှင် အာသိဝိသ၊ ယောရဝိသ၊ ဥဂ္ဂတေဇဟူ၍ ခေါ်ဆိုလောက်ကြပေကုန်သတည်း။

ထို့ကြောင့် “ စတ္တာရော အာသိဝိသာ ဥဂ္ဂတေဇေ ယောရဝိသာ ခေါ ဘိက္ခဝေ စတုန္နေတံ မဟာဘူတာနံ အဓိဝစနံ ”- ဟူ၍ ဟောတော်မူ ပေသည်။

ဤဒေသနာတော်ဖြင့် ဓာတ်ကြီးလေးပါးဟူသော ရူပက္ခန္ဓာ၏ ကြောက်မက်ဖွယ်သော ဒုက္ခလက္ခဏာသည် အလွန်ထင်ရှားယူ၏။ ထိုကဲ့သို့ ဆန့်ကျင်ဖက်အကြောင်းနှင့် တိုက်ဆိုင်ခဲ့သည်ရှိသော် မိမိ ပကတိအနေကို ချက်ခြင်းစွန့်ကြကုန်၏။ ပထဝီ၏ထင်းချောင်းကဲ့သို့ ဖောက်ပြန်မှု၊ အာပေါ၏ အပုပ်ပျော်၍ စီးယိုမှု၊ တေဇော၏လောင်ခြစ်မှု၊ ဝါယော၏ဖြတ်သတ်မှုတို့သည် ရေမြှုပ်ကဲ့သို့ အနှစ်မရှိကြကုန်သည့် အတွက် အကာသက်သက်တို့သာတည်း။ ထို့ကြောင့် “ဖေဏ ပိဏ္ဍုပဓံ ရူပံ ”-ဟူ၍ ဟောတော်မူပေသတည်း။

လေးပါးသော တေဘာဝနာ ပြီးမှု

ရုပ် အဋ္ဌဝိသ ဟုဆိုအပ်သော ရူပက္ခန္ဓာတရား အများရှိပါလျက် ဓာတ် ၄-ပါးကိုသာ ပြဆိုသည်မှာမူကား-ဓာတ် ၄-ပါးနှင့်ပင် ဝိပဿနာ ကိစ္စ ပြီးစီးနိုင်ကြောင်းကို စတုတ္ထအင်္ဂုတ္တိရ်ပါဠိတော် (နာ-၄၃၈) ၌

ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

ဟောတော်မူချက် ရှိသောကြောင့်တည်း။

၁။ အထ ခေါ် အာယသ္မာ ရာဟုလော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိသါဒေတွာ ကေမန္တံ နိသိဒ္ဓိ၊ ကေမန္တံ နိသိန္တံ ခေါ် အာယသ္မန္တံ ရာဟုလံ ဘဂဝါ တေဒဝေါစ။ ယာ စ ရာဟုလ အဇ္ဈတ္တိကာ ပထဝီဓာတု ယာ စ ဗာဟိရာ ပထဝီဓာတု။ ပထဝီရေဝေသာ၊ နေတံ မမ၊ နေသာဟ မသ္မိ နေသော မေ အတ္တာတိ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္ပပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္ပပ္ပညာယ ဒိသ္မာ ပထဝီဓာတုယာ နိဗ္ဗိန္နတိ။ ပထဝီဓာတုယာ စိတ္တံ ဝိရာဇေတိ။

၂။ ယာ စ ရာဟုလ အဇ္ဈတ္တိကာ အာပေါဓာတု။ ယာ စ ဗာဟိရာ အာပေါဓာတု၊ အာပေါရေဝေသာ၊ နေတံ မမ။ နေသောဟမသ္မိ။ နေသော မေ အတ္တာတိ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္ပပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္ပပ္ပညာယ ဒိသ္မာ အာပေါဓာတုယာ နိဗ္ဗိန္နတိ။ အာပေါဓာတုယာ စိတ္တံ ဝိရာဇေတိ။

၃။ ယာ စ ရာဟုလ အဇ္ဈတ္တိကာ တေဇောဓာတု၊ ယာ စ ဗာဟိရာ တေဇောဓာတု၊ တေဇောရေဝေသာ၊ နေတံ မမ၊ နေသော ဟမသ္မိ၊ နေသော မေ အတ္တာတိ၊ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္ပပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ သမ္ပပ္ပညာယ ဒိသ္မာ တေဇောဓာတုယာ နိဗ္ဗိန္နတိ၊ တေဇောဓာတုယာ စိတ္တံ ဝိရာဇေတိ။

၄။ ယာ စ ရာဟုလ အဇ္ဈတ္တိကာ ဝါယောဓာတု၊ ယာ စ ဗာဟိရာ ဝါယောဓာတု၊ ဝါယောရေဝေသာ၊ နေတံ မမ၊

ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ

နေသော ဟမသို့၊ နေသော မေ အတ္တာတိ၊ ဧဝမေတံ
ယထာဘူတံ သမ္ပပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ဧဝမေတံ ယထာဘူတံ
သမ္ပပ္ပညာယ ဒိသ္မာ ဝါယောဓာတုယာ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ဝါယော
ဓာတုယာ စိတ္တံ ဝိရာဇေတိ။

ယတော ခေါ ရာဟုလ ဘိက္ခု၊ ဣမာသု စတူသု ဓာတူသု
နေဝတ္တာနံ န အတ္တနိယံ သမနုပဿတိ၊ အယံ ဝုစ္စတိ ရာဟုလ
သမ္ပဒသော ဘိက္ခု၊ အစ္ဆေစ္စိ တဏှံ ဝိဝတ္တယိ သံယောဇနံ၊ သမ္မာ
မာနာဘိသမယာ အန္တမကာသိ ဒုက္ခဿာတိ။

၁။ အထ ခေါ=ထိုအခါ၌၊ အာယသ္မာ ရာဟုလော=အရှင်
ရာဟုလာသည်၊ ယေန=အကြင်အရပ်၌၊ ဘဂဝါ=မြတ်စွာဘုရားသည်၊
အတ္ထိ=ရှိတော်မူ၏၊ တေန=ထိုဘုရားရှိတော်မူရာအရပ်သို့၊ ဥပသင်္ကမိ=
ကပ်လေ၏၊ ဥပသင်္ကမိတွာ=ကပ်လေပြီး၍၊ ဘဂဝန္တံ= မြတ်စွာဘုရားကို၊
အဘိဝါဒေတွာ=ရှိခိုးပြီး၍၊ ဧကမန္တံ=သင့်တင့်သော အရပ်၌၊ နိသီဒိ=နေ၏၊
ဧကမန္တံ= သင့်တင့်သောအရပ်၌၊ နိသိန္ဒံ ခေါ=နေပြီးသော၊ အာယသ္မန္တံ
ရာဟုလံ=အရှင်ရာဟုလာကို၊ ဘဂဝါ=မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဧတံ= ဤဆို
လတ္တံသော စကားတော်ကို၊ အဝေါစ= မိန့်တော်မူ၏။

ရာဟုလ=ရာဟုလာ၊ အဇ္ဈတ္တိကာ=အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ဖြစ်သော၊ ယာ
စ ပထဝီဓာတု=အကြင် ပထဝီဓာတ်သည်လည်း၊ အတ္ထိ= ရှိ၏၊ ဗာဟိရာ=
အပသန္တာန်၌ဖြစ်သော၊ ယာ စ ပထဝီဓာတု=အကြင် ပထဝီဓာတ်သည်
လည်း၊ အတ္ထိ=ရှိ၏၊ ဒေသာ=ဤပထဝီဓာတ်နှစ်ပါးသည်၊ ပထဝီရေဝ=
မြေသဘောသက်သက်သာတည်း၊ ဧတံ=ဤပထဝီဓာတ်နှစ်မျိုးလုံးသည်၊
န မမ=ငါပိုင်ဥစ္စာ မဟုတ်၊ ဒေသာ=ဤပထဝီဓာတ်နှစ်မျိုးလုံးသည်၊ န
အဟမသ္မိ=ငါ မဟုတ်၊ ဒေသာ=ဤပထဝီဓာတ်နှစ်မျိုးလုံးသည်၊ န မေ
အတ္တာ=ငါ၏အတ္တ မဟုတ်၊ ဣတိ ဧဝံ= ဤသို့၊ ဧတံ=ဤပထဝီဓာတ်

ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

နှစ်မျိုးလုံးကို၊ ယထာဘူတံ= ဟုတ်မှန်သည်အတိုင်း၊ သမ္မာ= ကောင်းစွာ၊ ပညာယ=ဝိပဿနာပညာဖြင့်၊ ဒဋ္ဌဗွံ=ရှုအပ်၏၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ ဧတံ=ဤပထဝီဓာတ်ကို၊ ယထာဘူတံ=ဟုတ်မှန်သည်အတိုင်း၊ သမ္မာ= ကောင်းစွာ၊ ပညာယ=ဝိပဿနာပညာဖြင့်၊ ဒိသ္မာ=မြင်၍၊ ပထဝီဓာတုယာ=ပထဝီဓာတ်၌၊ နိဗ္ဗိန္ဒတိ=ငြီးငွေ့၏၊ ပထဝီဓာတုယာ=ပထဝီဓာတ်၌၊ စိတ္တံ=စိတ်သည်၊ ဝိရောဇေတိ= တပ်ခြင်းကင်း၏။

၂။ ရာဟုလ=ရာဟုလာ၊ အဇ္ဈတ္တိကာ=အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ဖြစ်သော၊ ယာ စ အာပေါဓာတု= အကြင် အာပေါဓာတ်သည်လည်း၊ အတ္ထိ= ရှိ၏၊ ဗာဟိရာ=အပသန္တာန်၌ဖြစ်သော၊ ယာစ အာပေါဓာတု= အကြင်အာပေါဓာတ်သည်လည်း၊ အတ္ထိ=ရှိ၏၊ ဒသာ=ဤအာပေါဓာတ်နှစ်ပါးသည်၊ အာပေါရေဝ=ရေသဘောသက်သက်သာတည်း၊ ဧတံ=ဤအာပေါဓာတ်နှစ်မျိုးလုံးသည်၊ န မမ= ငါပိုင်ဥစ္စာမဟုတ်၊ ဒသော=ဤအာပေါဓာတ်နှစ်မျိုးလုံးသည်၊ န အဟမသ္မိ=ငါမဟုတ်၊ ဒသော=ဤအာပေါဓာတ်နှစ်မျိုးလုံးသည်၊ န မေ အတ္တာ=ငါ၏အတ္တမဟုတ်၊ ဣတိဧဝံ=ဤသို့၊ ဧတံ=ဤအာပေါဓာတ်နှစ်မျိုးလုံးကို၊ ယထာဘူတံ=ဟုတ်မှန်သည်အတိုင်း၊ သမ္မာ=ကောင်းစွာ၊ ပညာယ=ဝိပဿနာပညာဖြင့်၊ ဒဋ္ဌဗွံ-ရှုအပ်၏၊ ဧဝံ=ဤသို့၊ ဧတံ=ဤအာပေါဓာတ်နှစ်မျိုးလုံးကို၊ ဟထာဘူတံ=ဟုတ်မှန်သည်တိုင်း၊ သမ္မာ=ကောင်းစွာ၊ ပညာယ= ဝိပဿနာပညာဖြင့်၊ ဒိသ္မာ=မြင်၍၊ အာပေါဓာတုယာ= အာပေါဓာတ်၌၊ နိဗ္ဗိန္ဒတိ= ငြီးငွေ့၏၊ အာပေါဓာတုယာ=အာပေါဓာတ်၌၊ စိတ္တံ=စိတ်သည်၊ ဝိရောဇေတိ=တပ်ခြင်းကင်း၏။

၃။ ရာဟုလ= ရာဟုလာ၊ အဇ္ဈတ္တိကာ=အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ဖြစ်သော၊ ယာ စ တေဇောဓာတု= အကြင်တေဇောဓာတ်သည်လည်း၊ အတ္ထိ= ရှိ၏။ ဗာဟိရာ=အပသန္တာန်၌ဖြစ်သော၊ ယာ စ တေဇောဓာတု=အကြင်တေဇောဓာတ်သည်လည်း၊ အတ္ထိ= ရှိ၏။ ဒသာ=ဤတေဇောဓာတ်နှစ်ပါး

ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ

သည်။ တေဇောရေဝ=မီးသဘောသက်သက်သာတည်း။ ဧတံ =
 ဤတေဇောနှစ်မျိုးလုံးသည်။ န မမ=ငါပိုင်ဥစ္စာမဟုတ်။ ဒေသော=ဤ
 တေဇောနှစ်မျိုးလုံးသည်။ န အဟမသ္မိ=ငါမဟုတ်။ ဒေသော=ဤတေဇော
 နှစ်မျိုးလုံးသည်။ န မေ အတ္တာ=ငါ၏အတ္တမဟုတ်။ ဣတိ ဧဝံ=ဤသို့။
 ဧတံ=ဤတေဇောဓာတ်နှစ်မျိုးလုံးကို။ ယထာဘူတံ = ဟုတ်မှန်
 သည်အတိုင်း။ သမ္မာ=ကောင်းစွာ၊ ပညာယ=ဝိပဿနာပညာဖြင့်၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ=
 ရှုအပ်၏။ ဧဝံ=ဤသို့။ ဧတံ=ဤတေဇောဓာတ်နှစ်မျိုးလုံးကို။ ယထာဘူတံ=
 ဟုတ်မှန်သည်အတိုင်း။ သမ္မာ=ကောင်းစွာ၊ ပညာယ=ဝိပဿနာပညာဖြင့်၊
 ဒိသ္မာ=မြင်၍။ တေဇောဓာတုယာ၊ တေဇောဓာတ်၌=နိဗ္ဗိန္ဒတိ ငြီးငွေ့၏။
 တေဇောဓာတုယာ=တေဇောဓာတ်၌၊ စိတ္တံ=စိတ်သည်။ ဝိရာဇေတိ=
 တပ်ခြင်းကင်း၏။

၄။ ရာဟုလ=ရာဟုလာ၊ အဇ္ဈတ္တိကာ=အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ ဖြစ်သော၊
 ယာ စ ဝါယောဓာတု=အကြင်ဝါယောဓာတ်သည်လည်း။ အတ္ထိ=ရှိ၏။
 ဗာဟိရာ=အပသန္တာန်၌ဖြစ်သော၊ ယာ စ ဝါယောဓာတု= အကြင် ဝါယော
 ဓာတ်သည်လည်း။ အတ္ထိ=ရှိ၏။ ဒေသော=ဤဝါယောဓာတ်နှစ်ပါးသည်။
 ဝါယောရေဝ=လေသဘောသက်သက်သာတည်း။ ဧတံ= ဤဝါယောဓာတ်
 နှစ်မျိုးလုံးသည်။ န မမ=ငါပိုင်ဥစ္စာမဟုတ်။ ဒေသော=ဤဝါယောဓာတ်
 နှစ်မျိုးလုံးသည်။ န အဟမသ္မိ=ငါမဟုတ်။ ဒေသော=ဤဝါယောဓာတ်
 နှစ်မျိုးလုံးသည်။ န မေ အတ္တာ= ငါ၏ အတ္တမဟုတ်။ ဣတိဧဝံ=ဤသို့။
 ဧတံ=ဤဝါယောဓာတ်နှစ်မျိုးလုံးကို။ ယထာဘူတံ=ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း။
 သမ္မာ=ကောင်းစွာ၊ ပညာယ=ဝိပဿနာပညာဖြင့်၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ=ရှုအပ်၏။ ဧဝံ=
 ဤသို့။ ဧတံ=ဤဝါယောဓာတ်နှစ်မျိုးလုံးကို။ ယထာဘူတံ= ဟုတ်မှန်
 သည့်အတိုင်း။ သမ္မာ=ကောင်းစွာ၊ ပညာယ=ဝိပဿနာပညာဖြင့်၊
 ဒိသ္မာ=မြင်၍။ ဝါယောဓာတုယာ=ဝါယောဓာတ်၌၊ နိဗ္ဗိန္ဒတိ=ငြီးငွေ့၏။
 ဝါယောဓာတုယာ=ဝါယောဓာတ်၌၊ စိတ္တံ=စိတ်သည်။ ဝိရာဇေတိ=

ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

တပ်ခြင်းကင်း၏။

ရာဟုလ=ရာဟုလာ၊ ယတော=အကြင်အခါ၌၊ ဘိက္ခု=ရဟန်းသည်၊ စတူသု=လေးပါးကုန်သော၊ ဣမာသု ဓာတူသု=ဤဓာတ်တို့၌၊ နေဝတ္တာနံ=အနှစ်သာရ အတ္တမဟုတ်သည်ကို၊ န အတ္တနိယံ=ကိုယ်နှင့် မစပ်သည်ကို၊ သမနုပဿတိ=ကောင်းစွာမြင်၏၊ ရာဟုလ= ရာဟုလာ၊ အယံဘိက္ခု= ဤသို့မြင်သောရဟန်းကို၊ သမ္ပဒသော= ကောင်းစွာမြင်သော ရဟန်းဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ=ဆိုအပ်၏၊ တဏှာ= တဏှာသည်၊ အစ္ဆေဇ္ဇိ=ပြတ်ပြီ၊ သံယောဇနံ=သံယောဇင်သည်၊ ဝိဝတ္တယိ= ပြီးပြတ်ပြီ၊ သမ္မာ= ကောင်းစွာ၊ မာနာဘိသမယာ= မာနကိုပယ်နိုင်ခြင်းကြောင့်၊ ဒုက္ခဿ=အမျိုးမျိုးသော ဝဋ်ဆင်းရဲ၏၊ အန္တံ=အဆုံးကို၊ အကာသိ=ပြုနိုင်၏။

ပထဝီရေဝေသာ ပါဠိ၌ အဓိပ္ပါယ်ကား- မြေကြီး၊ တော၊ တောင် စသည်တို့၌ရှိသော ဗာဟိရပထဝီသည်လည်း ငါပိုင်ဥစ္စာမဟုတ်၊ ငါလည်း မဟုတ်၊ ငါ့အတ္တလည်း မဟုတ်-ဟု ထင်ရှား၏သို့ ထို့အတူ မိမိမိမိတို့၏ အဇ္ဈတ္တသဏ္ဍာန်၌ရှိသော ခက်မာမှုကြိယာကိုလည်း ငါပိုင်ဥစ္စာ မဟုတ်၊ ငါလည်းမဟုတ်၊ ငါ၏အတ္တလည်း မဟုတ်-ဟု ဉာဏ်အမြင်၌ ထင်ရှားစေရမည်၊ ပထဝီနှစ်မျိုးထပ်တူကျစေရမည်၊ အဇ္ဈတ္တပထဝီကို ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ ငါဖြစ်၍ မနေစေနှင့်၊ ငါ၏ဥစ္စာဖြစ်၍ မနေစေနှင့်၊ ငါ၏အတ္တဖြစ်၍ မနေစေနှင့်-ဟု ဧဝကျောက်ကန် လျှာလိပ်သံပြင်းပြင်းနှင့် ခပ်တင်းတင်း ဟောတော်မူပေတည်း။

ဤတွင်ရွှေကား ဖေဏပိဏ္ဍာပမံ ခူပံဟူသော ဝေသနာတော်မြတ်အရ ဖော်ပြသောအခန်း ပြီး၏။

ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ

ဝေဒနာက္ခန္ဓာစသည်ကို ပြဆိုခြင်း

တဏှာ၏ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း

ဘန္တေ ဘဂဝါ- ဘုန်းတော်ကြီးသောမြတ်စွာဘုရား၊ ကိတ္တာ
ဝတာ=အဘယ်မျှလောက်သော အကျင့်ဖြင့်၊ ဘိက္ချာ=ရဟန်းသည်၊
သံခိတ္တေန=အကျဉ်းအားဖြင့်၊ တဏှာသင်္ခယ ဝိမုတ္တော= တဏှာ၏ကုန်ရာ
နိဗ္ဗာန်သို့ ကျွတ်လွတ်၍ သွားသည်၊ ဟောတိ န ခေါ- ဖြစ်ပါသည်။

(သိကြားမင်း မေးလျှောက်ချက်)

ဒေဝါနမိန္ဒ=သိကြားမင်း၊ ယံကိဉ္စိ=အလုံးစုံသော၊ သုခံ ဝါ- သုခ
လည်းဖြစ်ထသော၊ ဒုက္ခံ ဝါ- ဒုက္ခလည်းဖြစ်ထသော၊ အဒုက္ခ မသုခံ
ဝါ- သုခဒုက္ခမှ အလွတ်ဥပေက္ခာလည်းဖြစ်ထသော၊ ဝေဒယိတံ= ခံစားမှု
ကို၊ ဝေဒေတိ=ခံစား၏၊ တာသု ဝေဒနာသု=ထိုသုံးပါးသော ခံစားမှုတို့၌၊
အနိစ္စာနုပဿီ=အနိစ္စဟု အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဝိဟရတိ=နေ၏၊
တာသု ဝေဒနာသု=ထိုသုံးပါးသောဝေဒနာတို့၌၊ အနိစ္စာနုပဿီ= အနိစ္စဟု
အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဝိဟရတော= နေသောသူသည်၊ လောကေ=
လောက၌၊ ကိဉ္စိ=တစ်စုံတစ်ခုသော အာရုံကို၊ န ဥပါဒိယတိ=မစွဲလမ်း၊
အနုပါဒိယံ-အနုပါဒိယန္တော= မစွဲလမ်းသည်ရှိသော်၊ န ပရိတဿတိ=
မတောင့်တ၊ အပရိတဿံ-အပရိတဿန္တော=မတောင့်တသည်ရှိသော်၊
ပစ္စတ္တဉေဝ= မျက်မှောက် ဘဝ၌ပင်လျှင်၊ ပရိနိဗ္ဗာယတိ= ကိလေသာမီး
ငြိမ်းအေး၏။

ဒေဝါနမိန္ဒ=သိကြားမင်း၊ ဧတ္တာဝတာ=ဤမျှလောက်သော
အကျင့်ဖြင့်၊ ဘိက္ချာ=ရဟန်းသည်၊ သံခိတ္တေန= အကျဉ်းအားဖြင့်၊ တဏှာ
သင်္ခယဝိမုတ္တော=တဏှာ၏ကုန်ရာနိဗ္ဗာန်သို့ ကျွတ်လွတ်၍ သွားသည်၊
ဟောတိ=ဖြစ်၏။

(မြတ်စွာဘုရား ဖြေကြားတော်မူချက်)

ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

ဝေဒနာသုံးပါး၌ အနိစ္စကောင်းကောင်း ထင်မြင်နိုင်ပါလျှင် ဤဘဝမှာပင် နိဗ္ဗာန်သို့ ပေါက်ရောက်နိုင်၏ဟူလိုသည်။

(စူဠတဏှာသင်္ခယသုတ် ပါဠိတော်)

ဝေဒနာသုံးဝ၌ အနိစ္စရှုပုံ

ဝေဒနာသုံးပါး၌ အနိစ္စအလုပ်ဖွင့်နည်းကို ပြဆိုလိုက်အံ့။ ။

ဝေဒနာသုံးပါးတို့တွင် ဒုက္ခဝေဒနာသည် အထင်ရှားဆုံးဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဒုက္ခဝေဒနာ၌ အနိစ္စရှုနည်းကို ရှေးဦးစွာ ပြဆိုရာ၏။ ဒုက္ခဝေဒနာသည် ကာယိကဒုက္ခဝေဒနာ၊ စေတသိကဒုက္ခဝေဒနာ-ဟူ၍ နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ကာယိကဒုက္ခဝေဒနာသည် အတွင်းအပတ်ကိုယ်လုံး ၌ အနံ့အပြားဖြစ်ပေါ်နိုင်၏။ စေတသိကဒုက္ခဝေဒနာသည် စိတ်နှလုံး တွင်းမှာသာ ဖြစ်ပေါ်နိုင်၏။

ကာယိယဒုက္ခဝေဒနာဆိုသည်ကား- မခံသာသော ပူမှု၊ အိုက်မှု၊ အေးမှု၊ ချမ်းမှု၊ နာမှု၊ ကျင်မှု၊ ကိုက်မှု၊ ခဲမှုအစရှိသည်သည်ကာယိက ဒုက္ခဝေဒနာသည် မည်၏။

စေတသိကဒုက္ခဝေဒနာဆိုသည်ကား- စိတ်နှလုံးမချမ်းသာမှု၊ စိတ်နှလုံးမသက်သာမှု၊ စိတ်နှလုံးပူပန်မှု၊ စိတ်နှလုံးပင်ပန်းမှု၊ စိတ်နှလုံး ညှိုးနွမ်းမှုစုသည် စေတသိကဒုက္ခဝေဒနာမည်၏။ ဒုက္ခဝေဒနာ နှစ်ပါး ခွဲနည်းပြီး၏။

ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ။ ။ ဖဿပစ္စယာ=ထိုထိုကိုယ်အင်္ဂါ အစိတ်၌သော်လည်းကောင်း၊ စိတ်နှလုံး၌သော်လည်းကောင်း ထိုထို အာရုံတို့၏ ထိခိုက်မှုကြောင့်၊ ဝေဒနာ=ဝေဒနာဟူသော ဓာတ်ပီသေသ သည်၊ သမ္ဘဝတိ=တဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်၏။

ဤပါဠိ၏ အဓိပ္ပါယ်ကိုမူကား ဓာတ်ရုပ်ကြီးဥပမာဖြင့် ထင်ရှား

စေရာ၏။ ပြဒါး၊ စိန်၊ ဆေးဒန်းအစရှိသော ဓာတ်သေတ္တာမျိုးတို့၌ အလွန်ဆန်းကြယ်စွာ ပြုလုပ်အပ်သော လူ့သဏ္ဍာန်ပမာဏရှိသော မီးဓာတ်ရုပ်ကြီးတစ်ခု ရှိသတတ်။ ထိုဓာတ်ရုပ်ကြီး၌ ဘယ်နေရာမှာမဆို တစ်စုံတစ်ခုသော ဝတ္ထုဖြင့် ထိခဲ့သည်ရှိသော် ထိရာတိုင်း ထိရာတိုင်းမှာ ရဲခနဲ ရဲခနဲ မီးပေါ်၏။ ထိုမှု လွတ်ကွာပြန်လျှင် ထိုမီး သေပျောက်ပြန်၏။ ပြင်ပမှ မီးရှိုက်ထိရာ၊ နေရှိုက်ထိရာ၊ လေထိရာ၊ ရေထိရာ၌လည်း ထို အတူပင်။

လူတို့၌ ဥတုပြောင်း ဥတုလဲကြိမ်၍ ဓာတ်လေးပါးလှုပ်ရှားခြင်း ဖြစ်ကြလျှင်လည်း ထိုဓာတ်ရုပ်ကြီး၏အတွင်းရှိ ဓာတ်သားတို့သည် လှုပ်ရှားကြွရွှင်ခြင်း ရှိကြကုန်၏။ အတွင်းရှိဓာတ်သားတို့ လှုပ်ရှားကြွရွှင်ရာ ဌာနတို့၌ ဓာတ်သားချင်းချင်း ခိုက်မှု တိုက်မှု တိုးဝေ့မှုရှိတိုင်းရှိတိုင်း ရဲခနဲ ရဲခနဲ မီးပေါ်၏။ လူတို့ကဲ့သို့ ခြေအင်္ဂါ၊ လက်အင်္ဂါ၊ ဦးခေါင်းအင်္ဂါ၊ ကိုယ်အင်္ဂါ၊ လှုပ်ရှားမှု ထိုင်မှု ထမှု သွားမှုတို့ကို ထိုဓာတ်ရုပ်ကြီး ပြုလုပ်သောအခါ အတွင်းအပလှုပ်ရှားရာဌာနတို့၌ မီးပေါ်၏။ ထိုဓာတ် ရုပ်ကြီး၏ ကျောက်ကုန်းသား တစ်ပြင်လုံး၌ မီးရှိုက်နေရှိန်စသည် တစ်ပြိုင် နက် ထိခိုက်ရာ ကျောက်ကုန်းသား တစ်ပြင်လုံး တစ်ပြိုင် နက် မီးပေါ်၏။ ကြွင်းသော အတွင်းအပဓာတ်သားတို့၌လည်း ဤနည်း တူသိလေ။

ထိုမီးသည် ဓာတ်ရုပ်ကြီး၏ ဓာတ်သားကို လောင်မှုမရှိ၊ ဓာတ်သား ကို စွဲမှီရုံမျှသာ ဖြစ်၏။ မီးရှိုက်နေရှိန်စသည် ထိခိုက်မှုစဲကင်းပြန်လျှင် ထိုမီးသည် ခဏချင်းသေဆုံးကွယ်ပျောက်၏။ ထိုနေရာမှာပကတိ ဓာတ် သားအတိုင်းသာတည်ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုမီးသည် ဓာတ်ရုပ်ကြီး၏ အတွင်း၌ ဖြစ်ပေါ်သော်လည်း ဓာတ်ရုပ်ကြီး၏ ဆိုင်ရာမဟုတ်။ ခဏ ခဏဖြစ်ပေါ်၍ ခဏခဏသေဆုံးသော အာဂန္တုမီးသက်သက်သာတည်း ဟု ဉာဏ်တွင်ထင်မြင် ပိုင်းခြားနိုင်ရာ၏။

ဤကား ဓာတ်ရုပ်ကြီး ဥပမာတည်း။

မိခင်ဧရာဝတီ

ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

ဥပမေယျ၌ သတ္တဝါ၏ကိုယ်ခန္ဓာကြီးသည် ဓာတ်ရုပ်ကြီးနှင့် တူ၏။ သတ္တဝါ၏ ကိုယ်ခန္ဓာကြီးမှာ ခြေဖဝါးအပြင်မှစ၍ ဆံပင်ဖျားတိုင် ကိုယ်ခန္ဓာကြီး၌ရှိသော ရုပ်ခန္ဓာစုသည် ထိုဓာတ်ရုပ်ကြီး တစ်ခုလုံးရှိ ဓာတ်သားစုနှင့်တူ၏။ ထိုဓာတ်ရုပ်ကြီး၌ ဘယ်နေရာမှာမဆို တစ်စုံတစ်ခုသော ဝတ္ထုနှင့် ထိခိုက်မှု ထိပါးမှုတို့နှင့် သတ္တဝါ၏ကိုယ်ခန္ဓာ၌ ဘယ်နေရာမှာမဆို မီးရှိုက်၊ နေရှိုက်၊ လေ၊ ရေ၊ အဝတ်အရုံ၊ အခင်းအနီး၊ မြေကြီး၊ ကျောက်၊ အုတ်၊ တုတ်၊ ဓား၊ ဆူး၊ ငြောင့်စသော တစ်စုံတစ်ခုသော ဝတ္ထုနှင့် ထိခိုက်ထိပါးမှုဟူသော ဖဿတရားနှင့်တူ၏။ ခြေဖဝါးတစ်ပြင်လုံး တစ်ပြိုင်နက် ထိပါးခဲ့ပါလျှင် ခြေဖဝါးတစ်ပြင်လုံး တစ်ပြိုင်နက်ကဲ့သို့ ဖဿဓာတ်တွေဖြစ်ပေါ်၏။ ဖဿပစ္စယာဝေဒနာ-ဟူ၍ ယောတော်မူသောကြောင့် ဖဿဓာတ်ဖြစ်ပေါ်သမျှ နေရာစု၌ ဒုက္ခဝေဒနာဓာတ်လည်း အပြည့်ဖြစ်ပေါ်၏။ တစ်ကိုယ်လုံးမှာ ဤနည်းအတိုင်း သိလေ။

တစ်ကိုယ်လုံးမှာ ထိုထိုနေရာ၌ ဝေဒနာဓာတ် ဖြစ်ပေါ်မှုသည် ဓာတ်ရုပ်ကြီးမှာ ထိုထိုနေရာ၌ မီးပေါ်မှုနှင့်တူ၏။ ဓာတ်ရုပ်ကြီးမှာ ကိုယ်တွင်းရှိ ဓာတ်သားတို့ လှုပ်ရှားထကြွရာဌာနတို့၌ ဓာတ်သားအချင်းချင်း ခိုက်မှုတိုက်မှု တိုးဝေမှုတို့ ဖြစ်ကြသောအခါ ခိုက်ရာ တိုက်ရာ တိုးဝေရာဌာနတို့၌ မီးဖြစ်ပေါ်ခြင်းကဲ့သို့ သတ္တဝါ၏ကိုယ်ခန္ဓာမှာ ကိုယ်တွင်းရှိ ဓာတ်လေးပါးတို့ လှုပ်ရှားထကြွရာဌာနတို့၌ အတွင်းဓာတ်ချင်းချင်း တိုက်မှု ခိုက်မှု တိုးဝေမှု ဖြစ်ကြသောအခါ ခိုက်ရာ တိုက်ရာ တိုးဝေရာဌာနတို့၌ ဒုက္ခဝေဒနာဓာတ် ဖြစ်ပေါ်၏။ တိုက်ခိုက် တိုးဝေမှု ဒဏ်ဟုန် ပြေပျောက်လျှင် ထိုမီးသည် သေဆုံးကွယ်ပျောက်လေသကဲ့သို့ သတ္တဝါ၏ ကိုယ်ခန္ဓာမှာလည်း နေရှိုက်၊ မီးရှိုက် စသည်ထိခိုက်ရာဌာနတို့၌ ဖြစ်ပေါ်သော ဒုက္ခဝေဒနာတို့သည် ထိခိုက်မှုဒဏ်ဟုန် ပြေပျောက်လျှင် အကုန်လုံးသေဆုံး ကွယ်ပျောက်ကြလေကုန်၏။

ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ

အထူးကား ဓာတ်ရုပ်ကြီးမှာ နှစ်နေရာ သုံးနေရာ လေးနေရာ စသည်တို့၌ မီးတို့သည် ပြိုင်၍ပေါ်နိုင်ကုန်၏။ သတ္တဝါ၏ ကိုယ်ခန္ဓာ၌ မူကား ထိုသို့ပြိုင်၍ ဝေဒနာဖြစ်ပေါ်ခြင်းမရှိ၊ တစ်ခုသောကိုယ်အင်္ဂါမှာ ဝေဒနာဓာတ်ဖြစ်ပေါ်ခိုက် ကြွင်းကျန်သော တစ်ကိုယ်လုံးမှာ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း မရှိ၊ ဤကား အထူးတည်း။

ဓာတ်ရုပ်ကြီး၌ ထိုမီး၏ ခဏခဏပျက်ဆုံးကွယ်ပျောက်မှု ဟူသော အနိစ္စကို ဒိဋ္ဌမျက်မြင်ရအပ်သကဲ့သို့ သတ္တဝါ၏ကိုယ်ခန္ဓာ တစ်ခုလုံးမှာ ထိုထိုနေရာ၌ ထိုဒုက္ခဝေဒနာဓာတ်၏ ခဏခဏဖြစ်ပေါ်၍ ခဏခဏ သေပျောက်ချုပ်ကွယ်မှုဟူသော အနိစ္စအချက်ကိုလည်း ကိုယ်တွေ့ ဉာဏ်တွေ့ ဒိဋ္ဌမျက်မြင် ထင်နိုင်ရာသတည်း။

သိမှတ်ဖွယ်အထူးကား- မိမိကိုယ်ခန္ဓာ၌ အနိဋ္ဌာရုံနှင့် တွေ့ကြုံ လာမှ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဒုက္ခဝေဒနာဓာတ်ကြီးသည် ရံဖန်ရံခါသာ ဖြစ်၏။ အမြဲရှုကြည့်ရန် ကိုယ်ခန္ဓာမှာ မပြတ်မစဲ ဖြစ်ပေါ်၍နေသည် မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် ဒုက္ခဝေဒနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်ကို စွဲမြဲလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိကိုယ်ခန္ဓာ ကိုယ်အင်္ဂါ၌ ဒုက္ခဝေဒနာဓာတ်ကြီးကို ဉာဏ်နှင့်ဖော်၍ ကြည့်ရှုပွားများရာ၏။ အဘယ်သို့ ဉာဏ်နှင့်ဖော်ရ သနည်းဟူမူ-

- မိမိကိုယ်အင်္ဂါ၌ မီးရှိန်ထိခဲလျှင် ဘယ်လိုပူသည်။
- နေရှိန် ထိခဲလျှင် ဘယ်လိုပူသည်။
- တစ်စုံတစ်ခုသော အုတ်၊ ကျောက်၊ သစ်၊ ဝါး၊ တုတ်၊ ဓား၊ လှံတို့ဖြင့် အပြင်းအထန်ထိခိုက်ခဲလျှင် ဘယ်လိုကျင်နာသည်- ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့် ကိုယ်တွင်းကိုယ်ပ ဒုက္ခဝေဒနာဓာတ်ကြီး ဖြစ်မှု အမျိုးမျိုးတွေကို အတိတ်၌လည်း တွေ့ဖူး၊ ကြုံဖူး ခံရဖူး လှကြပြီ။ အနာဂတ်၌လည်း တွေ့ကြ၊ ကြုံကြ ခံကြရလတ္တံ့။ ထိုသို့ တွေ့ဖူး ကြုံဖူး တွေ့ရ ကြုံရလတ္တံ့သော နာမှု၊ ကျင်မှု၊ ပူမှု၊ အေးမှု၊ အစရှိသော

ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

ဒုက္ခဝေဒနာဓာတ်တွေကြီးကို ယခုကိုယ်အင်္ဂါအတွင်းမှာ ဉာဏ်နှင့် ဖော်၍ကြည့်ရမည်။

အဘယ်သို့ ကြည့်ရမည်နည်းဟူမူ ခြေဖဝါးအပြင်၌ အပြင်း အထန် တုတ်, လှံတံ ထိခိုက်မိသည်ရှိသော် ထိခိုက်ရာဌာနမှာ ဘယ်လိုနာ လတ္တံ့၊ ဘယ်လိုအနာဖြစ်ပေါ်၍ လာလတ္တံ့-ဟု ဉာဏ်နှင့်ကြိဖန်၍ ဖော်ရာ၏။ မထိခိုက်မီ ခြေဖဝါးအပြင်မှာ ထိုကျင်နာမူ မရှိ၊ ထိခိုက်သော အခါမှ ထိုကျင်နာမူဖြစ်ပေါ်၍ လာသည်ကိုကား လူတိုင်းသိကြ၏။ ခြေဖဝါးအပြင်သည်ကား ရူပက္ခန္ဓာကြီးတည်း။ ထိုခြေဖဝါးအပြင်မှာ ယခုဖြစ်ပေါ်၍လာသော ကျင်နာမူကား ဝေဒနာက္ခန္ဓာကြီးတည်း-ဟု ခြားနား၍မူကား မသိကြ။ ထိုကျင်နာမူကား ဝေဒနာက္ခန္ဓာကြီးတည်း။

သညာက္ခန္ဓာကြီး, သင်္ခါရက္ခန္ဓာကြီး, ဝိညာဏက္ခန္ဓာကြီးသုံးပါး တို့သည်လည်း ထိုဝေဒနာက္ခန္ဓာကြီးနှင့် ဖြစ်အတူ ပျက်အတူ မကွေမကွာ အတူပါမြဲဓမ္မတာဖြစ်ရကား ထိုကျင်နာမူမှာ နာမက္ခန္ဓာကြီးလေးပါး ဖြစ်ပေါ်မှုပင်ဖြစ်၏။ ခြေဖဝါးအပြင်ဟူသော ရူပက္ခန္ဓာကြီးနှင့်ပေါင်းသည် ရှိသော် ထိုကျင်နာရာဌာနမှာ ခန္ဓာကြီးငါးပါး ပေါင်းဆုံမိကြ၏။ ထိုအခိုက် အတန်၌ ထိုကျင်ရာဌာနမှ ကြွင်းကျန်သမျှ တစ်ကိုယ်လုံးမှာ ရူပက္ခန္ဓာ ကြီးတစ်ခု ရှိမြဲဓမ္မတာတည်း။ နာမက္ခန္ဓာကြီးလေးပါး အတူတကွ ပေါ်ရှိကြသော်လည်း ဝေဒနာက္ခန္ဓာသည်သာ အထင်ရှားဆုံးဖြစ်၏။ ယခုပြဆိုခဲ့ပြီးသော အလုပ်ကလည်း ဝေဒနာက္ခန္ဓာအလုပ်ဖြစ်၏။ ထို့ ကြောင့် ကျင်နာမူဟူသော ဝေဒနာက္ခန္ဓာကြီးတစ်ခုကိုသာ လိုရင်းပြု၍ ပြဆိုခဲ့ပေသတည်း။

ကျင်နာမူဟူသော ဝေဒနာက္ခန္ဓာကြီးကို မျက်စိနှင့်မြင်သကဲ့သို့ ဉာဏ်နှင့်ပြက်ပြက်ထင်ထင် မြင်အောင်ရှု၊ ခြေဖဝါးအပြင်ဟူသော ရူပက္ခန္ဓာကြီးနှင့် ထွေး၍မနေစေလင့်၊ လောက၌မူကား ခြေဖဝါး နာသည်ဟူ၍ ခြေဖဝါးနှင့်နာမူ တစ်ခုတည်းပြု၍ ထားကြ၏။ ခြေဖဝါး

ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ

ကား ရူပက္ခန္ဓာကြီးတည်း၊ နာမူကား ဝေဒနာက္ခန္ဓာကြီးတည်း ဟု ခန္ဓာကြီးနှစ်ပါး ခွဲခြမ်း၍မသိကြ၊ ခြေဖဝါးအပြင်ကား ရုပ်တရားတည်း၊ နာမူကား နာမ်တရားတည်း၊ ကြည်လင်လှစွာသော ရေရှိသော ရေအိုင် ထဲမှာ ရေပိုး^၁ ရေမွှား ပြေးသွား၍ နေကြသည်ကို ကြည့်ရှုကြရာ၌ ရေတစ် ခြား၊ ပိုးမွှားတစ်ခြား ခြားနား၍ မြင်ကြသကဲ့သို့ ခြေဖဝါးအပြင် ဟူသော ရုပ်ခန္ဓာကြီးကား တစ်ခြား၊ ကျင်နာမူဟူသော နာမ်ခန္ဓာကြီးကား တစ်ခြား ခြားနား၍ ထင်မြင်အောင်ရှု။

ဤကား ဝေဒနာက္ခန္ဓာကြီးကို ဉာဏ်နှင့်မိအောင်
ဖမ်းယူသောအခန်းတည်း။

ဝေဒနာက္ခန္ဓာကြီးကို ဉာဏ်၌လှလှဖမ်းမိ၍ ကောင်းကောင်းကြီး ထင်မြင်နိုင်သောအခါ -

(၁) ထိုဝေဒနာက္ခန္ဓာကြီး၏ ဥဒယမူကို ဒိဋ္ဌမြင်အောင်ရှုရာ၏။

(၂) ထိုဝေဒနာက္ခန္ဓာကြီး၏ ဝယမူကို မြင်အောင်ရှုရာ၏။

ထိုဝေဒနာက္ခန္ဓာကြီး၏ ဥဒယမူ ဆိုသည်ကား- အပြင်းအထန် တုတ်လှံတံ ထိခိုက်မှုကြောင့် ထိုနာကျင်မှု ဝေဒနာက္ခန္ဓာကြီး တဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်မှုသည် ဥဒယမူမည်၏။

ထိုနေရာ၌ ထိခိုက်မှုဒဏ်ဟုန် ပြေပျောက်သောအခါ ထိုနာမူ ဟူသော ဝေဒနာက္ခန္ဓာကြီး၏ ချုပ်ပျောက် ပျက်ဆုံး မှုသည် ဝယမူမည်၏။

ဥဒယမူကား ထိုဝေဒနာက္ခန္ဓာကြီး၏ ရှေ့အစွန်းတည်း၊ ဝယမူကား ထိုဝေဒနာက္ခန္ဓာကြီး၏ နောက်အစွန်းတည်း၊ ဤကားခြေဖဝါးအပြင်၌ ဒုက္ခဝေဒနာက္ခန္ဓာကြီး ဖြစ်ပေါ်ရာ၌ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ဖြစ်ပုံ အစီအရင် တည်း။

ဤခြေဖဝါးမှာ ဖြစ်ပေါ်သော ဒုက္ခဝေဒနာက္ခန္ဓာကြီး၌ ဥဒဗ္ဗယ ဉာဏ် လှလှတည်ထောင်မိသောအခါ တစ်ကိုယ်လုံးမှာ ထိုနည်းတူ

ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

ဒုက္ခဝေဒနာကြီးကို ဉာဏ်နှင့်လုပ်ကြံထုတ်ဖော်၍ ကြည့်ရှုတိုင်း၊ ကြည့်ရှုတိုင်း ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကို ရနိုင်လတ္တံ့၊ ဤဒုက္ခဝေဒနာကုန္တာကြီးကို တစ်ကိုယ်လုံးမှာ အတွင်းအပ အပ်သွားရာမျှ မလပ်ရအောင် အထပ်ထပ် ဖော်၍ ရှုလေ။

ဒုက္ခဝေဒနာ၌ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် အလုပ်ဖွင့်နည်း ပြီး၏ ။

ယခုအခါ သုခဝေဒနာ၌ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် အလုပ်ဖွင့်နည်းကို ပြဆိုပေအံ့။

သုခဝေဒနာ ဆိုသည်ကား- ခံ၍ကောင်းသော အမှုတည်း၊ ဤခံ၍ ကောင်းသောအမှုကို ချမ်းသာမှုဆိုသည်၊ ပူအိုက်သောအခါ ထိုခြေဖဝါး အပြင်မှာ အေးမြစွာသောရေကို သွန်းလောင်းခဲ့အံ့၊ ခြေဖဝါး အပြင်မှာ အေးမြစွာသော ရေ၏တွေ့ခြင်းထိခြင်းဟူသော ဖဿတရား ဖြစ်ပေါ်ခြင်း ကြောင့် ခံ၍ကောင်းခြင်းဟူသော သုခဝေဒနာကုန္တာကြီးသည် တဖွားဖွား ဖြစ်ရာ၏။ ထိုအေးမြစွာသော ရေ၏တွေ့ခြင်းထိခြင်းဟူသော ဖဿတရား ကုန်ခန်းကွယ်ပျောက်၍ သွားသောအခါ ထိုခံ၍ကောင်းခြင်းဟူသော သုခဝေဒနာကုန္တာကြီးသည် ချုပ်ပျောက်ကွယ်ဆုံးလေ၏။

- (၁) ခြေဖဝါးအပြင်ဟူသော ရူပကုန္တာကြီးနှင့်တစ်ခုတည်း ထင်မြင်မှု ကွယ်ပျောက်ရန် သုခဝေဒနာကုန္တာကြီးကို သီးသန့်ခြားနားစွာ ဉာဏ်၌ထင်မြင်အောင်ရှုမှု။
- (၂) ထိုသုခဝေဒနာကုန္တာကြီး၏ ဥဒယစွန်းကို ဉာဏ်၌ ထင်မြင် အောင်ရှုမှု။
- (၃) ထိုသုခဝေဒနာကုန္တာကြီး၏ ဝယစွန်းကို ဉာဏ်၌ ထင်မြင် အောင်ရှုမှု။

ဤသုံးချက်ကို လှလှမိအောင် အားထုတ်လေ၊ ဤနည်းအတိုင်း တစ်ကိုယ်လုံးမှာ အတွင်းအပ အပ်သွားရာမျှ မကျန်ရအောင် တွေ့ဖူး သမျှ ကြံဖူးသမျှ သုခဝေဒနာကုန္တာကြီးတွေကို ဉာဏ်နှင့်ထုတ်ဖော်၍

ကြည့်ရှုလေ။

ဓာတ်ရုပ်ကြီးပမာဏနှင့်တကွ ဒုက္ခဝေဒနာက္ခန္ဓာကြီးမှာ ပြဆိုခဲ့သမျှ အလုံးစုံကိုလည်း ဤသုခဝေဒနာ၌ ယူဆောင်၍ သိလေ။

သုခဝေဒနာ၌ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် အလုပ်ဖွင့်နည်းကို ပြဆိုခန်း ပြီး၏။

စေတသိကဝေဒနာတို့၌ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် အလုပ်ဖွင့်ပုံ

ယခုအခါ စေတသိကဒုက္ခဝေဒနာ စေတသိက သုခဝေဒနာတို့၌ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် အလုပ်ဖွင့်နည်းကို ပြဆိုပေအံ့။ ။ အနိဋ္ဌာရုံ၊ အနိဋ္ဌမူ၊ အနိဋ္ဌဝတ္ထုတို့နှင့် တွေ့ကြုံ၍ စိတ်မသာခြင်း စိတ်ပင်ပန်းခြင်းအမှုသည် စေတသိကဒုက္ခမည်၏။ ထိုဒုက္ခဝေဒနာသည် ရင်ချိုင့်အတွင်းမှာ တည်ရှိသော နှလုံးအိမ်တွင်းရှိ နှလုံးသွေးအတွင်းမှာ တဖွားဖွားဖြစ် ပေါ်၏။

ဤနှလုံးသွေး၏ အတွင်း၌လည်း ထိုဝေဒနာသည်-

- ရံခါ ရှေ့အဖို့၌ တဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်၍ ထိုဖြစ်ပေါ်ရာဌာန၌ပင် ချုပ်ပျောက်ကွယ်ဆုံး၏။
- ရံခါ နောက်အဖို့၌ တဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်၍ ထိုဖြစ်ပေါ်ရာဌာန၌ပင် ချုပ်ပျောက်ကွယ်ဆုံး၏။
- ရံခါ လက်ျာအဖို့၌ ဖြစ်ပေါ်၍ ထိုဖြစ်ပေါ်ရာဌာန၌ပင် ချုပ်ပျောက် ကွယ်ဆုံး၏။
- ရံခါ လက်ဝဲအဖို့၌ ဖြစ်ပေါ်၍ ထိုဖြစ်ပေါ်ရာဌာန၌ပင် ချုပ်ပျောက်ကွယ်ဆုံး၏။
- ရံခါ အလယ်တည့်တည့်အဖို့၌ တဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်၍ ထိုဖြစ်ပေါ်ရာဌာန၌ပင် ချုပ်ပျောက်ကွယ်ဆုံး၏။

ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့် ဖြစ်ပေါ်ဌာနအများပင်ရှိ၏။ နှလုံးသွေးသည် ရူပက္ခန္ဓာကြီးတည်း၊ နှလုံးမသာမှု၊ စိတ်မချမ်းသာမှုသည်

ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

ဝေဒနာက္ခန္ဓာကြီးတည်း။

ဤကား ခန္ဓာခွဲခန်းတည်း။

ထိုဝေဒနာက္ခန္ဓာကြီး၏ အနိဋ္ဌာရုံ ထိခိုက်မှုကြောင့် တဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်၍ နေမှုသည် ဥဒယမှုတည်း။ ။ အနိဋ္ဌာရုံထိခိုက်မှု ပျောက် ကင်းပြန်လျှင် ထိုနေရာ၌ပင်လျှင် အကုန်ပျောက်ကွယ် သေဆုံးမှုသည် ဝယမှုတည်း။ ထိုနှလုံးမသာမှု စိတ်မချမ်းသာမှုဟူသော ဝေဒနာက္ခန္ဓာ ကြီးနှင့်တကွ ထိုခန္ဓာကြီး၏ ဖြစ်ပေါ်မှု ပျက်ဆုံးမှုကို မျက်စိနှင့်မြင်ရ သကဲ့သို့ ဉာဏ်၌ဒိဋ္ဌထင်မြင်အောင်ရှုရာ၏။

ဤကား စေတသိကဒုက္ခဝေဒနာ၏ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် အလုပ်ဖွင့် ပုံ နည်းလမ်းကို ပြဆိုခန်းတည်း။

မိမိအလိုရှိအပ် ချစ်မြတ်နိုးအပ်သော ဣဋ္ဌာရုံ၊ ဣဋ္ဌဝတ္ထု၊ ဣဋ္ဌမှုတို့နှင့် တွေ့ကြုံဆဲအခါ၌ စိတ်နှလုံး ရွှင်လန်းမှု၊ စိတ်နှလုံး ချမ်းသာ မှုသည် စေတသိကသုခဝေဒနာမည်၏။ အကြွင်းမှာ စေတသိကဒုက္ခ ဝေဒနာ၌ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော နည်းလမ်းအတိုင်း အကုန်ချဲ့၍ သိလေ။

ဤကား စေတသိကသုခဝေဒနာ၌ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် အလုပ် လမ်းဖွင့်ပုံနည်းလမ်းကို ပြဆိုခန်းတည်း။

ထင်ပေါ်ထိခိုက်လာသော ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရုံကို အာရုံပြု၍ လျစ်လျူရှု ခြင်းဟူသော ဥပေက္ခာဝေဒနာသည်ကား- စက္ခုဒွါရ၊ သောတဒွါရ၊ ယာနဒွါရ၊ ဇိဝှိဒွါရ၊ မနောဒွါရဟူသော ငါးဒွါရတို့၌ ဖြစ်၏။

- မျက်စိနှင့် ထိုထိုဝတ္ထုကို မြင်ဆဲအခါ၌ မျက်စိထဲမှာ တဖွား ဖွား ဖြစ်ပေါ်၏။
- နားနှင့် ထိုထိုအသံကို ကြားဆဲအခါ၌ နားတွင်း၌ တစ်ဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်၏။
- နှာခေါင်းနှင့် ထိုထိုအနံ့ကို နံဆဲအခါ၌ နှာခေါင်းတွင်းမှာ တဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်၏။

ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ

- လျှာနှင့် ထိုထိုရသာရုံကို သိသောအခါ လျှာပေါ်မှာ တစ်ဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်၏။
- စိတ်နှင့် ထိုထိုအာရုံကို ကြိမိသောအခါ၌ နှလုံးသွေးအတွင်းမှာ တဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်၏။

ဤဥပေက္ခာဝေဒနာ၌လည်း တဖွားဖွားဖြစ်ပေါ်၏။ “တဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်၏”-ဟူသော စကားကို စိတ်နှလုံး၌ အမြဲအစွဲထား၍ မျက်စိအစရှိသော ငါးဒွါရ ငါးဋ္ဌာနတို့၌ အလှည့်အလည်အားဖြင့် တဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်မှု ရဲရဲငြိသော သံတွေ့ခဲအပေါ်၌ တစ်ဖွားဖွားကျသော နှင်းပေါက်ငယ်တို့၏ ခဏချင်းခဏချင်း ကုန်ခန်းကွယ်ပျောက်ခြင်းကဲ့သို့ ထို့အတူ ထိုထိုနေရာ၌ တဖွားဖွားဖြစ်ပေါ်သော ဝေဒနာဓာတ်ကြီးတို့၏ ခဏချင်းခဏချင်း ကုန်ခန်းသေဆုံးမှုတို့ကို ထင်မြင်အောင်ရှုလေ။

ဥပေက္ခာဝေဒနာမည်သည် သုခဝေဒနာဒုက္ခဝေဒနာတို့ကဲ့သို့ ထင်ရှားလှသော ဝေဒနာမဟုတ်။ ခန္ဓာခွဲမှုမှာပင် ဉာဏ်၌ ဥပေက္ခာဝေဒနာကို မိမိရရ ထင်မြင်ခဲ၏။ ဖြစ်မှုပျက်မှုတို့၌ကား သာ၍ထင်မြင်ခဲတော့သည်။ ထို့ကြောင့် ဥပေက္ခာဝေဒနာကို ရှုသောပုဂ္ဂိုလ်သည်-

- မျက်စိ၌ အမြင်ဓာတ် ပေါ်မှု ချုပ်မှု၊
- နာ၌ အကြားဓာတ် ပေါ်မှု ချုပ်မှု၊
- နှာခေါင်း၌ အနံဓာတ် ပေါ်မှု ချုပ်မှု၊
- လျှာ၌ ရသာဓာတ် ပေါ်မှု ချုပ်မှု၊
- မနော၌ ထိုထိုအာရုံကိုအကြံဓာတ်အသိဓာတ် ပေါ်မှုချုပ်မှု

တို့နှင့်ဖက်တွဲ၍ ဥပေက္ခာဝေဒနာကုက္ခန္ဓာကြီး၏ ဖြစ်ပေါ်မှု ချုပ်မှု ပျက်မှုကို ထင်မြင်အောင်ရှုလေ။ အဋ္ဌကထာတို့၌ကား-

ဥပေက္ခာဝေဒနာမည်သည် မထင်ရှားလှသော ဝေဒနာဖြစ်၍ ထိုထိုဝေဒနာကို ဉာဏ်နှင့် ဦးတိုက် ဖမ်းယူခြင်းငှါ မတတ်ကောင်း။ မိဂပဒဝဋ္ဌဗ္ဗန နည်းအားဖြင့်သာ ဖမ်းယူရာ၏။

ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

ဟု မိန့်ဆိုကြပေကုန်၏။

မိဂပဒဝဠုန နည်းအားဖြင့်သာ ဖမ်းယူပုံကား-- မျက်စိနှင့် တစ်စုံတစ်ခုသောဝတ္ထုကို ကြည့်ရှုထင်မြင်၍ နေဆဲအခါ၌ ကိုယ် အင်္ဂါမှာလည်းကောင်း၊ စိတ်နှလုံးမှာလည်းကောင်း သုခဝေဒနာ ဒုက္ခဝေဒနာဖြစ်ပေါ်၍ လာသည်ဖြစ်၏။ သုခ၊ ဒုက္ခ ဖြစ်ပေါ်ဆဲအခါ မျက်စိရှိ ဝေဒနာချုပ်ကွယ်ရာ၏။ မျက်စိမှာ ဥပေက္ခာဝေဒနာ ဖြစ်ပေါ်ဆဲ အခါ ထိုသုခ၊ ဒုက္ခချုပ်ကွယ်ရာ၏။ ဤကဲ့သို့ အလှည့်အလည်အားဖြင့် ဖြစ်မြဲဓမ္မတာပေတည်း။

ထိုသို့ ဖြစ်ရာ၌ ကာယ၊ဟဒယတို့၌ သုခ၊ ဒုက္ခဖြစ်ပေါ်မှုကား ထင်ရှား၏။ အကြိမ်ကြိမ်ဖြစ်ပေါ်သော သုခ၊ ဒုက္ခတို့၏ အကြားအကြား ခဏတို့၌ မျက်စိမှာ ဥပေက္ခာဝေဒနာ၏ ဖြစ်ပေါ်မှု ချုပ်ကွယ်မှု သဘာဝ မှတို့ကို ဉာဏ်နှင့်ဆ၍ သိရာ၏။ မျက်စိနှင့် ကြည့်မြင်၍ နေဆဲမှာပင် ခြေဖဝါး၌ သုခ ဒုက္ခဝေဒနာ ဖြစ်ပေါ်မှု ထင်ရှားသိသာနိုင်လာခဲ့လျှင် မျက်စိရှိ ဥပေက္ခာဝေဒနာ ချုပ်ကွယ်မှုကို ဉာဏ်နှင့်ဆ၍ သိရာ၏။ မျက်စိနှင့် ကြည့်မြင်၍ နေဆဲအခါ ထိုထိုကိုယ်အင်္ဂါတို့၌ သုခ၊ ဒုက္ခ ဖြစ်ပေါ်လာရာတို့၌လည်း ထိုနည်းအတူမှတ်။

ထိုထိုအသံကို ကြား၍ နေဆဲအခါ ထိုထိုအနံ့ကို နံ၍ နေဆဲအခါ ထိုထိုအရသာကိုခံစား၍ နေဆဲအခါ ထိုထိုကိုယ်အင်္ဂါ၌ သုခဝေဒနာ ဒုက္ခ ဝေဒနာကြားချပ်၍ ဖြစ်ပေါ်လာရာတို့၌လည်း ထိုနည်းအတူမှတ်လေ။

ဤကား မိဂပဒဝဠုနနည်းအားဖြင့် ဥပေက္ခာဝေဒနာ၌ ဥဒယဗ္ဗယ ဉာဏ် အလုပ်ဖွင့်ပုံ နည်းလမ်းကို ပြဆိုချက်တည်း။ ဝေဒနာသုံးပါးတို့၌ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ဟူသော အနိစ္စဉာဏ် အလုပ်ဖွင့်ပုံနည်းလမ်းကို ပြဆို ချက် အမြောက်စကားပြီ၏။

အစ၌ ထုတ်ပြခဲ့သော တဏှာသင်္ခယသုတ် အလုပ်ဖွင့်နည်း
ဤတွင် ပြီး၏။

မိခင်ဧရာဝတီ

ဝေဒနာသုံးချက် ရေပွက်ပမာ

“ဝေဒနာ ပုဗ္ဗဋ္ဌပမာ” - ဟူသော ဝေဒနာတော်မြတ်၌ ရေပွက် ဥပမာကို ရှေးဦးစွာ ပြဆိုပေအံ့။ ရေတို့ဖြင့် ပြည့်သော အင်းအပြင်၊ အိုင်အပြင်၊ ရေကန်အပြင်တို့၌ လေငြိမ်လျက်သာ ကြီးစွာသော မိုးပေါက် တို့ဖြင့် မိုးကြီး သည်းထန်စွာ ရွာသောအခါ အင်းအပြင်၊ အိုင်အပြင်၊ ကန်အပြင်တို့မှာ ငွေကြယ်ပွင့်တွေ စီခြယ်၍ ထားဘိသကဲ့သို့ ဖွေးဖွေး ဖြူသော ရေပွက်ကြီးငယ်တို့သည် အပြည့်ဖြစ်ပေကုန်၏။ မိုးစဲသောအခါ၌ တစ်ခုမကျန် ကွယ်ပျောက်ကုန်၏။ ရေအပြင်သာ ကျန်ရှိကုန်၏။ မိုးရွာဆဲအခါ၌လည်း ဖြစ်ပျက်မစဲ ရှိကုန်၏။

ထိုရေပွက် ဖြစ်ပုံကား အဟုန်နှင့်တကွ ကျလာသော မိုးပေါက်ကြီး သည် အောက်ခံရေထဲသို့ စူးမြုပ်၍ သွားပြီးလျှင် ရေအချင်းချင်းဖြစ်၍ အောက်ရေနှင့်ရောမိကြ၏။ မိုးပေါက်နှင့် အတူပါသော လေသည်ကား ရေထဲမှာ ကျန်ရှိလေ၏။ လေမည်သည် အာကာသရှိမှ နေ၏။ ရေမည် သည် ယိုစီးမှု ရှိ၏။ အာကာသကို ဖျက်၏။ ထိုလေသည် နေရာမရှိ၊ မိုးပေါက်ကျရာလမ်းသို့ မီးခိုးလျှောက် တက်လာ၏။ ဖွဲ့စည်းခြင်း လက္ခဏာရှိသော အာပေါသည် ထိုလေကို အုပ်ဆောင်းနှင့် အုပ်သကဲ့ သို့ အုပ်၏။ အုပ်သော်လည်း အောက်ရေဖိညှပ်သည့်အတွက် အတင်းတိုး တက်၍လာ၏။ ရေအပြင်ပေါ်သို့ရောက်၍ အောက်ရေဖိညှပ်မှု မရှိသော အခါမှ အာကာသအတည်ရသဖြင့် ရေလွှာအုပ်နိုင်လေ၏။ ရေပွက်ဖြစ် လေ၏။ အနှစ်အမာမရှိသည့် အတွက်ကြောင့် ခဏချင်းခဏချင်း ပျက်လေ၏။

စိတ်ပညာ မပြည့်ဝသော သူရူးသူနှမ်းတစ်ယောက်သည် ရှိလေ ရာ၏။ ရေပွက်ကို ငွေကြယ်ပွင့်ထင်မှတ်၍ အလွန်သာယာ စွဲလမ်းမှု ရှိ၏။ ရေပွက်ကို ကြည့်၍မြင်၍ ကိုင်တွယ်ထိပါး၍ နေရမှ နေနိုင်၏။

ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

ရေပွက်နှင့် ကင်းကွာလျှင် မနေတတ် မထိုင်တတ် စိတ်ငြီးငွေ့ ခြောက်ထပ် ပူပန်ခြင်း ဖြစ်၏။ မိုးရွာသောအခါ အင်း၊ အိုင်၊ ရေကန်သို့ သွား၍ ရေပွက်တို့ကို ကြည့်ရှု၍ ကိုင်တွယ်ထိပါး စုဆောင်း၍နေ၏။

တစ်နေ့လုံးမိုးရွာ၍ တစ်နေ့လုံးမနေမနား စုဆောင်းသော်လည်း တစ်ပဲ၊ တစ်ရွေးမျှ အသားမရ၊ လူသာ လွန်စွာပင်ပန်းရလေ၏။ သူနှမ်း ဖြစ်၍ယူကောင်း ရကောင်းသော အနှစ်အသားမရှိဟု မသိ၊ မိုးမရွာသော အခါ ရေရှိရာသို့သွား၍ ရေအချင်းချင်းလောင်း၍ စုဆောင်း မြင်ရရုံ အတန်ငယ်မျှ ကိုင်ရရုံသာ ရှိ၏။ အသားတင်ကား မရ၊ မြင်ရလျက် အတန်ငယ် ထိရကိုင်ရလျက်ရှိသည့်အတွက်ကြောင့် အလွန်စွဲလမ်းချက် ရှိနေ၏။ မိမိတို့အိမ်၌ ရေတို့ကို အိုးတို့ဖြင့် များစွာထမ်းဆောင်၍ ထားရာ၏။ နေမဆို ညမဆို ထိုထိုစွဲလမ်းမှု လှုံ့ဆော် ပူပန်၍လာလျှင် ရေရှိရာသို့ချည်းကပ်၍ ရေပွက်ဖြစ်ရန် ပယောဂနှင့်နေရ၏။ အနှစ် တစ်ရာနေ၍ ထိုစွဲလမ်းမှု တန်းလမ်းနှင့်ပင် သေလွန်လေ၏။

အကယ်၍ရေပွက်သည် အနှစ်တစ်ရာတိုင် ခိုင်ခံ့သော အနှစ် သာရမိုး ဖြစ်ခဲ့ငြားအံ့၊ မိုးကြီးရွာဆဲအခါ၌ တစ်ကြိမ်တစ်ခါ များစွာ စုဆောင်း ယူဆောင်၍ထားလိုက်လျှင် အနှစ်တစ်ရာပတ်လုံး ရေနှင့် စပ်သော ဒုက္ခမိုးတို့မှ ငြိမ်းလေရာ၏။ အနှစ်သာရမိုးမဟုတ် ခဏချင်း ခဏချင်း ချုပ်ပျက်မိုးဖြစ်သည့်အတွက် ထိုရေပွက်ကို တွယ်တာ စွဲလမ်း မိသော သူနှမ်းသည် ရေကို ဘယ်အခါမှာမှ မလွှတ်သာပြီ။ ရေနှင့် စပ်သောဒုက္ခမိုး ရေပွက်ပေါ် အောင်စေ့ဆော်ရသော ပယောဂ ဒုက္ခမိုး တို့သည် အသက်ရှည်သမျှ ကာလပတ်လုံး ထိုသူနှမ်းကို နေ့စဉ် နှိပ်စက် ညှဉ်းပန်းကုန်၏။ ထိုသူနှမ်းအား အကြင်အခါ၌ အနှမ်းပျောက် ပြေသဖြင့် ရေပွက်၌ တွယ်တာစွဲလမ်းမှုသည် ပျောက်ကင်းလေရာ၏။ ထိုအခါမှစ၍ ထိုဒုက္ခမိုးစုသည် အကုန်ကျွတ်လွတ်လေရာ၏။

ဤကား ရေပွက်ဥပမာတည်း။

ပုထုဇဉ်တို့၏ သူနှမ်းနှင့်တူပုံ

လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ ပုထုဇဉ်သတ္တဝါစုသည် ထိုသူနှမ်းနှင့်တူ၏။ လူချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာ၊ ဗြဟ္မာချမ်းသာဟုဆိုအပ်သော ပီတိသောမနဿသုခဝေဒနာစုသည် အနှစ်သာရမရှိသော ထိုရေပွက်တွေနှင့်တူ၏။ စက္ခုဒွါရခေါ်သောမျက်လုံး၊ သောတဒွါရခေါ်သောနား၊ ယာနဒွါရခေါ်သောနှာခေါင်း၊ ဇိဝှိဒွါရခေါ်သောလျှာ၊ ကာယဒွါရခေါ်သော အတွင်းအပ တစ်ကိုယ်လုံး၊ မနာဒွါရခေါ်သော စိတ်နှလုံး၊ ဤဒွါရ ခြောက်ပါးစုသည် အင်းအပြင် အိုင်အပြင် ရေကန်အပြင် ရေအင် ရေအိုး အခံရေစုနှင့်တူ၏။ ရူပါရုံ၊ သဒ္ဓါရုံ၊ ဂန္ဓာရုံ၊ ရသာရုံ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၊ ဓမ္မာရုံဟူသော အာရုံခြောက်ပါးစုသည် အိုင်အပြင်စသည်တို့၌ ကျရောက်သော ရေပေါက်တို့နှင့်တူ၏။

- မျက်စိဥပစာ၌ရှိကြကုန်သော အဆင်းသဏ္ဍာန်ဟူသမျှ တို့သည် မျက်စိအပြင်၌ တိုက်ဆိုက်ကျရောက်ကုန်၏။
- နားဥပစာ၌ဖြစ်လာကုန်သော အသံဟူသမျှတို့သည် နားအပြင်၌ တိုက်ဆိုက်ကျရောက်ကုန်၏။
- နှာခေါင်းဥပစာ၌ရှိကြကုန်သော အနံ့ဟူသမျှတို့သည် နှာခေါင်းအပြင်၌ တိုက်ဆိုက်ကျရောက်ကုန်၏။
- လျှာပေါ်၌ ရောက်လာကုန်သော အရသာဟူသမျှတို့သည် လျှာအပြင်၌ တိုက်ဆိုက်ကျရောက်ကုန်၏။
- ကိုယ်နှင့်ထိပါးကြသော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံဟူသမျှတို့သည် အတွင်း အပကိုယ်အင်္ဂါအပြင်၌ တိုက်ဆိုက်ကျရောက်ကုန်၏။
- မိုက်ဂုဏ် လိမ်မာဂုဏ်အစရှိသော ဓမ္မာရုံဟူသမျှတို့သည် နှလုံးအပြင်၌တိုက်ဆိုက်ကျရောက်ကုန်၏။

ရေပွက်တို့မည်သည် မိုးသီးမိုးပေါက်ထိမှန်၍ နေဆဲအခါ၌သာ

ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

အိုင်ပြင်၌ တဖွားဖွားဖြစ်ပေါ်၍နေကုန်၏။ မိုးပေါက်ပြတ်စဲ သွားခဲ့လျှင် ရေပွက်တို့သည် တစ်ခုမကျန် ချုပ်ပျက်ကွယ်ပျောက်ကုန်၏။ ထို့အတူ ထိုထိုအာရုံတို့သည် ထိုထိုဒွါရအပြင်၌ တိုက်ခိုက်ထိမှန်၍ နေဆဲအခါ၌ သာလျှင် ထိုထိုဒွါရအပြင်မှာ ခံစားမှု၊ ခံစားမှုဟူသော ဝေဒနာတို့သည် တဖွားဖွားဖြစ်ပေါ်၍နေကုန်၏။ ထိုထိုအာရုံနှင့် ကင်းကွာပြန်လျှင် ထိုဝေဒနာတို့သည် တစ်ခုမကျန် ချုပ်ပျက်ကွယ်ပျောက်ကုန်၏။

သူနှမ်းသည် ရေပွက်အကုန် ကွယ်ပျောက်ပြန်လျှင် မနေတတ် မထိုင်တတ် ခြောက်ထပ်ငြီးငွေ့ခြင်းသို့ ရောက်ပြန်သဖြင့် ရေရှိရာသို့ ကိုယ်တကြွကြွ ခေါင်းတမော့မော့ စိတ်တမော့မော့ ကြည့်မျှော် တသ၊ ပူပန်ရသကဲ့သို့ ပုထုဇဉ်သတ္တဝါတို့သည် စိတ်ပျော်စရာအာရုံ ကင်းဆိတ် သဖြင့် ၆-ဒွါရမှာ သုခဝေဒနာအကုန်ကင်းကွာပြန်လျှင် မနေတတ် မထိုင်တတ် ခြောက်ထပ်ငြီးငွေ့ခြင်းသို့ ရောက်ကြသဖြင့် မိမိတို့ စိတ်ပျော်ရာ အာရုံရှိရာသို့ ကိုယ်တကြွကြွ ခေါင်းတမော့မော့ စိတ်တမော့ မော့ ကြည့်မျှော် တ၊ သ၊ ပူပန်ကြရကုန်၏။ ပူပန်မှု လှုံ့ဆော်ဖန် များလတ်သော် သူနှမ်းသည် နေ့မဆို ညဉ့်မဆို ရေရှိရာသို့ သွားရောက် ချဉ်းကပ်၍ ရေပွက်ဖြစ်ပေါ်ရန် ပယောဂနှင့် နေရသကဲ့သို့ သတ္တဝါ တို့သည် ပူပန်မှု လှုံ့ဆော်ဖန်များလတ်သော် အာရုံနှင့်ပေါင်းဆုံမှု ထိုထိုဒွါရမှာ ဝေဒနာဖြစ်ပေါ်ရန် ပယောဂနှင့်နေကြကုန်၏။

ရေပွက်၌ သာယာတွယ်တာသော သူနှမ်းသည် ရေ ပွက်ကြီးကြီး မားမား များသည်ထက်များသည်ကိုသာ အလိုရှိ၏။ မိုးမည်သည် မိုးအခါတွင် ရံဖန်ရံခါ၌သာ ရွာ၏။ သူနှမ်းသည် ပူပန်မှု လှုံ့ဆော်ရာ ဘယ်အခါမဆို ရပွက်ကိုရနိုင်ရန် ရေကန်၊ ရေတွင်း၊ အိုင်၊ အင်း၊ အိုး၊ အင် ရေအများတို့ကို အမြဲထူထောင် ဝန်းရံ၍ထားသကဲ့သို့ သတ္တဝါ တို့သည် လိုသောအခါ ဝေဒနာကိုရနိုင်ကြရန် လူမိန်းမ၊ လူမိဖုရား၊ နတ်မိန်းမ၊ နတ်မိဖုရား ဝတ်စားတန်ဆာ ရတနာရွှေငွေအစရှိသော

အာရုံဝတ္ထုတို့ကို စုဆောင်းထူထောင် သိမ်းပိုက်မွေးမြူ၍ ထားကြကုန်၏။ ဝေဒနာကို သာယာတွယ်တာကြကုန်သော သတ္တဝါတို့မည်သည် သုခ ဝေဒနာ အလုံးအခဲ ကြီးသည်ထက်ကြီးမှု၊ များသည်ထက်များမှုကို အလိုရှိမြဲဖြစ်ကုန်၏။

“လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ ချမ်းသာ စည်းစိမ်”- ဟူသော စကား၌ ၆-ဒွါရမှာ ဖြစ်ပွားသောဝေဒနာသည် လူ့ချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာ၊ ဗြဟ္မာ ချမ်းသာမည်၏။ လူမိန်းမ၊ လူမိဖုရား၊ နတ်မိန်းမ၊ နတ်မိဖုရား၊ ဝတ်စားတန်ဆာ၊ ရွှေငွေရတနာ၊ အိမ်ရာ၊ ဝင်းခြံ၊ ဘုံဗိမာန်အစရှိသော မိမိ မိမိတို့ ဆိုင်ပိုင်ရာ သက်ရှိသက်မဲ့အလုံးစုံသည် စည်းစိမ်မည်၏။ ရေသတ္တဝါ၊ ကုန်းသတ္တဝါ၊ ကောင်းကင်သတ္တဝါအများတို့၌ တရားသဖြင့် အသက်မွေးမှု၊ မတရားသဖြင့် အသက်မွေးမှု၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာ ရှာကြံ စုဆောင်း စောင့်ရှောက်ထိန်းသိမ်းမှုသည် သင်္ခါရဒုက္ခမှုမည်၏။

ဝေဒနာ ချမ်းသာကိုငါထင်၍ သာယာမှောက်မှားမှု ရှိကြသည့် အတွက် စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ကို ငါ၏ဥစ္စာထင်၍ သာယာမှောက်မှားမှု ရှိကြကုန်၏။ စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ကို ငါ၏ဥစ္စာထင်၍ သာယာမှောက်မှားမှု ရှိနေကြသည့်အတွက် ဆင်းရဲသားအလုပ်၊ သူကြွယ်အလုပ်၊ သူဌေး အလုပ်၊ မင်းစိုးရာဇာတို့အလုပ်ဟုဆိုအပ်သော သင်္ခါရဒုက္ခတို့ကိုလည်း ကိုယ့်အလုပ်၊ ကိုယ့်အကိုင်၊ ကိုယ့်အရေး၊ ကိုယ့်အရာ၊ ကိုယ့်အကျိုး၊ ကိုယ့်စီးပွားထင်၍ သာယာမှောက်မှားမှု ရှိနေကြကုန်၏။

လောက၌ခပ်သိမ်းသော ဒုစရိုက်မှု၊ ခပ်သိမ်းသော အပါယဒုက္ခမှု၊ ခပ်သိမ်းသော ဝဋ္ဋဒုက္ခမှုတို့သည် ထိုမှောက်မှားခြင်း ၃-ချက်တို့မှ ဖြစ်ပွားကြကုန်၏။ သူနှမ်းသည် အနှစ်သာရမရှိသော ရေပွက်၌ သာယာ တွယ်တာခြင်းလျှင် အရင်းရှိသော ရေနှင့်စပ်ဆိုင်သော ဒုက္ခတွေ့ တန်းလန်းနှင့် သေဆုံးရလေသကဲ့သို့ ဤသတ္တဝါအပေါင်းတို့သည်လည်း အနှစ်သာရမရှိသော ဝေဒနာချမ်းသာကို သာယာတွယ်တာခြင်း ရှိနေကြ

ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

သည့်အတွက် အနမတဂ္ဂသံသရာ၌ မှောက်မှားခြင်းသုံးပါး တန်းလန်း နှင့်ပင် ဘဝတိုင်းဘဝတိုင်း သေဆုံးခဲ့ကြရကုန်၏။ ဤကား ရေပွက်ကဲ့သို့ အနှစ်သာရမရှိသော အနိစ္စဓမ္မ၊ အနတ္တဓမ္မကို သာယာ တွယ်တာကြ ကုန်သော သတ္တဝါတို့၏ ဓမ္မတာထုံးတမ်း သွားမြဲလမ်းပေတည်း။

ဝေဒနာသုံးပါး သင်တုံးသွားနှင့် တရားဆင်ပုံ

အလွန်တွေ့ကြုံခဲ့လှစွာသော ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒဒုလ္လဘကို ရံဖန်ရံခါ တွေ့ကြုံ ကြကုန်သော်လည်း ဝေဒနာကိုသာယာခြင်းလျှင် အရင်းရှိသော မှောက်မှားခြင်း ၃ -ချက် သင်တုံစက်ကြီး မိ၍နေကြသည့်အတွက် မြတ်စွာဘုရား၏ သားတော်အစစ် သမီးတော်အစစ် ဖြစ်ကြရန်အရေးကို ကျောပေး၍ ပေး၍ချည်း လာခဲ့ကြကုန်၏။ ဤကား ရေပွက်ကဲ့သို့ အနှစ်သာရမရှိသော အနိစ္စဓမ္မ အနတ္တဓမ္မကို သာယာတွယ်တာ ကြကုန်သော သတ္တဝါတို့၏ ဓမ္မတာထုံးတမ်း သွားမြဲလမ်းပေတည်း။

အကြင်ပညာရှိတို့သည် ဤကဲ့သို့သော ဝေဒနာ၏အာဒီနဝ ဒုက္ခစက်ကြီးကို မျှော်မြင်မိကြကုန်၏။ ထိုပညာရှိတို့သည် အဝတ်ကောင်း ဝတ်ခြင်း၊ အစားကောင်းစားခြင်း၊ ကျောင်းကောင်း၊ အိမ်ကောင်း၊ တိုက် ကောင်း၊ တာကောင်း အိပ်ရာကောင်း၊ နေရာကောင်း၌ မွေ့လျော်ခြင်း လူအလယ် ရှင်အလယ်၌ တင့်တယ်သော ကျက်သရေကို ခံစားခြင်း အစရှိသော ဝေဒနာအစီးအပွားတို့ကို တတ်အားသမျှ ချိုးခြိ၍ ယခု တွေ့ရှိကြသော ဘုရားသာသနာ၌ ဘုရားသားတော်အစစ်၊ သမီး တော်အစစ် ဖြစ်ကြနိုင်ရန်အရေးကိုသာ အလေးဂရု ကိုယ့်စီးပွားပြုကြ လေကုန်၏။

ထိုပညာရှိသူ ရှင်လူအများ ယောက်ျား၊ မိန်းမအပေါင်းတို့သည် သာလျှင် ပြဆိုခဲ့ပြီးသော သတ္တဝါတို့၏ ဓမ္မတာထုံးတမ်း သွားမြဲလမ်းမှ ဆန်တက်ကြ၍ တွေ့ရှိသောသာသနာ၌ ဘုရားသားတော်အစစ်၊

ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ

သမီးတော်အစစ် ဖြစ်နိုင်ကြကုန်သဖြင့် အပါယဒုက္ခ၊ သံသရာဒုက္ခမှ ကျွတ်လွတ်ကြလေကုန်၏။ ဤကား ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၏ ရေပွက်နှင့်တူပုံကို အပြစ်ဒေါသအာဒိနဝနှင့်တကွ အကြမ်းအားဖြင့် ပြဆိုချက်တည်း။

အနုစိတ်အားဖြင့် ပြဆိုမှုကိုကား “အနတ္တဒီပနီ” စာအုပ်မှာ ဝေဒနာ၏အာဒိနဝခန်း၊ အနိစ္စခန်း၊ ဒုက္ခခန်းတို့၌ ပြဆိုပါရှိလေပြီ။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာသည် အနှစ်မရှိသည့်အတွက် ရေပွက်နှင့်တူသည်ဟူ၍ ဟောတော်မူသဖြင့် သိအပ်သောဝေဒနာက္ခန္ဓာ၏အနိစ္စ၊ ဝေဒနာ က္ခန္ဓာ၏ဒုက္ခ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၏အနတ္တများကိုလည်း “အနတ္တဒီပနီ” စာအုပ်မှာပြည့်စုံစွာ ပြဆိုလျက်ပါရှိလေပြီ။

“ဝေဒနာ ပုဗ္ဗဠုပမာ”ဟူသော ဒေသနာတော်အရဖော်ပြချက်ကား ဤတွင်ပြီး၏။

သညာက္ခန္ဓာကို ပြဆိုခြင်း သညာ၏ဓမ္မတာ လက္ခဏာ

“မရိစိက္ခပမာ သညာ”-ဟူသော ဒေသနာတော်၌ သညာ ဆိုသည်ကား-အမှတ်ပြု၍ သိမှုတည်း-မှတ်မိသားမိမှုတည်း၊ မိမိ မိမိတို့၏ ဖြစ်ရာဘုံလေ့၊ အမျိုးလေ့၊ အရပ်လေ့၊ မိရိုးဖလာလေ့ အလုံးစုံတို့၌ အကုန်ကျွမ်းကျင်မှုတည်း၊ တတ်သိလိမ်မာမှုတည်း၊ ဤကား သညာ ဓာတ်လက္ခဏာတည်း။

- ဓာတ်နိုင်ငံကြီး တစ်ပါး၊
- ပညတ်နိုင်ငံကြီး တစ်ပါး-

ဟူ၍ နိုင်ငံကြီး နှစ်ပါးရှိကြ၏။

ဓာတ်နိုင်ငံကြီးဆိုသည်ကား-နူးညံ့ခက်မာသော အမူအရာ ကြိယာမူသည် ပထဝီဓာတ်မည်၏။ ဖွဲ့တွယ်စေးကပ်၊ ပျောင်းအိ ယို

ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

စီးမှုသည် အာပေါဓာတ်မည်၏။ အေးချမ်းမှု၊ ပူလောင်မှုသည် တေဇောဓာတ်မည်၏။ ထောက်ကန်မှု၊ လှုပ်ရှားမှုသည် ဝါယောဓာတ်မည်၏။ မျက်လုံး၌တည်သော အကြည်အလင်မှုသည် စက္ခုဓာတ်မည်၏။ နား၌တည်သော အကြည်အလင်မှုသည် သောတဓာတ်မည်၏။ နှာခေါင်း၌တည်သော အကြည်အလင်မှုသည် ယာနဓာတ်မည်၏။ လျှာ၌တည်သော အကြည်အလင်မှုသည် ဇိဝါဓာတ်မည်၏။ အတွင်းအပတ်ကိုယ်လုံး၌တည်သော အကြည်အလင်မှုသည် ကာယဓာတ်မည်၏။

အဆင်းသည် ရူပဓာတ်မည်၏- အသံသည် သဒ္ဒဓာတ်မည်၏ အနံ့သည် ဂန္ဓဓာတ်မည်၏။ အရသာသည် ရသဓာတ်မည်၏။ အတွေ့အထိသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်မည်၏။ ဤသို့အစရှိသော ရုပ်ဓာတ် အသိုက်အအုံစုသည်လည်းကောင်း။

ကြံမှုသိမှုသည် စိတ်ဓာတ်မည်၏။ အာရုံ၌ ခိုက်တိုက်မှုသည် ဖဿဓာတ်မည်၏။ ခံစားမှုသည် ဝေဒနာဓာတ်မည်၏။ မှတ်မှု၊ သားမှုသည် သညာဓာတ်မည်၏။ စေ့ဆော်မှုသည် စေတနာဓာတ်မည်၏။ ကြံဖန်မှုသည် ဝိတက်ဓာတ်မည်၏။ အာရုံ၌ တရစ်ဝဲဝဲနေမှုသည် ဝိစာရဓာတ်မည်၏။ ဤသို့အစရှိသော နာမ်ဓာတ်အသိုက်အအုံစုသည် လည်းကောင်း ဓာတ်နိုင်ငံကြီးမည်၏။

ပညတ်သဘာဝ သဏ္ဍာန၊ သန္တတိ

သဏ္ဍာနပညတ်၊ သန္တတိပညတ်နှစ်ပါးသည် ပညတ်နိုင်ငံကြီးမည်၏။

သဏ္ဍာနပညတ်ဆိုသည်ကား- ဓာတ်တို့၏ပေါင်းဖွဲ့တည်ထောင်မှုကို အစွဲပြု၍ ဤကား အဏုမြူတစ်ခုတည်း၊ ဤကား ပရမာဏုမြူတစ်ခုတည်း အစရှိသည်ဖြင့် အကြီးအငယ် အရှည်အတို ခြင်္သဏ္ဍာန် ထင်မြင်ပြောဆိုကြသမျှ အလုံးစုံသည် သဏ္ဍာနပညတ်မည်၏။

ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ

အမူအရာကြိယာမူသက်သက်မျှသာဖြစ်ကြသော ဓာတ်နိုင်ငံကြီး
၌ကား ထိုကဲ့သို့ပရမာဏုမြူ အကြီးအငယ် အရှည်အတို ခြင်္သေ့ဏှာန်
ရကောင်းသောတရားဟူ၍ တစ်စုံတစ်ခုမျှမရှိ။

သန္တတိပညတ် ဆိုသည်ကား- ဓာတ်တို့၏ရှေ့ဖြစ်နောက်ဖြစ် အစဉ်
အဆက်များစွာကို တစ်ခုတည်းပြု၍ ဤဝတ္ထုသည် ခဏများစွာတည်ရှိ၏။
ဤဝတ္ထုသည် ရှေ့ခဏမှ နောက်ခဏသို့ ရောက်လာ၏။ ဤဝတ္ထုသည်
ငြိမ်ရာမှ လှုပ်၏။ လှုပ်ရာမှ ငြိမ်၏။ ဤမီးတောက်သည် လှုပ်၏၊ ထ၏၊
ကြွ၏၊ ဆုတ်၏၊ ကျ၏။ ဤရေသည် လှုပ်၏၊ ရှား၏၊ စီးသွား၏။
ဤလေသည် ထိုနေရာမှ ဤနေရာသို့ ရောက်လာ၏။ ဤသို့အစရှိ
သည်ဖြင့် ထင်မြင်ပြောဆိုကြသမျှအလုံးစုံသည် သန္တတိပညတ် မည်၏။

မျက်တောင်တစ်ခတ် လျှပ်တစ်ပြက်ခန့် ကာလအတွင်းမှာပင်
ဓာတ်အမူအရာကြိယာပေါင်း အကြိမ်တစ်ထောင် တစ်သောင်းမက
ချုပ်ပျက်သဖြင့် အလွန်အသက်တိုလှသော ဓာတ်နိုင်ငံကြီး၌ကား
လောကမျက်မြင်မှတ်ထင်ပြောဆိုကြသော တည်ရှိမှု၊ ထကြွမှု၊ လှုပ်ရှားမှု၊
ရွေ့ရှားမှုဟူ၍ တစ်စုံတစ်ခုမျှ မရှိ။ ဉာဏ်ဖြင့် ဓာတ်နိုင်ငံကြီးကို
အလင်းဖွင့်ခဲ့လျှင် ပညတ်နိုင်ငံနှင့်စပ်သော ဝေါဟာရစုအကုန် ကွယ်
ပျောက်၏။ မရှိ- မဟုတ် ဖြစ်၍ကုန်၏။ ဤသို့ မရှိ-မဟုတ် ဖြစ်၍ကုန်
သည်ကို တုစ္ဆ သုညဆိုသတည်း။

ပညတ်နိုင်ငံကြီးကို ဖွင့်ခဲ့လျှင် ဓာတ်နိုင်ငံနှင့်စပ်သော အမူ ဟုတ်၊
အမူမှန်စု အကုန်ဖုံးကွယ်၏။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနှင့်မရှိ မဟုတ်ဟု ငြင်းပယ်ဖွယ်
တွေ့သာ များ၏။ အမှတ်သညာရှိကြသည့်အလျောက် ပထဝီ၊ အာပေါ၊
စိတ်၊ ဝေဒနာ၊ ခက်မာမူ၊ ဖွဲ့စည်းမှု၊ ကြံဖန်မှု၊ ခံစားမှု စသည်ဖြင့်
ပရမတ်စကား၊ ဓာတ်စကား ပြောဆိုကြရာ အစဉ်ပရမတ်ကို ဦးတည်၍
စမိသောအခါ၌ မိမိတို့စိတ် ကျင်လည်နေကြဖြစ်သော ပညတ်နိုင်ငံကြီးသို့
ပေါလောပေါလော ဉာဏ်မျော၍ပါကြလေကုန်၏။ ဦးတည်ရာနိုင်ငံ၌

ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

စူးစိုက်တန်စား ရပ်နားတည်ထောင်၍ မနေနိုင်ကြကုန်။

ဓာတ်နိုင်ငံကြီး၌ မျက်တောင်တစ်ခတ် လျှပ်တစ်ပြက်ခန့်မျှ အသက်ရှည်၍ တည်နေနိုင်သော နိစ္စတရားဟူ၍ သုခတရားဟူ၍ အတ္တတရားဟူ၍ တစ်စုံတစ်ခုမျှမရှိ၊ ပညတ်နိုင်ငံကြီး၌သာ နိစ္စ သုခ အတ္တ ပါရှိ၍နေ၏။

ဤကား နိုင်ငံကြီးနှစ်ပါးခြားနားချက်တည်း၊ ပကတိသော လူတို့၏အသိအမှတ် အတတ်အလိမ်မာခေါ်ကြသော သညာတရား၏ အနမတဂ္ဂသံသရာကာလ၌ ထာဝရကျင်လည်ရာဌာနမူကား ပညတ် နိုင်ငံကြီးပေတည်း။

တံလျှပ်နှင့်သမင် ဥပမာ

ယခုအခါ တံလျှပ်ဥပမာကို ပြဆိုပေအံ့၊ တံလျှပ်ဆိုသည်ကား အတွင်း၌ ရေဓာတ်အားကြီးစွာရှိနေသော အင်းအပြင်၊ အိုင်အပြင်၊ သဲသောင်အပြင်တို့မှာ ကောင်းကင်၌ မိုးရေမိုးပေါက်ဖြစ်ခြင်းငှါ သိမ်မွေ့ စွာသော ရေအခိုးတို့သည် နေပြင်းထန်စွာ ပူသောအခါ၌ ထကြကုန်၏၊ အထက်မှကျရောက်သော နေရောင်နှင့်ပေါင်းဆုံရောနှော မိကြရာ အဝေးမှကြည့်မျှော်ကြကုန်သောသူတို့အား ရေအပြင်၊ လှိုင်းအပြင်၊ ဂယက်အပြင်ကဲ့သို့ ဖွေးဖွေးဖြူထင်မြင်ကြကုန်၏၊ ထိုနေရာသို့ ရောက်ကြလျှင် မမြင်ကြကုန်ပြီ။

တောကြီး၊ မြိုင်ကြီးအနီးအပါး၌ အင်းပြင်ကြီးတို့သည် ရှိကြကုန်၏ နွေလအခါ၌ ရေကုန်ခန်း၏ တောကြီး၊ မြိုင်ကြီးအတွင်း ရှိကြသော ထုံးအိုင်ကြီးငယ်တို့၌ ရေကုန်ခန်းသဖြင့် အထောင် အသောင်း သားသမင် အပေါင်းတို့သည် ရေငတ်ခြင်းပြင်းထန်စွာ နှိပ်စက်သည်နှင့် ထိုအင်းပြင် ကြီးရှိရာသို့ ရေရှာပြေးလာကြကုန်၏၊ ပူလှတုန်း ထည်းထည်း မွန်းတိမ်း

ကြီးအခါ၌ အင်းကမ်းပါးသို့ ဆိုက်ကြကုန်၍ အင်းအပြင်ကို ကြည့်မျှော်ကြ ကုန်သည်ရှိသော် အလယ်၌ ထ၍နေသော တံလျှပ်တို့ကို မြင်ကြကုန်၍ လှိုင်းဂယက် တဖွေးဖွေးနေသော ရေအပြင်ကြီးဟု မှတ်ထင်ကြကုန်သဖြင့် ကိုယ်၌ အပူအအိုက်၊ ဝမ်း၌ အမွတ်အသိပ်တို့ကို ပျောက်ငြိမ်းကြစေရန် အလျင်အမြန် ပြေးကြကုန်ရာ အလယ်သို့ရောက်ကြလျှင် ကွယ်ပျောက် ၍ကုန်လေ၏။

တစ်ဖန်ကြည့်မျှော်ကြကုန်ပြန်သော် တစ်ခုသော ကမ်းအနီးမှာ မြင်ကြကုန်ပြန်၏။ ပြေးကြကုန်ပြန်၏။ ထိုနေရာသို့ ရောက်ကြလျှင် ကွယ်ပျောက်ပြန်လေ၏။ တစ်ဖန်ကြည့်မျှော်ကြပြန်ရာ တစ်ပါးသော နေရာမှာ မြင်ကြပြန်ကုန်၏။ ပြေးကြကုန်ပြန်၏။ ထိုနေရာသို့ ရောက်ကြ လျှင် ကွယ်ပျောက်ပြန်လေ၏။ ပြေးဖန်များလေလေ ပူဆာငတ်မွတ် ပင်ပန်းခြင်း ပြင်းထန်လေလေ ဖြစ်ကုန်ကြ၍ အပူကြီး အငတ်ကြီး တင်းလင်းနှင့်ပင် အင်းပြင်မှာ မတ်တတ်လဲ၍ သေဆုံးကြလေကုန်၏။

ဤကား တံလျှပ်ဥပမာတည်း။

လူ နတ် ဗြဟ္မာ ဘုံသုံးရွာနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပုံ

ဤဥပမာ၌ ဘုံသုံးပါးသည် အင်းပြင်ကြီးနှင့် တူ၏။ ဤသတ္တဝါ တို့သည် ရေငတ်သော တောသမင်တွေနှင့် တူ၏။ တဏှာသည် အပြင်း အထန် ပူပန်သော ငတ်မွတ်မှုနှင့်တူ၏။ ဓာတ်နိုင်ငံကြီးသည် ချိုး၍ သောက်၍ အပူအငတ် ပြေပျောက်ရန် အနှစ်သာရမရှိသော ပကတိ တံလျှပ်အစုနှင့် တူ၏။ ပညတ်နိုင်ငံကြီးသည် အခိုက်အတန့်အားဖြင့် ချို၍ သောက်၍ အပူအငတ် ပြေပျောက်ရန် အနှစ်သာရရှိသည်ဟု ထင်မြင် ကြသော လှိုင်းကြီး၊ လှိုင်းငယ်၊ ဂယက်ကြီး၊ ဂယက်ငယ်တို့ဖြင့် ခြယ်လှယ် သော ရေအပြင်ကြီးတွေနှင့် တူ၏။

မိမိ မိမိတို့၏ ကိုယ်ခန္ဓာမှစ၍ တစ်သက်လုံး တွေ့ရှိမှတ်သိ

ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

သမ္မုတို့ကို စိတ်နှင့်လည်းကောင်း၊ မျက်စိနှင့်လည်းကောင်း၊ ကြည့် မျှော် ကြသည်ရှိသော် တောတစ်ခွင်၊ တောင်တစ်ခွင်၊ မြေပြင်၊ လယ်ပြင်၊ ယာပြင် သစ်ပင်၊ တောချုံ၊ မြို့ရွာ၊ နိရုံး၊ ကျောင်း၊ အိမ်၊ ဈေးလမ်း အိမ်တန်း၊ ဝင်းခြံ အစရှိသည်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ကုန်းသတ္တဝါ၊ ရေသတ္တဝါ မည်ဝါမည်သူ လူရှင်အများ ယောက်ျား မိန်းမ အစရှိသည် တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ထင်မြင်ကြကုန်လတ္တံ့၊ မိမိ မိမိတို့ကိုယ်ခန္ဓာမှာလည်း ဦးခေါင်း၊ ခြေလက်၊ မျက်စိ၊ နား၊ နှာ အစရှိသည်တို့ကိုလည်းကောင်း ဆံပင်၊ မွှေးညင်း၊ ခြေသည်း၊ လက်သည်း အရေ၊ အသား အစရှိသည် ကိုလည်းကောင်း ထင်မြင်ကြကုန်လတ္တံ့၊ ဤအလုံးစုံကို ပညတ်နိုင်ငံ ကြီးဆိုသတည်း။

ထိုသမင်တို့သည် တံလျှပ်တွေကို ရေထင်လျက် အင်းအပြင်၌ တရုန်းရုန်း တအုန်းအုန်း လိုက်ကြကုန်သကဲ့သို့ ထိုအတူ ဤသတ္တဝါ တို့သည်လည်း စားမှု၊ ဝတ်မှု၊ ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်ဟူသောအကြောင်း ကြောင့် လုပ်မှု၊ ကိုင်မှု၊ သွားမှု၊ လာမှု၊ ရှာကြံမှုတို့ဖြင့် ကာယကံ တရုန်းရုန်း ဝစီကံတရုန်းရုန်း၊ မနောကံတရုန်းရုန်းနှင့်နေကြကုန်၏။ ထိုသမင်တို့သည် အပူ အငတ် တင်းလင်း၌ပင် အင်းအပြင်မှာ မတ်တတ် လဲ၍ သေဆုံးကြကုန်သကဲ့သို့ ထိုအတူ ဤသတ္တဝါအပေါင်းတို့သည် လည်း အနမတဂ္ဂသံသရာဖြစ်လေရာဘဝတို့၌ ပစ္စုပ္ပန်စီးပွား သံသရာစီးပွား လိုက်စားမှု တင်းလင်း ရလို့၊ ယူလို့၊ ခံစားလို့၊ စံစားလိုသော တဏှာ အငတ် တင်းလင်းနှင့်ပင် မတ်တတ်လဲ၍ သေဆုံးကြကုန်၏။

နာမ် ရုပ်ဟူသရွေ့ ဘုံလေ့ကိုငြီးငွေ့ရန်

ထိုသမင်တို့သည် ဉာဏ်နှင့်ကြည့်မျှော်တတ်ကြပါကုန်မူကား တံလျှပ်ပကတိကို သိကြကုန်သဖြင့် ငါတို့၏ ပူမှု၊ အိုက်မှု၊ ငတ်မှု၊ မွတ်မှု၊ ပင်ပန်းမှုတို့ကို ပျောက်ငြိမ်းစေနိုင်သော ဝတ္ထုမျိုးမဟုတ် စင်စစ်မူကား

မိခင်ဧရာဝတီ

ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ

ပူမှု, အိုက်မှု, ငတ်မှု, မွတ်မှု, ပင်ပန်းမှုတို့ကို အဆင့်ဆင့် ပွားစီးစေလျက် အသေသတ်မည့် ဝတ္ထုမျိုးသာ ဖြစ်ချေသည်ဟု သိကြကုန်၍ ထိုတံလျှပ် ကို ရှောင်ကွင်းလျက် မြစ်တစ်ပါး၊ ချောင်းတစ်ပါးသို့ သွားရောက် ချီး သောက်ကြကုန်ရာ၏။

ထို့အတူ ဤလောက၌ ပညာရှိတို့သည် ဉာဏ်ပညာနှင့် ရှုမျှော်တတ်ကြပါကုန်မူကား ဓာတ်နိုင်ငံကြီး ပကတိကို သိမြင်ကြကုန် သဖြင့် ဤအနှစ်မရှိ အနိစ္စမျိုးဖြစ်သော ဓာတ်သဘာဝဓမ္မ အသိုက် အအုံစုသည် သင်္ခါရဒုက္ခဟူသော ပူမှု, အိုက်မှု တဏှာသုံးပါး တည်းဟူ သော ငတ်မှု, မွတ်မှု, သောက ပရိဒေဝစသော ပင်ပန်းမှုတို့ကို ပျောက်ငြိမ်းစေနိုင်သော ဝတ္ထုမျိုးမဟုတ် စင်စစ်အားဖြင့်မူကား ထို ပူမှု, အိုက်မှု, ငတ်မှု, မွတ်မှု, ပင်ပန်းမှုတို့ကို အဆုံးမရှိ ဘဝအဆက်ဆက် ကမ္ဘာ အဆက်ဆက် ဆင့်ဆင့် ပွားစီးစေလျက် သေ၍မဆုံးနိုင်သောစခန်း အပါယဒုက္ခစခန်းသို့ သွေးဆောင်ဆွဲငင်၍ တွင်တွင်သတ်မည့် ဝတ္ထုမျိုး သာ ဖြစ်ချေသည်ဟု သိကြကုန်၍ အနိစ္စဉာဏ်, ဒုက္ခဉာဏ်, အနတ္တ ဉာဏ်တို့ဖြင့် ထိုဓမ္မတို့၌ တွယ်တာသော တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ကို ဖြတ်တောက် ရှောင်ကွင်းလျက် မြတ်စွာဘုရားသာသနာတည်းဟူသော အေးမြကြည် လင်သော ရေယဉ် မြစ်ချောင်းသို့ သွားရောက်ချီးသောက်ကြကုန်ရာ သတည်း။

သညာက္ခန္ဓာ၏ အနှစ်မရှိသည့်အတွက် တံလျှပ်နှင့်တူပုံကို အကျဉ်းအားဖြင့် ပြဆိုချက်ပြီး၏။

သညာက္ခန္ဓာသည် အနှစ်သာရ မရှိသည့်အတွက် တံလျှပ်နှင့်တူ သည်ဟူ၍ ဟောတော်မူသဖြင့် သညာက္ခန္ဓာ၏ ကြီးစွာသော အာဒီနဝ သညာက္ခန္ဓာ၏ အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တကို ပြတော်မူသည်ဟူသော အချက် ၌ အာဒီနဝကို ပြဆိုမှုမှာ တောသမင်ဥပမာနှင့်ပင် ထင်ရှားလေပြီ အနိစ္စ,

ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

ဒုက္ခ, အနတ္တ အစီအရင်မှာ “အာဟာရဒီပနီ” နောက်ပိုင်းမှာ ပါရှိလေပြီ။
ဤတွင်ရွှေကား “မရိစိကူပမာ သညာ”ဟူသော ဒေသနာတော် အရကို
ဖော်ပြခန်း ပြီး၏။

သင်္ခါရက္ခန္ဓာကို ပြဆိုခြင်း

သင်္ခါရသဘာဝ အမျိုးမျိုး

“သင်္ခါရကဒလူပမာ” ဟူသော ဒေသနာတော်မြတ်၌ သင်္ခါရ
ဆိုသည်ကား- အကျဉ်းအားဖြင့် -

- (၁) ဣရိယာပုထ်လေးဖြာ ကိုယ်အင်္ဂါ ပြုပြင်လှုပ်ရှား လုပ်ဆောင်
မှုဟူသော ကာယကံသင်္ခါရ တစ်ပါး၊
- (၂) နှုတ်လျှာ ပြုပြင်လှုပ်ရှား ပြောဆို လှုပ်ဆောင်မှုဟူသော-
ဝစီကံသင်္ခါရ တစ်ပါး၊
- (၃) စိတ်အင်္ဂါ ပြုပြင်လှုပ်ရှား ကြံဖန် သိမြင် လှုပ်ဆောင်မှု-ဟူ
သော မနောကံသင်္ခါရ တစ်ပါး-

ဟူ၍ သုံးပါးရှိ၏။

“စေတနာဟံ ဘိက္ခဝေ ကမ္မံ ဝဒါမိ”-ဟူသော ပါဠိတော်နှင့်အညီ
ပဓာနတရားကိုယ်အားဖြင့် စေတနာစေတသိက်သာတည်း။

လျောင်းမှု, ထိုင်မှု, ရပ်မှု, သွားလာမှု, ဦးခေါင်း, လက်, ခြေ
အစရှိသော ထိုထိုကိုယ်အင်္ဂါ ပြုပြင်လှုပ်ရှား လုပ်ဆောင်မှုအမျိုးမျိုးတို့နှင့်
ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ၍ ဆိုသည်ရှိသော် ကာယကံသည် အလွန်များပြား
ကြီးကျယ်၏။ ထိုအတူ နှုတ်အင်္ဂါမှ, စိတ်အင်္ဂါမှတို့သည်လည်း အသီး
အသီး များပြားကြီးကျယ်ကြကုန်၏။ အဘိဓမ္မာနည်းအားဖြင့်မူကား-
သင်္ခါရတရားကိုယ် ငါးဆယ်အပြားရှိ၏။ ထိုငါးဆယ်တို့တွင် စေတနာ
ကိုပြဆိုခဲ့ပြီ။ ကြွင်းသော ၄၉-ပါးတို့ကိုလည်း စေတနာကဲ့သို့ ကာယကံ
အဖို့, ဝစီကံအဖို့, မနောကံအဖို့အားဖြင့် သုံးပါးသုံးပါးစီ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ

ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ

ရာ၏။

ထင်ရှားရာကို ရွေးကောက်၍ဆိုမှုကား လောက၌ လောဘ၏ အချက်အရာဖြစ်သော ကာယကံမှု၊ ဝစီကံမှု၊ မနောကံမှုတို့သည် အလွန် ထင်ရှားများပြားကြီးကျယ်ကုန်၏။ ပါဏာတိပါတ အစရှိသော ဒေါသ၏ အချက်အရာ၊ မာန၏အချက်အရာ၊ ဒိဋ္ဌိ၏အချက်အရာ စသည်တို့ သည်လည်း အလွန်ထင်ရှား များပြားကြီးကျယ်ကုန်၏။ လုံ့လဝီရိယ၏ အချက်အရာတို့သည် တစ်လောကလုံး၌ အလွန်ထင်ရှားများပြား ကြီး ကျယ်လှကုန်၏။ သင်္ဃု၊ ကြားမှု၊ လောကရေး၊ ဓမ္မရေးတို့၌ တတ်သိ လိမိမာ လုပ်ဆောင်မှုတို့သည်လည်း အလွန်ထင်ရှား များပြားကြီး ကျယ်ကုန်၏။

ဤကား-ထင်ရှားသော သင်္ခါရတို့ကို ပြဆိုချက်တည်း။

ဂါဟနှင့် စပ်ဖက်၍ မာန်တက်ပုံ

ဤသင်္ခါရဓာတ်မျိုးတို့သည် သတ္တဝါတို့အား တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ ဟူသော အပြင်းအထန် စွဲလမ်းဖမ်းတွယ်မှုဟုဆိုအပ်သော ဂါဟတရား သုံးပါးကို အလွန်ပွားစီး ကြီးမားမောက်မာစေတတ်ကုန်၏။ လုပ်အား၊ ကိုင်အား၊ ပြောအား၊ ဆိုအား၊ ကြံအား၊ စည်အား၊ တတ်သိလိမိမာ အားတို့ကို အမှီပြု၍ ဤသတ္တဝါတို့၏စိတ်သည် သံတိုင်သံခဲ ကျောက်တိုင် ကျောက်ခဲကဲ့သို့ ခက်ထန်မောက်မာ၍နေ၏။ နေ့မဆို ညဉ့်မဆို သေ လွယ်ပျောက်လွယ်လှသော မရဏဘေး၊ အဝီစိအစရှိသာ အပါယ် ဘေး၊ သံသရာဘေးတို့နှင့် ခြိမ်းခြောက်သော်လည်း မနွံနာနိုင်ကြ သံဝေဂမကပ် နိုင်ကြ ရှိနေ၏။ သတ္တဝါတို့ကို ထိုသင်္ခါရဓာတ်တို့၏ မြှောက်စားချက် သည် အလွန်ကြောက်မက်ဖွယ် ကောင်းလှ၏။

လူ့ဘုံ၊ နတ်ဘုံ၊ ဗြဟ္မာဘုံတို့၌ ရှိနေကုန်သော ဆွေဂုဏ်၊ မျိုးဂုဏ်၊ ဥစ္စာဂုဏ်၊ ဓနဂုဏ်၊ သူရဂုဏ်၊ ကာယဗလဂုဏ်၊ ဉာဏဗလဂုဏ်၊ သီလ

ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

ဂုဏ်၊ ဗဟုသုတဂုဏ်၊ ပရိယတ္တိဂုဏ်၊ ပဋိပတ္တိဂုဏ်၊ ဣဿရိယဂုဏ်၊ မဟိဒ္ဓိကဂုဏ်၊ မဟာနုဘာဝဂုဏ်အစရှိကုန်သောဂုဏ်တို့သည်ကား မိုး ဖျားစွင့်စွင့် မြင့်စွာဆောက်လုပ်၍ထားအပ်သော ငြမ်းကြီးတို့မည်ကုန်၏။

သင်္ခါရဓာတ်တို့သည်ကား ထိုငြမ်းကြီးအပေါ်၌ တည်၍ သတ္တဝါတို့၏စိတ်ကို အမြဲလျှင် လွှင့်တင်မြှောက်စားကုန်၏။ သံသရာ၌ ထိုသင်္ခါရဓာတ်တို့၏ မြှောက်စားချက်ကြောင့် ဘုရားကိုလည်း ခုခံ တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြလှလေပြီ၊ တရားတော်ကိုလည်း ခုခံတိုက်ခိုက်ခဲ့ကြ လှလေပြီ၊ သံဃာကိုလည်း ခုခံတိုက်ခိုက်ခဲ့ကြလှလေပြီ၊ သာသနာတော် ကိုလည်း ခုခံတိုက်ခိုက်ခဲ့ကြ လှလေပြီ၊ ရသေ့ သူတော်ကောင်း၊ ရဟန်း သူတော်ကောင်းတို့ကိုလည်း နှိပ်စက် ညှဉ်းပန်းခဲ့ကြလှလေပြီ။

လောက၌ ရှိနေကြသော ဒုစွရိုက်အနန္တ၊ အမိုက်အမဲအနန္တ၊ အမှောက်အမှားအနန္တတို့သည် သင်္ခါရဓာတ်တို့၏ အမှုချည်းသာတည်း၊ အပါယသံသရာကြီးသည် ဒိဋ္ဌိအမှူးရှိသော သင်္ခါရဓာတ်တို့၏ အစီးအပွားချည်းသာတည်း။

ဤအရာ၌ နိုင်ငံကြီးနှစ်ပါးကိုလည်း ခွဲခြမ်း၍ထားလေ။

ငှက်ပျောတော ဥပမာ

ငှက်ပျော ဥပမာကို ပြဆိုပေအံ့၊ တစ်ခုသော တောကြီး၌ ကြီးစွာ သော ငှက်ပျောတောဥယျာဉ်သည် ရှိရာ၏။ ငှက်ပျောပင်၏ အခြင်း အရာကို အနည်းငယ်မျှ မသိတတ်သော သူနှုန်းအများသည် ငှက်ပျော တောဥယျာဉ်ကြီးကို တွေ့မြင်ကြလေရာ အပင်သဏ္ဍာန် အရွက်သဏ္ဍာန် စေ့စပ်ချောမွေ့လှသည်အတွက်ကြောင့် အခေါက်အခွံမရှိပဲ သံတိုင် သံခဲကဲ့သို့ တစ်ခဲနက် အနှစ်အတိဖြစ်သော အလွန်ခက်မာခိုင်ခံ့လှစွာ သော သစ်မျိုးဟု မှတ်ထင်ကြလေ၏။

ဤတောအတွင်း၌ ရှိနေကြကုန်သည်ရှိသော် တိုင်းရှင်၊ ပြည်ရှင်

မင်းကိုပင် ထိမထင် ခုခံပုန်စားနိုင်၏။ တောဆင်ရိုင်းပေါင်း တစ်ထောင် ပင်လာသော်လည်း မတိုးဝှေ့နိုင်၊ မြင်းမိုရ်တောင်ထိပ်၌ ရန်သူတစ်ပါး တို့သည် အောင်ခြင်းငှာ မတတ်ကောင်းသော အယုဇ္ဈမြို့ကြီးနှင့် အလား တူ၏ဟု မှတ်ထင်ကြကုန်၏။ ငှက်ပျောပင်၏ အနှစ်ကိုဝေးစွာ အကာမရှိ အလွန်ပျော့ညံ့လှစွာသော အဖတ်အအူမျှရှိသည်ကို မသိကြ မောက်မာ သောစိတ်ထား၊ မောက်မာသောစကားဖြင့် ငှက်ပျောပင်တွေကို သစ်တပ်မြို့ပြု၍ တည်ကြကုန်၏။ ပြည့်ရှင်မင်းကြီး ကြားသိလတ်သော် ရဲမက်တော်များကို စေလွှတ်၍ ပစ်ခတ်စေသော် ခဏချင်းအကုန်လုံး ပျက်ပြုန်း၍ သေဆုံးကြလေကုန်ရာ၏။

ဤကား ငှက်ပျောတော ဥပမာတည်း

သတ္တဝါ ပုထုဇဉ်နှင့် ဆက်ဆံသော ဥပမေယျ

သတ္တဝါတွေသည် သူနှမ်းနှင့်တူ၏။ ကိုယ်ခန္ဓာတွေသည် ငှက် ပျောဥယျာဉ်တွေနှင့်တူ၏။ သင်္ခါရဓာတ်တွေသည် ငှက်ပျောပင်တွေနှင့် တူ၏။ သေမင်းသည် ပြည့်ရှင်မင်းနှင့်တူ၏။ လောက၌ရှိသော အနာ ရောဂါစသော အဇ္ဈတ္တဘေးမျိုး၊ ဘီလူး၊ သံဘက်၊ မြွေ၊ ကင်း၊ သန်း၊ ဥတု၊ ငှက်၊ ခွေးစသော ဗဟိဒ္ဓဘေးမျိုးသည် ရဲမက်တော်သားစုနှင့် တူ၏။

ထိုသူနှမ်းတို့သည် ငှက်ပျောသစ်တပ်ကို သိကြားမြို့ကဲ့သို့ ထင် မှတ်၍ ပြည့်ရှင်မင်းကိုမျှ ထိမထင် နေကြသကဲ့သို့ ဤသတ္တဝါတို့သည် အလိုရှိတိုင်းပြုနိုင်သော ကာယကံမူ၊ ဝစီကံမူ၊ မနောကံမူဟူသော သင်္ခါရဓာတ်တို့၏ မြှောက်စားမှုအတွက်နှင့် ဘဝအဆက်ဆက်တို့၌ သေမင်းကိုမျှ ထိမထင် နေကြကုန်၏။

“ထိမထင်” ဆိုသည်ကား- အရွယ်မရောက်သေးက မိမိကိုယ်ကို သေနိုင်လိမ့်မည်မထင်ကြ၊ အရွယ်ရောက်၍ သေရမည်ကိုလည်း မစက် ဆုပ်ကြမူ၍ အများဓမ္မတာပေဟု အဖြေနှင့် ကျေအေး၍ နေကြသည်ကို

ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

ထိမထင်ဆိုသတည်း။

ရဲမက်တော်တို့ ပစ်ခတ်လာလျှင် ငှက်ပျောသစ်တပ်၏ ခုခံမှု မရှိခြင်းကြောင့် ဘယ်အခါမဆို သေးဆုံးကြကုန်ရာသကဲ့သို့ ပြဆိုခဲ့ ပြီးသော သေမင်း၏ရဲမက်တို့ ဆိုက်ရောက်ဖျက်ဆီးခဲ့လျှင် အနှစ် သာရမရှိသော သင်္ခါရဓာတ်တို့က အနည်းငယ်မျှ ခုခံမှုမရှိခြင်းကြောင့် တစ်ယောက်တစ်ယောက်သော သတ္တဝါအား ကလလရေကြည် အခါ၌ သေခဲ့ရသော ဘဝပေါင်းလည်း မရေမတွက်နိုင်ရာပြီ၊ အမြှုပ်အခါ၌ သေခဲ့ရသော ဘဝပေါင်းလည်း မရေမတွက်နိုင်ရာပြီ၊ ပဋိသန္ဓေ နေပြီးနောက် တွေ့ရှိကြသော ညစဉ်၊ နေ့စဉ်၊ နာရီစဉ် ခဏစဉ်ပေါင်းတို့ တွင် မသေဖူးသေးသော ည၊ မသေဖူးသေးသောနေ့၊ မသေဖူးသေးသော နာရီ၊ မသေဖူးသေးသော ခဏဟူ၍ တစ်ခုမျှမရှိရာပြီ၊ တစ်ခု၊ တစ်ခုသော ခဏ၌ပင် အခါပေါင်းအနန္တ သေခဲ့လှလေရာပြီ။

ဤကား သေမင်းကို ထိမထင် ပြုကြသည့် အတွက်တည်း။

အဝိဇ္ဇာကို မကြောက်၍ ဘေးရောက်ရပုံ

တစ်နည်းကား အဝိဇ္ဇာသည် ပြည့်ရှင်မင်းနှင့်တူ၏။ ဇာတိဘေး၊ ဇရာဘေး၊ မရဏဘေး၊ သောကဘေး၊ ပရိဒေဝဘေး၊ ဒုက္ခဘေး၊ ဒေါမနဿဘေး၊ ဥပါယာသဘေးသည် ရဲမက်တော်နှင့်တူ၏။ သင်္ခါရ ဓာတ်တို့၏ မြောက်စားမှုအတွက်နှင့် ဘဝအဆက်ဆက်တို့၌ အဝိဇ္ဇာ ကိုပင် ထိမထင် နေခဲ့ကြကုန်၏။

“အဝိဇ္ဇာကို ထိမထင်နေကြမှု” ဆိုသည်ကား- ယခုဘုရား သာသနာတွင်းမှာပင် တရားကျမ်းဂန် မဖတ်မှု၊ မသိမှု၊ မလိမ္မာမှု၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ မထင်နိုင်မှု၊ မမြင်နိုင်မှုသည် မိမိတို့၌ ငုတ်တုတ် ရှိနေကြ သည်ကို သိကြလျက်နှင့်ပင်လျှင် မပူမပင် ရွှင်ရွှင်ပျပျ နေနိုင်ကြမှုကိုဆို သတည်း။

ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ

ဇာတိဘေး ဆိုသည်ကား-

၁။ ကိလေသာ ဇာတိဘေး၊

၂။ ကမ္မ ဇာတိဘေး၊

၃။ ဝိပါက ဇာတိဘေး-

ဟူ၍ သုံးမျိုးရှိ၏။

ဖြစ်ခွင့်ဆိုက်သည်ရှိသော် လောဘ၊ ဒေါသ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ အစရှိသော ကိလေသာအညစ်အညမ်းတို့၏ ဘယ်ခါမဆို ဖြစ်ပေါ်မှုသည် ကိလေသာဇာတိဘေးမည်၏။

ကိလေသာဖြစ်မှုရှိပြန်က ဒုစွရိုက်ကံတို့၏လည်း ဘယ်အခါမဆို ဖြစ်နိုင်သောအမှုသည် ကမ္မဇာတိဘေးမည်၏။

ဖြစ်ခွင့်ဆိုက်သည်ရှိသော် ကိုယ်ခန္ဓာ၌ စက္ခုရောဂါစသော ရောဂါဘေး အနာဘေးဖြစ်မှု၊ ဘယ်အခါမှာမဆို သေခဲ့လျှင် အပါယဇာတိစသည်ဖြစ်မှုသည် ဝိပါကဇာတိဘေးမည်၏။

ဇရာဘေး ဆိုသည်ကား- ကြည်လင်ရွှင်လန်း ရှိနေသော ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတို့၏ ညှိုးနွမ်းလျော့ပါးခွင့် ဆိုက်ခဲ့လျှင် ဘယ်အခါမှာမဆို ခဏချင်း ညှိုးနွမ်းလျော့ပါးမှုကိုလည်း ဇရာဘေးဆိုလေ။ မရဏဘေးကို ပြဆိုခဲ့ပြီ။ သောကဘေး စသည်ကိုလည်း ထိုနည်းတူသိလေ။

ထိုဘေးတို့သည် ဆိုက်ရောက်ခဲ့လျှင် သင်္ခါရဓာတ်တို့၏ ရေမြုပ်ရေပွက်မျှ အနှစ်သာရမရှိမှု အခုအခံ မရှိမှုကြောင့် စင်း၍ခံနေကြရတော့သည်။

ဤကား အနမတဂ္ဂ သံသရာကာလ၌ အဝိဇ္ဇာကို ထိမထင် ပြုကြသည့်အတွက်တည်း။

ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

သက္ကာယဒိဋ္ဌိကိုချစ်၍ဘေးဖြစ်ပုံ

တစ်နည်းကား ယခုကာလအားလျော်စွာ ဆိုသည်ရှိသော် သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိသည် ပြည့်ရှင်မင်းနှင့်တူ၏။ ခပ်သိမ်းသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမှု၊ ခပ်သိမ်းသော ဒုစွရိုက်မှုတို့သည် ပြည့်ရှင်မင်း၏ ရဲမက်တော်သားနှင့် တူကုန်၏။

“ခပ်သိမ်းသော ဒုစွရိုက်မှု” ဆိုသည်ကား- မနုဿတ္တဒုလ္လဘ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒုလ္လဘအခန်းတို့၌ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ရှေးရှေးသောဘဝအဆက် ဆက် ကမ္ဘာအဆက်ဆက်တို့က မိုက်ခဲ့သမျှ၊ မဲခဲ့သမျှ၊ မှောက်ခဲ့သမျှ၊ မှားခဲ့သမျှ၊ အသိုက်မပျက်၊ အအုံမပျက် သတ္တဝါတို့၏ စိတ်နှစ်လုံးထဲမှာ အစဉ်ပါရှိ၍ နေသော ဒုစရိုက်ကံဟောင်း အနန္တ၊ ရှေ့သို့ဖြစ်လတ္တံ့သော ဒုစရိုက်ကံသစ်အနန္တတို့ကို ခပ်သိမ်းသော ဒုစရိုက်မှု ဆိုသတည်း။

သင်္ခါရဓာတ်တို့၏ မြောက်စားမှုအတွက်ကြောင့် ဘဝအဆက် ဆက်တို့ကို မဆိုထားဘိဦး၊ ယခုအခါ ဘုရားသာသနာအတွင်း၌ပင်လျှင် အပါယ်အိုးကြီး ငရဲအိုးကြီးဖြစ်သော သက္ကာယဒိဋ္ဌိကိုပင် ထိမထင်ပြု၍ နေကြကုန်၏။

“သက္ကာယဒိဋ္ဌိ” ဆိုသည်ကား- အကြင်သူတို့သည် ဓာတ်နိုင် ငံကြီးသို့ တစ်ခါတစ်ခေါက်မျှ မရောက်ဖူး မပေါက်ဖူးကြကုန်၊ ထိုသူတို့ သည် ခပ်သိမ်းသော ရုပ်ဓာတ် နာမ်ဓာတ်တို့ကို ပုဂ္ဂိုလ်ပြု၍ စွဲလမ်းကြ ကုန်၏။ သတ္တဝါပြု၍ စွဲလမ်းကြကုန်၏။ ငါပြု၍စွဲလမ်းကြကုန်၏။ စက္ခု ဝိညာဏဓာတ် မြင်မှုကို ငါမြင်မှုပြု၍ စွဲလမ်းကြကုန်၏။ သောတ ဝိညာဏဓာတ် ကြားမှုကို ငါကြားမှုပြု၍ စွဲလမ်းကြကုန်၏။ မနော ဝိညာဏဓာတ် ထွေထွေလာလာ ကြံမှု၊ သိမှုကို ငါကြံမှု၊ ငါသိမှုပြု၍ စွဲလမ်းကြကုန်၏။ လောဘဓာတ် ချစ်မှု၊ ခင်မှု၊ လိုချင်မှု၊ သာယာမှုကို ငါချစ်မှု၊ ငါခင်မှု၊ ငါလိုချင်မှု၊ ငါသာယာမှုပြု၍ စွဲလမ်းကြကုန်၏။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိစွဲလမ်းမှု အကျယ်ကိုမူကား ငါတို့စီရင်အပ်သော “ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အဓိပ္ပာယ်အကျယ်-ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒီပနီ” စာအုပ်မှာယူလေ။

ဤသို့လျှင် ဓာတ်နိုင်ငံမှုတို့ကို ပညတ်နိုင်ငံ၏ အစွမ်းသတ္တိပြု လုပ်စွဲလမ်း မှောက်မှားခြင်းသည် သက္ကာယဒိဋ္ဌိမည်၏။ ပညတ်နိုင်ငံ ပြု လုပ်သည့်အတွက် ဓာတ်အမှုစုသည် နိစ္စ၊ သုခ၊ အတ္တသာရတွေ ဖြစ်၍ကုန်၏။ ခပ်သိမ်းသောဒိဋ္ဌိ၊ ခပ်သိမ်းသောကိလေသာ၊ ခပ်သိမ်း သော ဒုစရိုက်ဟူသမျှသည် ထိုနိစ္စဒိဋ္ဌိ၊ သုခဒိဋ္ဌိ၊ အတ္တဒိဋ္ဌိဟုဆိုအပ်သော သက္ကာယဒိဋ္ဌိမှ ပေါက်ဖွားကြကုန်၏။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိသည် အပါယ်မျိုး အပါယ်မြစ်၊ ငရဲမျိုး ငရဲမြစ်၊ အဝီစိမျိုး အဝီစိမြစ်ကြီး စင်စစ်ဖြစ်၏။

ထိုသက္ကာယဒိဋ္ဌိကိုပင် ထိမထင်ပြု၍ နေကြပုံကား အလွန်အ ဆိပ်ထန်လှစွာသော မြွေနဂါးကို ပွေ့ပိုက်ချီငင် အကျွမ်းဝင်ဘိသကဲ့သို့ ငါ မြင်သည်၊ ငါကြားသည် အစရှိသော အဝီစိမြစ်ကြီး စင်စစ်ဖြစ်သော သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို အဟုတ်ပြင်ပြင် အကယ်ထင်လျက် အစဉ်မြိုက်မြိုက် အရိုးစိုက်၍ နေကြသည်ကိုဆိုသတည်း။

ရဲမက်တော်ဖြစ်ကုန်သော ဒုစရိုက်ကံဟောင်းတို့သည် သတ္တဝါ အပေါင်းတို့ကို အပါယ်ငရဲသို့ နေ့မစဲ၊ ညဉ့်မစဲ အမြဲအစဉ် တွင်တွင်ကြီး ပစ်ချကုန်၏။ တွင်တွင်ကြီး ပစ်ချမှုကိုမူကား မနုဿတ္တဒုလ္လဘ၌ ပြဆိုခဲ့ ပြီးသော နခသိခသုတ် ဒေသနာတော်ကိုလည်းကောင်း၊ အပါယ်လေးဘုံ ၌ သတ္တဝါအနန္တ များပြားလှပုံများကိုလည်းကောင်း ထောက်မျှော်၍ သိ အပ်၏။

အလွန်ကြီးကျယ်လှစွာသော လေပွေ့ကြီးသည် အနှစ်မရှိသော သစ် ရွက်ခြောက် မြက်ခြောက်တို့ကို ကောင်းကင်၌ မြှောက်တင်လွှင့်ထွေ ဝဲ၍ နေစေဘိသကဲ့သို့ ပုထုဇဉ် သတ္တဝါတို့၏စိတ်ကို တလူလူ တကြားကြား ငါတကား သူတကား ထောင်လွှား မြှောက်မြှင့်အောင် မြှောက်မြှင့်လွှင့်တင် အစဉ်မြှောက်စား၍ နေကြကုန်သော သင်္ခါရဓာတ် အပေါင်းအဖော်တို့သည် အပါယ်ကျမှုကို ခုခံဖော်မရ ဝိုင်းညာ၍သာ

ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

ချလိုက်ကြကုန်၏။

ဤကား သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို ထိမထင် ပြုကြသည့်အတွက်တည်း။

လိုရင်းအချုပ်ကား လောက၌ လျောင်းခြင်း၊ ထိုင်ခြင်း၊ ရပ်ခြင်း၊ သွားခြင်း၊ လာခြင်း၊ အင်္ဂါကြီးငယ်တို့၏ လှုပ်ရှားခြင်းဟူသော ကာယကံ မှုသည် ငှက်ပျောတောကြီးကဲ့သို့ အလွန်ထင်ရှားသော အမှုကြီးဖြစ်၏။ ထိုအမှုကြီး၌ အမှုသည် အမှန်ဖြစ်သော ဓာတ်နိုင်ငံကို ဖွင့်၍ကြည့်သည် ရှိသော် စေတနာပြဋ္ဌာန်းသော သင်္ခါရဓာတ်တို့၏ အမှုသာဖြစ်၏။ ထိုသင်္ခါရဓာတ်တို့သည် အဏုမြူမျှ အနှစ်အမာ မရှိကြကုန်။

ပရိယတ္တိဉာဏ် ဘေးမကယ်နိုင်ပုံ

အလွန်ကြီးကျယ်သော ပရိယတ္တိဉာဏ်တည်းဟူသော သင်္ခါရဓာတ်ကြီးနှင့် ပြည့်စုံသောသူပင်ဖြစ်သော်လည်း နာခွင့်ဆိုက်လျှင် ခဏချင်းနာ၏။ ကျင့်ခွင့်ဆိုက်လျှင် ခဏချင်း ကျင့်၏။ ပူခွင့်ဆိုက်လျှင် ခဏချင်း ပူမှုဒုက္ခရောက်၏။ အေးခွင့်ဆိုက်လျှင် ခဏချင်း အေးမှုဒုက္ခရောက်၏။ မူးခွင့်ဆိုက်လျှင် ခဏချင်း မူးမှုဒုက္ခရောက်၏။ ဝေခွင့်ဆိုက်လျှင် ခဏချင်း ဝေမှုဒုက္ခ ရောက်၏။ သေခွင့်ဆိုက်လျှင် ခဏချင်း သေ၏။ သောကဖြစ်ခွင့်၊ ပရိဒေဝဖြစ်ခွင့် ကာယိကဒုက္ခ စေတသိကဒုက္ခဖြစ်ခွင့်၊ ဒေါမနဿဖြစ်ခွင့်၊ ဥပါယာသဖြစ်ခွင့်ဆိုက်လျှင် ခဏချင်း ဥပါယာသဒုက္ခရောက် ၏။

ထိုဉာဏ်ပညာတည်းဟူသော သင်္ခါရဓာတ်ကြီးသည် ထိုဒုက္ခတို့ကိုယ်ခန္ဓာသို့ မကပ်နိုင်ကြအောင် ကိုယ်ခန္ဓာတွင်းမှ မျက်တောင်တစ်ခတ်မျှ တင်းတင်းကြံ့ခိုင်ခုခံ စောင့်ရှောက်၍ နေနိုင်သော အနှစ်အမာမျိုးမဟုတ်။ ထိုဉာဏ်ပညာတည်းဟူသော သင်္ခါရဓာတ်ကြီးကို ကြံဖန်ဝင်စား၍ နေဆဲအခါ ထိုဒုက္ခတို့ ဆိုက်ရောက်လာလျှင် ထိုသင်္ခါရဓာတ်ကြီး

သည် ခဏချင်း ချုပ်ပျက်ကွယ်ပျောက်လေ၏။ ကိုယ်သဏ္ဍာန်မှာ ဒုက္ခ
 ဓာတ်တွေ တဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်၍နေ၏။ နာလေခြင်း၊ ကျင်လေခြင်း၊
 ပူလေခြင်း၊ အေးလေခြင်း အစရှိသဖြင့် စိတ်နောက် စိတ်ညစ်တွေ
 ပေါ်၍နေ၏။ သင်ကြားလေ့လာ ကောင်းစွာတတ်မြောက်ပြီးသော
 ထိုပညာကြီးကို ကြံစည်ဝင်စား၍ နေလိုပါသော်လည်း ဘယ်ဒုက္ခရှိနေ၍
 မတတ်နိုင်၊ ဘယ်သောကရှိနေ၍ မတတ်နိုင်ဟု ပြောဆိုကြရ၏။ လောဘ
 ဖြစ်ခွင့်ဆိုက်လျှင် ထိုပညာဓာတ် ချုပ်ပျောက်၍ ခဏချင်း လောဘဓာတ်
 ကပ်ရောက်၏။ ဒေါသ၊ မာန စသည်တို့လည်း နည်းတူ။

ဤသို့ ငှက်ပျောတုံးကြီး ငှက်ပျောတောကြီးကဲ့သို့ လောကအချက်
 ပညတ်နိုင်ငံဖက်၌ အလွန်ထင်ရှားလှသော ဉာဏ်ပညာခေါ်သော သင်္ခါရ
 ဓာတ်ကြီးသည်ပင်လျှင် အမှန်ရှိရင်းဖြစ်သော ဓာတ်သဘောအားဖြင့်
 အဏုမြူမျှ အခိုင်အမာ အနှစ်သာရမရှိချေ။ ထိုမှကြွင်းသော သင်္ခါရ
 ဓာတ်နုပ် ဓာတ်ဖွဲတို့မှာ ပြောဖွယ်ရာ မရှိပြီ။

သင်္ခါရဓမ္မ ပျက်လွယ်ပုံ

စိတ်သန္တာန်၌ ဝင်စား၍နေသော ထိုထိုကုသိုလ်သင်္ခါရဓာတ်တို့
 သည် ထိုထိုအကုသိုလ်ဝင်လာလျှင် ခဏချင်း ပျောက်ပျက်ကုန်၏။ လျှာအံ့၊
 ဒါန်းအံ့၊ ပေးအံ့၊ ကမ်းအံ့ဟု ဖြစ်၍နေသော ဒါနကုသိုလ်မျိုးသည် မစ္ဆေရ
 လောဘဝင်လာလျှင် ခဏချင်း ပျောက်ပျက်၏။ သီလကုသိုလ်မျိုးသည်
 ဒုဿီလ အကုသိုလ် ဝင်လာလျှင် ခဏချင်း ပျောက်ပျက်၏။ သမထ
 ဘာဝနာ ဝိပဿနာဘာဝနာမှုကို အာရုံပြု၍နေရာ ထိုထိုဝိတက် ဝိစာရ
 ဥဒ္ဓစ္စဝင်လာလျှင် ဘာဝနာသင်္ခါရ ခဏချင်း ကွယ်ပျောက်၍ စိတ်ရောက်
 မိ ရောက်ရာ ရောက်သွား၏။

ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့် အလုံးစုံသော သင်္ခါရဓာတ်တို့၏ အနှစ်
 သာရ မရှိကြသည့်အတွက် လျှပ်အချက်ကဲ့သို့ ပျက်လွယ် ပျောက်လွယ်

ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

ဖြစ်၍ နေကြပုံကို မိမိသန္တာန်၌လည်းကောင်း၊ လောက၌လည်းကောင်း ကိုယ်တွေ့ မျက်မြင် အထင်အရှား ဖြစ်၏။ အနံ့အပြား ထင်မြင်အောင် သာ ကြည့်ရှုကြလေ။

အလွန်ထက်သန် ကြီးမြတ်သော တန်ခိုးအဘိညာဉ်တည်း ဟူသော သင်္ခါရဓာတ်ကြီးကို ဝင်စား၍ ကောင်းကင်၌ပျံသွား၍ နေစဉ်အခါ မာတုဂါမအဆင်း မာတုဂါမအသံတို့နှင့် တွေ့ကြသဖြင့် ခဏချင်း ကွယ်ပျောက်၍ ကောင်းကင်မှ မြေသို့ကျ၍ မာတုဂါမနှင့် အရှက်တကွ အကျိုးနဲ့ဖြစ်ရသော ဝတ္တုများကိုလည်း မျှော်လေ။

ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ၊ သဒ္ဓါ၊ ပညာအစရှိသော သင်္ခါရဓာတ်တို့ ၏ အနှစ်သာရမရှိပဲ ဓာတ်နုတ်ဓာတ်ဖွဲ့တွေ ဖြစ်ကြသည့် အတွက်ကြောင့် အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌ အခါခါရရှိသော လူ့ဘဝ၊ နတ်ဘဝ၊ ဗြဟ္မာဘဝ တို့လည်း ခဏမကြာ ရေမြစ်ရေပွက်ကဲ့သို့ ကျေပျက်သေဆုံး၍ အပါယ်ငရဲသို့ တလဲလဲကျရောက်ခါ နေကြရကုန်သည်။ တစ်ယောက်၊ တစ်ယောက်သော သူမှာပင် အနမတဂ္ဂသံသရာ၌ ဒါနသင်္ခါရဓာတ်မျိုး လည်း အနမတဂ္ဂဖြစ်ခဲ့လှလေပြီ။ ယခု တစ်တိုတစ်စမျှ အဖတ်ရှာ ၍မရ၊ လောကီသီလ သင်္ခါရဓာတ်မျိုးလည်း အနမတဂ္ဂဖြစ်ခဲ့လှလေပြီ။ ဈာန် အဘိညာဉ်သမာပတ်တည်းဟူသော လောကီဘာဝနာသင်္ခါရ ဓာတ်မျိုး လည်း အနမတဂ္ဂဖြစ်ခဲ့လှလေပြီ။ ယခုတစ်တိုတစ်စမျှ ရှာ၍မရ။

ဒါနလည်း မွဲလျက်ပင် ဖြစ်၏။ သီလလည်း မွဲလျက်ပင် ဖြစ်၏။ ဘာဝနာလည်း မွဲလျက်ပင် ဖြစ်၏။ အတတ်အသိ အလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာ လည်း မွဲလျက်ပင် ဖြစ်၏။ နောက်နောက်သံသရာ၌လည်း ဤနည်း အတိုင်း မြင်လေ။

ဤကား အနမတဂ္ဂသံသရာ၌ ဒါနငှက်ပျောတောကြီး၊ သီလ ငှက်ပျောတောကြီး၊ ဘာဝနာငှက်ပျောတောကြီး၊ အသိအလိမ္မာ ပညာ ငှက်ပျောတောကြီးကို ပြဆိုလိုက်သော အချက်တည်း။

ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ

ထို့ကြောင့် “သင်္ခါရာ ကလေလူမာ” ဟူ၍ ဟောတော်မူပေသည်။
 “သင်္ခါရက္ခန္ဓာသည် ငှက်ပျောတုံးနှင့်တူသည်ဟူ၍ ဟောတော်မူသဖြင့်
 သင်္ခါရက္ခန္ဓာကြီး၏ ကြီးကျယ်စွာသောအာဒိနဝ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၏အနိစ္စ
 ဒုက္ခ အနတ္တကို အဘယ်သို့ပြတော်မူသနည်း” ဟူသော အမေး၌
 အဖြေကိုမူကား “အဟာရဒီပနီ” စာအုပ် မနောသဉ္ဇေတနာ အာဟာရ၏
 အာဒိနဝခန်း၊ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တခန်းမှာ အကျယ်ပြဆိုလျက်ရှိလေပြီ။
 ဤတွင်ရှေ့ကား “ သင်္ခါရာ ကလေလူမာ ” ဟူသော
 ဒေသနာတော်ကို ထုတ်ဖော် ပြဆိုခန်းပြီး၏။

ဝိညာဏက္ခန္ဓာကို ပြဆိုခြင်း

ဝိညာဏ်ခြောက်ပါးတို့၏ မှောက်မှားပုံ

- “မာယူပဗ္ဗ ဝိညာဏံ” - ဟူသော ဒေသနာတော်မြတ်၌-
- စက္ခု၌ အဆင်းသဏ္ဍာန် အရိပ်အသွင်မျိုး ခိုက်တိုက်၍
 နေဆဲအခါမှာ စက္ခု၌ တဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ် သော မြင်မှု
 သည် စက္ခုဝိညာဏဓာတ် မည်၏။
 - နား၌ အသံအမျိုးမျိုး ခိုက်တိုက်၍ နေဆဲအခါမှာ
 သောတ၌ တဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်သော ကြားမှုသည်
 သောတဝိညာဏဓာတ်မည်၏။
 - နှာခေါင်း၌ အနံ့အမျိုးမျိုး ခိုက်တိုက်၍ နေဆဲအခါမှာ
 ယာန၌ တဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်သော နံ့မှုသည် ယာန
 ဝိညာဏဓာတ်မည်၏။
 - လျှာ၌ အရသာအမျိုးမျိုး ခိုက်တိုက်၍ နေဆဲအခါမှာ
 လျှာအပြင်၌ တဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်သော လျက်မှုအရသာ
 ကို သိမှုသည် ဇိဝှိဝိညာဏဓာတ်မည်။
 - ဦးထိပ်အပြင်မှ အောက်ခြေဖဝါးအပြင်တိုင်အောင်

ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

အတွင်းအပ တစ်ကိုယ်လုံး၌ ထိတွေ့ရန် အမျိုးမျိုး
ခိုက်တိုက်၍ နေဆဲအခါမှာ ထိုထိုကိုယ်အင်္ဂါအရပ်၌
တဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်သော ထိမှု သိမှုသည် ကာယဝိညာ
ဏဓာတ် မည်၏။

စိတ်နှစ်လုံး၌ သိရှိသမျှသော ကုသိုလ် အကုသိုလ်
ထိုထိုအာရုံတို့ ခိုက်တိုက်၍ နေဆဲအခါမှာ စိတ်နှလုံး၌
တဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်သော ကြံမှု သိမှု အလုံးစုံသည်
မနောဝိညာဏဓာတ် မည်၏။

ဤခြောက်ပါးသော ဝိညာဏ်တို့သည် ဓမ္မစက္ခု မရှိကြကုန်သော
အန္ဓဗာလ သတ္တဝါအပေါင်းတို့ကို အနမတဂ္ဂသံသရာ၌ တစ်ရံတစ်ခါမျှ
အဟုတ်အမှန်ကို မသိစေ မမြင်စေမှု၍ မဟုတ်မမှန်သော ပညတ်နိုင်ငံကို
လုပ်ကြံဖန်တီး အကြီးအကျယ် မွေ့လျော်ဖွယ် ထင်ရဲအောင် ဖော်ပြသမား
တို့ပေတည်း။

ဝိညာဏ်ခြောက်ရပ်နှင့် မျက်လှည့်ဥပမာ

ထိုဝိညာဏဓာတ်ခြောက်ပါးသည် အဘယ်သို့ မျက်လှည့်အမှုနှင့်
တူလေသနည်းဟူမူကား-တစ်ခုသောအရပ်၌ ရှားစောင်းတောကြီးတစ်ခု
သည်ရှိ၏။ တစ်ယောက်သောသူသည် မျက်လှည့်အတတ်ဖြင့် ထိုရှား
စောင်းတောကြီးကို ရွှေ့ပဒေသာပင်တွေ ပြုလုပ်၍ ပြုလေ၏။
တစ်ယောက်သောသူသည် အဟုတ်ရွှေ့ပဒေသာပင်တွေ မှတ်ထင်၏
ပင်စည်တို့ကိုလည်း ရွှေ့တုံးတွေထင်၏ အကိုင်းကြီး၊ အကိုင်းငယ်၊ အခက်
ကြီး၊ အခက်ငယ်တို့ကိုလည်း ရွှေ့သားအတိထင်၏။ အပွင့်အသီး
တို့ကိုလည်း ရွှေ့ပွင့် ရွှေ့သီးထင်၏။ ငါ၏ရှေးဘုန်း ရှေးကံကြောင့် ငါအား
နတ်သိကြား ဖန်ဆင်း၍ ပေးသည်ဟု အလွန်ဝမ်းမြောက်၏။ ဤ
ရွှေ့တို့ကိုယူ၍ ပန်းတိမ်ဖိုမှာ ရွှေ့အိုး၊ ရွှေ့ခွက်၊ ရွှေ့ဖလား၊ ရွှေ့နားချောင်း၊

ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ

ရွှေလည်ကပ်၊ ရွှေလက်စွပ်၊ ရွှေပုတီးစသည်ပြုလုပ်စေ၍ ရောင်းချသည်ရှိသော် အကုဋေများစွာသော အပြာတို့ကိုရယူ၍ သူဌေးကြီးဖြစ်ရပေတော့အံ့ဟု အကြံပြု၍ ရွှေပန်းတိမ်ဖို့၌ ချလေသော် ရွှေသားမဟုတ် ရှားစောင်းကြီးသားသာ အစစ်အမှန်ဖြစ်၍ ရွှေရည်မဖြစ် အသုံးမကျသော ပြာသက်သက်သာ ဖြစ်လေ၏။

ထိုသို့ဖြစ်ပါလျက် အပင်၌မျက်မြင် ကြောင်တောင် ရွှေရောင်ရွှေရည်ရှိနေသည့်အတွက် ရွှေဇာတိပင် မှတ်ထင်ရင်းအတိုင်းကို မစွန့်နိုင်ပဲ သာယာစောင့်ရှောက်ဆဲမှာပင် အသက်ဝိညာဏ်ဆုံးရလေ၏။

ဥပမာ- ဘုံသုံးပါးသည် ရှားစောင်းတောကြီးနှင့်တူ၏။ ဝိညာဏ်ခြောက်ပါးသည် မျက်လှည့်ဆရာနှင့်တူ၏။ အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓခန္ဓာငါးပါးသည် ရှားစောင်းပင်ပကတိနှင့်တူ၏။ ဓာတ်နိုင်ငံကြီးသည် ရှားစောင်းပင် ပကတိနှင့်တူ၏သော်လည်း ဆိုလေ၊ ပညတ်နိုင်ငံကြီးသည် မျက်လှည့်အတတ်နှင့် ထင်မြင်စေအပ်သော ရွှေပဒေသာပင်ကြီးနှင့်တူ၏။ ကိုယ်အင်္ဂါ ဦးခေါင်း၊ ခြေ၊ လက်အင်္ဂါ၊ မျက်စေ့၊ နှာခေါင်း အစရှိသော အင်္ဂါ၊ ဆံပင်၊ မွှေးညင်းအစရှိသော အင်္ဂါတို့သည် ရွှေပဒေသာပင်ကြီး၏ ပင်စည်ကိုင်းခက်အရွက်အပွင့်အသီးတို့နှင့် တူကုန်၏။ ထိုသူအား ရွှေပဒေသာပင်ကြီးကို တွေ့မြင်လေရာ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ကြီးကျယ်စွာသော အကြံအစည်တွေ ဖြစ်သွားသကဲ့သို့ ထိုအတူ ဤသတ္တဝါတို့အား ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ပညတ်နိုင်ငံကြီးကို ထင်မြင်၍ နေကြသည့်အတွက် ယရာဝါသ လောကတန္တိ လောကီစီးပွားတို့၌ စိတ်အားကိုယ်အား ရှိကြသမျှ ဘဝတိုင်း၊ ဘဝတိုင်း လုပ်ကြံလိုက်စား၍ နေကြကုန်၏။

မီးသို့ချလျှင် အသုံးမကျသော ပြာမှန်သက်သက် ဖြစ်သည်ကို မြင်ပါလျက် အပင်၌မျက်မြင်ကြောင်တောင် ရွှေရောင်ရွှေရည် ရှိနေသည့်အတွက် ရွှေဇာတိပင်မှတ်ထင်ရင်း အတိုင်းကို မစွန့်နိုင်ပဲ သာယာစောင့်ရှောက်ဆဲမှာပင် အသက်ဝိညာဏ် ဆုံးလေဘိသကဲ့သို့ ထိုအတူ

ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

ကြီးကြီးငယ်ငယ် သေဆုံးကြ၍ အသုံးမကျ အချည်းနှီး မြေကြီး၏ အစီးအပွားဖြစ်၍ သွားကြသည်ကို တစ်သက်လုံး ကိုယ်တွေ့ဒိဋ္ဌ ဖြစ်ကြ ပါကုန်လျက် အသက်ဝိညာဏ်ရှိစဉ်အခါ၌ သူသူ ငါငါ သတ္တဝါ ပုဂ္ဂိုလ် ထိုထိုဘဝသို့ကျင်လည် ပြောင်းသွားနိုင်ကြသူ လူပဲ နတ်ပဲ အထင်လွဲမှုကို မစွန့်နိုင်ကြကုန်မူ၍ သာယာစောင့်ရှောက်ဆဲမှာပင် အသက်ဝိညာဏ် ဆုံးခြင်းသို့ ရောက်ကြလေကုန်၏။

ထိုရှားစောင်းတောကြီးသည် အသုံးမကျသော တုစ္ဆ သုညမျိုး သာ အမှန်ဖြစ်၍ ဖိုမှာချသောအခါ၌လည်း အသုံးမကျသော တုစ္ဆ သုည အဖြစ်သို့ ရောက်လေသကဲ့သို့ ဤအဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓခန္ဓာစုသည် အသုံး မကျသော တုစ္ဆမျိုး၊ သုညမျိုး၊ အသာရကမျိုး အစစ်အမှန်ဖြစ်၍ အဆုံးအဆုံး၌လည်း အသုံးမကျသော တုစ္ဆ သုညမြေကြီး အစီးအပွားသာ ဖြစ်လေကုန်၏။

ခန္ဓာငါးပါးကို အသုံးမကျသော တုစ္ဆမျိုး သုညမျိုး ဆိုသည်မှာ မူကား ဓာတ်နိုင်ငံကြီးကို ဖွင့်၍ ကြည့်သည်ရှိသော် လောက၌အဟုတ်ရှိ အကယ်ရှိ ထင်မြင်မှတ်ယူ သာယာစွဲလမ်း၍ နေကြသော ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ဟူ၍၊ အင်္ဂါကြီး ငယ်ဟူ၍၊ မျက်တောင်တစ်ခက်မျှ အသက်ရှည်၍ တည်နေနိုင်သော ဝတ္ထုဟူ၍၊ တစ်စုံတစ်ခုမျှ မရှိသည်ကို တုစ္ဆ သုည ဆိုသတည်း၊ ပကတိအခါကပင် ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါမဟုတ်၊ အင်္ဂါကြီး ငယ်မဟုတ်၊ တုစ္ဆမျိုး၊ သုညမျိုး အစစ်အမှန် ဖြစ်သည့်အတွက်ကြောင့် အသုံးမကျ၊ နိရတ္တက တုစ္ဆ သုညဖြစ်သော အိုမှု၊ သေမှု မြေကြီး အစီး အပွားဖြစ်မှုသို့ ရောက်လေမြဲဓမ္မတာ ဖြစ်လေသတည်း။

ဖြစ်လေရာ ဘဝတိုင်းတို့၌ ခန္ဓာတွေကို သာယာမှုနှင့် ပြုစုမွေးမြူ အရေးယူမှု၊ အတင့်အတယ် အဖွယ်အရာကို လိုက်စားမှု၊ ခံစားမှု၊ စံစားမှု အလုံးစုံတို့သည် သေနေ့ သေရက်သို့ ဆိုက်ရောက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် သဲထဲရေသွန် အဖတ်မရ အသုံးမကျ တုစ္ဆ သုညအဖြစ်သို့ ရောက်လေ

ကုန်၏။ ရှားစောင်းပင်ကို ရွှေထင်၍ စောင့်ရှောက်ရာ၌ ထင်သလိုမဟုတ်
သည်နှင့် အားထုတ်သမျှ အလုံးစုံသည် အကုန်တူ၍ ဖြစ်လေသကဲ့သို့
ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ် သတ္တဝါမဟုတ်၊ တူ၍ သူညဖြစ်သော ဓာတ်နိုင်ငံကြီးကို
ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ အတ္တသာရထင်၍ ခင်မင်သာယာ တွယ်တာစောင့်
ရှောက်ကြရာ၌ ထင်သလို မဟုတ်သည်နှင့် အားထုတ်သမျှ အားကျသမျှ
အလုံးစုံသည် အကုန်တူ၍ သူညဖြစ်ရလေ၏ဟု ဆိုလိုသည်။

ဗုဒ္ဓပျိုဒုလ္လဘ၌ ပြဆိုခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း သူသူ ငါငါ သတ္တဝါတို့
၏ ရင်တွင်းနှလုံးတွင်း၌ ဒုစရိုက် ကံဟောင်းတွေအနန္တ၊ အပါယ်ကြွေး
ဟောင်းတွေအနန္တ၊ နောက်ဘဝအဆက်ဆက် မိုက်မဲမှောက်မှားရန်
ဓာတ်ဆိုးဓာတ်ဝါးကြီးတွေအနန္တရှိနေကြ၏။ ဘဝတွေ အနမတဂ္ဂ၊
ကမ္ဘာတွေအနမတဂ္ဂ၊ သံသရာတွေအနမတဂ္ဂ ကြာညောင်းကြသော်
လည်း ကိုးကွယ်ရာတစ်ခုမျှ ယခုတိုင်မရှိကြပဲ ဒိဋ္ဌိကြီးတန်းလန်းနှင့်
အပါယ်နှုတ်ခမ်းမှာ တူလျူတူလျူ ပင့်သက်ရှုလျက်နေကြမှုသည် တူ၍
သူည၏ ဒိဋ္ဌိသက်သေပင်တည်း။

ပုထုဇွန်များ မျက်လှည့်ဆရာနှင့် ပေါင်းပုံ

ယခုအခါ မျက်လှည့်သည်အသွင်ကဲ့သို့ ဝိညာဏ်ခြောက်ပါး
အမှောက်အမှား လှည့်စား၍ နေပုံကိုပြဆိုပေအံ့။

အဟုတ်ရှိ တကယ်ရှိဖြစ်၍ အဟုတ်ကေန် တကယ်မှန်သော
ဓာတ်နိုင်ငံကြီးကိုမူကား ဘဝအဆက်ဆက် ကမ္ဘာအဆက်ဆက်တို့၌ အိမ်
မက်တွင်မျှ မမြင်ဖူးကြ မသိဖူးကြကုန်မူ၍ မဟုတ်မမှန်သော သဏ္ဍာန်ခြင်
ပညတ်ကြီးငယ်တို့ကိုသာလျှင် သိမြင်တွေ့ကြုံ၍ လာခဲ့ကြရကုန်၏။ မျက်စိ
ဥပစာ၌ရှိသမျှသော ဝတ္ထုခြင်တို့ကို မျက်စိဖြင့်မြင်ကြရာ၌ အဟုတ်ရှိ
တကယ်ရှိဖြစ်သော ဓာတ်သဘာဝကို မြင်ကြသည်မဟုတ်၊ ဝိညာဏ်
သည် မဟုတ်မမှန် လုပ်ကြံဖန်ဆင်း ခင်းကျင်းဖော်ပြသော ပုဂ္ဂိုလ်၊

ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

သတ္တဝါ၊ မိန်းမ၊ ယောက်ျား၊ ဝတ်စားတန်ဆာ၊ အိမ်ရာ၊ ကျောင်းကန်၊ ဝင်းခြံ၊ တုံးတိုင်၊ ဖျာရိုင်၊ အိုးအင်၊ သစ်ပင်၊ ချုံနွယ် အစရှိသော အထည် ခြပ် ပညတ်နိုင်ငံ၏ အဆောက်အဦတွေကိုသာ မြင်ကြရကုန်၏။

ဤအရာ၌ အဆင်းတည်းဟူသော ရူပဓာတ်ကို မြင်ကြသည် မဟုတ်လော၊ ရူပဓာတ်သည် ပရမတ္ထတရား အစစ်မဟုတ်လော၊ အဘယ်ကြောင့် မဟုတ်မမှန်ကို မြင်ကြကုန်၏ဟု ဆိုဘိသနည်းဟူငြားအံ့။

ရူပဓာတ်ကို မြင်ကြသည် မှန်ငြားသော်လည်း ရူပဓာတ်တစ်ခု တစ်ခုစီကို အသီးအသီး ခြားနား၍ မြင်ကြသည်မဟုတ်၊ ရူပဓာတ်၏ ဥပါဒ် ဇာတိမှုကို မြင်ကြသည်မဟုတ်၊ ရူပဓာတ်၏ ဇရာမှုကို မြင်ကြသည် မဟုတ်၊ ရူပဓာတ်၏ ခယမှု၊ ဝယမှု မရဏမှုကို မြင်ကြသည်မဟုတ်၊ ရူပဓာတ်၏ အနိစ္စအချက်ကို မြင်ကြသည်မဟုတ်၊ ရူပဓာတ်၏ ဒုက္ခ အချက်ကို မြင်ကြသည် မဟုတ်၊ ရူပဓာတ်၏ အနတ္တ အသာရ အချက်ကို မြင်ကြသည်မဟုတ်၊ ရူပဓာတ်၏ သဟဇာတ်ဓာတ်အသိုက် အအုံကို မြင်ကြသည်မဟုတ်။

စင်စစ်မှုကား အဆင်းဟူသော ရူပဓာတ်ကိုမြင်ကြရာ၌ မျက်လှည့် သည် ဝိညာဏ်သည် ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ဥပါဒ်ဇာတိမှုအစရှိသော ဓာတ်နိုင်ငံ လမ်းကို မဖွင့်၊ သဏ္ဍာန်ခြပ် ပညတ်နိုင်ငံလမ်းကိုသာ ဖွင့်၏။ ထို့ကြောင့်သတ္တဝါတို့သည် ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်၊ သတ္တဝါမဟုတ်၊ တစ်စုံ တစ်ခုသော ဝတ္ထုအထည်မဟုတ်၊ တူစွ သူညအဘာဝမျိုးဖြစ်သော ရူပဓာတ်ကို ငါမြင် သည်ဟု မဖြစ်ကြကုန်၊ မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်ကို မြင်သည်၊ မည်သည့် သတ္တဝါကို မြင်သည်၊ မည်သည့်အထည်ဝတ္ထုကို ငါမြင်သည်ဟု ဖြစ်ကြကုန်၏။ ဤသို့သော မြင်မှုကို စတုသစ္စအရာ၊ ဝိပဿနာအရာတို့၌ မဟုတ်မမှန်ကို မြင်ကြကုန်၏ဟု ဆိုသတည်း။

နားဥပစာ၌ ဖြစ်လာသမျှသော အသံစကားကို ကြားကြရာ၌ လည်းကောင်း၊ နှာခေါင်းဥပစာ၌ရှိနေသမျှသော အနံ့ကို နံကြရာ၌

လည်းကောင်း၊ လျှာပေါ်သို့ ရောက်သမျှသော အရသာကို သိကြရာ၌ လည်းကောင်း၊ ကိုယ်အင်္ဂါ၌ ထိမှု ခိုက်မှု ပူမှု အေးမှု စသည်ကို သိကြရာ၌လည်းကောင်း၊ စိတ်ထဲ၌ ထွေထွေလာလာ ကြံကြံ သိကြရာ၌ လည်းကောင်း စက္ခုဒွါရအတိုင်း အမေးအဖြေထုတ်ဆိုလေ။ ဤကား မျက်လှည့်သည် အသွင်ကဲ့သို့ ဝိညာဏ်ခြောက်ပါး အမှောက်အမှား လှည့်စား၍ နေပုံကို သိသာရုံမျှ ပြဆိုလိုက်သော အချက်တည်း။

ဓာတ်မျက်မှန်ဖြင့် ရုပ်နာမ်ကို ကြည့်ရှုရန်

ရှားစောင်းတောဥပမာ၌ တစ်ယောက်သောသူသည် လူတို့၏ မျက်လှည့်အတတ် နတ်ဘီလူးတို့၏ မျက်လှည့်အတတ်တို့ကို အဖြောင့် အမှန် ပေါ်စေနိုင်သော နတ်ဆေး နတ်ဝါးဖြင့်ပြီးသော ဓာတ်မျက်မှန်ကို ရရှိ၏။ ထိုသူသည် ထိုရှားစောင်းတောကို ပကတိသောမျက်စိဖြင့် ကြည့် သောအခါ ရွှေပဒေသာပင်တွေပင် ထင်မြင်၏။ တဖန် မျက်စိ၌ဓာတ်မှန် ကိုတတ်၍ ကြည့်သောအခါ ဆူးအပြည့်ရှိနေသော အလွန်ပူလောင် သော အစေးတို့ဖြင့် ပြည့်သော အနံ့အရသာဆိုးဝါးလှသော အနည်းငယ်မျှ အနှစ်သာရဟူ၍ မရှိသည့်အတွက် သက်သက်အသုံးမကျ သော ရှားစောင်းတော ပကတိကို ထင်လျားစွာ မြင်လေ၏။

ထိုသူအား နောက်အခါ၌ ပကတိမျက်စိတွင် ရွှေဟုထင်ငြားသော် လည်း ဓာတ်မှန်နှင့် ရှင်းလင်းပြီးဖြစ်၍ သတ္တဝါအများတို့အား မှောက်မှား ကြစေဖို့ ဥပဒ်ကြီးစွာ ဖြစ်ကြစေဖို့ ဖြစ်လာကြသော အမှုကြီးဖြစ် ချေသည် ဟု သိပြီး မြင်ပြီးဖြစ်သည်နှင့် မိမိမှာ ရွှေထင်သည့်အတွက် တစ်စုံတစ်ခုမျှ စွန်းငြိခြင်း မရှိမူ၍ မဟုတ်တရုတ်ကြီးကို မမြင်လို မကြားလိုသဖြင့် လွတ် အောင်ရှောင်ရှားကာ နေလေတော့သည်။

ထိုဥပမာအတူ အသီးသီးသော ရုပ်ဓာတ် နာမ်ဓာတ်တို့ကိုလည်း ကောင်း၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ လက္ခဏာဓာတ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊

အာယတန တစ်ဆယ့်နှစ်ပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း ၁၀၅

အလင်းထင်မြင်စေနိုင်သော ဓမ္မစက္ခုကိုရရှိသောသူတို့အား ပကတိ သောမုက်စိတွင် ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါထင်မြင်ကြငြားသော်လည်း ဓမ္မစက္ခုနှင့် ရှင်းလင်းပြီးဖြစ်၍ သတ္တဝါအများတို့အား မှောက်မှားကြစေဖို့ ဒုစရိုက် တရားပွားများကြစေဖို့ အသုံးမကျသော တူစ္ဆ သုညပမာဒတရားပွား များကြစေဖို့ ဖြစ်နေသော အမှုကြီးဖြစ်ချေသည်ဟု သိပြီး မြင်ပြီးဖြစ်ကြ သည်နှင့် မိမိတို့မှာ ပကတိမုက်မြင်တွင် ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ထင်ကြသည့် အတွက် မှောက်မှု မှားမှု စွန်းငြိခြင်း မရှိကြကုန်ပြီ။ ထိုသို့သော ဓမ္မစက္ခုကို ရရှိကြစေခြင်းငှါ “မာယူပမဇ္ဇ ဝိညာဏ်”-ဟူ၍ ဟောတော်မူပေသည်။

ဝိညာဏက္ခန္ဓာသည် အမှောက်အမှား လှည့်စားတတ်သော မျက်လှည့်သည်နှင့် တူသည်ဟူ၍ ဟောတော်မူသဖြင့် မိမိဟုဆိုအပ် သော ဝိညာဏ်ခြောက်ပါး၌ နိစ္စ၊ သုခ၊ အတ္တအနေနှင့် ထင်မြင်၍ နေကြမှုသည်လည်း မိမိလှည့်စားမှုပင် ဖြစ်၏။ ထင်မြင်၍နေကြသော ဝိညာဏ်၏ နိစ္စမှုသည် ထင်မြင်တိုင်း အခိုင်အမာ အမှန်ရသော အနှစ်သာရ မျိုး မဟုတ်ဟု ပြတော်မူသည်ဖြစ်၍ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၏ ကြီးစွာသော အာဒိနဝ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၏ အနစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တတို့ကို ပြတော်မူလိုရင်း ဖြစ်၏။ “အာဟာရဒီပနီ” စာအုပ်တွင် ဝိညာဏာဟာရကမ္မဋ္ဌာန်း အစီအရင်မှာ အတန်ငယ် အကျယ်ပါရှိလေပြီ။

ဤတွင်ရွှေကား “မာယူပမဇ္ဇ ဝိညာဏ်” ဟူသော ဒေသနာ တော်အရကို ဖော်ပြခန်း ပြီး၏။

ဖေဏပိဏ္ဍူပမံ ရူပံ၊ ဝေဒနာ ပုဗ္ဗဋ္ဌူပမာ။
မရိစိကူပမာ သညာ၊ သင်္ခါရာ ကဒလူပမာ။
မာယူပမဇ္ဇ ဝိညာဏံ၊ ဒေသိတာ ဒိစ္စဗန္ဓုနာ-

ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ္တ၊ ပါ၊နာ-၁၁၆

ဟူသော ဒေသနာဂါထာ၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ပြဆိုခန်းပြီး၏။

ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ

အတွင်းအာယတန ခြောက်ပါး
အဇ္ဈတ္တိကာယတနတို့၏ သဘာဝ

သုညော ဂါမောတိ ခေါ် ဘိက္ခဝေ ဆန္ဒေတံ-
အဇ္ဈတ္တိကာနံ အာယတနာနံ အဓိဝစနံ။

သဠာယတနသံယုတ္တာ ပါ၊ နှာ-၃၈၃

ဘိက္ခဝေ=ရဟန်းတို့၊ သုညော ဂါမောတိ ဧတံ-ရွာပျက်ကုန်းကြီး
ရွာဆိုးကုန်းကြီးဟူသော ဤအမည်သည်၊ ဆန္ဒေ-ခြောက်ပါးကုန်သော၊
အဇ္ဈတ္တိကာနံ အာယတနယနံ-အတွင်းအာယတနတို့၏၊ ဓိဝစနံ- အမည်
တည်း။

မျက်လုံးအိမ်တွင်း၌ ခဏမစဲ တဖွားဖွားဖြစ်ပေါ်၍နေသော
ကမ္မဇမဟာဘုတ်တို့၏ ကြည်လင်မှုဖြစ်သော စက္ခုဓာတ်သည် စက္ခာ
ယတနမည်၏။ ရေကြည် မှန်ကြည်မှာ မျက်နှာရိပ် ထင်ရသကဲ့သို့ ဤစက္ခု
အကြည်မှာ အဆင်းသဏ္ဍာန် အရိပ်အသွင်ဟူသမျှ ထင်ရ၏။ စက္ခု
အကြည်မှာ အဆင်းသဏ္ဍာန် အရိပ်အသွင် ထင်ပေါ်ခိုက်တိုက်၍ နေဆဲ
အခါ ထိုစက္ခုအကြည်ထဲမှာ တဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်၍နေသော မြင်မှုသည်
မနာယတနမည်၏။ ဤ၌ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်ကို မနာယတနဆို
သတည်း။

နားအိမ်တွင်း၌ ခဏမစဲ တဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်၍နေသော ကမ္မဇ
မဟာဘုတ်တို့၏ ကြည်လင်မှုဖြစ်သော သောတဓာတ်သည် သောတာ
ယတနမည်၏။ ဤသောတာယတန၌ အသံဟူသမျှတို့သည် အရိပ်
အသွင်ထင်ကြကုန်၏။ အသံအရိပ်အသွင် ထင်ပေါ်ခိုက်တိုက်၍ နေဆဲ
အခါ ထိုသောတအကြည်ထဲမှာ တဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်၍နေသော ကြားမှု
သည် မနာယတနမည်၏။ ဤ၌သောတဝိညာဏဓာတ်ကို မနာယတန
ဆိုသည်။

နာခေါင်းအိမ်တွင်း၌ ခဏမစဲ တဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်၍နေသော ကမ္မဇမဟာဘုတ်တို့၏ ကြည်လင်မှုဖြစ်သော ယာနဓာတ်သည် ယာနာယတနမည်၏။ အနံ့ဟူသမျှတို့သည် ဤယာနာယတန၌ ထိခိုက်ကြကုန်၏။ ထိခိုက်၍နေဆဲအခါ ဤယာနအကြည်ထဲမှာ တဖွားဖွားဖြစ်ပေါ်၍နေသော နံ့မှုသည် မနာယတနမည်၏။ ဤ၌ ယာနဝိညာဏဓာတ်ကို မနာယတနဆိုသည်။

လျှာပေါ်၌ ခဏမစဲ တဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်၍နေသော ကမ္မဇမဟာဘုတ်တို့၏ ကြည်လင်မှုဖြစ်သော ဇိဝါဓာတ်သည် ဇိဝါယတနမည်၏။ အရသာမျိုးတို့သည် ဤဇိဝါအကြည်၌ ထိခိုက်ကြကုန်၏။ ထိခိုက်ဆဲအခါ ဤဇိဝါအကြည်ထဲမှာ တဖွားဖွားဖြစ်ပေါ်၍နေသော လျက်မှုသည် မနာယတနမည်၏။ ဤ၌ ဇိဝါဝိညာဏဓာတ်ကို မနာယတနဆိုသည်။

အတွင်းအပဖြစ်သော တစ်ကိုယ်လုံး၌ ခဏမစဲ တဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်၍နေသော ကမ္မဇမဟာဘုတ်တို့၏ ကြည်လင်မှုဟူသော ကာယဓာတ်သည် ကာယာယတနမည်။ ပူမှု၊ အေးမှုအစရှိသော ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်တို့သည် ဤကာယအကြည်၌ ထိခိုက်ကြကုန်၏။ ထိခိုက်ဆဲအခါ ဤကာယအကြည်ထဲမှာ တဖွားဖွားဖြစ်ပေါ်သော နာမ်၏တွေ့ထိမှုသည် မနာယတနမည်၏။ ဤ၌ကာယဝိညာဏဓာတ်ကို မနာယတနဆိုသည်။

ဤကာယဝိညာဏဓာတ်ခေါ်သော စိတ်သည်ကား အတွင်းအပ တစ်ကိုယ်လုံးမှာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ် ထိခိုက်ရာဌာနတို့၌ ဖြစ်ပေါ်၏။ ခြေဖဝါးအပြင်မှာ ဆူးငြောင့်၊ ခလုတ်၊ အုတ်၊ ကျောက်၊ မီး၊ ရေအစရှိသော ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ် ထိခိုက်လျှင် ထိခိုက်ရာခြေဖဝါးပြင်မှာ ဤဝိညာဏ်စိတ်ဖြစ်ပေါ်၏။ တစ်ကိုယ်လုံးမှာ ဘယ်နေရာ၌မဆို ပူသည်၊ အေးသည်၊ ယားသည်၊ ယံသည်၊ ညောင်းသည်၊ ညာသည်၊ နာသည်၊ ကျင်သည်၊ ကိုက်သည်၊ ခဲသည်၊ လှုပ်သည်၊ ရှားသည် အစရှိသည်တို့ကို သိကြသမျှသည် ကာယဝိညာဏ်စိတ် ပေါ်ရာဌာနမှာမှသာ သိနိုင်ကြ၏။

ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ

ခြေဖဝါး၌ ကာယဝိညာဏ်စိတ် ဖြစ်ပေါ်မှ ခြေဖဝါး ပူသည်၊ အေးသည် အစရှိသည်ဖြင့် သိရသည်။ အူအတွင်း၊ အသည်းတွင်း၊ အဆုတ်တွင်းတို့၌ ကာယဝိညာဏ်စိတ် ဖြစ်ပေါ်မှ ဝမ်းထဲက ပူသည်၊ နာသည်။ ရင်ထဲက ပူသည်၊ နာသည် အစရှိသဖြင့် သိကြရသည်။ ကျောက်ကုန်းတစ်ပြင်လုံး၌ နေပူဟူသော ဖောဋ္ဌဗ္ဗထိခိုက်လျှင် ကျောက်ကုန်းတစ်ပြင်လုံးမှာ ဤဝိညာဏ်စိတ် ဖြစ်ပေါ်၏။ ဤဝိညာဏ်စိတ် ဖြစ်ပေါ်ရာ ကျောက်ကုန်းအပြင်စုမှာ ဤနေရာ၌ ပူသည်။ ထိုနေရာ၌ ပူသည်ဟု သိကြရ၏။ ဤနည်းအတိုင်း အတွင်းအပ တစ်ကိုယ်လုံးအနှံ့ သိအပ်ကုန်၏။

နှလုံးအိမ်အတွင်း၌ ခဏမစဲ တဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်၍နေသော ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ကို အမှီပြု၍ ခဏမစဲ တဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်၍နေသော အကြံအမျိုးမျိုး အသိအမျိုးမျိုးသည် သုဒ္ဓမနာယတနမည်၏။ ထိုမနာယတနသည်-

- (၁) ဘဝင်မနော၊
- (၂) ဇောမနော- ဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိ၏။
- (၁) ခန္ဓာကိုယ်ကို မသေမပျောက်ရုံမျှ စောင့်ရှောက်ချုပ်ထိန်းသော စိတ်မျိုးသည် ဘဝင်မနောမည်၏။
- (၂) ကိုယ်အင်္ဂါ လှုပ်ရှားခြင်း၊ နှုတ်အင်္ဂါ လှုပ်ရှားခြင်း၊ စိတ်အင်္ဂါ လှုပ်ရှားခြင်း ကြံဖန်ခြင်းကို ပြုနိုင်သော စိတ်မျိုးသည် ဇောမနောမည်၏။

အတွင်းအာယတနခြောက်ပါး ခွဲဝေခန်းပြီး၏။

ဘီးလူးရှိသည့် ရွာဆိုးကုန်း ဥပမာ

ရွာဆိုးကုန်း ဥပမာကို ပြဆိုသောအချက် ကာလအရှည် စည်ကား၍ လာခဲ့သော မြို့ရွာ နိဂုံးကြီးသည်ရှိရာ၏ ထိုမြို့ရွာ နိဂုံးကြီးသည်

အာယတန တစ်ဆယ့်နှစ်ပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း ၁၀၉

နောက်အခါ၌ တစ်စုံတစ်ခုသော ဘေးကြီးကြောင့် ပျက်စီးလေ၏။ လူသူတစ်ဦး တစ်ယောက်မျှမရှိ အစိမ်းသူရဲ၊ ဘီးလူး၊ သံဘက်သို့သာ ကျန်ရှိကုန်၍ ရွာဆိုးကုန်းကြီး ဖြစ်လေ၏။ အဝေးက မြင်လျှင် အလွန်စည်ပင်သော မင်းနေပြည်ကြီး ထင်ရ၏။

အရပ်ကြီး ဒေသကြီးမှာ နေထိုင်လို၍ အရပ်ကြီး ဒေသကြီးကို ရှာကြံကြကုန်သော အထေးနိုင်ငံသား ခရီးသည်တို့သည် နွေလအခါ၌ အလွန်ပင်ပန်းစွာ ကန္တာရခရီးဖြင့် လာခဲ့ကြရာ ထိုမြို့ရွာ နိဂုံးအနီးသို့ ရောက်၍ ညိုညိုမှိုင်းမှိုင်းကြီး မြင်ကြရာ အလွန်စည်ပင်သာယာသော မြို့ကြီးသို့ ငါတို့ရောက်ကြပေကုန်တော့သည်။ ဤမြို့ကြီးသို့ ရောက်ကြကုန်မှ ကောင်းမွန်စွာ စားသောက်ဝတ်ဆင်၍ ချမ်းသာစွာ နေထိုင်ကြရပေကုန်တော့မည်ဟု အလွန်အားတက်သရော ရှိကြကုန်၏။

မြို့တွင်း ရွာတွင်းသို့ဝင်ရောက်ကြသောအခါ တစ်စုံတစ်ယောက် သောလူကိုမှ မတွေ့မြင်ကြကုန်မှီ၍ အိမ်ပျက်၊ ရာပျက်၊ ဝင်းပျက်၊ ခြံပျက်တို့ကိုသာ တွေ့မြင်ကြလေကုန်၏။ ဆာလောင် မွပ်သိပ်ရှိကြ၍ အိမ်ရာ တိုက်ခန်းသို့ဝင်၍ ဖွင့်လှစ်ရှာကြို စမ်းသပ်ကြကုန်ရာ တစ်စုံတစ်ခုသော စာရန်၊ သောက်ရန်ကိုမျှ မတွေ့။ အသုံးသက်သက် မကျသော အိုးကွဲ၊ အင်းကွဲ၊ ဖျာစုတ်၊ တောင်းစုတ်၊ အစရှိသော အမှိုက်အစုတို့ကိုသာ တွေ့ရှိကြကုန်၍ အဆာမပြေ၊ အမွတ်မပြေ ရှိနေကြရာ အချို့သောသူတို့သည် သင်းချိုင်းပြင်ကြီးကဲ့သို့ ထင်ကြကုန်၏။

အိမ်ပေါ် တိုက်ပေါ်မှာ နေကြပြန်လျှင် အိမ်တွင်း တိုက်တွင်း အိမ်ကြိုအိမ်ကြား တိုက်ကြိုတိုက်ကြားတို့မှ အစိမ်း၊ သူရဲ၊ ဘီးလူး၊ သံဘက်တို့သည် ယခုပင်ထွက်၍ ဖမ်းယူအံ့ဟု ထင်ကြကုန်၏။ သစ်ပင်ကြီး၊ ဝါးပင်ကြီး အရိပ်၌ နေကြပြန်လျှင် သစ်ပင်ကြီး ဝါးပင်ကြီးတို့ အထက်မှ အစိမ်းကြီး၊ သူရဲကြီး၊ ဘီးလူးကြီး သံဘက်ကြီးတို့သည် ယခုပင်ဆင်း၍ ဖမ်းယူအံ့ဟု ထင်ကြကုန်၏။ ညဉ့်အိပ်၍ မနေကြကုန်ပဲ အလျင်အမြန်

ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ

ထွက်၍ ပြေးကြလေကုန်၏။ အချို့သောသူတို့သည် အမှတ်မထင် ရှိကြ၍ မောပန်းလှသေးသည်ဟု အိပ်၍နေကြကုန်ရာ ညဉ့်အခါသို့ ရောက်သဖြင့် ထိုရွာတွင် အစာငတ်မွတ်လျက် ရှိနေကြကုန်သော အစိမ်း၊ သူရဲ၊ ဘီလူး၊ သံဘက်တို့အစာ ဖြစ်ကြလေကုန်၏။

ဤဥပမာ၌ သတ္တဝါတို့၏ ကိုယ်ခန္ဓာမှာ -

- မျက်စိမြင်မှုသည် ရွာဆိုးကုန်းကြီး တစ်ခု၊
- နားကြားမှုသည် ရွာဆိုးကုန်းကြီး တစ်ခု၊
- နှာခေါင်းနံ့မှုသည် ရွာဆိုးကုန်းကြီး တစ်ခု၊
- လျှာလျှက်မှုသည် ရွာဆိုးကုန်းကြီး တစ်ခု၊
- ကိုယ်တွေ့ထိမှုသည် ရွာဆိုးကုန်းကြီး တစ်ခု၊
- မနောကြံမှု သိမှုသည် ရွာဆိုးကုန်းကြီး တစ်ခု၊

ဟူ၍ ရွာဆိုးကုန်းကြီး ခြောက်ဌာန ရှိကြ၏။

မျက်စိမြင်မှုသည် အဘယ်သို့ ရွာဆိုးကုန်းကြီးနှင့် တူသနည်းဟူ မှုကား-မျက်စိဥပမာမည်သည် ကျယ်ဝန်း၏ အရပ်ဆယ်မျက်နှာ၌ တော၊ တောင်၊ ရေ၊ မြေ၊ နေ၊ လ၊ နက္ခတ် အလုံးစုံတို့နှင့်တကွ မျက်စိဦးတည်ရာ မျက်စိဥပစာ ထင်နိုင်မြင်နိုင်သော နယ်ပယ်သည် ကျယ်ဝန်းလှ၏။ ထိုမြင်မှုကြီးကို သတ္တဝါတို့သည် အလွန်ကြီးအားပြုကြကုန်၏။ ထိုမြင်မှုကြီးသည် သတ္တဝါတို့၏စိတ်ကို အလွန်မြှောက်စားနိုင်၏။ ထိုမြင်မှုကြီး မြှောက်စားသည့်အတွက် သတ္တဝါတို့သည် သေမင်း၏ မျက်မှောက်၌ စားအောက်လည်ခံ ဖြစ်နေကြပါကုန်လျက် သေမင်းကိုပင် ထိမထင်ရှိ နေကြကုန်၏။ အဝိဇ္ဇာမှောင်ကြီးကိုပင် ထိမထင်၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကြီးကိုပင် ထိမထင်၊ ရင်တွင်းနှလုံးတွင်း၌ ယခုငုတ်တုတ်ရှိလျက်နေကြသော အပါယ်ကြွေးဟောင်း အနန္တတို့ကိုပင် ထိမထင်၊ ရှေ့သို့ မိုက်မဲလတ္တံ့သော ဒုစရိုက်အနန္တတို့ကိုပင် ထိမထင်၊ အပါယ်သံသရာကြီးကိုပင် ထိမထင်၊ ရှိနေကြကုန်၏။ ထိုရွာဆိုးကုန်းကြီးကို အဝေးက မြင်ကြရာ၌ကဲ့သို့တည်း။

အာယတန တစ်ဆယ့်နှစ်ပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

ထိုသို့ထိမထင် ရှိနေကြကုန်သော်လည်း အဆက်ဆက်သေမှု အနန္တတင်းလင်း ရှိနေကြသော အပူကြီးကို အေးငြိမ်းကြစေရန် တစ်စုံတစ်ခုကိုမျှ ထိုမြင်မှုကြီးထဲမှာ ရှာကြံစမ်းသပ်၍ မရကြကုန်၊ အဝိဇ္ဇာ မှောင်ကြီး ပျောက်ကင်း၍ အလင်းသို့ မြင်ကြရန် တစ်စုံတစ်ခုကိုမျှ ရှာကြံစမ်းသပ်၍ မရကြကုန်၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိအပါယ်မြစ်ကြီး ကျွတ်လွတ်ရန် တစ်စုံတစ်ခုကိုမျှ ရှာကြံစမ်းသပ်၍ မရကြကုန်၊ အပါယ်ကြွေးဟောင်း တွေအနန္တကို ပြေငြိမ်းကြစေရန် တစ်စုံတစ်ခုကိုမျှ ရှာကြံစမ်းသပ်၍ မရကြကုန်၊ ရှေ့သို့ ဒုစရိုက်အနန္တ ဖြစ်မှုတွေ လွတ်ငြိမ်းရန် တစ်စုံတစ်ခုကိုမျှ ရှာကြံ စမ်းသပ်၍ မရကြကုန်၊ ရှေ့သို့ကျရောက် လတ္တံ့သော အပါယ်သံသရာကြီး ကျွတ်လွတ်ရန် ထိုတစ်သက်လုံးမြင်မှု၊ ဘဝအဆက်ဆက် မြင်မှုတို့မှ တစ်စုံတစ်ခုကိုမျှ ရှာကြံစမ်းသပ်၍ မရကြကုန်၊ ထိုခရီးသည်တို့၏ ထိုရွာကြီးတွင်းသို့ ရောက်ကြ၍ တစ်စုံတစ်ခုသော အကောင်းအမွန်ဝတ္ထုကို ရှာကြံစမ်းသပ်၍ မရကြသကဲ့သို့တည်း။

ဣန္ဒြေမစောင့်၍ မှောက်မှားရပုံ

လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆေရ-အစရှိကုန်သော ကိလေသာအညစ်အညမ်း အကြမ်းအကြုတ် အယုတ်တမာကြီးတို့သည် ထိုမြင်မှုကြီးထဲမှာ ကြီးပွားစည်ကား၍ ရှိနေကြကုန်၏။ မျက်စိကိုဖွင့်၍ ကြည့်လိုက်တိုင်း ကြည့်လိုက်တိုင်း ထိုအကြမ်းအကြုတ် အယုတ်တမာတို့သည် ကပ်ရောက်ဝင်ပူး၍ အရူးတိုက်လိုတိုက် အနှမ်းတိုက်လိုတိုက် အမိုက်မျိုးအနန္တ၊ အမဲမျိုးအနန္တ၊ အမှောက်အမှားမျိုးအနန္တတို့ကို တိုက်တွန်း၍ ကိလေသာကျွန်၊ ကိလေသာစားဖတ်၊ ဝါးဖတ် သုံးသပ်နင်းနယ်ရာ အဖြစ်သို့ ရောက်ကြလေကုန်၏။ မျက်စိမြင်သူတို့မှ ဖြစ်နိုင်ကြသော ကိလေသာမှု ဒုစရိုက်မှုတွေကို ရေသတ္တဝါ၊ ကုန်းသတ္တဝါတို့၌ မြင်အောင်ကြည့်အပ်ကုန်၏။

ထိုရွာဆိုးကုန်းကြီး၌ ညဉ့် အိပ်၍ နေသူတို့ ဘီလူးအစာ ဖြစ်ကြလေကုန် သကဲ့သို့တည်း။

စက္ခုန္ဒြိယံ အသံဝုတ် ဝိဟရန္တံ အဘိဇ္ဈာဒေါနမဿာ
ပါပကာ အကုသလာဓမ္မာ အန္ဓာဿဝေယျံ။

သဠာယတနဝဂ္ဂသံယုတ္တာ၊ ပါ၊ နှာ-၃၈၄

စက္ခုန္ဒြိယံ=စက္ခုန္ဒြေကို၊ အသံဝုတ်=မပိတ်မဆိုမူ၍၊ ဝိဟရန္တံ=နေ သောသူကို၊ အဘိဇ္ဈာ ဒေါနမဿာ=အဘိဇ္ဈာဒေါနမဿာတို့သည်လည်း ကောင်း၊ ပါပကာ=အကြမ်းအကြုတ်အယုတ်တမာဖြစ်ကုန်သော၊ အကုသလာဓမ္မာ=မကောင်းဆိုးဝါး တရားအမိုက်တို့သည်လည်းကောင်း၊ အန္ဓာဿဝေယျံ= မီးခိုးလျှောက်လျှင် ကပ်ရောက်ဝင်ပူး အရူးတိုက်ခြင်း စသည်ကို ပြုကြကုန်ရာ၏။

ဓာတ်နိုင်ငံကြီးသို့ အမြန်ကူးရောက် အမြင်ပေါက်ကုန်သော သူတို့ သည် ထိုရွာတွင်း၌ ညဉ့်မအိပ်ပဲ လွတ်ရာအရပ်သို့ ထွက်ပြေးသောသူတို့ နှင့် တူကုန်၏။ ပညတ်နိုင်ငံ၌ စိတ်လိုလိုက်နေကြသော သူတို့သည် ထိုရွာဆိုးကုန်းကြီး၌ ညဉ့်အိပ်၍ နေကြကုန်သော သူတို့နှင့်တူကုန်၏။ ဤကား စက္ခုဒွါရ၏ ရွာဆိုးကုန်းကြီးနှင့် တူပုံကို ပြဆိုချက်တည်း။

ထိုနည်းအတူ အသံအမျိုးမျိုးကို ကြားမှုဟူသော သောတဒွါရနယ် ကြီး၏ ရွာဆိုးကုန်းကြီးနှင့် တူပုံ၊ အနံအမျိုးမျိုးကို နံမှုဟူသော ယာန ဒွါရနယ်ကြီး၏ ရွာဆိုးကုန်းကြီးနှင့် တူပုံ၊ အချို့၊ အချဉ်အစရှိသော အရသာ အမျိုးမျိုးကို ခံစားမှုဟူသော ဇိဝှိဒွါရနယ်ကြီး၏ ရွာဆိုး ကုန်းကြီးနှင့် တူပုံ၊ အဝတ်အရုံ မေထုန်ကာမအစရှိသော ဖောဋ္ဌဗ္ဗကို ခံစားမှုဟူသော ကာယဒွါရနယ်ကြီး၏ ရွာဆိုးကုန်းကြီးနှင့် တူပုံ၊ မနား မနေ အထွေထွေ အလာလာ ကြုံမှု သိမှုဟူသော မနောဒွါရ အနန္တ၏ ကြီးကျယ်လှစွာသော ရွာဆိုးကုန်းကြီးနှင့် တူပုံများကိုလည်း စက္ခုမှာကဲ့သို့

အာယတန တစ်ဆယ့်နှစ်ပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

အသီးအသီး အကျယ်နှင့်တကွ သိအပ်ကြကုန်၏။

သောတိန္ဒြိယံ အသံဝုတံ ဝိဟရန္တံ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿာ
ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အန္ဓာဿဝေယျံ။

ယာနိန္ဒြိယံ အသံဝုတံ ဝိဟရန္တံ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿာ
ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အန္ဓာဿဝေယျံ။

ဇိဝိန္ဒြိယံ အသံဝုတံ ဝိဟရန္တံ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿာ ပါပကာ
အကုသလာ ဓမ္မာ အန္ဓာဿဝေယျံ။

ကာယိန္ဒြိယံ အသံဝုတံ ဝိဟရန္တံ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿာ
ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အန္ဓာဿဝေယျံ။

မနိန္ဒြိယံ အသံဝုတံ ဝိဟရန္တံ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿာ ပါပကာ
အကုသလာ ဓမ္မာ အန္ဓာဿဝေယျံ။

သဠာယတနဝဂ္ဂသံယုတ္တံ ပါ။ နှာ-၃၈၄

(စက္ခုန္ဒြိယံ ဝါကျကိုမိုး၍ ဝါကျဖော်ထားသည်)

သောတိန္ဒြိယံ=သောတိန္ဒြေကို၊ အသံဝုတံ=မပိတ်မဆိုမူ၍၊ ဝိဟရန္တံ=
နေသောသူကို၊ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿာ=အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿတို့သည်
လည်းကောင်း၊ ပါပကာ=အကြမ်းအကြုတ် အယုတ်တမာဖြစ်ကုန်သော၊
အကုသလာ ဓမ္မာ=မကောင်းဆိုးရွား တရားအမိုက်တို့သည်လည်း
ကောင်း၊ အန္ဓာဿဝေယျံ=မီးခိုးလျှောက်လျှင် ကပ်ရောက်ဝင်ပူး အရူး
တိုက်ခြင်းစသည်ကို ပြုကြကုန်ရာ၏။

ယာနိန္ဒြိယံ= ယာနိန္ဒြေကို၊ အသံဝုတံ= မပိတ်မဆိုမူ၍၊ ဝိဟရန္တံ=
နေသောသူကို၊ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿာ=အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿတို့သည်
လည်းကောင်း၊ ပါပကာ=အကြမ်းအကြုတ် အယုတ်တမာ ဖြစ်ကုန်သော၊
အကုသလာဓမ္မာ=မကောင်းဆိုးရွား တရားအမိုက်တို့သည်လည်း ကောင်း၊
အန္ဓာဿဝေယျံ=မီးခိုးလျှောက်လျှင် ကပ်ရောက်ဝင်ပူး အရူးတိုက်ခြင်း

စသည်ကို ပြုကြကုန်ရာ၏။

ဇိဝှိန္ဒိယံ-ဇိဝှိန္ဒြေကို၊ အသံဝုတံ-မပိတ်မဆိုမူ၍၊ ဝိဟရန္တံ-နေသောသူကို၊ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿာ-အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿတို့သည်လည်းကောင်း၊ ပါပကာ-အကြမ်းအကြုတ် အယုတ်တမာ ဖြစ်ကုန်သော၊ အကုသလာဓမ္မာ-မကောင်းဆိုးရွား တရားအမိုက်တို့သည်လည်းကောင်း၊ အန္ဓာဿဝေယျံ- မီးခိုးလျှောက်လျှင် ကပ်ရောက်ဝင်ပူး အရူးတိုက်ခြင်းစသည်ကို ပြုကြကုန်ရာ၏။

ကာယိန္ဒိယံ-ကာယိန္ဒြေကို၊ အသံဝုတံ-မပိတ်မဆိုမူ၍၊ ဝိဟရန္တံ-နေသောသူကို၊ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿာ-အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿတို့သည်လည်းကောင်း၊ ပါပကာ-အကြမ်းအကြုတ် အယုတ်တမာဖြစ်ကုန်သော၊ အကုသလာ ဓမ္မာ-မကောင်းဆိုးရွား တရားအမိုက်တို့သည်လည်းကောင်း၊ အန္ဓာဿဝေယျံ- မီးခိုးလျှောက်လျှင် ကပ်ရောက်ဝင်ပူး အရူးတိုက်ခြင်းစသည်ကို ပြုကြကုန်ရာ၏။

မနိန္ဒိယံ-မနိန္ဒြေကို၊ အသံဝုတံ-မပိတ်မဆိုမူ၍၊ ဝိဟရန္တံ- နေသောသူကို၊ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿာ-အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿတို့သည်လည်းကောင်း၊ ပါပကာ-အကြမ်းအကြုတ် အယုတ်တမာ ဖြစ်ကုန်သော၊ အကုသလာ ဓမ္မာ-မကောင်းဆိုးရွား တရားအမိုက်တို့သည်လည်းကောင်း၊ အန္ဓာဿဝေယျံ- မီးခိုးလျှောက်လျှင် ကပ်ရောက်ဝင်ပူး အရူးတိုက်ခြင်းစသည်ကို ပြုကြကုန်ရာ၏။

ငရဲဘုံ၌ ရှိနေကြသော သတ္တဝါအနန္တ၊ တိရစ္ဆာန်ဘုံ၌ ရှိနေကြသောသတ္တဝါအနန္တ၊ ပြိတ္တာဘုံ၌ရှိနေကြသော သတ္တဝါနန္တ၊ အသူရကာယ်ဘုံ၌ရှိနေကြသော သတ္တဝါအနန္တတို့ကို ခြောက်ပုံခြောက်စု ပြုသည်ရှိသော် တစ်ပုံတစ်စုသည် စက္ခုနယ်ကြီးမှ ဖြစ်သော ဥပဒံနှင့်ကျရောက်သူတို့တည်း၊ တစ်စုံတစ်စုသည် သောတနယ်ကြီးမှ ယာန၊ ဇိဝှိ၊ ကာယ၊ မနောနယ်ကြီးမှဖြစ်သော ဥပဒံနှင့် ကျရောက်သူတို့တည်း။

အာယတန တစ်ဆယ့်နှစ်ပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

ထိုခြောက်ဌာနမှ အလွတ်ဟူ၍ မရှိပြီ။

ဤတွင်ရွှေကား “သုညော ဂါမောတိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆန္နေတံ အဇ္ဈတ္တိကာနံ အာယတနာနံ အဓိဝစနံ” ဟူသော ပါဠိတော်၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို အကျယ် ဖော်ပြခန်း ပြီး၏။

အပြင်အာယတန ခြောက်ပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

ဗာဟိရာယတန သဘာဝ

စောရာ ဂါမယာတကာတိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဆန္နေတံ

ဗာဟိရာနံ အာယတနာနံ အဓိဝစနံ-

ဟူသောပါဠိတော်မြတ်၌ -

ဘိက္ခဝေ=ရဟန်းတို့၊ ဂါမယာတကာ=ရွာကို တိုက်ဖျက်တတ် ကုန်သော၊ စောရာ=ဓားပြတို့ဟူသည်။ ဆန္ဒ=ခြောက်ပါးကုန်သော၊ ဗာဟိရာနံအာယတနာနံ=အပအာယတနတို့၏၊ ဧတံ အဓိဝစနံ=ဤ အမည်တည်း။

- ၁။ အဆင်းအမျိုးမျိုးဟူသော ရူပါယတန၊
- ၂။ အသံအမျိုးမျိုး ဟူသော သဒ္ဒါယတန၊
- ၃။ အနံ့ အမျိုးမျိုးဟူသော ဂန္ဓာယတန၊
- ၄။ အရသာအမျိုးမျိုးဟူသော ရသာယတန၊
- ၅။ ပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယောဟုဆိုအပ်သော အတွေ့အထိ အမျိုးမျိုးဟူသော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတန၊
- ၆။ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ဝေဒနာက္ခန္ဓာ သညာက္ခန္ဓာ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ အတွင်းအာယတနခြောက်ပါးနှင့်တကွ လောကဂုဏ်၊ ဓမ္မဂုဏ်၊ အမိုက်ဂုဏ်၊ အလိမ္မာဂုဏ်ဟူသော ဓမ္မာယတန၊ ဤခြောက်ပါးသည် အတွင်းအာယတနခြောက်ပါးတို့မှ အပ

ဖြစ်သော ဗာဟိရာယတနခြောက်ပါးမည်ကုန်၏။

ရွာဖျက်ဓားပြ ဥပမာ

ထိုဗာဟိရာယတန ခြောက်ပါးတို့သည် မြို့ရွာတို့ကို တိုက်ခိုက် လုယက်နှောင့်ယှက် ဖျက်ဆီးစားသောက်ပြီးလျှင် နေကြကုန်သော တောအုပ် ဓားပြတပ်ကြီးတွေနှင့် တူကုန်၏။ အဘယ်သို့ တူကုန်သနည်း ဟူမူကား ထိုထိုတောအုပ်တို့၏ အနီး၌ မြို့ရိုး၊ ကျုံးမြောင်း၊ သူရဲ၊ သူခက်၊ လက်နက်ကြိယာ၊ ဆူးစည်း၊ တံခါး၊ အစောင့်အရှောက်တို့မှ ကင်းကြ ကုန်သော မြို့ရွာကြီးငယ်တို့သည် ရှိကြကုန်ရာ၏။ ထိုထိုတောအုပ်တို့၌ လည်း မြို့ရွာကို တိုက်ဖျက်လုယက်၍ အသက်မွေးကြ၊ အသောက် အစားနှင့် လောင်းကစား ကြူးကြကုန်သော ငါးရာအစု တစ်ထောင်အစု ရှိကြကုန်သော ဓားပြတို့သည် ရှိကြကုန်ရာ၏။

ထိုဓားပြတို့သည် နေ့မဆို ည၌မဆို တိုက်ခိုက်လိုသောအခါ နီးရာနီးရာ မြို့ရွာနိဂုံးတို့ကို ဝန်းဝိုင်းတိုက်ခိုက်၍ အလိုရှိရာ သက်ရှိ သက်မဲ့ ဥစ္စာတို့ကို ယူဆောင်ကြလေကုန်၏။ ရွာနေလူတို့ကို ခေါ်ဝင်၍ ချောပို့ဝန်ထမ်း ခိုင်းစေကြကုန်၏။ ထိုထိုမြို့ရွာသူတို့သည် လက်နက် ကြိယာမြို့ရိုး၊ ကျုံးမြောင်း၊ ဆူးဝင်း၊ စည်းတပ်၊ တံခါး၊ အစောင့်အကြပ် မရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ ဓားပြတို့ အနှိပ်အစက်ကို အမြဲခံကြရကုန်၏။ ပစ္စည်း ဥစ္စာ ရှာကြိုလုပ်ဆောင် စုဆောင်း၍ ထားကြကုန်သော်လည်း အထုပ် အထည် အကြွယ်အငွေ မဖြစ်နိုင်ကြ၊ အမဲ့အတီးဖြစ်၍ နေကြကုန်၏။ အချို့အချို့သော သူတို့သည် ပစ္စည်းဥစ္စာ စားရာမဲ့ ဝတ်ရာမဲ့ဖြစ်ကြ သဖြင့် ဓားပြတို့၏ အစီးအပွားကိုပင် အားရှိသမျှ သည်ပိုးရွက်ဆောင်၍ စားသောက်ခါ နေကြရကုန်၏။

ဗောဓိပက္ခိယကို ဓားပြဖျက်ပုံ

ဤဥပမာ၌ သဒ္ဓါ၊ သီလ၊ သုတ၊ စာဂ၊ ပညာ၊ ဟိရိ၊ ဩတ္တပ္ပ တည်းဟူသော သူတော်ကောင်းဥစ္စာ ခုနှစ်ပါးသည် သံသရာ၌ ကျင်လည် ကြသူ လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့၏ဥစ္စာမည်ကုန်၏။ သာသနာတော် တွင်း၌ကား ဗောဓိပက္ခိယတရား သုံးဆယ့်ခုနှစ်ပါးကို အတွင်းဥစ္စာ ဆိုလေ။

အတွင်းအာယတန ခြောက်ပါးတို့၏ အပေါင်းအစုဖြစ်ကြသော ဤကိုယ်ခန္ဓာစုသည် ထိုမြို့၊ ထိုရွာစုနှင့် တူကုန်၏။ သက်ရှိ၊ သက်မဲ့၊ အဆင်း၊ သဏ္ဍာန်၊ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ အစရှိသော ဗာဟိရာယတန ခြောက်ပါးသည် ဓားပြတပ်တွေနှင့် တူကုန်၏။ အာဇီဝဋ္ဌမကသီလ၊ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ၊ ကာယဂတာသတိ အစရှိသည်တို့မှ ကင်းလွတ် ကြကုန်သော ဗာလပုထုဇဉ် သတ္တဝါတို့သည် လက်နက်ကြိယာ၊ မြို့ရိုး၊ ကျုံးမြောင်း၊ ဆူးစည်း၊ တံခါးတို့မှ ကင်းကုန်ကြသော ထိုမြို့ ရွာသူတို့နှင့် တူကုန်၏။

ခြောက်ဒွါရ ဥပမာ၌ရှိနေကြကုန်သော အာရုံခြောက်ပါးတို့သည် အမြဲအကြပ် စောင့်ထိန်းအပ်သော သီလသံဝရ ဆူးစည်း တံခါးလည်း မရှိကြကုန်သော အသုဘဘာဝနာ၊ ကာယဂတာသတိ အစရှိသော လက်နက်ကြိယာတို့မှလည်း ကင်းရှင်းကြကုန်သော ထိုထို ခန္ဓာ မြို့ရွာ နိဂုံးတို့ကို ဒွါရခြောက်သင်း ဟာလာဟင်းတို့မှ တစ်ထိုင်တွင်းမှာပင် အကြိမ်တစ်ရာမက အတင်းဝင်ရောက်ကြကုန်၍ ထိုထိုကုသိုလ်စိတ် ကုသိုလ်မနော ကောင်းသောအကြံအဖန်တည်းဟူသော ပစ္စည်းဥစ္စာတို့ကို အတင်းတိုက်ဖျက် လုယက်ဆုံးရှုံးစေကြကုန်၏။

ကောင်းသောမနောကို ဝင်စား၍ နေစဉ်အခါ၌ ခြောက်ဒွါရတွင် ခိုက်တိုက်လာသော ထိုထိုအာရုံသည် ထိုကုသိုလ်မနောကို အသေ

ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ

သတ်၍ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို မိမိအထံသို့ တကြံကြံ တမော့မော့ နေအောင်ပြု၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုကုသိုလ်အကြံကိုလွတ်၍ ထိုအာရုံထံသို့ ရောက်ရ၏။ ထိုအာရုံ ဓားပြနောက်သို့ပါရလေ၏။ ထိုကုသိုလ်မနောသည် ဘယ်အခါမှ အားအင်ရှိစွာ ဘာဝနာအစစ် အထုပ်အထည်အဖြစ်သို့ရောက်အောင် တည်ထောင်စုဆောင်းမိသည်ဟု မရှိကြရကုန်။

ယခုဘုရားသာသနာတော်တွင်းမှာ ကြံကြိုက်ကြ၍ ဘုရား တကာ ကျောင်းတကာ ခံကြလျက် အသက်ခြောက်ဆယ် အသက်ခုနစ် ဆယ် အသက်ရှစ်ဆယ် ရှိသည်တိုင်အောင် အပအာရုံ ဓားပြတို့က ဥဒ္ဓစ္စ၊ ဝိတက်၊ လက်နက်ခပင်းနှင့် တဒိုင်းဒိုင်း ပစ်ခွင်းမှုမစဲ ရှိနေသောကြောင့် အာနာပါနဿတိ အစရှိသော ဘာဝနာအထုပ်အထည် လက်ကိုင်မရှိနိုင် ကြကုန်ပဲ မွဲလျက် တီးလျက်နှင့်ပင် နေကြသေကြရကုန်၏။

အနမတဂ္ဂဘဝသံသရာ ကြာညောင်းကြကုန်သော်လည်း အပါယ် ဒုက္ခစသည်တို့မှ အစဉ်ထာဝရ လွတ်ငြိမ်းစေနိုင်သော ဘာဝနာဓမ္မ ဓနဥစ္စာတို့နှင့် ကင်းကွာတုံလစ် လက်မဲ့ဖြစ်၍သာ လာခဲ့ကြသည့် အတွက်ကြောင့် ယခုထက်တိုင် အဝိဇ္ဇာမှောင်းကြီး တန်းလန်း၊ သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိ အမှောက်အမှားကြီးတန်းလန်း၊ ဒုစရိုက်ကံဟောင်း အနန္တတန်းလန်း၊ ဒုစရိုက်ကံသစ် ဖြစ်ခွင့်တန်းလန်း၊ အပါယ်ဘေးကြီးတန်းလန်း ရှိနေ ကြကုန်၏။

ဘဝတိုင်း၊ ဘဝတိုင်းတို့၌ ဘာဝနာတရား စားရမဲ့ ဝတ်ရမဲ့ ဖြစ်ကြ ကုန်၍ မျက်စိအာရုံဟူသော ဓားပြတပ်ကြီး၏ အစီးအပွါး၊ နားအာရုံ ဟူသော ဓားပြတပ်ကြီး၏ အစီးအပွါး၊ နှာခေါင်းအာရုံဟူသော ဓားပြ တပ်ကြီး၏ အစီးအပွါး၊ လျှာအာရုံဟူသော ဓားပြတပ်ကြီး၏ အစီးအပွါး၊ ကိုယ်ခန္ဓာအာရုံဟူသော ဓားပြတပ်ကြီး၏ အစီးအပွါး၊ မနောအာရုံ ဟူသော ဓားပြတပ်ကြီး၏ အစီးအပွါးတို့ကို အင်အားရှိသမျှ အားထုတ် လုပ်ဆောင်ကာ လာကြရကုန်၏။

ဓာတ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

အာရုံခြောက်ပါး ဓားပြတို့၏ လက်နက်ကြိယာတို့ကား တစ်ထောင့်ငါးရာကိလေသာတည်းဟူသော မီးထုပ်လက်နက်စုပေတည်း။ အာရုံခြောက်ပါးတည်းဟူသော ဓားပြတို့သည် ထိုထိုသတ္တဝါ ကိုယ်ခန္ဓာတည်းဟူသော မြို့ရွာကို တစ်ထောင့်ငါးရာ ကိလေသာတည်းဟူသော ဓာတ်မီးထုပ်တို့နှင့် မပြတ်မစဲ တိုက်ရှို့ကြကုန်၏။ ထိုခန္ဓာတည်းဟူသော မြို့ရွာတို့၌ သတိပဋ္ဌာန်စသော အနှစ်ဥစ္စာ ရတနာတို့သည် ဘယ်မှာ တည်နိုင်ကြကုန်အံ့နည်း။

ဤသို့သောအနက်ကို ပြခြင်းငှါ “စောရာ ဂါမယာတကာတိ ခေါဘိက္ခဝေ ဆန္နေတံ ဗာဟိရာနံ အာယတနာနံ အဓိဝစနံ” ဟူ၍ ဟောတော်မူပေသည်။

ဤတွင်ရှေ့ကား ဗာဟိရာယတန ခြောက်ပါးကို ပြဆိုခန်းပြီး၏။

ဓာတ် ၁၈-ပါးကို ပြဆိုခြင်း

ဓာတ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါး

- ယခုအခါ ဓာတ် ၁၈-ပါးကို ပြဆိုပေအံ့။
- ၁။ သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ ကဋ္ဌဉ္စ ပဋိစ္စ အဂ္ဂိ ဇလတိ ကဋ္ဌဂ္ဂိတွေဝ သချီ ဂစ္ဆတိ။
- ၂။ သကလိကဉ္စ ပဋိစ္စ အဂ္ဂိ ဇလတိ သကလိကဂ္ဂိတွေဝ သချီ ဂစ္ဆတိ။
- ၃။ တိဏဉ္စ ပဋိစ္စ အဂ္ဂိ ဇလတိ တိဏဂ္ဂိတွေဝ သချီ ဂစ္ဆတိ။
- ၄။ ဂေါမယဉ္စ ပဋိစ္စ အဂ္ဂိ ဇလတိ ဂေါမယဂ္ဂိတွေဝ သချီ ဂစ္ဆတိ။
- ၅။ ထုသဉ္စ ပဋိစ္စ အဂ္ဂိ ဇလတိ ထုသဂ္ဂိတွေဝ သချီ ဂစ္ဆတိ။
- ၆။ သင်္ကာရဉ္စ ပဋိစ္စ အဂ္ဂိ ဇလတိ သင်္ကာရဂ္ဂိတွေဝ သချီ ဂစ္ဆတိ။

ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ

- ၁။ ဧဝမေဝ ခေါ ဘိက္ခုဝေ စက္ခုပူ ပဋိစ္စ ရူပေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝိညာဏံ
စက္ခုဝိညာဏန္နေဝ သင်္ချီ ဂစ္ဆတိ။
- ၂။ သောတဉ္စ ပဋိစ္စ သဒ္ဓေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝိညာဏံ သောတ
ဝိညာဏန္နေဝ သင်္ချီ ဂစ္ဆတိ။
- ၃။ ယာနဉ္စ ပဋိစ္စ ဂန္ဓေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝိညာဏံ ယာနဝိညာဏန္နေဝ
သင်္ချီ ဂစ္ဆတိ။
- ၄။ ဇိဝုဉ္စ ပဋိစ္စ ရသေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝိညာဏံ ဇိဝု ဝိညာဏန္နေဝ
သင်္ချီ ဂစ္ဆတိ။
- ၅။ ကာယဉ္စ ပဋိစ္စ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝိညာဏံ ကာယ
ဝိညာဏန္နေဝ သင်္ချီ ဂစ္ဆတိ။
- ၆။ မနဉ္စ ပဋိစ္စ ဓမ္မေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝိညာဏံ မနောဝိညာဏန္နေဝ
သင်္ချီ ဂစ္ဆတိ။

(မဟာတဏှာသင်္ခယသုတ် ပါဠိတော်)

၁။ ဘိက္ခုဝေ=ရဟန်းတို့၊ သေယျထာပိ= ဥပမာဆိုသည်ရှိသော်
ကား၊ ကဋ္ဌဉ္စ= ထင်းသစ်သားကိုလည်း၊ ပဋိစ္စ= စွဲမှီ၍၊ ယော အဂ္ဂိ= အကြင်
မီးသည်၊ ဇေတိ= တောက်၏။ သော အဂ္ဂိ= ထိုမီးသည်၊ ကဋ္ဌဂ္ဂိတွေဝ=
ထင်းမီးဟူ၍သာလျှင်၊ သင်္ချီ= ခေါ်ဆိုရေတွက်ခြင်းသို့၊ ဂစ္ဆတိ= ရောက်၏။

၂။ သကလိကဉ္စ=ထင်းပေါက်ကိုလည်း၊ ပဋိစ္စ=စွဲမှီ၍၊ ယော
အဂ္ဂိ=အကြင်မီးသည်၊ ဇေတိ=တောက်၏။ သော အဂ္ဂိ=ထိုမီးသည်၊
သကလိကဂ္ဂိတွေဝ= ထင်းပေါက်မီးဟူ၍သာလျှင်၊ သင်္ချီ= ခေါ်ဆိုရေတွက်

၁။ မူလပဏှာသ၊ ပါ၊ နှာ-၃၂၆။ ။ဤသုတ်၌ (ယံယဒေဝ ပစ္စယံ ပဋိစ္စ အဂ္ဂိ
ဇေတိ။ တေန တေနေဝ သင်္ချီ ဂစ္ဆတိ) ဟူသော ဝါကျကို ချန်လှပ်၍ထင်ရှားဖွယ်ရာ
ဝါကျဖြင့်သာ ရေးတော်မူသည်ဟု သိလေ။

ဆရာတော်ဘုရားကြီး ချန်လှပ်ထားခဲ့သော (ယံယဒေဝ) စသော ဝါကျ မန္တလေး
ကျောက်စာတော်မူ၍လည်း မရှိ။ (အဂ္ဂိတွေဝ) ဟူ၍သာ ရှိသည်။

ဓာတ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

ခြင်းသို့၊ ဂစ္ဆတိ= ရောက်၏။

၃။ တိဏဉ္စ=မြက်ကိုလည်း၊ ပဋိစ္စ=စွဲမှီ၍၊ ယော အဂ္ဂိ= အကြင်မီးသည်၊ ဇလတိ= တောက်၏။ သော အဂ္ဂိ= ထိုမီးသည်၊ တိဏဂ္ဂိတွေဝ= မြက်မီးဟူ၍သာလျှင်၊ သင်္ချိ= ခေါ်ဆိုရေတွက်ခြင်းသို့၊ ဂစ္ဆတိ= ရောက်၏။

၄။ ဂေါမယဉ္စ=နွားချေးကိုလည်း၊ ပဋိစ္စ=စွဲမှီ၍၊ ယော အဂ္ဂိ= အကြင်မီးသည်၊ ဇလတိ= တောက်၏။ သော အဂ္ဂိ= ထိုမီးသည်၊ ဂေါမယဂ္ဂိတွေဝ= နွားချေးမီးဟူ၍သာလျှင်၊ သင်္ချိ= ခေါ်ဆိုရေတွက်ခြင်းသို့၊ ဂစ္ဆတိ= ရောက်၏။

၅။ ထုသဉ္စ= ဖွဲကိုလည်း၊ ပဋိစ္စ=စွဲမှီ၍၊ ယော အဂ္ဂိ=အကြင်မီးသည်၊ ဇလတိ=တောက်၏။ သော အဂ္ဂိ=ထိုမီးသည်၊ ထုသဂ္ဂိတွေဝ= ဖွဲမီးဟူ၍သာလျှင်၊ သင်္ချိ=ခေါ်ဆိုရေတွက်ခြင်းသို့၊ ဂစ္ဆတိ=ရောက်၏။

၆။ သင်္ကာရဉ္စ= အမှိုက်စုကိုလည်း၊ ပဋိစ္စ= စွဲမှီ၍၊ ယော အဂ္ဂိ= အကြင်မီးသည်၊ ဇလတိ=တောက်၏။ သော အဂ္ဂိ= ထိုမီးသည်၊ သင်္ကာရဂ္ဂိတွေဝ= အမှိုက်မီးဟူ၍သာလျှင်၊ သင်္ချိ= ခေါ်ဆိုရေတွက်ခြင်းသို့၊ ဂစ္ဆတိ= ရောက်၏။

၁။ ဘိက္ခုဝေ= ရဟန်းတို့၊ ဧဝမေဝခေါ= ဤအတူသာလျှင်၊ စက္ခုဉ္စ= စက္ခုဓာတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ရူပေ စ=အဆင်းအမျိုးမျိုးဟူသော ရူပဓာတ်တို့ကို လည်းကောင်း၊ ပဋိစ္စ=အစွဲပြု၍၊ ယံ ဝိညာဏံ=အကြင်ဝိညာဏဓာတ်သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ=ဖြစ်ပေါ်၏။ တံ ဝိညာဏံ=ထိုဝိညာဏဓာတ်သည်၊ စက္ခုဝိညာဏဇနော=စက္ခုဝိညာဏဓာတ်ဟူ၍သာလျှင်၊ သင်္ချိ=ခေါ်ဆိုရေတွက်ခြင်းသို့၊ ဂစ္ဆတိ= ရောက်၏။

၂။ သောတဉ္စ= သောတဓာတ်ကိုလည်းကောင်း၊ သဒ္ဓေ စ= အသံအမျိုးမျိုးဟူသော သဒ္ဓဓာတ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပဋိစ္စ= အစွဲပြု၍၊ ယံ ဝိညာဏံ=အကြင်ဝိညာဏဓာတ်သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ=ဖြစ်ပေါ်၏။ တံ ဝိညာဏံ=

ထိုဝိညာဏဓာတ်သည်၊ သောတဝိညာဏန္ဓေဝ= သောတဝိညာဏဓာတ်ဟူ၍သာလျှင်၊ သင်္ချိ=ခေါ်ဆိုရေတွက်ခြင်းသို့၊ ဂစ္ဆတိ= ရောက်၏။

၃။ ယာနဉ္စ= ယာနဓာတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဂန္ဓေ စ= အနံ့အမျိုးမျိုးဟူသော ဂန္ဓဓာတ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပဋိစ္စ= အစွဲပြု၍၊ ယံ ဝိညာဏံ= အကြင်ဝိညာဏဓာတ်သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ= ဖြစ်ပေါ်၏။ တံ ဝိညာဏံ= ထိုဝိညာဏဓာတ်သည်၊ ယာနဝိညာဏန္ဓေဝ= ယာနဝိညာဏဓာတ်ဟူ၍သာလျှင်၊ သင်္ချိ= ခေါ်ဆိုရေတွက်ခြင်းသို့၊ ဂစ္ဆတိ= ရောက်၏။

၄။ ဇိဝုဉ္စ= ဇိဝုဓာတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ရသေ စ= ဖန်၊ ခါး၊ ချို၊ ငနံ၊ ချဉ်၊ ပြန်၊ အစပ် ရသဓာတ်အမျိုးမျိုးတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပဋိစ္စ= အစွဲပြု၍၊ ယံဝိညာဏံ= အကြင်ဝိညာဏဓာတ်သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ= ဖြစ်ပေါ်၏။ တံဝိညာဏံ= ထိုဝိညာဏဓာတ်သည်၊ ဇိဝု ဝိညာဏန္ဓေဝ= ဇိဝုဝိညာဏဓာတ်ဟူ၍သာလျှင်၊ သင်္ချိ= ခေါ်ဆိုရေ တွက်ခြင်းကို၊ ဂစ္ဆတိ= ရောက်၏။

၅။ ကာယဉ္စ= ကာယဓာတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ စ= အတွေ့အထိ အမျိုးမျိုးဟူသော ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပဋိစ္စ= အစွဲပြု၍၊ ယံ ဝိညာဏံ= အကြင်ဝိညာဏဓာတ်သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ= ဖြစ်ပေါ်၏။ တံ ဝိညာဏံ= ထိုဝိညာဏဓာတ်သည်၊ ကာယဝိညာဏန္ဓေဝ= ကာယဝိညာဏဓာတ်ဟူ၍သာလျှင်၊ သင်္ချိ= ခေါ်ဆိုရေတွက်ခြင်းသို့၊ ဂစ္ဆတိ= ရောက်၏။

မနဉ္စ= ဘဝင်စိတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝေဓေ စ= ၆၉-ပါး ဓမ္မဓာတ်များတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပဋိစ္စ= အစွဲပြု၍၊ ယံ ဝိညာဏံ= အကြင်ဝိညာဏဓာတ်သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ= ဖြစ်ပေါ်၏။ တံဝိညာဏံ= ထိုဝိညာဏဓာတ်သည်၊ မနောဝိညာဏန္ဓေဝ= မနောဝိညာဏဓာတ် ဟူ၍သာလျှင်၊ သင်္ချိ= ခေါ်ဆို

၁။ မူလပဏ္ဏာသ၊ ၄၊ နှာ- ၂၀၇။ ကိုထောက်၍လည်းကောင်း၊ သမ္မောဟဝိနောဓနီ အဋ္ဌကထာ၊ နှာ-၇၇။ ကိုထောက်၍လည်းကောင်း၊ (မနဉ္စ=ဘဝင်စိတ်ကို) ဟု အနက်ပေးပါ။

ဓာတ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

ရေတွက်ခြင်းသို့၊ ဂစ္ဆတိ=ရောက်၏။^၂

စက္ခုဓာတ် - ၁၊ ရူပဓာတ် - ၁၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ် - ၁၊
ဤဓာတ်သုံးပါး တစ်စုံ။

သောတဓာတ် - ၁၊ သဒ္ဓဓာတ် - ၁၊ သောတဝိညာဏဓာတ် - ၁၊
ဤဓာတ်သုံးပါး တစ်စုံ။

ယာနဓာတ် - ၁၊ ဂန္ဓဓာတ် - ၁၊ ယာနဝိညာဏဓာတ် - ၁၊
ဤဓာတ်သုံးပါး တစ်စုံ။

ဇိဝှါဓာတ် - ၁၊ ရသဓာတ် - ၁၊ ဇိဝှါဝိညာဏဓာတ် - ၁၊
ဤဓာတ်သုံးပါး တစ်စုံ။

ကာယဓာတ်- ၁၊ ဗောဠဗ္ဗဓာတ် - ၁၊ ကာယဝိညာဏဓာတ် - ၁၊
ဤဓာတ်သုံးပါး တစ်စုံ။

ပဉ္စဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်းနှင့် သမ္ပင်္ဂိတ္တိန်းခွေးဟုဆိုအပ်သော မနောဓာတ်-
၁၊^၂ အာရုံငါးပါးတို့မှ ကြွင်းသော ခပ်သိမ်းသော ကုသိုလ် အကုသိုလ်
အဗျာကတဓမ္မဓာတ် - ၁၊ မနောဝိညာဏဓာတ် - ၁၊ ဤဓာတ်သုံးပါး
တစ်စုံ။

ဓာတ်ဖက် ၃-ပါး အစုံပေါင်း ၆-စုံ ဖြစ်၏။

တဏှာသင်္ခယ သုတ္တန်

ဤသုတ္တန်ဒေသနာတော်ကို ဥပမာများစွာနှင့် ဟောတော်မူရခြင်း
၏အကြောင်းကား ဘုရားရွှေလက်ထက်တော်၌ “သာတိ” အမည်ရှိ
သော ရဟန်းအား “တဒေဝိဒံ ဝိညာဏံ သန္တာဝတိ သံသရတိ န အညံ”^၁
ဟူသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူသည် ဖြစ်၏။ နိစ္စဒိဋ္ဌိတည်း။

၁။ သောတမှစ၍ ကျန်သောဒွါရနှင့် ဆိုင်ရာအနက်များမှာ ဆရာတော်ကြီး
ပေးရင်း အနက်မဟုတ်။ (လယ်တီဒီပနီဝိသောဓကအဖွဲ့)

၂။ ဤအရာတွင် ဓာတ် (၁၈)ပါးကို ဝေဖန်ရာဖြစ်၍ မနဉ္စ အရနှင့် မနောဓာတ်အရ
မထွေးယှက်သင့်။

တဒေဝိဒံ ဝိညာဏံ-ထိုဝိညာဏ်တစ်ခုသည်ပင်လျှင်၊ သန္တာဝတီ-
ပြေးသွား၏။ သံသရာတိ-ပြောင်းရွှေ့၏။ (အညံ-အသစ်အသစ် တစ်ပါး
တစ်ပါးဖြစ်၍၊ န သန္တာဝတီ-ပြေးသွားသည် မဟုတ်၊ န သံသရာတိ-
ပြောင်းရွှေ့သည် မဟုတ်။) ၂

အဓိပ္ပါယ်ကား ဝိညာဏ်သည် သတ္တဝါတစ်ယောက်မှာ တစ်ခုသာ
ရှိ၏။ ရင်တွင်းမှာ အမြဲတည်၏။ မျက်စိမှာ ရူပါရုံ ထင်လာသောအခါ၌
ထိုဝိညာဏ်သည်ပင်လျှင် ရင်တွင်းမှ မျက်စိပေါက်သို့ ပြောင်းရွှေ့၍
ရူပါရုံကို ကြည့်ရှု၏။ နားမှာအသံထင်လာပြန်လျှင် နားသို့ပြောင်းရွှေ့၍
သဒ္ဓါရုံကို ကြား၏။ ဤနည်းအတူ ခြောက်ဒွါရတို့၌ အာရုံဆိုက်တိုက်လာ
ရာ ပြောင်းရွှေ့ပြေးသွား၍ ထိုထိုအာရုံကို ယူ၏။ ခံစား၏။ တစ်ဘဝလုံး
တစ်ခုတည်းဖြစ်၍ အမြဲတည်၏။ ဘဝပြောင်းပြန်လျှင် ထိုဝိညာဏ်တစ်
ခုတည်းသည်ပင်လျှင် ထိုထိုဘဝသို့ ပြောင်းသွားလေ၏။ ချုပ်သည်၊ ပျက်
သည်၊ သေသည် ဟူ၍ မရှိ၊ ကမ္ဘာအဆက်ဆက် အမြဲတည်၏ဟုလိုသည်။
သဿတဒိဋ္ဌိမျိုးတည်း။

ထိုအယူကို ပယ်ဖျောက်၍ ဝိညာဏ်၏ အနိစ္စဓမ္မမျိုး၊ အနတ္တဓမ္မ
မျိုး စစ်စစ်ဖြစ်ကြောင်းကို ပြတော်မူခြင်းငှါ ဤဒေသနာတော်ကို ဟော
တော်မူပေသတည်း။ ဤဒေသနာတော်၌ ဝိညာဏ် ၆- ပါးကိုသာ ဟော
တော်မူလိုရင်း ဖြစ်ငြားသော်လည်း ဓာတ် ၁၈-ပါးလည်းပါဝင်သည်။
ဥပမာ ဥပမေယျနှင့်လည်း ပြည့်စုံလှသည်။ ဓာတ် ၁၈-ပါးတို့တွင်လည်း
ဝိညာဏဓာတ် ၇-ပါး၌ နိစ္စအယူ၊ အတ္တအယူ အလွန်ခိုင်မြဲကြလှသည်
ဖြစ်၍ ဤစာအုပ်မှာ ဓာတ် ၁၈- ပါးအရာ၌ ဤဒေသနာတော်မြတ်ကို

၁။ မူလပဏ္ဏာသ၊ ပါ။ နှာ-၃၂၃။ ပါဠိအနည်းငယ်ကွဲ၏။ ၂။ အနည်ဟု ဆဋ္ဌမူ
ကျောက်စာမူတို့၌ရှိ၏။ ထိုအလိုအားဖြင့် (အနည်- ထိုဝိညာဏ်မှတစ်ပါး တစ်ခြားသော
ဝိညာဏ်မဟုတ်) ဟု နိဿယတို့၌ပေးကြ၏။ ဝိသောကေ အဖွဲ့အလိုမှာ ယခုပြဆိုခဲ့သော
အနက်နှင့်ပါဠိကိုကြိုက်၏။

ဓာတ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

ထုတ်ပြပေသတည်း။

ဓာတ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါး ခွဲနည်း

ဓာတ် ၁၈-ပါး အစဉ်ခွဲနည်းကား ဓာတ်ဖက် ၃- ပါး၊ ၆- စုံတို့တွင် ရှေ့ငါးစုံမှာ ရှေ့၌ပြဆိုခဲ့ပြီးသော အတိုင်းပင်၊ နောက်ဆုံး ၃-ပါး တစ်စုံ၌မူကား မနောဓာတ်- ၁၊ မနောဝိညာဏဓာတ်- ၁၊ ဓမ္မဓာတ်- ၁ ဟူ၍ ဆိုလေ။

မနောဓာတ်မှာလည်း ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်းနှင့် သမ္ပင်္ဂိဗျူဟန်းဒွေး- ဤစိတ်သုံးခုကို ယူလေ။

မနောဝိညာဏဓာတ်မှာလည်း ပဉ္စဝိညာဏဓာတ်- ၁၀၊ မနောဓာတ်- ၃-ခုမှ ကြွင်းသော စိတ်ပေါင်း ၇၆- ခုကို ယူလေ၊ ဓမ္မဓာတ်မှာလည်း စေတသိက်- ၅၂၊ သုခုမရုပ်- ၁၆၊ နိဗ္ဗာန်တို့ကို ယူလေ၊ ထုတ်ပြခဲ့ပြီးသော ဒေသနာတော်၌ကား ဒွါရ ၆- ပါး၊ အာရုံ ၆- ပါး၊ ဝိညာဏ် ၆- ပါးကို ပဓာနပြု၍ ဟောတော်မူသည်၊ ဓာတ် ၁၈- ပါး သက်သက်ကို ပဓာနပြု၍ ဟောတော်မူရင်းမဟုတ်။

ဤစာအုပ်၌ ထင်လွယ်မြင်လွယ်ကြစေခြင်း အကျိုးငှါ ထိုဒေသနာတော်နည်းကို အစဉ်မှီး၍ ဓာတ်ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ပြဆိုပေအံ့၊ ရှေးဦးစွာ ထုတ်ပြသော ဥပမာ၌ (၁) ထင်းမီးတောက်၊ (၂) ထင်းပေါက်မီးတောက်၊ (၃) မြက်မီးတောက်၊ (၄) နွားချေးမီးတောက်၊ (၅) ဖွဲမီးတောက်၊ (၆) အမှိုက်မီးတောက်၊ (မီးတောက်ခြောက်မျိုး။)

မီးကို တောက်စေနိုင်သော ယောက်ျား၏ပယောဂကြောင့် ထင်းချောင်းကိုစွဲမှီ၍ တောက်သောမီးသည် ထင်းမီးတောက်မည်၏၊ ကြွင်းသောမီးတောက်ငါးမျိုးတို့၌လည်း ထိုအတူတည်း။

ထိုမီးတောက် ၆-ပါးတို့သည် အသီးအခြားစီ ဖြစ်ကြကုန်၏၊ ထင်းမီးတောက်သည် ထင်း၌သာ ဖြစ်၏၊ ထင်း၌သာတည်၏၊ ထင်း၌သာ

ပျက်၏။ သေ၏။ ထင်းပေါက်မီးတောက် စသည်တို့သည်လည်း ထင်းပေါက်စသည်တို့၌သာ ဖြစ်ကုန်၏။ တည်ကုန်၏။ ပျက်ကုန်၏။ သေကုန်၏။ ထင်းမီးတောက်သည် ထင်း၌ဖြစ်၍ ထင်းပေါက်သို့ ကူးပြောင်းသည် မရှိ။ ထင်းပေါက်မီးတောက် စသည်တို့သည်လည်း တစ်ခုသည်တစ်ခုသို့ ကူးပြောင်းသည် မရှိကြကုန်။

စောဒနာရန် ရှိသည်ကား အဘယ့်ကြောင့် တစ်ခုသည် တစ်ခုသို့ ကူးပြောင်းခြင်း မရှိကြကုန်သနည်း။ လောကမျက်မြင်၌ မီးတစ်ခုသည် မီးစာတစ်ခုသို့ ကူးပြောင်းမှု ရှိသည်မဟုတ်လောဟု စောဒနာရန် ရှိ၏။ ကူးပြောင်းမှု မဟုတ်။ မီးစာတစ်ခု၌ မီးတောက်စေလိုသည်ရှိသော် တစ်ပါးသော မီးတောက်၌ ထိုမီးစာကိုထိ၍ထား၏။ တစ်ပါးသော မီးတောက်သည် ထိုမီးစာကိုမြှိုက်၍ ထိုမီးစာ၌ရှိရင်းဖြစ်သော တေဇောကို လှုံ့ဆော်၏။ နှိုး၏။ အားပေး၏။ ထိုတေဇောသည် တောက်၍ထ၏။ ထိုမီးစာ၌ မီးတောက်ရ၏။ တစ်ပါးသော မီးတောက်သည် ထိုမီးစာသို့ ကူးပြောင်းသည် မဟုတ်။ တစ်ခုသောအိမ်ကို မီးလောင်၍ တစ်ခုသောအိမ်သို့ မီးကူးရာ၌လည်း ဤနည်းတူ။ မီးသည် မီးစာတစ်ခုမှ မီးစာတစ်ခုသို့ ကူးပြောင်းငြားအံ့။ ပထမမီးစာကိုလွှတ်၍ ဒုတိယမီးစာ၌ စွဲရလိမ့်မည်။ မီးမည်သည် မီးစာမှလွတ်လျှင် သေမြဲဓမ္မတာဖြစ်၍ ပထမမီးစာမှ အလွတ်တွင် သေ၏။

စောဒနာရန် ရှိပြန်သည်ကား မီးတောက်မည်သည် လေ၏ အဟုန်အားဖြင့် တစ်ခုသောဌာနမှ ပြတ်လွင့်လေ၍ တစ်ခုသောဌာနမှာ စွဲနိုင်သည်ကား မျက်မြင်မဟုတ်ပါလောဟု စောဒနာရန် ရှိပြန်၏။ ပြတ်၍ လွင့်လေသော မီးတောက်၌ တေဇော၏အစွမ်းဖြင့် ပထမမီးစာမှ ဖြစ်ပွား၍သွားသော ပထဝီမီးစာသည် ပါရှိသည်သာဖြစ်၏။ ထိုသဟဇာတ် ပထဝီ မီးစာကို စွဲ၍လွင့်လေ၏။ မီးစာနှင့်ကင်း၍ လွင့်လေသည် မဟုတ်။ ထိုမီးစာအကုန်တွင် သေရ၏။ ထိုမီးစာသည် မျက်စိနှင့် မြင်ကောင်းသည်

ဓာတ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် မျက်စိနှင့် မြင်ကောင်းရာမျှကို အစွဲပြု၍ မီးကူးသည် ဟု ဝေါဟာရဖြစ်သတည်း။ ဤကား မီးကူးမှု၌ လောကဓမ္မ နှစ်ပါး ရှင်းလင်းချက်တည်း။

တစ်ခုသောမီးစာမှ တစ်ခုသောမီးစာသို့သာ မကူးသည်မဟုတ် သေး။ ထင်းမီးစတစ်ခု၌တောက်သော မီးသည်လည်း ထိုထင်းမီးစ၌ တစ် ခုသော အဋ္ဌကလာပ်မှ တစ်ခုသောအဋ္ဌကလာပ်သို့ ပြောင်းကူးသည်ဟူ ၍ မရှိ၊ သူ့ကလာပ်နှင့် သူ့မီးတောက်သာ ဖြစ်၏။ သူ့မီးလောင်၍ သူ့ ကလာပ်ကုန်ဆုံးလျှင် သူ့မီးလည်း ကုန်ဆုံးမြဲဓမ္မတာ ဖြစ်၏။ အပြိုင်ဖြစ် သော ကလာပ်တစ်ပါးသို့လည်း ပြောင်းကူးခြင်းမရှိ၊ ရှေ့နောက်အစဉ် ဖြစ်သော ကလာပ်တစ်ပါးသို့လည်း ပြောင်းကူးခြင်းမရှိ၊ မီးကိုလည်း ကောင်း မီးတောက်ကိုလည်းကောင်း စေ့စေ့ကြည့်ရှု၍နေလျှင် လှုပ်လှုပ် ရွရွ မြင်ကြရ၏။ ထိုလှုပ်မှု၊ ရွမှုဟူသမျှသည် အသီးအသီး သူ့ကလာပ်နှင့် သူ့မီး ဖြစ်ပေါ်မှု ပျက်ဆုံးမှုပေတည်း။

ဤကား လောကဓမ္မနှစ်ပါးတွင် မုချအမှန်ဖြစ်သော ဓမ္မအလိုကို ပြဆိုချက်တည်း။

ဤတွင် ရွှေကား ဥပမာ ၆- ချက်၌ ရှင်းလင်းချက်ပြီး၏။

ဓာတ်အိမ် ဓာတ်အိုး

တစ်ယောက် တစ်ယောက်သော သတ္တဝါသန္တာန်၌ ဓာတ်အိမ် ၆- မျိုး၊ ဓာတ်အိုး ၆- မျိုး၊ ဓာတ်မီးစာ ၆- မျိုး၊ ဓာတ်မီးတောက် ၆- မျိုး၊ ဓာတ်မီးကို ညှိထွန်းသူ ၆- မျိုး၊ ဓာတ်နန်းကြိုး အထောင်မက ရှိကြ၏။

မျက်လုံးအိမ်- ၁၊ နားအိမ်- ၁၊ နှာခေါင်းအိမ်- ၁၊ ခံတွင်းအိမ်- ၁၊ အတွင်းအပ တစ်ကိုယ်လုံး- ၁၊ နှစ်လုံးအိမ်- ၁၊ ဤကား ဓာတ်အိမ် ၆- မျိုးတည်း။

မျက်လုံး- ဝါ နား- ဝါ နှာခေါင်း- ဝါ လျှာ- ဝါ အလုံးစုံသော အရထူ၊ အရေပါး အသားဆိုင်၊ အသားခဲ၊ အသည်း၊ အဆုတ်၊ အူမ၊ အူသိမ်၊ နှလုံး၊ ကျောက်ကပ်၊ အကြောကြီး၊ အကြောငယ်၊ ခြင်ဆီ၊ ဦးနှောက် အစရှိသော အဇ္ဈတ္တသန္တာန်တစ်ခုလုံး - ဝါ နှလုံးသွေး - ဝါ ဤကား ဓာတ်အိုး ၆-မျိုးတည်း။

စက္ခုဝတ္ထုရုပ် - ဝါ သောတဝတ္ထုရုပ် - ဝါ ယာနဝတ္ထုရုပ် - ဝါ ဇိဝါဝတ္ထုရုပ် - ဝါ ကာယဝတ္ထုရုပ် - ဝါ ဟဒယဝတ္ထုရုပ် - ဝါ ဤကား ထိုဓာတ်အိုး ၆-မျိုးတို့၌တည်ရှိသော ဓာတ်မီးစာ ၆-မျိုးတည်း။

စက္ခုဝိညာဏ် - ဝါ သောတဝိညာဏ် - ဝါ ယာနဝိညာဏ် - ဝါ ဇိဝါဝိညာဏ် - ဝါ ကာယဝိညာဏ် - ဝါ မနောဝိညာဏ် - ဝါ ဤကား ထိုဓာတ်မီးစာ ၆-မျိုးတို့၌မို့၍ဖြစ်သော ဓာတ်မီးတောက် ဓာတ်မီးအလင်း ၆-မျိုးတည်း။

မိုးရာကိစ္စကို အစွဲပြု၍ ဝတ္ထုရုပ် ၆-မျိုးကို မီးစာဆိုပေသည်။ လောင်စာဖြစ်၍ ဆိုးသည်မဟုတ်။ အာရုံကို အလင်းပြမှုကြောင့် ဝိညာဏ် ၆-ပါးကို ဓာတ်မီးတောက် ဆိုပေသည်။ ပူလောင်မှုကြောင့် ဆိုးသည် မဟုတ်။

အဆင်းအမျိုးမျိုး - ဝါ အသံအမျိုးမျိုး - ဝါ အနံ့အမျိုးမျိုး - ဝါ အရသာအမျိုးမျိုး - ဝါ အတွေ့အထိအမျိုးမျိုး - ဝါ ကုသိုလ် အကုသိုလ် အဗျာကတဓမ္မ အမျိုးမျိုး - ဝါ မိမိ မိမိတို့ဆိုင်ရာ ဓာတ်မီးတောက်ကို ထအောင်ညှိထွန်းကြသူ ၆-မျိုး။

ရင်တွင်းရှိ နှလုံးသားဟူသော အချုပ်အခြာဖြစ်သော ဟဒယ ဓာတ်အိမ်မှ တစ်ကိုယ်လုံးအနှံ့ သွယ်တန်းလျက်ရှိသော သွေးကြောကြီးငယ်အပေါင်းကို ဓာတ်နန်းကြီး အထောင်မကဆိုသည်။ အဆင်းအမျိုးမျိုးအစရှိသော အာရုံ ၆-ပါးကိုမူကား ရေနံဆီအလားကဲ့သို့ ဓာတ်မီးကို အလွန်တောက်စေနိုင် ပွားစေနိုင်သော ဓာတ်မီးစာ ၆-မျိုးဟူ၍လည်းဆိုအပ်၏။ ဤကား ခန္ဓာပုရဟူသောဓာတ်မြို့ကြီး၏ ဓာတ်

ဓာတ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

ကြိယာစုကို အကျဉ်းပြဆိုချက်တည်း။

ဟဒယဓာတ်အိမ် အချုပ်အခြာဖြစ်ပုံကား ပဋိသန္ဓေ အခါမှစ၍
ဖြစ်ပေါ်၍လာခဲ့သော ဘဝင်ခေါ်သော မနောဝိညာဏ ဓာတ်မီးတောက်
သည် ဟဒယဓာတ်အိမ်တွင်းရှိ နှလုံးသွေးနှင့် အပြည့်ရှိနေသော ဟဒယ
ဝတ္ထုရုပ်ကို စွဲမှီ၍ ခဏမစဲ တစ်ဖွားဖွား တစ်လက်လက် ဖြစ်ပေါ်၍
နေ၏။ အလွန်မိုန်မှေးသော ဓာတ်မီးတောက်မျိုးသာတည်း။ အာရုံ
မှာလည်း ရှေးဘဝ၌ မရဏာသန္နတွင် ထင်မြင်ခဲ့ဖူးသော အာရုံဟောင်း
တစ်ခုခုကိုသာ အမြဲအာရုံပြု၏။ ယခုဘဝတွင် ထင်မြင်တွေ့ရှိသော
အာရုံသစ်ကို အာရုံမပြု။ ထို့ကြောင့် ထိုဘဝင်၏အာရုံကို ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်
မသိနိုင်။ ထိုဟဒယဓာတ် အိမ်တွင်း၌ တစ်ခြားတစ်ပါးသော ဝိညာဏ
ဓာတ်တို့ ဖြစ်ပေါ်ခိုက် ကြံကြိုက်သောအခါ၌သာ ထိုဘဝင်စိတ်သည်
ပြတ်စဲ၏။

ထိုအတူ စက္ခုဓာတ်အိမ် အစရှိသော ဓာတ်အိမ်တစ်ပါးတို့၌ ပဉ္စဝိ
ညာဏဓာတ်တို့ ဖြစ်ပေါ်ခိုက် ကြံကြိုက်သောအခါတို့၌လည်း ထိုဘဝင်
စိတ်သည် ပြတ်စဲ၏။ ထိုစကားမှန်၏။ စိတ်မည်သည် တစ်ကိုယ်လုံးမှာ
ထိုထိုနေရာ၌ တစ်ခုတစ်ခုသာ ဖြစ်ပေါ်မြဲ ဓမ္မတာ တည်း။ တစ်ကိုယ်လုံး
မှာ ဤနေရာ ထိုနေရာ၌ ပြိုင်၍ဖြစ်ပေါ်သည် မရှိ။ စက္ခုဓာတ်အိမ်မှာ
ဖြစ်ပေါ်ဆဲအခါ တစ်ကိုယ်လုံးမှာ စက္ခုတွင်သာ စိတ်ရှိ၏။ ကြွင်းသော
တစ်ကိုယ်လုံးမှာ စိတ်မရှိ။ သောတဓာတ်အိမ် စသည်တို့မှာ ဖြစ်ပေါ်ဆဲ
အခါတို့၌လည်း ဤနည်းတူသိလေ။ ဤကား ဓမ္မတာတည်း။

သို့သော်လည်း စိတ်၏ဖြစ်မှု ပျက်မှုမည်သည်။ မျက်တောင်
တစ်ခတ်ခန့်ခဏ၌ပင် ကုဋေတစ်သိန်းမက လျင်မြန်လှသည် ဖြစ်၍
ထိုထိုအဆင်းကို မြင်မှု ထိုထိုအသံကို ကြားမှု စသည်တို့သည် အပြိုင်ပင်
ဖြစ်သကဲ့သို့သာ ထင်ကြရကုန်၏။ ဤသည်လည်း ဓမ္မတာတစ်ခန်း
တည်း။

စက္ခုဝိညာဏဓာတ်ကို သိရန်

စက္ခုဝိညာဏဓာတ် ဆိုသည်ကား- အဆင်းအမျိုးမျိုးကို မြင်မှု သက်သက်သာတည်း၊ ထွေထွေလာလာ ကြံမှု သိမှုမဟုတ်၊ မျက်စိဖြင့် မြင်ပြီးနောက် ထွေထွေလာလာ ကြံမှု သိမှုတို့သည်ကား ဟဒယဓာတ် အိမ်မှာ ဖြစ်ပေါ်သော မနောဝိညာဏဓာတ်တို့အမှုသာတည်း၊ ထို့ကြောင့် မြင်ဆဲခဏ၌ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ငါမြင်သည်ဟူ၍ပင် မသိသေး၊ နောက် လိုက် မနောဝိညာဏဓာတ်တို့ ဖြစ်ပေါ်သောအခါမှ ငါမြင်သည်ဟု သိ၏။ မြင်အပ်သော ဝတ္ထု၏ အဖြူ အနီစသော အဆင်း အဝန်း၊ အလျား စသောသဏ္ဍာန်အမည် ပညတ်တို့ကိုလည်း နောက်လိုက် မနောဝိညာဏဓာတ်တို့ ဖြစ်ပေါ်သောအခါမှ သိနိုင်၏။

မြင်မှုကား စက္ခုဓာတ်အိမ်မှ ဖြစ်၏။ မြင်ပြီးနောက် သိမှုကား ဟဒယဓာတ်အိမ်မှ ဖြစ်၏။ ဤသို့ တုံးကိုမြင်၍ တုံးမှန်းသိရာ၊ တိုင်ကိုမြင်၍ တိုင်မှန်းသိရာ၌ ဓမ္မအလိုအားဖြင့် မြင်မှု သိမှုနှစ်ပါး တစ်ခြားစီသာ ဖြစ်၏။ မြင်မှုတစ်လှည့် သိမှုတစ်လှည့် အစဉ်အတိုင်းသွား၏။ လောကအလို အားဖြင့်မူကား စိတ်၏ပြောင်းလဲမှု အလွန်မြန်လှသောကြောင့် မြင်မှု သိမှုတစ်ခုတည်း တစ်ပြိုင်တည်း ထင်ရ၏။ ထိုထိုအသံကို ကြားမှု သိမှု တစ်စုံ၊ ထိုထိုအနံ့ကို နံမှု သိမှုတစ်စုံ၊ ထိုထိုအရသာကို လျက်မှု သိမှုတစ်စုံ၊ ထိုထိုအပူအချမ်း အကြမ်းအနု စသည်ကို ထိမှု သိမှုတစ်စုံ၊ ဤလေးစုံ တို့၌လည်း ထိုနည်းတူသိလေ၊ အကြံအသိဟူသမျှသည် ဟဒယဓာတ် အိမ်မှချည်း ဖြစ်၏။ ဤသည်လည်း ဓမ္မတာတစ်ခန်းတည်း။

စက္ခုနှင့် ဟဒယဓာတ်

စက္ခုဓာတ်အိမ်ကို ဖွင့်လှစ်၍ လဗိမာန်ကို ကြည့်ရာ၌ လဝန်းအဆင်းသဏ္ဍာန်သည် စက္ခုဓာတ်အိမ်တွင်းရှိ စက္ခုအကြည်ဓာတ်၌လည်း

မိခင်ဧရာဝတီ

ဓာတ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

ကောင်း ဟဒယဓာတ်အိမ်တွင်းရှိ ဘဝင်ဟူသော မနောအကြည်ဓာတ်၌ လည်းကောင်း ဤဓာတ်အိမ်နှစ်ခုမှာရှိသော အကြည်ဓာတ်နှစ်ခု၌ တစ်ပြိုင်နက် တစ်ချက်တည်း ခိုက်၏။ စက္ခုဓာတ်အိမ်တွင်းမှာ လဝန်း သဏ္ဍာန်တစ်ခု၊ ဟဒယဓာတ် အိမ်တွင်းမှာ လဝန်းသဏ္ဍာန်တစ်ခု၊ တစ်ပြိုင်နက် အရိပ်ပေါ်၏။ ထိုအရိပ်ပေါ်မူသည် ဓမ္မသဘာဝအလို အားဖြင့် မိုးကြိုးမှန်သကဲ့သို့ ပြင်းထန်၏။ ထိုအခါ ဟဒယဓာတ်အိုးမှာ ဘဝင်စိတ်လှုပ်ရှား၍ အစဉ်ပြတ်၏။ ထိုလဝန်းသဏ္ဍာန်ကို ဆင်ခြင်သော အာဝဇ္ဇန်းစိတ်သည် ဟဒယဓာတ်အိမ်တွင်းမှာ ရှေးဦးစွာ ဖြစ်ပေါ်၏။ ဘာလဲဟု ဆင်ခြင်မူပေတည်း။

ထိုဆင်ခြင်မှု ချုပ်သည့်နောက်၌ စက္ခုဓာတ်အိမ်တွင်းမှာ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်တစ်ကြိမ် ဖြစ်ပေါ်၏။ မြင်မှုဖြစ်ပေါ်ခြင်းတည်း၊ ထိုမြင်မှုချုပ်သည့်နောက်၌ ဟဒယဓာတ်အိမ်တွင်းမှာ သိမှု ကြိမ်မှုတွေ ဖြစ်ပေါ်၏။ ထိုနောက်မြင်မှု တစ်လှည့် သိမှု ကြိမ်မှုတွေတစ်လှည့် ဤသို့ အလှည့်အလည်အားဖြင့် အကြိမ်ပေါင်း အသိန်းအသန်းများစွာ ဖြစ်၍ နေကြ၏။ ထိုသို့ဖြစ်၍ နေသမျှ ကာလပတ်လုံး ဘယ်ဟာကို ငါမြင်သည် ငါကြည့်သည် ငါရှုသည်- အစရှိသည်ဖြင့် ထင်မှတ်စွဲလမ်းကြာရကုန်၏။

ဤတွင် မြင်မှု သိမှု၌ ဝိညာဏ်တည်းဟူသော ဓာတ်မီးအလင်းကို တောက်စေခြင်းငှါ လဝန်းဗိမာန်တည်းဟူသော သော့ကိုင်ယောက်ျား သည် မိမိမှထွက်သော အဆင်းအရောင်ဟူသော ရူပဓာတ် သော့တံဖြင့် စက္ခုဟဒယဟူသော ဓာတ်မီးအိမ်နှစ်ခု၌ တစ်ပြိုင်နက် သော့ပေး၏။ ထင်ခြင်း ထိခိုက်ခြင်းသို့ ရောက်စေ၏ဟုဆိုလိုသည်။ ထိုအခါ ဟဒယ ဓာတ်အိမ်၌ ဘဝင်စိတ်နှစ်ကြိမ်လည်၍ ချုပ်ပြီးမှ ဆင်ခြင်မှု၊ မြင်မှု၊ သိမှု၊ ကြိမ်မှုဟူသော ဝိညာဏဓာတ်မီးတောက်တို့သည် အစဉ်အတိုင်း တောက် ကြကုန်၏။ ဇောခေါ်သော ဝိညာဏဓာတ်မီးသည် အလွန်ကြီးသော အဟုန်ရှိ၏။ ဝိတက်၊ ဝိစာရ၊ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ သဒ္ဓါ၊ ပညာ၊

သတိ၊ ဝီရိယအစရှိသော ပြင်းထန်သော အခိုးအရှိန်ရှိ၏။ သော့ ပေးသော သက်ရှိသက်မဲ့ ဝတ္ထုအားလျော်စွာ ဥဿာဟဗျာပါရ အထွေ ထွေကို ဖြစ်စေနိုင်၏။

ချဲ့၍ ပြဦးအံ့၊ သော့ပေးသော ဝတ္ထုသည် လောဘ၏ အစာဖြစ်ခဲ့ အံ့၊ ဟဒယဓာတ်အိမ်၌ လောဘမူဓာတ်မီးသည် ဝတ္ထုအားလျော်စွာ အဟုန်နှင့်တကွ တစ်ဟုန်းဟုန်း တောက်ထ၏။ ထိုလောဘမူဓာတ်မီး တောက်မှ ဖြစ်ပွားကုန်သော စိတ္တဇရုပ်ကလာပ်တို့သည် တစ်ကိုယ်လုံး၌ တစ်ပြိုင်နက် အပြည့်ပျံ့နှံ့ ဖြစ်ပွားကုန်၏။

ညအခါ၌ တိုက်ခန်းလယ်မှာ မီးထွန်းကြရာ မီးတောက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ထိုမီးတောက်မှ ဖြစ်ပွားသော မီးရောင်တို့သည် တိုက်ခန်း တစ်ခုလုံး၌ တစ်ပြိုင်နက်အပြည့် ပျံ့နှံ့ဖြစ်ပွားကုန်သကဲ့သို့တည်း၊ သော့ပေးသောဝတ္ထုသည် ဒေါသမီးကို ပွားစီးစေနိုင်သော ဒေါသမီး စာဖြစ်၍ ဒေါသမူဓာတ်မီး တစ်ဟုန်းဟုန်းတောက်ထမှု၊ ဒေါသမူစိတ္တဇ ရုပ်တစ်ကိုယ်လုံး ခဏချင်း ပြည့်မှုစသည်တို့ကိုလည်း အသီး အသီး ပြည့်စုံစွာ ဆိုလေ၊ မျက်စိ မျက်နှာ၌ ပေါ်လာသောရုပ်ကို မြင်ကြသဖြင့် ထိုသူ၌ သာယာသောစိတ် ဖြစ်သည်၊ မသာယာသောစိတ် ဖြစ်သည်၊ လျစ်လျူရှုသောစိတ် ဖြစ်သည်ကို သိနိုင်ကြကုန်၏။ ဤကား ဟဒယဓာတ် အိမ်မှ မနောက်အနေမှ တောက်ထသော ဇောဓာတ်မီးတို့၏ အခြင်း အရာတည်း၊ ပြောခြင်း ဆိုခြင်းအစရှိသော စကားသံအမျိုးမျိုးကို ဖြစ်စေရာ၌ ဥပမာကား မီးသင်္ဘော၌ ဥဩသံလွှတ်သော ခေါင်းတိုင် ငယ်သည် ရှိ၏။ ရေနွေးအိုးကြီးမှ ယင်းခေါင်းတိုင်ငယ်သို့ သွားသော အခိုးလေလမ်းသည် ရှိ၏။ ယင်းခေါင်းတိုင်ငယ်၏အတွင်း၌ အသံ ပြင်းထန်စွာဖြစ်ဖို့ရန် စီမံ၍ထားသော အခင်ကြိယာသည် ရှိ၏။ ဥဩ သံလွှတ်လို လတ်သော် အခိုးလေလမ်းကို ဖွင့်၍ ပေး၏။ အခိုးလေသည် ပြင်းထန်သော အဟုန်နှင့် တက်လေ၍ အခင်ကြိယာကို ပြင်းထန်စွာ

ဓာတ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

တိုးဝေလေ၏။ ထိုအခင် ကြိယာမှ လိုရာဥသြသံဖြစ်၍ ထွက်လေ၏။

ဤဥပမာအတူ လူသံစသည်ဖြစ်မှုကိုလည်း သိရာ၏။ လည်ချောင်းပေါက်၊ ခံတွင်းပေါက်သည် ခေါင်းတိုင်ငယ်အပေါက်နှင့် တူ၏။ ဟဒယဓာတ်အိမ်မှ ယင်းအပေါက်သို့သွားသော လေလမ်းသည် ရှိ၏။ အသံကိုပြုအံ့ဟူသော စေတနာ ဥဿာဟဇောဓာတ်မီးသည် ဟဒယဓာတ်အိမ်မှ တောက်ထလတ်သော် ထိုအပေါက်၌ စိတ္တဇဝါယောလေတို့သည် ဖြစ်ပေါ်လျှောက်သွားကုန်၏။ လည်ချောင်းအတွင်း၌ အခင်တစ်ဌာန ရှိ၏။ အာစောက်၊ အာခေါင်၊ ခံတွင်း၊ လျှာရင်း၊ လျှာလယ်၊ လျှာဖျား၊ သွား၊ နှုတ်ခမ်းတို့၌ အခင်တစ်ဌာနစီ များစွာရှိကြကုန်၏။ ထိုထိုအကွရာ အသံတို့သည် ထိုထိုအခင်ဌာနမှ အခင်ပြုပြင်ချက်အားလျော်စွာ ဖြစ်၍ ထွက်ကြရကုန်၏။ အခင်ပြုပြင်မှုဆိုသည်လည်း- အင်္ဂမင်္ဂါနုသာရီ ခေါ်သော စိတ္တဇဝါယောအမှုပင်တည်း။

ဟဒယဓာတ်အိမ်မှတောက်သော ဇောဓာတ်မီးသည် လောဘဇောဖြစ်ခဲ့အံ့၊ တဏှာသံ၊ ရာဂသံ၊ လောဘသံတို့သည်ဖြစ်၍ ထွက်ကုန်၏။ ဒေါသဇော ဖြစ်ခဲ့အံ့၊ ဒေါသသံ ဒေါမနဿသံတို့သည်ဖြစ်၍ ထွက်ကုန်၏။ ကြွင်းသော ဇောအမျိုးမျိုးတို့၌လည်း ထိုနည်းအတူ သိလေ၊ အသံကို ကြားကြသဖြင့် ထိုသူ၌လောဘဇောဖြစ်၍ နေသည်၊ ဒေါသဇောဖြစ်၍ နေသည် အစရှိသည်ဖြင့် သိကြကုန်၏။ ဤကား ဟဒယဓာတ်အိမ်မှ ဝစီကံကိစ္စနှင့် တောက်ထသော ဇောဓာတ်မီးတို့၏ အခြင်းအရာတည်း။

ကိုယ်အင်္ဂါကြီးငယ်တို့၏ လှုပ်ရှား၊ ချိကြွ၊ ထိုင်၊ ထ၊ သွား၊ ပြေး၊ ကွေးမှု၊ ဆန့်မှု အစရှိသော ကာယကံကြိယာ အမျိုးမျိုးကို ပြုကြရာ၌ ဥပမာကား မီးသင်္ဘော၌ ရေနွေးအိုး၊ စရဏာအိုး၊ စက်ကြိယာကြီးငယ် အမျိုးမျိုး အဆင့်ဆင့် ရှိကြကုန်၏။ ထိုအတူ ဤခန္ဓာပုရဓာတ်သင်္ဘောကြီး၌လည်း များစွာသောအရိုးဆက်တို့သည် ခြေဖျားခေါင်းဖျားတိုင်

အောင် အတွင်းအပ အနှံ့အပြား လျှောက်သွားကူးယှက်ကာ ရှိနေကြ ကုန်သော များစွာသော အကြောကြီး အကြောငယ်တို့သည် ရှိကြကုန်၏။

အိပ်နေရာမှ ထိုင်လိုက်အံ့ဟူသော စေတနာ ဥဿာဟဇော ဓာတ်မီးတို့သည် ဟဒယဓာတ်အိမ်မှ တောက်ထလတ်သော် ထိုဇော ဓာတ်မီးတောက်တို့မှ ဖြစ်ပွားကုန်သော အင်္ဂမင်္ဂါနုသာရီ ခေါ်သော စိတ္တဇဓာတ်လေတို့သည် တစ်ကိုယ်လုံးရှိ အကြောကြီး အကြောငယ်တို့၌ အပြည့်အတင်း ဖြစ်ပေါ်လျှောက်သွားကြကုန်၏။ နဂါးတွေ ကကြကုန် သကဲ့သို့ ထိုအကြောကြီး အကြောငယ်တို့သည် စိတ်အလိုရှိရာသို့ ထို ဓာတ်လေတို့၏ သည်ပိုးမှုနှင့် လှုပ်ရှားထကြွခြင်း စသည်ကို ပြုကြကုန် ၏။ ထိုထိုအကြောနှင့်စပ်သော ကိုယ်အင်္ဂါတို့သည်လည်း အကြောဓာတ် လေတို့ သည်ပိုးရာပါကြရလေကုန်၏။ ထိုအခါ၌ လှုပ်ရှား၊ ချီကြွ၊ ထိုင်၊ ထ၊ သွား၊ ပြေး၊ ကွေးမှု၊ ဆန့်မှုစသည်တို့သည် ဖြစ်လေကုန်၏။ ဤကား တစ်ကိုယ်လုံး လှုပ်ရှားမှုကို ပြဆိုချက်တည်း။

ဦးခေါင်းလှုပ်မှု၊ မျက်လွှာ၊ မျက်လုံးလှုပ်မှု၊ လျှာဖျား၊ လျှာရင်း၊ ခံတွင်း၊ မေးပါး၊ နှုတ်ခမ်းသားလှုပ်မှု၊ ခြေလက်စသည် လှုပ်ရှားမှုဟူသော ထိုထိုအင်္ဂါကြီးငယ် တစ်စိတ်တစ်ဒေသ လှုပ်ရှားမှုတို့၌မူကား ထိုထိုလှုပ် ရှားရာ အင်္ဂါ၏ဆိုင်ရာ အကြောကြီး အကြောငယ်တို့ကို ကွက်ခြား၍ ဆိုလေ။ ဤကိုယ်ခန္ဓာသည် ရုပ်သေးရုပ်နှင့်တူ၏။ အကြောလျှောက် လေ ဓာတ်တို့သည် ရုပ်သေးကြီးစုံနှင့်တူ၏။ ဟဒယဓာတ်အိမ်ဖြစ်သော ဇောစိတ်သည် ရုပ်သေး ကြီးစုံဆွဲကသူ ယောက်ျားနှင့်တူ၏။ ဤတွင်ရွှေ့ ကား အဆင်းအမျိုးမျိုးဟူသော ရူပဓာတ်၏စက္ခုဓာတ်အိမ် ဟဒယ ဓာတ်အိမ်နှစ်ပါးတို့၌ ခိုက်မှုကိုအစွဲပြု၍ ဟဒယဓာတ်အိမ်မှ ထသော ဝိညာဏဓာတ်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် အမှုအားလျော်စွာ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ သုံးပါးဖြစ်ပွား၍ သွားပုံကိုပြဆိုသော အခန်းတည်း။

ဓာတ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

အသံအမျိုးမျိုးဟူသော သဒ္ဒဓာတ်၏ သောတဓာတ်အိမ် ဟဒယဓာတ်အိမ်နှစ်ပါးတို့၌ ခိုက်မှု၊ အနံ့အမျိုးမျိုးဟူသော ဂန္ဓဓာတ်၏ ယာနဓာတ်အိမ် ဟဒယဓာတ်အိမ်နှစ်ပါးတို့၌ ခိုက်မှု၊ အရသာအမျိုးမျိုးဟူသော ရသဓာတ်၏ဇိဝှါဓာတ်အိမ် ဟဒယဓာတ်အိမ်နှစ်ပါးတို့၌ ခိုက်မှု၊ အပူအချမ်း အကြမ်းအနုအစရှိသော ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်၏ ကာယဓာတ်အိမ် ဟဒယဓာတ်အိမ်နှစ်ပါးတို့၌ ခိုက်မှုတို့ကိုအစွဲပြု၍ အသီးအသီး ဟဒယဓာတ်အိမ်မှထသော ဝိညာဏဓာတ်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် အမှုအားလျော်စွာ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံသုံးပါးတို့ ဖြစ်ပွား၍ သွားပုံတို့ကိုလည်း ထိုနည်းကိုအမှီပြု၍ အကျယ်သိလေ မြင်လေ။

ဓာတ်တို့၏ ဆန်းကြယ်ပုံ

ဓမ္မာရုံမည်သည် လောကဓမ္မအားဖြင့် အလွန်များပြား၏။ ထိုဓမ္မာရုံမျိုးနှင့်တကွ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ရူပဓာတ်၊ သဒ္ဒဓာတ်၊ ဂန္ဓဓာတ်၊ ရသဓာတ်၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်တို့၏ ပဉ္စဒ္ဓါရဓာတ်အိမ်နှင့် မဖက်၊ သက်သက်သော ဟဒယဓာတ်အိမ် ဘဝင်မနောမှာ ခိုက်မှုသည်လည်း အလွန်များပြား၏။ ယခုမျက်စိမြင်မှုစသည် ငါးချက်နှင့်ကင်း၍ စိတ်သက်သက်မှာ ဖြစ်သမျှသော အကြံအသိတွေကို ယူလေ၊ ဤဟဒယအိမ် သက်သက်၌ ကံသုံးပါး ဖြစ်ပုံလည်း အလွန်များပြား၏ ဖြစ်ပုံအခြင်းအရာမှာမူကား မထူးကြလှပြီ။

ဥပမာကိုပြဆိုဦးအံ့- သံပတ်ဖြင့် စက်ကြီးစက်ငယ် အမျိုးမျိုး၊ သော့အိမ် သော့ပေါက် အမျိုးမျိုးတို့နှင့် စီရင်အပ်သော စက်သူယောင်ရုပ်ကြီးသည် ရှိရာ၏။ စက္ခုသော့အိမ် သော့ပေါက်မှ တစ်ကြိမ်သော့ပေး၍ စက်တို့ကို နှိုးလိုက်သည်ရှိသော် တစ်မုဟုတ်၊ နှစ်မုဟုတ်၊ တစ်နာရီ၊ နှစ်နာရီ အစရှိသဖြင့် သံပတ်လှုပ်ရှားသမျှ ကာလပတ်လုံး စက်ကြိယာတို့လည်ကြကုန်၏။ စက်ကြိယာတို့လည်ကြသမျှ ကာလပတ်လုံး ခံတွင်းမှ

ထွေထွေလာလာ အသံတို့သည် ထွက်ကုန်၏။ ထိုင်ခြင်း၊ ထခြင်း၊ ရပ်ခြင်း၊ သွားခြင်း၊ အင်္ဂါကြီးငယ် လှုပ်ရှားခြင်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ တစ်စိတ် တစ်ဒေသသော စက်တို့ကို နှိုးခဲ့လျှင် တစ်စိတ်တစ်ဒေသသော အမူအရာ ကိုသာပြု၏။

ဤစက်သူယောင် ဥပမာကဲ့သို့ သတ္တဝါတို့၏ခန္ဓာ၌ ထင်မြင်ရာ ၏။ အပ၌အာရုံခြောက်မျိုးသည် သော့တံ ၆-မျိုးတည်း၊ လောက၌ အာရုံ ၆-မျိုး၏ တည်ရှိရာ သက်ရှိသက်မဲ့ဝတ္ထုမျိုးသည် သော့ကိုင်သူ၊ သော့ ပေးသူ၊ စက်နှိုးသူ ခြောက်မျိုးတည်း၊ မျက်လုံးအိမ်၊ မျက်လုံးပေါက် အစရှိ သဖြင့် သော့အိမ် သော့ပေါက် ၆-မျိုးရှိ၏။ ဘဝင်တည်းဟူသော သံပတ် ရှိ၏။ ဇောဝီထိစိတ္တုပ္ပါဒ်တည်းဟူသော စက်ကြီးစက်ငယ် အမျိုးမျိုးရှိ၏။ အကြောကြီးငယ်ဟူသော စက်ကြိုးစက်လွန်အမျိုးမျိုးရှိ၏။

မျက်စိဥပမာ၌ရှိသော သက်ရှိသက်မဲ့ဝတ္ထုတို့က အဆင်းအရောင် တည်းဟူသောသော့တံဖြင့် စက္ခုဒွါရသော့အိမ်၌ တစ်ကြိမ်သော့ပေး၍ စက်တို့ကို နှိုးလိုက်သည်ရှိသော် ဘဝင်ဟူသော သံပတ် မသေသမျှကာလ ပတ်လုံး ဇောဝီထိစိတ္တုပ္ပါဒ်တည်းဟူသော စက်တို့သည် အဟုန်နှင့်တကွ လည်ကြကုန်၍ ကာယကံမူ၊ ဝစီကံမူ၊ မနောကံမူတို့ကို ဖြစ်စေကြကုန်၏။

နားဥပမာ စသည်တို့၌ရှိကုန်သော သက်ရှိသက်မဲ့ ဝတ္ထုတို့က အသံစကားအမျိုးမျိုးစသော သော့တံတို့ဖြင့် မိမိ၊ မိမိတို့ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ သောတဒွါရစသော သော့အိမ်တို့၌ တစ်ကြိမ်၊တစ်ကြိမ် သော့ပေးရာ တို့၌လည်း အသီးအသီး ကာယကံမူ၊ ဝစီကံမူ၊ မနောကံမူ ဖြစ်ပွား၍ သွားပုံကို ထိုနည်းတူသိလေ။ အိပ်ပျော်၍နေမှုကား သံပတ်သေမှုတည်း၊ အိပ်ရာက နိုးတော့မည်ရှိရာ ရှေးဦးစွာ နှိုးလိုက်သော သော့ချက်မှစ၍ တစ်နေ့ပတ်လုံး ကာယကံမူ တလှုပ်လှုပ်၊ ဝစီကံမူ တဖွားဖွား၊ မနောကံမူ တရွရွ နေလေ၏။ ထိုသို့ ကံသုံးပါး တရွရွနေခြင်းသည် ပုဂ္ဂိုလ်၏ အမှု

ဓာတ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

မဟုတ်၊ သတ္တဝါ၏အမှုမဟုတ်၊ ဓာတ်တို့၏ အမှုသက်သက်သာတည်း။
[ဤကားဓာတ်တို့၏ အမှုဆန်းကြယ်ပုံကို ပြဆိုလိုက်သော ဓာတ်သူယောင်
ဥပမာတည်း။]

ရုပ်အကြည် ငါးရပ်နှင့် ဝိညာဏဓာတ်

ယခုအခါ အထက်ဒေသနာတော်၌ ဥပမာဆောင်၍ ပြအပ်သော
မီးတောက် ၆-မျိုးတို့ကဲ့သို့ စက္ခုစသော စွဲမှီရာ အဇ္ဈတ္တဝတ္ထု ၆-မျိုးတို့၌
အဆင်းဓာတ်အစရှိသော အစာအာရုံဓာတ် ၆-မျိုးတို့၏ ခိုက်တိုက်မှု
ဒဏ်ချက်အဟုန်ကြောင့် သူဝတ္ထု၌သူ ဖြစ်ပေါ်ကြကုန်သော ဝိညာဏ
ဓာတ်တို့၏ တစ်ဌာနမှ တစ်ဌာနသို့ အကျမြူခန့်မှု ပြောင်းရွေ့ခြင်း မရှိကြပုံကို
ပြဆိုပေအံ့။

စက္ခု၊ သောတ၊ ယာန၊ ဇိဝှါ၊ ကာယဟူသော ရုပ်ကြည်ငါးပါး
တို့သည် တစ်ပါးနှင့်တစ်ပါး ကြည်ပုံခြင်း မတူကြကုန်၊ ထိုကြောင့် အဆင်း
ဟူသော ရူပဓာတ်သည် စက္ခုဓာတ်နှင့်သာ ခိုက်ဖော် ခိုက်ဖက် ဖြစ်နိုင်၏။
သောတဓာတ်စသည်တို့နှင့် ခိုက်ဖော်ခိုက်ဖက် မဖြစ်နိုင်၊ မီးရောင်တည်း
ဟူသော အဆင်းဓာတ်ကို စက္ခုဓာတ်၌ပြခဲ့လျှင် ခဏချင်း ခိုက်ကြ၏။
ရူပဓာတ် စက္ခုဓာတ်နှစ်ပါး ခဏချင်း လုံးထွေးမိကြ၏။ သံနှင့်သံလိုက်
ကဲ့သို့တည်း၊ မီးခတ်နှင့်ကျောက်သား နှစ်ပါးစုံ ခိုက်ကြရာ၌ မီးပွင့်ဖြစ်
ပေါ်သကဲ့သို့ ထိုဓာတ်နှစ်ပါး ခိုက်မှုဒဏ်ချက်ကို စွဲ၍ အမြင်ဓာတ်
ဖြစ်ပေါ်၏။

စက္ခုဝိညာဏဓာတ်ကို အမြင်ဓာတ်ဆိုသည်၊ ထိုမီးရောင်တည်းဟူ
သော အဆင်းဓာတ်ကို နားဝ၊ နှာခေါင်းဝ၊ လျှာပေါ်၊ ကိုယ်အင်္ဂါစဉ်
တစ်ကမ္ဘာလုံးပြသော်လည်း ခိုက်ခြင်းမရှိကြ၊ အဆင်းနှင့် လုံးထွေးမှု
မရှိကြ၊ ကျောက်ခဲနှင့် သံလိုက်ကဲ့သို့တည်း၊ ခိုက်ခြင်း မရှိကြသောကြောင့်
အမြင်ဓာတ် ဖြစ်ပေါ်မှု မရှိ၊ မီးရောင်အဆင်းကို နားနှင့်မြင်ရိုး မရှိ၊

နာခေါင်းနှင့်မြင်ရိုး မရှိ၊ လျှာအင်္ဂါ ကိုယ်အင်္ဂါတို့နှင့်မြင်ရိုး မရှိ၊ မျက်စိ နှင့်သာ မြင်ရိုးရှိသည် ဟူလို။

ထိုကြောင့် အဆင်းကိုမြင်မှုမည်သည် စက္ခုဓာတ်မှသာ ဖြစ်ပေါ် နိုင်၏။ သောတဓာတ်စသည်တို့မှ မဖြစ်ပေါ်နိုင်၊ မြင်မှုကိုပင် စက္ခု ဝိညာဏ်စိတ်ခေါ်သတည်း။ မာဂဓဘာသာ၌ ဒဿနဟူ၍လည်းကောင်း၊ စက္ခုဝိညာဏဟူ၍လည်းကောင်းခေါ်သည်။ မြန်မာတို့၌ မြင်မှုခေါ်သည်။ ထိုမြင်မှုကိုပင် စက္ခုဝိညာဏဓာတ်ခေါ်သည်။ မြင်မှုမှတစ်ပါး စက္ခု ဝိညာဏစိတ် စက္ခုဝိညာဏဓာတ်ဟူ၍ အသီးအခြားမရှိပြီ။

သတ္တဝါတို့၏စိတ်သည် အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ တစ်ခုတည်း အမြဲ တည်နေ၍ မျက်စိ၌ အဆင်းထင်လာခိုက် ထိုစိတ်သည်ပင်လျှင် မျက်စိသို့ ရောက်လာ၍ မြင်မှုကို ဆောင်ရွက်၏။ နား၌ အသံထင်လာခိုက် ထိုစိတ် သည်ပင်လျှင် နားသို့ရောက်လာ၍ ကြားမှုကို ဆောင်ရွက်၏။ နှာခေါင်း၌ အနံ့ထင်လာခိုက် ထိုစိတ်သည်ပင်လျှင် နှာခေါင်းသို့ရောက်လာ၍ နံ့မှုကိုဆောင်ရွက်၏။ လျှာ၌ အရသာထင်လာခိုက် ထိုစိတ်သည်ပင်လျှင် လျှာပေါ်သို့ရောက်လာ၍ လျှက်မှုကို ဆောင်ရွက်၏။

ထိုစိတ်သည်ပင်လျှင် ရင်တွင်းမှာနေ၍ အထွေထွေသော ကြံမှု၊ သိမှုတို့ကို ဆောင်ရွက်၏ဟု ယူသော သာတိမည်သော ရဟန်း၏ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူ၌မူကား မြင်မှုကား တစ်ခြား၊ ထိုမြင်မှုကို ဆောင်ရွက်သော အမှုဆောင်စိတ်ကား တစ်ခြား၊ ဤသို့ အမှုနှင့်အမှုဆောင်နှစ်ပါးခြား နား၍ယူ၏။ ထိုသို့ခြားနား၍ယူသောကြောင့် စက္ခု၌မြင်မှုပြီးစီးကွယ် ပျောက်သော်လည်း မြင်မှုကိုဆောင်ရွက်သော ထိုစိတ်မူကား ကွယ် ပျောက်သည် မရှိဟု ယူ၏။ ယခုလောကအများ၌လည်း ဤအထင် အမှတ် အယူမိစ္ဆာတင်းလင်း ရှိနေကြလျက်ပင်တည်း။

ဤအယူသည် နိစ္စဒိဋ္ဌိလည်းမည်၏။ သဿတဒိဋ္ဌိလည်းမည်၏။ အတ္တဒိဋ္ဌိလည်းမည်၏။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိလည်းမည်၏။ ဤဒိဋ္ဌိကို ပယ်ဖျောက်

ဓာတ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

စေခြင်းအကျိုးငှါ “ကဋ္ဌဉ္စ ပဋိစ္စ အဂ္ဂိ လေတိ ကဋ္ဌဂ္ဂိတွေဝ သင်္ခါ ဂစ္ဆတိ” -အစရှိသော ဒေသနာတော်မြတ်ကို ဟောတော်မူ၏။ ဤမျှသော စကားရပ်တို့ဖြင့် စက္ခုဓာတ်အိမ်မှာ ဖြစ်ပေါ်သော မြင်မှုသက်သက်ဟူသော စက္ခုဝိညာဏဓာတ်သည် သောတဓာတ်အိမ်စသည်တို့သို့ ပြောင်းရွှေ့ခြင်းမရှိ၊ စက္ခုဓာတ်ကြည် အပြင်၌သာ အဆင်းထိခိုက်ရာ ပသာဒဝတ္ထု၌ ဖြစ်ပေါ်၍ ထိုဖြစ်ပေါ်ရာ၌သာ ချုပ်ပျက်၏ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကို ပြသတည်း။

သောတဓာတ်အိမ်စသည်တို့သာ မပြောင်းမရွှေ့သည် မဟုတ်သေး။ ထိုစက္ခုဓာတ်အိမ်မှာ ထင်လာသော အဖြူ အညိုစသော အဆင်းသဏ္ဍာန် အမျိုးမျိုးတို့တွင်လည်းကောင်း၊ ဖြူသော ဝတ္ထုသဏ္ဍာန် အမျိုးမျိုးတို့တွင်လည်းကောင်း၊ မှီရာစက္ခု ဝတ္ထုအမျိုးမျိုးတို့တွင်လည်းကောင်း၊ တစ်ပါးမှတစ်ပါးသို့ ပြောင်းရွှေ့ခြင်းမရှိ၊ အဖြူထိခိုက်မှုနှင့် ဖြစ်ပေါ်သော မြင်မှုသည် အဖြူကိုသာမြင်၍ ချုပ်၏။ အညိုစသည်သို့ ပြောင်းရွှေ့ခြင်းမရှိ၊ အဖြူတွင်လည်း တစ်ခုသောအဖြူ ထိခိုက်မှုနှင့် ဖြစ်ပေါ်သော မြင်မှုသည် ထိုအဖြူကိုသာ မြင်၍ ချုပ်၏။ အဖြူတစ်ပါးသို့ ပြောင်းရွှေ့ခြင်းမရှိ။

စက္ခုဓာတ်အိမ်တွင်း၌ စက္ခုဝတ္ထုရုပ်တွေ အများရှိကြသည်တွင် တစ်ခုသော ဝတ္ထုရုပ်၌ ဖြစ်ပေါ်သော မြင်မှုသည် ထိုဝတ္ထုရုပ်၌သာ ချုပ်၏။ တစ်ပါးသော စက္ခုဝတ္ထုရုပ်သို့ ပြောင်းရွှေ့ခြင်းမရှိ၊ တစ်ပါးသော စက္ခုဝတ္ထုရုပ်တို့မှာ အာရုံထင်မှု ဒဏ်ချက်ရှိလာလျှင် အသစ်အသစ်သာ ဖြစ်ပေါ်၏။ ပြောင်းရွှေ့မှုလည်း မရှိ၊ မြင်မှု ၂-ခု၊ ၃-ခုစသည် အပြိုင်ဖြစ်ပေါ်သည်ဟူ၍လည်း မရှိ၊ လောကီလူတို့ အထင်အမြင် မိစ္ဆာ၌မူကား ဤဝိညာဏ်ကို မဆိုထားဘိဦး၊ မီးတောက်၌ပင် မီးစာတစ်ခုမှသည် မီးစာတစ်ခုသို့ မီးတောက်ကူးပြောင်းသည်ဟု ထင်မြင်ယူမှတ်လျက် ရှိကြ၏။ သောတဓာတ် သဒ္ဓဓာတ် သောတဝိညာဏဓာတ် အစရှိသော အစုံဓာတ်

လေးမျိုးတို့၌လည်း အသီးအသီး ဤနည်းအတိုင်း အကျယ်သိလေ။
ရုပ်ကြည်ငါးရပ် ဝိညာဏဓာတ် ငါးပါးစစ်တမ်း ပြီး၏။

ဟဒယဝတ္ထု၌ ထိသိမှုအထွေထွေ

တစ်ယောက်တစ်ယောက်သော သတ္တဝါသဏ္ဍာန်၌ မ,တည်, မူတည်, ဧရာတည်ဖြစ်သော ဟဒယဓာတ်အိမ်၌မူကား အထွေထွေ အပြားပြား အလွန်များ၏။ ကြံမှုအထွေထွေ, သိမှု အထွေထွေ များပြား၏။ မြင်မှု, ကြားမှု, နံမှု, လျက်မှု, ထိမှုတို့၌ အသီးအသီးလိုက်ရသော ကြံမှု, သိမှုတို့သည်လည်း ဤဟဒယဓာတ်အိမ်မှ ဖြစ်ပေါ်၍ လိုက်ရကုန်၏။ လိုက်ပုံမှာ ရှေး၌ပြဆိုခဲ့ပြီ။ မြင်မှုစသည် ငါးချက်တို့မှ အလွတ်ဖြစ်သော ကြံမှု, သိမှုတို့သည်လည်း ဤဟဒယဓာတ်အိမ်မှ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ ဖြစ်ပေါ်၍ ကာယကံ, ဝစီကံ, မနောကံသုံးပါး ဖြစ်ပွားပုံကိုလည်း ရှေး၌ ပြဆိုခဲ့ပြီ။

တစ်ခုတစ်ခုသော ဝတ္ထုကိုကြည့်ရှု၍ နေဆဲအခါ၌ မျက်တောင် တစ်ခတ်ခန့်ကာလအတွင်း၌ပင်လျှင် မြင်မှု, သိမှု အလှည့်အလည် အပြန်ပေါင်း အထောင်မက များပြား၏။ လူတို့အထင်အမှတ်၌ကား ထိုအလုံးစုံကို အကုန်ပေါင်း၍ မြင်မှုတစ်ခုတည်း ထင်မှတ်ကြရ၏။ ထိုသို့ အထောင်မက များပြားကြရာ၌ မြင်မှုသည် စက္ခုဝတ္ထုမှသာ ဖြစ်ပေါ်နိုင်၏။ သိမှုသည် ဟဒယဝတ္ထုမှသာ ဖြစ်ပေါ်နိုင်၏။ ထို့ကြောင့်တစ်ပါးနှင့်တစ်ပါး ဓာတ်အိမ်ကူးပြောင်းခြင်း မရှိကြ။ တစ်ခုခုပုံသေမှ တစ်ခု ဖြစ်ပေါ်ကြရ၏။ ကြားမှု, သိမှု, နံမှု, သိမှု, လျက်မှု, သိမှုတို့၌လည်း ဤနည်းတူ သိကြလေ။

ယခုအခါ ထိမှု, သိမှုနှစ်ပါးကို ထင်လျားအောင် ပြဆိုပေအံ့။ လူတို့ အမှတ်အထင်အတိုင်း အထောင်မကသော ထိမှု သိမှုတို့ကို တစ်ခုတည်းပြု၍ ဆိုမည်။ သွားခြင်းအမှု၌ ခြေတစ်လှမ်း ခြေတစ်လှမ်းတွင်

ဓာတ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

မြေအပြင်နှင့် ခြေဖဝါးအပြင် ထိခိုက်မှုတို့၌ အောက်မြေအပြင်ကား ပထဝီဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်တည်း၊ ခြေဖဝါးအပြင်ဟူသော ကာယဓာတ်အိမ် အစိတ်မှာရှိနေသော ကာယဝတ္ထုရုပ်အကြည်တို့နှင့် ထိုဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်တို့ ထိခိုက်ကြရာတွင် ထိခိုက်မှုဒဏ်ချက်ကိုစွဲ၍ ထိုကာယဝတ္ထုရုပ်အကြည် တစ်ပြင်လုံးမှာ ကာယဝိညာဏဓာတ်တွေ တဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်ကြကုန်၏။

ဤအရာ၌ ပထဝီဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်တို့၏ ခြေဖဝါးအပြင်၌ ထိမှုသည် နှစ်ပါးရှိ၏။ နှစ်ပါးဆိုသည်ကား- ခြေဖဝါးအပြင်ရှိ ရူပက္ခန္ဓာ၌ ထိမှုတစ်ပါး၊ ထိုရူပက္ခန္ဓာအပြင်မှာ ယခုပေါ်ရှိဆဲဖြစ်သော နာမက္ခန္ဓာလေးပါးတို့၏ ထိုပထဝီဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်၌ ထိမှုတစ်ပါး၊ ဤ ၂-ပါးတည်း။

ထိုနာမက္ခန္ဓာလေးပါးတို့၏ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်၌ ထိမှုဆိုသည်ကား- ထိုဖောဋ္ဌဗ္ဗဒဏ်ချက်ကို အာရုံပြုသောအားဖြင့် ထိမှုကိုဆိုသတည်း၊ သိခြင်း အထူးတစ်မျိုးကိုပင် ထိမှုဆိုသည်၊ ဤထိမှုကို ဤအရာ၌ ပြဆိုလိုရင်းပေတည်း၊ အောက်မြေအပြင်ဟူသော ပထဝီဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ် ထိခိုက်မှုဒဏ်ချက်အဟုန်ကြောင့် ခြေဖဝါးအပြင်ဟူသော ရူပက္ခန္ဓာ၌ ဖြစ်ပေါ်ကြကုန်သော ထိုနာမက္ခန္ဓာလေးပါးတို့သည်၊ ထိုဖောဋ္ဌဗ္ဗ ဒဏ်ချက်ကို ထိကြကုန်၏၊ ထိသောအနေအားဖြင့် အာရုံပြုကြကုန်၏ဟု ဆိုလိုသည်၊ ဤကား ထိမှု သိမှုနှစ်ပါးတွင် ထိမှုကို ပြဆိုချက်တည်း။

မြေကြီးကို နင်းမိသည်ဟု ပုဂ္ဂိုလ်၏သိမှုကား ဟဒယဓာတ်အိမ် ဆိုင်ရာသာတည်း၊ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်တွင် သိမှုဟူသော မနောဝိညာဏ ဓာတ်တို့ ဖြစ်ပေါ်၍ ထိမှု၏နောက်လိုက် ဖြစ်ကြကုန်၏၊ မျက်တောင်တစ် ခတ်ခန့် ကာလအတွင်းမှာပင် ထိမှုတစ်သုတ်၊ သိမှုတစ်သုတ် အလှည့် အလည် အပြန်ပေါင်း အထောင်မက များပြား၏၊ လူတို့အထင်အားဖြင့် ကြိယာတစ်ခုသာဟု ထင်ကြရ၏။

ခြေဖဝါးအပြင်၌ ထိမှုတစ်သုတ် ချုပ်သေမှ ဟဒယဓာတ်အိမ်၌ သိမှုတစ်သုတ် ဖြစ်ပေါ်ရ၏၊ ဟဒယဓာတ်အိမ်၌ သိမှုတစ်သုတ် ချုပ်သေ

မှ ခြေဖဝါးအပြင်ဟူသော ကာယဓာတ်အိမ်၌ ထိမှုတစ်သုတ် ဖြစ်ပေါ်ရ၏။ ဤသို့ အလှည့်အလည် အပြန်အလှန်ကို သိလေ၊ ဤ၌လည်း ကာယဓာတ်အိမ်၌ ဖြစ်ပေါ်သော ထိမှုနာမက္ခန္ဓာလေးပါးသည် ဟဒယဓာတ်အိမ်သို့ ကူးပြောင်းခြင်းမရှိ၊ ကာယဓာတ်အိမ်၌သာ ချုပ်ပျက်သေဆုံးကြလေကုန်၏။ ဟဒယဓာတ်အိမ်၌ ဖြစ်ပေါ်သော သိမှုနာမက္ခန္ဓာလေးပါးတို့သည် ကာယဓာတ်အိမ်သို့ ကူးပြောင်းခြင်းမရှိ၊ ဟဒယဓာတ်အိမ်၌သာ ချုပ်ပျက် သေဆုံးကြလေကုန်၏။

လူတို့အထင်၌မူကား ထိုထိမှု သိမှုနှစ်ပါး အပြန်ပေါင်း အထောင်မကများပြားသည်ကို သိမှုကြိယာတစ်ခုတည်းဟု ထင်ကြရကုန်၏။ ထိမှု၊ သိမှုနှစ်ပါးနှစ်ပါးတို့၏ အကူးအကူး၌ ချုပ်မှု၊ ပျက်မှု အပိုင်းအပိုင်းခြား၍ခြား၍ နေသည်ကို မသိမမြင်နိုင်ကြကုန်၍ တစ်ခုတည်းဟု ထင်ကြရကုန်သည်။ ခြေဖဝါးအပြင်မှာ ထိမှုဟူသော နာမက္ခန္ဓာလေးပါး တဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်ဆဲအခါ၌ ခြေဖဝါးအပြင်မှာသာ ခန္ဓာငါးပါးရှိ၏။ ခြေဖဝါးအပြင်မှ ကြွင်းကျန်သော တစ်ကိုယ်လုံး တစ်ကောင်လုံးမှာ ရူပက္ခန္ဓာချည်းသက်သက်ရှိ၏။ ဟဒယဓာတ်အိမ်အပြင်မှာ သိမှုဟူသော နာမက္ခန္ဓာလေးပါး တစ်ဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်ဆဲအခါ၌ ထိုဟဒယဓာတ်အိမ်မှာသာ ခန္ဓာငါးပါးရှိ၏။ ထိုမှကြွင်းကျန်သော တစ်ကိုယ်လုံး တစ်ကောင်လုံးမှာ ရူပက္ခန္ဓာချည်းသက်သက်ရှိ၏။ ရှေး၌ ပြခဲ့ပြီးသောမြင်မှုကြားမှုစသည်တို့၌လည်း ဤနည်းအတူသိကြလေ။

ရုပ်ဓာတ် နာမ်ဓာတ် နှစ်ရပ်

ခြေချိုမှု၊ ကြွမှု၊ လှမ်းမှု၊ ချမှုအစရှိသော တစ်လှမ်းတစ်လှမ်းအတွင်း၌ဖြစ်သော ကာယကံမှုတို့ကိုမူကား ဟဒယဓာတ်အိမ်မှ ပြုပြင်ကြပေကုန်၏။ ပြုပြင်ပုံကို ရှေး၌ ပြဆိုခဲ့ပြီ၊ ဤခြေတစ်လှမ်းအတွင်းမှာပင် မြင်မှုလည်း မစသကဲ့သို့၊ ကြားမှုလည်း မစသကဲ့သို့၊ ထွေထွေလာလာ

ဓာတ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

ကြံမှုလည်း မစဲသကဲ့သို့ ဖြစ်နိုင်လျက်ရှိကြသည်ကား မျက်တောင်တစ်
ခတ်၌ ကုဋေတစ်သိန်းမကဟု ပြဆိုခဲ့သော စိတ်၏အဖြစ်အပျက်
အပြောင်းအလဲ မြန်လှသည့်အတွက်ပေတည်း။

ဤကား ပထမခြေလှမ်း ပထမဖဝါး၌ ခန္ဓာငါးပါးဟူသော ဓာတ်
တို့၏ အစုအစု အပိုင်းအပိုင်း ဖြစ်နေပုံကို ပြဆိုချက်တည်း။ ဒုတိယခြေ
လှမ်း ဒုတိယဖဝါးစသည်တို့၌လည်း ဤနည်းအတိုင်း အကုန်သိကြလေ
မြင်ကြလေ။

မြေအပြင်ဟူသော ပထဝီဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ် ထိခိုက်မှုဒဏ်ချက်
ကြောင့် ခြေဖဝါးအရေအပြင်၌ ဖြစ်ပေါ်သော နာမက္ခန္ဓာလေးပါးတို့တွင်
ထိမှုခေါ်သော သိမှုအထူးကား ဝိညာဏက္ခန္ဓာတည်း။ ထိုသိမှုအထူးမှာ
ပါရှိသော ဝေဒနာကား ဝေဒနာက္ခန္ဓာတည်း။ သညာကား သညာက္ခန္ဓာ
တည်း။ ဖဿ၊ စေတနာ၊ ဧကဂ္ဂတာ၊ ဇီဝိတ၊ မနသိကာရ ဤငါးခုတို့ကား
သင်္ခါရက္ခန္ဓာတည်း။ ခြေဖဝါးအပြင်ကား ရူပက္ခန္ဓာတည်း။ ခြေကိုချီကြွ၍
မြေမှလွတ်သောအခါ နာမက္ခန္ဓာလေးပါးသည် ထိုနေရာမှာအကုန်
ချုပ်ဆုံးကွယ်ပျောက်လေ၏။ အနိစ္စ ရောက်လေ၏။ အစ၌ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်
အခိုက်တွင် ဖြစ်ပေါ်မှုကား နာမ်၏ဇာတိတည်း။ ချုပ်ကွယ်မည်ရှိသော
အခါ ဆုတ်ယုတ်လျော့ပါး၍ သွားမှုကား နာမ်၏သန္တတိဇရာတည်း။
ထိုတွင် ခြေဖဝါးအပြင်ရှိ ကာယပသာဒရုပ်ကား ကာယဓာတ်မည်၏။
အောက်မြေအပြင်ရှိ ပထဝီဓာတ်ကား ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်မည်၏။ ထိုဓာတ်
၂-ပါး ထိခိုက်မှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သော သိမှုအထူးကား ကာယဝိညာဏ
ဓာတ်တည်း။ နာမ်၏ဇာတိ၊ နာမ်၏ဇရာ၊ နာမ်၏မရဏတို့နှင့် စေတသိက်
ခန္ဓာ ၃-ပါးတို့ကား ဓမ္မဓာတ်တည်း။ ဤမြေ၌ ခြေဖဝါးနင်း၍ ထိမှန်းသိ၍
နေကြဆဲအခိုက်၌ ခြေဖဝါးရေမှာ ခန္ဓာငါးပါးဓာတ်လေးပါး ခွဲခြမ်းနည်း
တည်း။

ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ

အကျဉ်းချုံးပြန်လိုသော် ရုပ်ခန္ဓာ နာမ်ခန္ဓာဟူ၍လည်းကောင်း၊
 ရုပ်ဓာတ်နာမ်ဓာတ်ဟူ၍လည်းကောင်း ၂-ပုံပြု၍ရှုရာ၏။ ခြေဖဝါး
 ရေမှာရှိနေသော ကာယဝတ္ထုရုပ်၊ မြေအပြင်ဟူသော ဖောဋ္ဌဗ္ဗရုပ်တို့ကား
 ရုပ်ခန္ဓာ ရုပ်ဓာတ်တည်း၊ နာမက္ခန္ဓာလေးပါးတို့ကား နာမ်ခန္ဓာ နာမ်ဓာတ်
 တည်း၊ ရုပ်ခန္ဓာ၏ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏတို့သည် ရုပ်ခန္ဓာ၌ ဝင်ကုန်၏။
 နာမ်ခန္ဓာ၏ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏတို့သည် နာမ်ခန္ဓာ၌ ဝင်ကုန်၏။ ထိုနေရာ
 ၌ အသီးအခြား ထင်ရှားရှိနေခိုက်ဖြစ်သော ထိုမှု၊ သိမှုဟူသော နာမ်ခန္ဓာ
 ကို ဉာဏ်ထဲတွင် အသီးအခြား ထင်ရှားစွာမြင်နိုင် ထင်နိုင်စေရာ၏။
 ရုပ်ခန္ဓာနှင့်ရောထွေး၍ မနေစေနှင့်။

ဤကား ရုပ်ဓာတ် နာမ်ဓာတ် ခွဲနည်းတည်း

ဓာတ်ကမ္မဋ္ဌာန်းရှုရန်

ဤသို့ ထိုခြေဖဝါးရေ၌ ရုပ်ဓာတ်နာမ်ဓာတ် ၂-ပါးကို ဉာဏ်၌
 အသီးအသီး ခြားနား၍ ထင်မြင်ပြီးမှ ရုပ်ဓာတ်၏ အနိစ္စအချက်၊
 နာမ်ဓာတ်၏ အနိစ္စအချက်ကို ရှုရာ၏။ နာမ်ဓာတ်၏ အနိစ္စအချက်ဆို
 သည်ကား- “အနိစ္စံ ခယဋ္ဌေန”-ဟူသည်နှင့်အညီ ထိုနေရာမှာ ထိုမှု၊
 သိမှု၏ ချုပ်ဆုံးပျောက်ပျက်မှုသည် နာမ်ဓာတ်၏ အနိစ္စအချက်ပင်တည်း။
 ရုပ်ဓာတ်၏ အနိစ္စအချက်ကိုမူကား “အာဟာရဒီပနီ” မှာ ရူပက္ခန္ဓာ အနိစ္စ
 ခန်း၌ ကြည့်ကြလေ။

ဤကား သွားခြင်းကုရိယာပုထ်၌ ခြေတစ်လှမ်းတစ်လှမ်းတွင်
 မြေသို့ ခြေဖဝါး တစ်ခါတစ်ခါအချတွင်၊ ခြေဖဝါးရေအပြင်မှာ နာမက္ခန္ဓာ
 လေးပါးဖြစ်ပေါ်ခိုက် ထိုနေရာ၌ ခန္ဓာငါးပါး စုံလင်ခိုက်အခါဖြစ်၍
 ထိုနေရာ၌ ဉာဏ်မှာခန္ဓာငါးပါး ကွဲအောင်ရှုနည်း၊ ရုပ်ဓာတ်နာမ်ဓာတ်
 ၂-ပါး ကွဲအောင်ရှုနည်း အစီအရင်တည်း။

ဓာတ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

ခန္ဓာငါးပါးတို့တွင် ရူပက္ခန္ဓာသည်ကား တစ်ကိုယ်လုံးမှာ ဘယ်
 နေရာတွင် ဘယ်အခါ၌ မရှိဟု ဆိုဖွယ်မရှိ၊ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး
 တို့သည်မူကား ခြေဖဝါးအပြင်မှာ ဖြစ်ပေါ်၍နေခိုက် ခြေဖဝါးအပြင်
 တွင်သာ ရှိနေကြကုန်၏။ ခြေဖဝါးအပြင်မှကြွင်းသော တစ်ကိုယ်လုံးမှာ
 ရူပက္ခန္ဓာသာရှိ၏။ ဤနည်းအတိုင်း တစ်ကိုယ်လုံးရှိ အရေပေါ်မှာ
 အကြင်အကြင်နေရာ၌ ထိမှု ခိုက်မှုရှိဆဲဖြစ်၍ ဤနာမက္ခန္ဓာလေးပါး
 ဖြစ်ပေါ်ဆဲဖြစ်၏။ ထိုထိုနေရာ၌သာ ခန္ဓာငါးပါး ပေါင်းဆုံမိကြ၏။
 ခြေမထိပ်၌ ထိခိုက်၍ နာမှုဟူသော နာမက္ခန္ဓာတို့ ဖြစ်ပေါ်ခိုက်
 ခြေမထိပ်၌သာ ခန္ဓာငါးပါးရှိ၏။ လက်မထိပ်၌ ထိခိုက်၍ နာမှုဟူသော
 နာမက္ခန္ဓာတို့ ဖြစ်ပေါ်ခိုက် လက်မထိပ်၌သာ ခန္ဓာငါးပါးရှိ၏။ ဤသို့
 အစရှိသည်ဖြင့် နာမက္ခန္ဓာလေးပါးတို့၏ ဖြစ်ပေါ်ခိုက် ကျရာကျရာ ဌာန
 ၌သာ ခန္ဓာငါးပါးရပ်ကို သိကြလေ။

ဤကား ခြေဖဝါးမှစ၍ ငယ်ထိပ်တိုင်အောင် တစ်ကိုယ်လုံးကို
 ဖုံးအုပ်၍နေသော အရေပါးပေါ်မှာ ခန္ဓာငါးပါး
 ရှုနည်းကို ပြဆိုခန်းတည်း

အတွင်းရေ အတွင်းသား ဦးနှောက်ခဲ၊ မျက်လုံးခဲ၊ အသည်းခဲ၊
 အဆုတ်ခဲ အစရှိသော အတွင်းကောဋ္ဌာသ ရှိသမျှတို့သည်လည်း ကာယ
 ဓာတ်အိမ်ချည်းဖြစ်ကြကုန်၏။ အတွင်းကာယဓာတ် အပြည့်ရှိကြကုန်၏။
 ပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယောဟူသော အတွင်းဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်အပြည့်
 ရှိကြကုန်၏။ ကိုယ်အင်္ဂါလှုပ်ရှားမှုကို ပြုခဲ့သော်လည်းကောင်း၊ ဓာတ်
 လေးပါး ဖောက်ပြန်လှုပ်ရှားခဲ့သော်လည်းကောင်း ထိုထိုဦးခေါင်းတွင်း
 ရင်တွင်း ဝမ်းတွင်းအစရှိသော အတွင်းအရပ်တို့၌ အတွင်းကာယ
 ဓာတ်နှင့် အတွင်းဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်တို့၏ ထိခိုက်မှုတို့သည် ဘယ်အခါမှမစဲ
 ရှိနေကြကုန်၏။

နာမက္ခန္ဓာလေးပါးတို့သည် ထိခိုက်ရာဋ္ဌာနတို့၌ အလှည့်အလည် အားဖြင့် တဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်ကြကုန်၏။ နာမက္ခန္ဓာတို့၏ ဖြစ်ပေါ်၍ နေဆဲ ဖြစ်သော ထိုထိုအတွင်းအရပ်တို့ကိုသာလျှင် ငါ့ကိုယ်တွင်းမှာ ဘယ်နေရာက လှုပ်ရှားသည်ဟု သိကြကုန်၏။ ဘယ်နေရာက ပူသည်၊ အေးသည်၊ ညောင်းသည်၊ ညာသည်၊ နာသည်၊ ကျင်သည်၊ ယားသည်၊ ယံသည်၊ အောင့်သည်၊ အင့်သည် အစရှိသည်ဖြင့် သိကြကုန်၏။ မီးနှင့်ပင် မြို့က်သော်လည်း မြို့က်သည့်နေရာမှာ နာမက္ခန္ဓာလေးပါးတို့ မပေါ်ကြသည်ရှိသော် ပူသည်ဟူ၍ မသိကြကုန်။ တစ်ကိုယ်လုံး လှုပ်ရှားသွားလာ ဆဲအခါတို့၌လည်းကောင်း၊ အဖျား ရောဂါ၊ ကျောက်ရောဂါ၊ ကာလရောဂါ စသည်တို့ဖြစ်၍ နေဆဲအခါတို့၌လည်းကောင်း တစ်ကိုယ်လုံးရှိ ကာယဓာတ် ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်တို့သည် အချင်းချင်း အုန်းအုန်းဆူ ထိခိုက်ကြကုန်သောအခါ တစ်ကိုယ်လုံး၌ လျှပ်ကြီးတထိန်ထိန် ပြက်ဘိသကဲ့သို့ နာမက္ခန္ဓာလေးပါးတို့သည် အတွင်းအပ တစ်ကိုယ်လုံး တစ်ကောင်လုံး အပြည့်ထင်ရအောင် တလက်လက် တလျှမ်းလျှမ်း ဖြစ်ပေါ်ကြကုန်၏။

ဗာဂျာဆိုသော တူရိယာ ဘဏ္ဍာကို မြိုင်လှစွာတီးသောအခါ၌ အတွင်းမှာရှိနေကြကုန်သော ကြိယာတို့သည် အချင်းချင်း အလျင်အမြန် ထိခိုက်ကြကုန်၏။ ထိခိုက်ရာ ထိခိုက်ရာတို့မှ အသံအထူးထူး အထွေထွေ တို့သည် အလျင်အမြန် ဖြစ်ပေါ်ကြကုန်၏။ ဗာဂျာတစ်ခုလုံးသည် အသံဖြင့်ပြည့်သကဲ့သို့ ထင်ရ၏။ ဗာဂျာခေါ်သော တူရိယာ ဘဏ္ဍာ အထည်ကြီးနှင့် ဤခန္ဓာကိုယ်ကြီးသည် တူ၏။ အတွင်းကြိယာတို့နှင့် အတွင်းကာယဓာတ် ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်တို့သည် တူကုန်၏။ အသံအထွေထွေ အလာလာတို့နှင့် ထိုထိုခိုက်ရာဋ္ဌာန အကွက်အကွက်မှာ ဖြစ်ပေါ်ကြသော နာမက္ခန္ဓာလေးပါးတို့သည် တူကြကုန်၏။

ဗာဂျာသံတို့၌လည်း တစ်ခုတစ်ခုသော ထိခိုက်မှုတို့မှ ဖြစ်ပေါ်သော တစ်မျိုးတစ်မျိုးသော အသံတို့၏ အဆုံးအဆုံးဟူသော အနိစ္စဓာတ်

ဓာတ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

ကြီး၊ မရဏဓာတ်ကြီး၊ ခယ ဝယဓာတ်ကြီး၊ အပိုင်းပြတ် အပိုင်းပြတ် ဓာတ်ကြီး အသီးအသီးပါရှိသကဲ့သို့ ကိုယ်ခန္ဓာတွင်း၌ ထိခိုက်မှုရှိရာ ထိုထိုနေရာတို့မှာ တလက်လက် ဖြစ်ပေါ်ကြကုန်သော နာမက္ခန္ဓာ တစ်သုတ်တစ်သုတ်တို့၌လည်း အဆုံးအဆုံးဟူသော အနိစ္စဓာတ်ကြီး၊ မရဏဓာတ်ကြီး၊ ခယဝယဓာတ်ကြီး အပိုင်းအပြတ် အပိုင်းအပြတ်ဓာတ် ကြီး အသီးအသီး ပါရှိကြကုန်၏။ တစ်ကိုယ်လုံး ရှုလို့နေအောင် မြင်ကြစေ၊ ဝိညာဏ် အပိုင်းအပိုင်းပြတ်တွေကို မြင်ကြစေ၊ နာမက္ခန္ဓာလေးပါးတို့ အပိုင်းအပိုင်းပြတ်တွေကို မြင်ကြစေ၊ ဤအပိုင်းအပိုင်းပြတ်တွေကို အနိစ္စဓာတ် မရဏဓာတ်ဆိုသတည်း၊ ညောင်းမှု၊ ညာမှု၊ နာမှု၊ ကျင်မှု၊ ခံသာမှု၊ မခံသာမှု အလုံးစုံသည် နာမ်ဓာတ်ချည်းသာတည်း၊ ဤကား ဓာတ်ကမ္မဋ္ဌာန်း ရှုခန်းအမြွက်တည်း။

အကျယ်ကိုမူကား “ဝိဇ္ဇာမဂ္ဂဝိပနီ” “ဇာဟာရဝိပနီ” “အနတ္တဝိပနီ” တို့မှာ ယူလေ၊ ဤတွင် တစ်ခန်းပြီး၏။

စက္ခုဝိညာဏဓာတ်၏သဘော

လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ၊ သတ္တဝါတို့၏ ကိုယ်ခန္ဓာတွေသည် တစ်စုံတစ်ခု နှင့် မရောမဖက် သက်သက်သော ဓာတ်စု၊ ဓာတ်ပုံ၊ ဓာတ်တုံး၊ ဓာတ်ခဲ တွေသာ ဖြစ်၏။ အဘယ်ကြောင့် ဓာတ်မည်သနည်းဆိုသော်-

“သတ္တဿ-သတ္တဝါ၏၊ ဝသံ-အလိုသို့၊ အဝတ္တိတွာ-မလိုက် ကြကုန်မှု၍၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ သဘာဝံ-သဘောကိုသာလျှင်၊ ဓာရေန္တိ-တစ်ဖြောင့်တည်း တစ်စင်းတည်း ဆောင်တတ်ကြကုန် ၏၊ ဣတိ-ဤသို့သောအကြောင်းကြောင့်၊ ဓာတုယော- ဓာတ်တို့ မည်ကုန်၏”

ဟူ၍ လည်းကောင်း။ ။

“နိဿတ္တ နိဇ္ဇိဝဋ္ဌေန- သတ္တဝါလည်းမဟုတ်၊ သတ္တဝါ၏

အသက်လည်း အဟုတ်လေသောကြောင့်၊ ဓာတုယော-ဓာတ်တို့ မည်ကုန်၏”

ဟူ၍လည်းကောင်း ဓာတ်မည်ကြောင်းကို မှတ်ရာ၏။

အနမတဂ္ဂသံသရာ၌ စကြဝဠာအနန္တ၊ ကမ္ဘာအနန္တ၊ သတ္တဝါအနန္တ၊ မြေ၊ ရေ၊ တော၊ တောင်အစရှိသော သင်္ခါရအနန္တတို့ကို ဉာဏ်နှင့် အကုန်ပေါင်းစု၍ သေတ္တာထုတ်ယူသည်ရှိသော် ရှေး၌ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ဓာတ်သား၊ ဓာတ်နှစ် တစ်ဆယ့်ရှစ်ခုသာ အသားတင်ရ၏။ စကြဝဠာ ကမ္ဘာသတ္တဝါ သင်္ခါရတွေ မြူမျှမကျန် ကွယ်ပျောက်လေ၏။ ထိုဓာတ်သား ဓာတ်နှစ် တစ်ဆယ့်ရှစ်ခုကို ဓမ္မအားဖြင့် ဝေဖန်သော် စိတ် -၁၊ စေတသိက်- ၅၂ နိဗ္ဗာန် -၁ ဟူ၍ နာမ်ဓာတ် ၅၄-ပါး၊ ပထဝီဓာတ်၊ အာပေါဓာတ် အစရှိသော ရုပ်ဓာတ် ၂၈-ပါးဟူ၍ ၈၂-ဖြစ်၏။

ထို ၈၂-တို့တွင် စိတ်ဟူသော ဝိညာဏဓာတ်သည် ပုဂ္ဂိုလ်၏ အလိုသို့ မလိုက်မူ၍ မိမိသဘောကိုသာ တစ်ဖြောင့်တစ်စင်းတည်း အဘယ်သို့ ဆောင်လေသနည်းဟူမူကား ခပ်သိမ်းသောသတ္တဝါတို့၏ ပကတိသဘောသည် မိမိ၏ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ အမြဲချမ်းသာခြင်းကိုသာ အလိုရှိ၏။ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ မချမ်းသာခြင်းကို စက်ဆုပ်၏။ မိမိ၏ကောင်း မြတ်သည်ကိုသာ အမြဲလျှင် အလိုရှိ၏။ မကောင်းသည် မမြတ်သည်ကို အလိုမရှိ၊ ဤကား ပကတိအလိုတည်း။

ဝိညာဏ်အစရှိသော ဝိပလ္လာသဓာတ်တို့၏ နှောင့်ယှက်ခြင်း ကြောင့် ဖောက်ပြန်၍ ဥမ္မတ္တက အနေသို့ရောက်၍ နေကြသောအခါ၌ ထိုပကတိအလိုနှင့် ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်ကုန်သော ဖောက်ပြန်သော အထင် အမှတ် အစွဲအလမ်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဓာတ်တို့သည်ကား အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌ အခါခပ်သိမ်း ပုဂ္ဂိုလ်၏ ပကတိအလိုသို့ လိုက်ခြင်းမရှိကြကုန်၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကသာ ဓာတ်တို့၏အလိုသို့ လိုက်ပါ၍ နေကြကုန်၏။ မျက်စိ၌ ဆိုက်တိုက်လာသော အဆင်းသဏ္ဍာန်ကိုမြင်မှုသည် စက္ခုဝိညာဏဓာတ်

ဓာတ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

၏သဘောတည်း။

ထိုအဆင်းသဏ္ဍာန်မျိုးသည်လည်း ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ဆင်းရဲခြင်းသို့ရောက်အောင် နစ်သတ်မည့် အဆင်းသဏ္ဍာန်မျိုးလည်း ရှိ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ဆိုးဝါးညစ်ညမ်းခြင်းသို့ရောက်အောင် နစ်သတ်မည့် အဆင်းသဏ္ဍာန်မျိုးလည်းရှိ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို မှောက်မှားခြင်းသို့ရောက် အောင်၊ မိုက်မဲခြင်းသို့ရောက်အောင် အပါယ်ငရဲသို့၌ နစ်မြုပ်၍ သွားလေ အောင်၊ သံသရာဝဋ်၌ နစ်မြုပ်၍ နေရလေအောင် နစ်သတ်မည့် အဆင်း သဏ္ဍာန်မျိုးလည်း ရှိ၏။ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်သည်ကား မျက်စိနှင့် ဆိုင်မိ သမျှသော အဆင်းသဏ္ဍာန်တို့၌ မြင်မှုကိုသာ အသွင်ဆောင်၏။ ပုဂ္ဂိုလ်၏ ပကတိအလိုနှင့် ဖက်စပ်၍ မရအပ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကသာ ဖောက်ပြန်၍ ထိုစိတ်အလိုသို့ လိုက်ကြရကုန်၏။ ထို့ကြောင့်-

စိတ္တေန နိယတိ လောကော၊ စိတ္တေန ပရိကဿတိ။

စိတ္တဿ ဧကဓမ္မဿ၊ သဗ္ဗေဝ ဝသ မန္တဂူ-

သဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ္တ၊ ပါ၊ နှာ-၃၆။

ဟူ၍ ဟောတော်မူ ပေ၏။

လောကော=ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါကို၊ စိတ္တေန=ဝိညာဏဓာတ်ဟုဆို အပ်သော မိမိစိတ်သည်၊ နိယတိ= မိမိအလိုသို့သာ အပါသွေးဆောင်၏။ လောကော= ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါကို၊ စိတ္တေန= ဝိညာဏဓာတ်ဟုဆိုအပ်သော မိမိစိတ်သည်၊ ပရိကဿတိ= မိမိအလိုသို့သာ အတင်းဆွဲငင်၍ သွား၏။ တသ္မာ=ထို့ကြောင့်၊ သဗ္ဗေဝ=အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော ပုထုဇဉ် သတ္တဝါတို့သည်၊ စိတ္တဿ=မိမိစိတ်ဟုဆိုအပ်သော၊ ဧကဓမ္မဿ= တစ်ခု သောတရား၏၊ ဝသ=အလိုနိုင်ငံသို့၊ အန္တဂူ=အနမတဂ္ဂသံသရာ၌ အစဉ်တစိုက် အမြဲလိုက်၍ နေကြရကုန်၏။

စိတ်၏အလိုနိုင်ငံ ဆိုသည်ကား- “ပါပသို့ ရမတိ မနော”-
 ဟူသော ပါဠိတော်နှင့်အညီ မကောင်းသောအမှု၊ မကောင်းသောအာရုံ
 တို့၌သာ ဓမ္မလျော်မှုသည် စိတ်၏အလိုပေတည်း။ ။ သတ္တဝါတို့သည်
 စိတ်၏အလိုကို အဘယ်မျှလောက် လိုက်ကြကုန်သနည်းဟူမူကား
 စိတ်ကိုပင် မိမိကိုယ် ပြုလုပ်စွဲလမ်း၍ စိတ်၏အလိုကို မိမိတို့အလိုဟု
 ထင်မှတ်စွဲလမ်း၍ ထားကြကုန်၏။ မိမိတို့၏ ပကတိအလိုကား တစ်လမ်း၊
 ဝိပလ္လာသစိတ်၏အလိုကား တစ်လမ်းဟု နှစ်ထွေမရှိကြကုန်မူ၍
 ဝိပလ္လာသစိတ်၏ အလိုတစ်ခုသာ ထားကြကုန်၏။ ဤမျှလောက် စိတ်၏
 အလိုကို လိုက်စားကြကုန်၏။ ထိုသို့ လိုက်စားကြလေလေ၊ စိတ်၏ အလို
 နိုင်ငံသို့ပါရာ နစ်မျော၍ သွားကြလေလေဖြစ်သဖြင့် မိမိတို့၏ ပကတိ
 အလိုနှင့် ကွာလမ်း၍ သွားကြလေလေသာဖြစ်၍ နေကြကုန်၏။

ကမ္ဘာပေါ်၌ ရေသတ္တဝါ၊ ကုန်းသတ္တဝါ၊ ကောင်းကင်ပျံ သတ္တဝါတို့
 နေကြပုံကို မျှော်လိုက်သော် မိမိတို့၏ပကတိအလိုကို ဉာဏ်ဖြင့်သိ၍
 ပကတိအလိုဖက်သို့ အဖြောင့်သွားနိုင်လေအောင် စိတ်ကို သံဝေဂဓမ္မဖြင့်
 နာနာနှိပ်ကွပ်၍ ပကတိအလိုသို့လိုက်ပါအောင်ပြု၍ ပကတိအလိုနှင့်
 ညီညွတ်စွာ နေနိုင်သော သတ္တဝါကား အလွန်နည်းပါးလှ၏။ စိတ်အလိုရှိ
 တိုင်းကို မိမိတို့အလိုပြု၍ လိုက်စားခွင့်သာသမျှ ကံသုံးပါးတို့ဖြင့် လိုက်စား
 ၍နေကြသော သတ္တဝါတို့သည်သာ အလွန်များကုန်၏။

ကာမဂုဏ်မှ၌ လိုက်စားကြသူ၊ လောကီစီးပွား၌ လိုက်စားကြသူ
 ဒုစရိုက်စီးပွား၌ လိုက်စားကြသူ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိစီးပွား၌ လိုက်စားကြသူ အလုံးစုံ
 တို့သည် စိတ်နိုင်ငံသားတို့၏ ချည်းသာတည်း။ အပါယ်လေးဘုံမှာ သတ္တဝါ
 အဘယ်မျှလောက် များပြားသည်ဟု မျှော်နိုင်ကြပါလျှင် စိတ်၏အလို
 နိုင်ငံသည် အဘယ်မျှလောက် ကြီးကျယ်စည်ကား ပွားစီးသည်ဟု မျှော်နိုင်
 ကြကုန်ရာ၏။ ဤကား စက္ခုဝိညာဏဓာတ်၏ မိမိသဘောကိုသာ

၁။ ဓမ္မပဒ၊ ပါ၊ ၅၁-၃၀

ဓာတ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

တွင်ကျယ်စွာ ဆောင်မှုကိုလည်းကောင်း၊ ထိုသို့ဆောင်မှုကြောင့် ဓာတ်
မည်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း ပြဆိုချက်တည်း၊ ကြွင်းသော ဝိညာဏ
ဓာတ် ၆-ပါးတို့ကိုလည်း အသီးအသီး ဤနည်းချည်းသိကြလေ၊ စိတ်
ဓာတ်ပြီး။

ကြွင်းသော ဖဿ ဝေဒနာအစရှိသော နာမ်ဓာတ်ပထဝီ၊ အာပေါ
အစရှိသော ရုပ်ဓာတ်တို့ကိုလည်း ပုဂ္ဂိုလ်၏ပကတိအလိုသို့ မလိုက်မူ၍
သူ့သဘောကို သူ့အသီးအသီး အကြီးအကျယ် ဆောင်ကြပုံနှင့်တကွ
အကျယ်ဝိတ္ထာရ သိကြမြင်ကြလေ။

သဒ္ဓါစသော ဓာတ်အများ

ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ၊ သဒ္ဓါ၊ ပညာ အစရှိသော ဓာတ်ကောင်း
မျိုးတို့သည် ပုဂ္ဂိုလ်၏ပကတိအလိုသို့ လိုက်ကြပေကုန်သည် မဟုတ်လော
ဟူငြားအံ့၊ လူတို့အသုံးပြုကြသော မီးဥပမာဖြင့် ဖြေရာ၏၊ မိမိတို့အိမ်၌
မိမိတို့ညှိထွန်း၍ထားသော မီးတောက်ကို မိမိတို့အစိုးရသည်ဟု လောက
ပညတ်ရှိ၏၊ အလိုလိုက်မှု အစိုးရမှုအတူတူ၊ အလိုလိုက်လျှင် အစိုးရ
တော့သည်၊ အစိုးရလျှင် အလိုလိုက်ရတော့သည်။

မုချစင်စစ်အားဖြင့်မူကား ထိုမီးတောက်သည် မီး၏အကြောင်းစု
နှင့်သာ အလိုတူအလိုပါကဲ့သို့ ဖက်စပ်၍ရ၏၊ မီးရှင်ဆိုသူ ပုဂ္ဂိုလ်၏
အလိုနှင့်ကား ဖက်စပ်၍ မရအပ်၊ မီးခွက်၊ မီးစာ၊ ဆီ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏ညှိထွန်းမှု
ပယောဂဟူသော အကြောင်းစုနှင့်ကင်း၍ ပုဂ္ဂိုလ်၏ အလိုသက်သက်
အားဖြင့် တောက်အောင်လည်း မတတ်နိုင်၊ တစ်ညဉ့်လုံးတည်နေအောင်
လည်း မတတ်နိုင်၊ အကယ်၍ စင်စစ်အားဖြင့် အစိုးရသည်ဖြစ်ခဲ့ငြားအံ့၊
ထိုအကြောင်းစုသည် အသုံးမကျရာပြီ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ စိတ်က တောက်
စေလိုလျှင် ကောင်းကင်သက်သက်မှာပင် တောက်ရလတ္တံ့၊ စိတ်က တည်
နေစေလိုလျှင် နေ့ရက်များစွာ ကောင်းကင်မှာပင် မီးတောက် တည်နေ

ရလတ္တံ့၊ မပူစေလိုလျှင် မပူရလတ္တံ့၊ မလောင်စေလိုလျှင် မလောင်ရလတ္တံ့။

ထိုသို့ကားမဟုတ် အကြောင်းစုနှင့်ကင်း၍ အလိုသက်သက်နှင့် တောက်မှု တည်မှုတို့၌ အစိုးမရ၊ ထိပါးပြန်လျှင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကိုပင် လောင်လတ္တံ့၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ ပစ္စည်းဘဏ္ဍာ အိမ်ရာဝင်းခြံကိုပင် ခဏချင်း ပြာဖြစ်အောင် လောင်လတ္တံ့၊ ဤသို့ ထိုမီးသည် အကြောင်းစုနှင့် ဖက်စပ်၍ မိမိ၏သဘောကိုသာ ဆောင်၏၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏အလိုသက်သက်နှင့် ဖက်စပ်၍ မရအပ်၊ အကြောင်းစုကို စုံလင်အောင်ပြု၍ တောက်မှု၊ မီးစာ၊ ဆီရှိနေသမျှသာ တည်နေမှုတို့မှာမူကား မီး၌ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အစိုးရမှု မဟုတ်၊ မီး၏ကျွန်ခံမှုသက်သက်သာတည်း။

လောက၌ ဥစ္စာကျွန်၊ လူကျွန် နှစ်ပါးရှိ၏၊ သူဌေးတစ်ဦးက တစ်ယောက်သောသူအား အသပြာငါးရာ ချေး၏၊ နောက်ကာလ၌ မဆပ်မပေးနိုင်ရှိ၍ ထိုသူဌေးအိမ်မှာ ကျွန်ခံရ၏၊ သူဌေးကား ထိုသူ၏ ဥစ္စာကျွန်တည်း၊ ထိုသူကား သူဌေး၏ လူကျွန်တည်း၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား မီး၏ဥစ္စာကျွန်၊ လူကျွန် နှစ်ပါးဖြစ်၏၊ မီးခွက်၊ မီးစာ၊ ဆီစိုက်ရမှုအတွက် ဥစ္စာကျွန်၊ လူပယောဂစိုက်မှုအတွက် လူကျွန်ဖြစ်သတည်း၊ ထိုသို့သော မီး၏ကျွန်ခံမှုနှင့် သက်သက်ကင်း၍ မီးတောက်၌ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏အလိုသို့ လိုက်မှု ထိုပုဂ္ဂိုလ်အစိုးရမှုဟူ၍ မရှိ၊ မီး၏ဆိုင်ရာ အကြောင်း အဆောက်အဦတို့ကိုပေးနိုင်ပါမူကား ပေးနိုင်သမျှသာ အနည်းငယ်အလိုသို့ လိုက်ပါယောင်ထင်ရ၏၊ ဥပမာအတိုင်း ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ၊ သဒ္ဓါ၊ ပညာ စသည်တို့၌လည်း ပုဂ္ဂိုလ်၏အလိုသို့ လိုက်မှုမရှိပုံကို သိလေ။

မီးတောက်သည် မီးခွက်၊ မီးစာ၊ ဆီ ညှိထွန်းမှု ပယောဂဟူသော အကြောင်းလေးပါးကို စွဲ၍သာဖြစ်၏၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏ပကတိအလိုကိုစွဲ၍ ဖြစ်သည်မဟုတ်။

ဓာတ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

ထိုအတူ ဒါနစေတနာဟူသော ဓမ္မဓာတ်သည်လည်း အလှူဝတ္ထု၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်၊ သဒ္ဓါတရား၊ လှူဒါန်းမှု ပယောဂဟူသော အကြောင်းလေးပါးကို စွဲ၍သာဖြစ်၏။ ပုဂ္ဂိုလ်၏ အလိုသက်သက်ကိုစွဲ၍ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ အကြောင်းလေးပါး မရှိခဲ့လျှင် ဘဝတစ်ရာ၊ ဘဝတစ်ထောင်မှာပင် ဒါနကုသိုလ်တစ်ခု ဖြစ်ခွင့်မရ။ အကြောင်းလေးပါးစုံညီစွာ ရှိနေဆဲ အခါ၌သာလျှင် ဒါနကုသိုလ်သည် ဖြစ်၍နေ၏။ အကြောင်းလေးပါး ကင်းခဲ့လျှင် ကင်းသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ချုပ်ကွယ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် အကုသိုလ်မှောင်အတွင်းသို့ ရောက်ရပြန်၏။ မချုပ်မကွယ်ရအောင် အစိုးမရလေ။

မီးသည် အကိုင်း၊ အတွယ်၊ အထား၊ အသို လိမ္မာလှပါမှ ချက်မှုပြုတ်မှုစသော အနည်းငယ်မျှသော အလိုသို့လိုက်ပါယောင် ရှိ၏။ မလိမ္မာပါမူကား ထိုသူ့အိမ်ရာ ထိုသူ့ခန္ဓာနှင့်တကွ ထိုရပ် ထိုရွာ သက်ရှိသက်မဲ့အားလုံးကို နေခြင်းညခြင်း ပြာဖြစ်အောင် လောင်တတ်သော ကြီးကျယ်လှသော ရန်သူကြီး ရိုးရာမျိုး စင်စစ်ဖြစ်၏။

ထိုအတူ ဒါနကုသိုလ်သည်လည်း လိမ္မာသူကိုမှ သံသရာကြီးအတွင်း၌ လျှပ်တစ်ပြက်စာမျှကဲ့သို့သော လူ့ချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာကိုပေး၏။ မလိမ္မာပါမူကား ထိုဒါနကုသိုလ်မှ တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိစသော ကိလေသာမီးတို့ တောက်ထကုန်၍ အမျိုးအဆွေ အပေါင်းအသင်းတို့နှင့် တကွ ကြီးစွာသောအပါယဒုက္ခ ဝဋ္ဋဒုက္ခသို့ ပစ်ချတတ်၏။ ဤသို့လျှင် ဒါနဓာတ်မျိုး၏ ပုဂ္ဂိုလ်အလိုနှင့် ဆန့်ကျင်ဖက်စခန်း ကြီးကျယ်ပုံကို သိအပ်၏။ လောကီသီလ၊ လောကီဘာဝနာ၊ လောကီသဒ္ဓါ၊ လောကီပညာအစရှိသော ဓာတ်တို့ကိုလည်း ဒါနဓာတ်ကဲ့သို့ သိလေ။

ထို့ကြောင့် အဘိဓမ္မာ ပဌာန်းပါဠိတော်ကြီး၌-
သဒ္ဓါ သီလံ သုတံ စာဂေါ ပညာ (ပ) ရာဂဿ ဒေါသဿ

မောဟဿ မာနဿ ဒိဋ္ဌိယာ ပတ္တနာယ (ပ) ဥပနိဿယ
ပစ္စယေန ပစ္စယော-

ပဋ္ဌာနပါ။ နာ-၃၁၅။

ဟူ၍ ဟောတော်မူပေသည်။

သဒ္ဓါ=လောကီသဒ္ဓါ ကုသိုလ်မျိုးသည်လည်းကောင်း၊ သီလံ=လောကီသီလကုသိုလ်မျိုးသည်လည်းကောင်း၊ သုတံ=လောကဓမ္မဗဟုသုတပညာမျိုးသည်လည်းကောင်း၊ စာဂေါ=ဒါနကုသိုလ်မျိုးသည်လည်းကောင်း၊ ပညာ=လောကီအသိအလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာမျိုးသည်လည်းကောင်း၊ (ပ) ဣမေ= ဤလောကီကုသိုလ်မျိုးတို့သည်၊ ရာဂဿ= ရာဂမီးအားလည်းကောင်း၊ ဒေါသဿ=ဒေါသမီးအားလည်းကောင်း၊ မောဟဿ=မောဟမီးအားလည်းကောင်း၊ မာနဿ=မာနမီးအားလည်းကောင်း၊ ဒိဋ္ဌိယာ=မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမီးအားလည်းကောင်း၊ ပတ္တနာယ= ဘဝတောင့်တခြင်းဟူသော ဘဝတဏှာမီးအားလည်းကောင်း၊ (ပ) ဥပနိဿယ ပစ္စယေန=အားကြီးစွာမှီရာ ပွားစီးရာဟူသော ဥပနိဿယပစ္စယ သတ္တိဖြင့်၊ ပစ္စယော=ခိုးမြှောက်သမှု ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။

မလိမ္မာသူတို့အား လောကီသဒ္ဓါ ကုသိုလ်မျိုးသည်-

- ရာဂမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏။
- ဒေါသမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏။
- မောဟမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏။
- မာနမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏။
- မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏။
- ဘဝတဏှာမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏။

လောကီဖြစ်သော ငါးပါးသီလ၊ ရှစ်ပါးသီလ၊ ဆယ်ပါးသီလ၊ ရဟန်းတော်တို့၏ စတုပါရိသုဒ္ဓိ သီလမျိုးသည်-

- ရာဂမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏။

ဓာတ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

- ဒေါသမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏။
- မောဟမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏။
- မာနမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏။
- မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏။
- ဘဝတဏှာမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏။

လောကဓမ္မ ဗဟုသုတပညာမျိုးသည်-

- ရာဂမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏။
- ဒေါသမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏။
- မောဟမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏။
- မာနမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏။
- မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏။
- ဘဝတဏှာမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏။

ဒါနကုသိုလ်မျိုးသည်-

- ရာဂမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏။
- ဒေါသမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏။
- မောဟမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏။
- မာနမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏။
- မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏။
- ဘဝတဏှာမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏။

လောကီဖြစ်သော အသိအလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာမျိုးသည်-

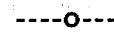
- ရာဂမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏။
- ဒေါသမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏။
- မောဟမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏။
- မာနမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏။
- မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏။

- ဘဝတဏှာမီးကို အားကြီးစွာ တောက်စေတတ်၏
ဟု ဆိုလိုသည်။

သဒ္ဓါ သီလအစရှိသော လောကီကုသိုလ်တို့သည် အလိမ္မာ
မစေ့စုံသူတို့အား ရာဂ ဒေါသစသော မီးကြီး ၆-မျိုးတို့ကို တောက်လောင်
စည်ကား ပွားစီးစေတတ်ကုန်သည်ဟူ၍ ဟောတော်မူသဖြင့် ထိုကုသိုလ်
ဓာတ်တို့၏ သတ္တဝါတို့ကို နှစ်သတ်မှုသည် အဘယ်မျှကြီးကျယ်ရာ
သည်ဟု မျှော်နိုင်လေရာ၏။ ထိုကြောင့် ထိုလောကီကုသိုလ်တို့ကို
သူသတ် ယောက်ျား မာရ်မျိုးငါးပါးတို့တွင် အဘိသင်္ခါရမာရ်ဟူ၍ သူသတ်
ယောက်ျား မာရ်မျိုးတစ်ပါးအဖြစ်ဖြင့် ဟောတော်မူပေသည်။ ရှေး၌
ထုတ်ပြခဲ့သော မီးဥပမာနှင့် အလွန်တူလှ၏။ လောကီကုသိုလ်တို့သည်
ပုဂ္ဂိုလ်၏ ပကတိအလိုသို့ မလိုက်မှု၊ မိမိတို့သဘောကိုသာ ဆောင်မှုသည်
အလွန်ထင်ရှားလှ၏။ ဤတွင် “အတ္တနော ဧဝ သဘာဝံ ဓာရေန္တိတိ
ဓာတုယော” ဟူသော ဝိဂြိုဟ်အရကို အမြွက်မျှ ပြဆိုခန်းပြီး၏။

“နိဿတ္တ နိဇ္ဈိဝဋ္ဌေန ဓာတုယော” ဟူသော ပါဠိ၏အရကိုမူကား
“အာဟာရဒီပနီ” တွင် ပုဂ္ဂလ၊ သတ္တ၊ အတ္တ၊ ဇီဝ စစ်ခန်းမှာပြဆိုလျက်
ရှိပြီ။

ဓာတ်ကမ္မဋ္ဌာန်း အစီအရင် အမြွက်ပြီး၏။

ဝိပဿနာအားထုတ်ခြင်း၏အကျိုး

ယခုအခါ ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓာတ်တို့၌ ဝိပဿနာမှုကို အားထုတ်
ရခြင်း၏ အရင်းမူလဖြစ်သော အကျိုးကို ပြဆိုပေအံ့။

သတ္တဝါတို့၏သန္တာန်တွင် အစဉ်ဖြစ်ပွား၍နေကုန်သော လောဘ၊
ဒေါသ၊ မောဟ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိအစရှိကုန်သော ကိလေသာတရားတို့ကို
ပယ်ရှားမှုသည် ခပ်သိမ်းသောကုသိုလ်တရားတို့ကို အားထုတ်မှု၌ အရင်း

ဝိပဿနာ အားထုတ်ခြင်း၏ အကျိုး

မူလဖြစ်သော အကျိုးပေတည်း။ ကိလေသာတရားတို့တွင် တစ်ခု၊ တစ်ခု သော ကိလေသာတရား၏ အခိုက်အတန့်တို့သည် ဝိတိက္ကမ အခိုက် အတန့်၊ ပရိယုဋ္ဌာနအခိုက်အတန့်၊ အနုသယအခိုက်အတန့် ဟူ၍ ၃-ပါး ၃-ပါးစီ ရှိကြကုန်၏။ ကိလေသာတရားတို့ကို ပယ်ရှားမှုတို့သည် လည်း တဒင်္ဂပဟာန်မှု၊ ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန်မှု၊ သမုစ္ဆေဒပဟာန်မှု ဟူ၍ ၃-ပါး ရှိ၏။ ပယ်တတ်သော သာသနဗြဟ္မစရိယတရားသည်လည်း သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာဟူ၍ ၃-ပါး ရှိ၏။

ချဲ့၍ ပြဆိုအံ့။ လောဘကိလေသာတစ်ခုသည် ဝိတိက္ကမမှု၊ ပရိယုဋ္ဌာနမှု၊ အနုသယမှုဟူ၍ အခိုက်အတန့်မှု သုံးပါးရှိ၏။ ထိုသုံးပါး တို့တွင် လောဘ၏ ဝိတိက္ကမမှုဆိုသည်ကား- ဝစီဒ္ဓါရမှ လောဘစကား မျိုးထွက်၍လာအောင် လွန်စွာသောင်းကျန်းမှုတစ်ပါး၊ ကိုယ်အင်္ဂါကြီး ငယ်ဟူသော ကာယဒ္ဓါရမှ လောဘအမှုအဖျ-မျိုး ဖြစ်ပွား၍လာအောင် လွန်စွာသောင်းကျန်းမှုတစ်ပါး၊ ဤသို့ နှုတ်အင်္ဂါ၊ ကိုယ်အင်္ဂါ ၂-ပါးလှုပ် ရှားလေအောင် ထမ်းဆောင် ချီကြ တံခွန်ပြု၍လာသော သာယာမှု၊ ချစ်ချင်မှု၊ လိုချင်မှု၊ ရချင်မှုများသည် ဝိတိက္ကမမှု မည်၏။ ဤဝိတိက္ကမမှုကို မြင်ကြလျှင် ဤသူမှာ သာယာသော တဏှာ၊ ရာဂ၊ လောဘဖြစ်သည်ဟု ပကတိ လူတို့ချင်းချင်းပင် သိကြကုန်၏။

ပရိယုဋ္ဌာနမှုဆိုသည်ကား- ကိုယ်အင်္ဂါ၊ နှုတ်အင်္ဂါ လှုပ်ရှားသည် တိုင်အောင် မသောင်းကျန်းမှု၍ စိတ်နှလုံးတွင်း၌သာလျှင် ဇောကိစ္စနှင့် ပွက်ပွက်ဆူထ၍ နေသော လောဘမှုပေတည်း။ ဤပရိယုဋ္ဌာန လောဘ ကိုကား ပကတိလူတို့ မသိနိုင်ကြကုန်၊ မိမိစိတ်ကို မိမိသာ သိနိုင်၏။ သူတစ်ပါး၏စိတ်ကို သိနိုင်ကြကုန်သော အဘိညာဏ်ရပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် လည်းကောင်း၊ ကိုယ်စောင့်နတ် အစရှိသော နတ်တို့သည်လည်းကောင်း သိနိုင်ကြကုန်၏။

အနုသယမှုဆိုသည်ကား- မနောဒ္ဓါရ၌ ဇောကိစ္စနှင့် အမျှ

ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ

ထကြွခြင်း မရှိမူ၍ အနမတဂ္ဂ သံသရာနှင့်အမျှ စိတ်သန္တာန်ထဲဝယ် အမြဲထာဝရကိန်းဝပ် ငုပ်အောင်း၍နေသော လောဘမူပေတည်း။ ဤ လောဘမူကိုကား သဗ္ဗညုဘုရားတို့သာ သိနိုင် မြင်နိုင်ကုန်၏။ သာသနာပ အခါ၌ အခြားတစ်ပါးသော လူ၊ နတ်၊ သိကြား၊ ဗြဟ္မာတို့ကို မဆိုထားဘိ၊ သရဘင်္ဂရသေ့ အစရှိသော အဘိညာဏ်ရ ဘုရားအလောင်းကြီးများ သော်မှလည်း ဤအနုသယလောဘကို မသိနိုင်ကြ မမြင်နိုင်ကြကုန်။

လောဘမူ၏ ဥပမာ

ဤအရာ၌ ဥပမာကား- စိတ်သန္တာန်သည် မီးခြစ်တံနှင့် တူ၏။ စိတ်သန္တာန်၌ အစဉ်အမြဲ ကိန်းဝပ်၍ ငုပ်နေသော လောဘမူသည် မီးခြစ်တံ၌ ရှိနေသော မီးဓာတ်နှင့် တူ၏။ ပိယရုပ်၊ သာတရုပ်ဟုဆိုအပ် သော မာတုဂါမအဆင်း အသံအစရှိသော အာရုံ ၆-ပါးသည် ကော် ပတ်နှင့် တူ၏။ ကော်ပတ်နှင့် မထိခိုက်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး ထိုမီးခြစ် သည် ပိုက်ပွေ့၍ပင် နေသော်လည်း ပူမှုလောင်မှု မရှိသေး။ အေးမြစွာ နေသည်သာဖြစ်၏။ ထိုအတူ ထိုအနုသယဟူသော ကိန်းဓာတ် ဝပ်ဓာတ် ငုပ်ဓာတ်မျိုးသည် မိမိကိုထစေတတ်သော အာရုံမျိုးတစ်ခုခုသော ဌါရတွေ့ မထိမခိုက်လာသေးသမျှ ကာလပတ်လုံး မထမကြွ ငြိမ်ဝပ်စွာနေ၏။ ကိလေသာမရှိသကဲ့သို့ ထင်ရ၏။

ဤကား အနုသယဟူသော ငုပ်ဓာတ် ဝပ်ဓာတ်၏ အခြင်းအရာပေတည်း။

မီးခြစ်နှင့် မီးခြစ်တံ ဥပမာ

မီးခြစ်၌ဝပ်၍ ငုပ်၍နေသော မီးဓာတ်သည် ကော်ပတ်နှင့် တိုက်ခိုက်သောအခါ ထကြွ၍ မီးခြစ်တံ၌တောက်၍ မီးခြစ်တံကို လောင်၏။ ထိုအတူ အကြင်အခါ၌ ထိုလောဘငုပ်ဓာတ်ကို ထကြွအောင်

မီးခြစ်နှင့် မီးခြစ်တံ ဥပမာ

နှိုးနိုင် လှုံ့ဆော်နိုင်သော အာရုံသည် စက္ခုစသော ဒွါရ၌ ခိုက်တိုက် ဆုံစည်းလာ၏။ ထိုအခါ ထိုလောဘဥပဓာတ်သည် ခဏချင်းထကြွ၍ ဇောကိစ္စနှင့် မနောဒွါရအစဉ်မှာ ပွက်ပွက်ဆူ ပူလောင်စွာဖြစ်ပေါ်၏။ ဤကား ပရိယုဋ္ဌာနဟူသော ထဓာတ်ကြွဓာတ်၏ အခြင်းအရာပေတည်း။

မီးစာနှင့် မီးခြစ်တံ ဥပမာ

မီးခြစ်တံ၌ တောက်လောင်၍နေသော မီးတောက်သည် မီးစာ တစ်ပါး မရှိခဲ့လျှင် မီးခြစ်တံတွင်ပင် သေငြိမ်းလေ၏။ မီးစာတစ်ပါး ရှိခဲ့မှု ခဏချင်းပင်လျှင် အားကြီးစွာပွားစီး၍ တစ်မြို့လုံး တစ်ရွာလုံး ပြာဖြစ် သည်တိုင်အောင်ပင် သောင်းကျန်းနိုင်၏။ ထိုအတူ မနောဒွါရ၌ ထကြွ၍ နေသော ထိုလောဘမီးသည် သတိပညာနှင့် အုပ်ချုပ်သဖြင့် ပိယဝတ္ထုမီး စာနှင့် တာရှည်ပွားစီးခွင့် မရခဲ့သည်ရှိသော် မနောဒွါရ၌ပင် ရုပ်သိမ်း၍ အိပ်မြဲအိပ် ဝပ်မြဲဝပ် ငုပ်မြဲငုပ် ပြန်လေ၏။ အကြင်အခါ၌ သတိပညာ အချုပ်အထိန်း မရှိမှု၍ ပိယဝတ္ထုဟူသော မီးစာတစ်ပါးသို့ အကူးခံ၏။ အာရုံသို့လွတ်၍ ပေး၏။ ထိုအခါ မနောဒွါရတွင်မက ဝစီဒွါရ ကာယဒွါရ တို့ ထကြွသောင်းကျန်း၍ လာ၏။ ပိယဝတ္ထု၌ တဏှာရာဂ စကားမျိုး ထွက်၍လာ၏။ ပိယဝတ္ထုနှင့်ပေါင်းဖက်ရန် ကိုယ်အင်္ဂါလှုပ်ရှားမှု သွား လာမှု စသည်တွေဖြစ်၍လာ၏။ ဤကား ဝိတိက္ကမဟူသော လွန်ကျူး မှု သောင်းကျန်းမှုပေတည်း။ အကြမ်း၊ အလတ်၊ အနုဟူသော လောဘ ၃-မျိုးပြီး၏။

ကံသုံးလိ၏ အဓိပ္ပါယ်

ဒေါသ၊ မောဟ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ အစရှိသည်တို့၌လည်း ဤနည်းအတူ အကြမ်း၊ အလတ်၊ အနု ၃-မျိုး ၃-မျိုးစီ ခွဲ၍ သိလေ။ ထို ၃-ပါးတို့တွင် ကာယကံ၊ ဝစီကံဟုဆိုအပ်သော အကြမ်းမျိုးဖြစ်သော ဝိတိက္ကမကိလေ သာမူသည် သီလသာသနာ၏ ဆိုင်ရာပေတည်း။ ထိုကြောင့် သီလသည် ထိုဝိတိက္ကမမှုမျိုးကိုသာ ဝါဒင်္ဂပဟာန်အားဖြင့် ပယ်နိုင်၏။ ပရိယုဋ္ဌာန

ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ

ကိလေသာမှုမျိုး အနုသယကိလေသာမှုမျိုးတို့ကို မပယ်နိုင်၊ မနောက်
 ဟုဆိုအပ်သော အလတ်မျိုးဖြစ်သော ပရိယုဋ္ဌာနကိလေသာမှုမျိုးသည်
 ဥပစာရဈာန်နှင့်တကွသော သမာပတ်ရှစ်ပါးဟူသော သမာဓိ၏ ဆိုင်ရာ
 ပေတည်း။ ထို့ကြောင့် သမာဓိသည် ထိုပရိယုဋ္ဌာနမှုမျိုးကိုသာ ဝိက္ခမ္ဘန
 ပဟာန်အားဖြင့် ပယ်နိုင်၏။ အရင်းလဲလျှင် အဖျားထင်းဖြစ်မြဲဆိုသကဲ့သို့
 ပရိယုဋ္ဌာနမှုကိုပယ်လျှင် ဝိတိက္ကမမှုသည် ဝိက္ခမ္ဘနအနေအားဖြင့်
 ပယ်ခြင်းကိစ္စ ပြီးစီးလေ၏။

မိန်းမ၏ အဆင်းဓာတ် လက်နက်စူးဝင်ပုံ

အနုသယဟုဆိုအပ်သော ငုပ်ဓာတ်တို့ကိုမူကား- မပယ်နိုင်သည်
 သာဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဘုရားအလောင်းတော်ကြီးဖြစ်သော ဟရိတစ
 ရှင်ရသေ့၊ ဓမ္မဇေရှင်ရသေ့တို့သည် နှစ်ရှည်များစွာ ဈာန်အဘိညာဏ်
 သမာပတ်တို့ဖြင့် ဟိမဝန္တာ၌နေ၍ ဗာရာဏသီပြည်သို့ ရောက်လာကြရာ
 မင်း၏ဥယျာဉ်၌ နေကြကုန်၍ နေ့စဉ် ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် မင်း၏နန်း
 တော်သို့ ဆွမ်းစားကြွကြကုန်၏။

ထိုသို့ကြွကြရာ တစ်ရံရောအခါ ကောင်းကင်မှ မိဖုရားကြီး၏
 အသွင်အပြင်ကို မြင်ကြကုန်ရာ မိဖုရားကြီး၏အသွင်အပြင်ဟူသော
 ရူပဓာတ်သည် ရှင်ရသေ့တို့၏ စက္ခုဓာတ် ဘဝင်ဓာတ်တို့၌ ခိုက်လေ၏။
 မီး၏ကော်ပတ်နှင့် တိုက်ခိုက်ရာ ခဏချင်းမီးတောက်၍ ထသကဲ့သို့
 ကာမစ္ဆန္ဒခေါ်သော လောဘတဏှာ ရာဂမီးသည် အနုသယ ငုပ်ဓာတ်မှ
 ခဏချင်း တောက်ထ၍ ပရိယုဋ္ဌာနကိစ္စနှင့် နှလုံးအပြင်မှာ ပွက်ပွက်ဆူ
 ဖြစ်ပေါ်လေ၏။ ကောင်းကင်သို့ပျံသွားသော ရွှေဟင်္သာကို သေနတ်
 နှင့်ပစ်ရာ အသည်းကိုကျည်ဆန်မှန်၍ ကျလာသကဲ့သို့ ရှင်ရသေ့တို့
 သည် မိဖုရား၏အဆင်းတည်းဟူသော ရူပဓာတ်လက်နက် ဘဝင်၌
 ထိခြင်းကြောင့် ခဏချင်းကောင်းကင်မှ လျောကျ၍ မိဖုရားအထံသို့

ကံသုံးပါးတို့၏ ဝိဇမ္ဗလကို ဖြတ်ရန်

ရောက်ကြကုန်၏။

ဤကား မိန်းမ၏အဆင်းဟူသော ရူပဓာတ်လက်နက် စူးဝင်ပုံ ဝတ္ထုတည်း။

သီဟိုဠ်၌ ဈာန်အဘိညာဏ်နှင့် ကောင်းကင်သို့ ပျံသွားသော ရှင်သာမဏေသည် မိန်းမငယ်တစ်ယောက်၏ သီချင်းသံကို ကြားလေရာ ထိုအသံဓာတ် ခိုက်မှုကြောင့် ဈာန်လျော့၍ ကောင်းကင်မှကျရလေ၏။

ဤကား မိန်းမ၏အသံဟူသော သဒ္ဓဓာတ်လက်နက် စူးဝင်ပုံဝတ္ထုတည်း။

ထိုရှင်ရသေ့၊ ရှင်သာမဏေတို့အား လောဘငှပ်ဓာတ် လှုပ်ကြွ၍ ပရိယုဋ္ဌာနအဖြစ်သို့ ရောက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် အနှစ်ရှည်ကြာစွာ အားထုတ်၍ထားအပ်သော ဈာန်အဘိညာဏ်သမာပတ်တို့သည် ခဏချင်း အကုန်ကွယ်ပျောက်လေကုန်၏။ ကောင်းကင်မှလျောကျ၍ ထိုမိန်းမတို့နှင့် တွေ့ကြသောအခါ ပရိယုဋ္ဌာနတွင် မရပ်၊ ဝီတိက္ကမအဖြစ် သို့ ရောက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် အနှစ်ရှည်ကြာစွာ စောင့်ထိန်း၍ ရထားအပ်သော ရသေ့ ရဟန်းသီလသည် ခဏချင်းကွယ်ပျောက် လေ၏။ ဤသို့လျှင် သမထမည်သည် အနုသယဓာတ်ကို မပယ်နိုင်၊ အနုသယဟူသော ငှပ်ဓာတ်အမြစ်ကို မဖြတ်နိုင်သမျှ ကာလပတ်လုံး ဘဝကံဘုံမှာ ဗြဟ္မာကြီးအဖြစ်သို့ ရောက်သော်လည်း အပါယ်မှ လွတ်ခွင့် မရှိသေး၊ ခေတ္တသီလဝန္တ၊ ခေတ္တဈာနလာဘီ၊ ခေတ္တဗြဟ္မာမင်းသာ ဖြစ်နိုင် ကြလေသတည်း။

ကံသုံးပါးတို့၏ ဝိဇမ္ဗလကို ဖြတ်ရန်

ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံတို့မှ အလွတ်ဖြစ်၍ ထိုကံသုံးပါးတို့ ဖြစ်ပွားရန် အမြစ်မူလ ဝိဇယျိုးစေ့ အနေနှင့် စိတ်သန္တာန်ထဲမှာ အစဉ်အမြဲ ကိန်းဝပ်၍ရှိနေသော အနုသယကိလေသာမှုသည် ပညာ၏ဆိုင်ရာ ပေတည်း။ ပညာသည်သာလျှင် သမုစ္ဆေဒပဟာန်ဖြင့် ထိုအနုသယ ကိလေသာမှုကို ဖြတ်တောက်ပယ်ရှားနိုင်၏။ သီလ၊ သမာဓိတို့၏ ဆိုင်ရာ

မဟုတ်၊ သီလ၊ သမာဓိတို့သည် မပယ်ရှားနိုင်ကုန်၊ လောဘ၏အမြစ် အရင်းကို ဖြတ်တောက်ပယ်ရှားလျှင်လည်း လောဘ၏ ပရိယုဋ္ဌာနမူ၊ ဝိတိက္ကမမူတို့ကိုလည်း သမုစ္ဆေဒပဟာန်အားဖြင့် ဖြတ်တောက်ပယ်ရှား ခြင်းကိစ္စ ပြီးစီးလေ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်မှာလောဘမျိုးပြတ်လေ၏။

ဝသဝတ္တီနတ်ပြည်မှ ဝသဝတ္တီနတ်မင်းကြီး၏ သမီးတော် နတ်သမီး ပေါင်း တစ်ထောင်လာ၍ အဆင်းသဏ္ဍာန်၊ အသံ၊ အတွေ့စသည်တို့ဖြင့် တစ်သက်လုံး ထိပါးဖြားယောင်းသော်လည်း သာယာသော တဏှာ၊ ရာဂ၊ လောဘဟူ၍ အဏုမြူမျှ မလာပြီ၊ ရေမိုးကောင်းစွာ စွတ်ပြီးသော မီးခြစ်ကို ကော်ပတ်နှင့် အကြိမ်တစ်ရာပင် ခြစ်ချုပ်ပွတ်တိုက်သော်လည်း မီးမျိုးစေ့ ပျက်ဆုံးပြီးဖြစ်၍ မီးတောက်ခြင်း မရှိနိုင်သကဲ့သို့တည်း၊ အနုသယဟုဆိုအပ်သော ကိလေသာအမြစ်တို့သည် အဘယ်၌ စူးစိုက် စည်ကားပွားစီးစွာ နေကြကုန်သနည်းဟူမူကား ခန္ဓာငါးပါး၊ အာယတန တစ်ဆယ့်နှစ်ပါး၊ ဓာတ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးတို့၌ စူးစိုက်စည်ကား ပွားစီးစွာ နေကြကုန်၏။

ဒိဋ္ဌိကိလေသာ၏ အမြစ်ဖြတ်နည်း မျိုးဖြတ်နည်းကို ဥပမာနှင့် တကွ ပြဆိုအံ့၊ ပျင်းရိသောသဘောရှိသော ယာလုပ်ယောက်ျားသည် တစ်ခုသော တောချုံအရပ်ကို ယခုနှစ်ထွန်သာ ယက်သာရှိရုံအပေါ်တွင် ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်း၍ ကြီးမားသော အငုတ်အရင်းတို့ကို ရှောင်ကွင်း၍ ထွန်ယက် မျိုးကြလေ၏။ မိုးလေဖြောင့်မှန်လျှင် တစ်နှစ်စာ စားရ သောက်ရရုံမျှ ရ၏။ မိုးဦးကျပြန်လျှင် ယာပြင်တစ်ခုလုံး၌ ချုံနွယ် သစ်ပင် ပြည့်ပြန်၏။ ခုတ်ထွင်မြဲ ခုတ်ထွင်၍ မျိုးကြမြဲ မျိုးကြ၍ ရမြဲရပြန်၏။ ယာကောင်းဖြစ်သည်ဟူ၍ မရှိ၊ နှစ်စဉ်အတိုင်း ခုတ်မှု၊ ထွင်မှု မငြိမ်း ရှိနေ၏။ မိုးခေါင်၍သော်လည်းကောင်း မိမိကအရပ်တစ်ပါး၌ နေရခိုက် ကြ၍လည်းကောင်း မခုတ်မလုပ်ရပဲ ၃-နှစ် ၄-နှစ် ၅-နှစ်စသည် ကြာ ညောင်းခဲ့လျှင် တောကြီးမြက်မဲ ဖြစ်ပြန်လေ၏။

ကံသုံးပါးတို့၏ ဝိဇ္ဇေလကို ဖြတ်ရန်

ဝီရိယကောင်းသော ယာလုပ်ယောက်ျားသည်မူကား ပေါက်တူး၊ ပုဆိန်၊ ဓား၊ တူရှင်း စုံလင်စွာတို့နှင့်တကွ အစမှစ၍ ရှိသမျှသော ချုံနွယ် သစ်ပင်တို့ကို ရှေးဦးစွာ အကိုင်းအခက်တို့ကို ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်း၍ အငုတ်အရင်းမျှသာ ကျန်စေ၏။ နှစ်ကြိမ်မြောက်၌ အငုတ်အရင်းတို့ကို ဖြတ်တောက်ရှင်းလင်း၍ မြေတွင်းရှိ အမြစ်ကြီး အမြစ်ငယ်မျှသာ ကျန်စေ၏။ သုံးကြိမ်မြောက်၌ အမြစ်ကြီးငယ်တို့၏ စူးစိုက်စည်ကား ပွားစီး၍ နေရာမြေအဖို့တို့ကို အခြေအနေ အကုန်ပျက်စီး၍ ပေါက်တူး စာချည်းဖြစ်အောင် တူးဆွ၏။ အမြစ်ကြီးငယ်တို့သည် တွယ်တာရာမရှိ အကုန်လုံး ပေါ်ကုန်၏။ ကုန်းပေါ်သို့ အကုန်တင်ထား၍ အမြစ်ကြီးများ ကို ဓားမဖြင့် အပိုင်းပိုင်းဖြတ်တောက်၍ ပုဆိန်ဖြင့် ၃-စိတ် ၄-စိတ်စသည် ပေါက်ခွဲ၍ မြေတလင်းရှိရာ၌ နေသွေ့စွာ ဖြန့်လှန်းပြီးလျှင် စုပုံ၍ မီးတိုက်လေ၏။ ပြာအဖြစ်သို့ ရောက်ကြလေကုန်၏။ ယာပြင်ကြီးတစ်ခု ဖြစ်လေ၏။ အနှစ်တစ်ရာ၊ တစ်ထောင်ပင် မလုပ်ပဲ ပစ်ထားသော်လည်း ထိုအပင်တို့ကား တစ်ဖန်ပေါက်ရောက်ခြင်း မရှိကြကုန်ပြီ။

ပါဠိတော်၌ကား- အဆိပ်ပင်ကို သတ်မှုဥပမာပြု၍ ပြာတို့ကိုပင် မြစ်ရေ၌ မျောမှုလာသေး၏။ ဤဥပမာ၌ အကိုင်းအခက်မျှကို ရှင်းလင်းမှု နှင့် သီလဝိသုဒ္ဓိမှု တူ၏။ မြေပေါ်၌ ပေါ်ရှိသော အငုတ်အရင်းတို့ကို ရှင်းလင်းမှုနှင့် သမာဓိဟုဆိုအပ်သော စိတ္တဝိသုဒ္ဓိမှု တူ၏။ မြေတွင်းရှိ အမြစ်ကြီး၊ အမြစ်ငယ်တို့၏ မှီတွယ်ရာ မြေအဖို့တို့ကို အခြေအနေ အကုန်ပျက်၍ ပေါက်တူးစာချည်းဖြစ်အောင် ပြုမှုနှင့် ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရားတို့၌ ဝိပဿနာရှုမှု တူ၏။

တူပုံကား ထိုမြေကြီးသည် အခြေမပျက် အနေမပျက် ပကတိ အတိုင်းတည်၍ ထိုသစ်မြစ်ကြီးငယ်တို့ကို အစဉ်ထာဝရ ပိုက်ထုပ် ချိပွေ့၍ မြေအခိုး၊ ရေအခိုးဟူသော အစာရေစာတို့ကို ဝစွာကျွေး၍ မွေးမြူ၏။ သစ်မြစ်ကြီးငယ်တို့သည် အခြေအနေကောင်းသော မြေမှ

ကျေးဇူးတွေကိုရ၍ ကြီးပွားစည်ကားကြကုန်၏။ ထိုအတူ မိမိကိုယ်ခန္ဓာ
 ငါးပါး ရုပ်နာမ်တရားတို့သည် ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ မိန်းမ၊ ယောက်ျား၊
 ဦးခေါင်း၊ ခြေလက်အစရှိသော သဏ္ဍာနပညတ်၊ သန္တတိပညတ်တည်း
 ဟူသော ပညတ်နိုင်ငံကြီး အခြေအနေနှင့် ထိုကိလေသာတို့ကို ပိုက်ထုပ်
 ချည်ပွေ့၍ ပိယရုပ်၊ သာတရုပ်တည်းဟူသော အစာရေစာတို့ကို ဝစွာ
 ကျွေး၍ မွေးမြူလျက် ရှိနေကြကုန်၏။ ကိလေသာတို့သည် မိမိကိုယ်
 ခန္ဓာငါးပါးတို့မှ ကျေးဇူးတွေကိုရ၍ အနမတဂ္ဂသံသရာ၌ ကြီးပွားစည်ကား
 ၍ နေကြကုန်၏။

ထိုမြေအဖို့ကို အခြေအနေအကုန်ပျက်၍ ပေါက်တူးစာချည်း
 ဖြစ်အောင် ပြုလိုက်သည်ရှိသော် ထိုသစ်မြစ်တို့သည် မြစ်သေး၊ မြစ်မွှား
 မကျန် အကုန်ပေါ်၍ တွယ်ရာမှီရာမှ ကျွတ်လွတ်၍ ကုန်လေ၏သို့၊
 ထိုအတူ မိမိကိုယ်ခန္ဓာ တစ်ခုလုံးကို ဓာတ်နိုင်ငံကြီး လုံးလုံးပေါ်အောင်
 ဝိပဿနာဉာဏ်တည်းဟူသော ပေါက်တူးဖြင့် သဏ္ဍာနပညတ်၊ သန္တတိ
 ပညတ် ခြင်အထည်ဟူ၍ အဏုမြူ မကျန်ရအောင် တူးဆွပေါက်ခွဲ၍
 ပေါက်တူးစာချည်းဖြစ်အောင် ပြုလိုက်သည်ရှိသော် ထိုကိလေသာ
 အမြစ်ကြီးငယ်တို့သည် တွယ်ရာမှီရာမှ ကျွတ်လွတ်၍ ကုန်ကြကုန်၏။

ထိုသစ်မြစ်ကြီးငယ်တို့သည် ထိုနေရာတွင် မွ၂၃သောမြေ၌ ထို
 အတိုင်းထားပြန်လျှင် မကြာမီ ရောနှောမိကြ၍ ခဏချင်း အညွန့်
 အညောက် ပေါက်ရောက်ကုန်ရာသောကြောင့် ထိုနေရာမှ ထုတ်တင်၍
 မြေတလင်းမာမာ၌ ဖြတ်တောက်စိတ်ဖြာကာ နေသွေ့စွာလှန်း၍
 မီးတိုက်လေ၏သို့ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ခန္ဓာတစ်ကောင်လုံးကို ပေါက်တူး
 စာချည်းဖြစ်အောင် တူးဆွ ပေါက်ခွဲ၍ ပညတ်နိုင်ငံကြီးငယ် ကွယ်ပျောက်
 ၍ ကိလေသာမြစ်တို့ တွယ်ရာ မှီရာမှ ကျွတ်လွတ်ကုန်ငြားသော်လည်း
 ထိုအတိုင်းထားခဲ့လျှင် ခဏချင်း ရောနှောမိကြပြန်၍ ကြီးပွား စည်ကားမြဲ
 စည်ကားရန် ရှိနေသောကြောင့် မဂ်ဉာဏ်တည်းဟူသော မီးဖြင့် အကျွမ်း

လက္ခဏာဝိမောက္ခ ရောပြွမ်းပုံ

ဖုတ်မြိုက်ရကုန်သတည်း။

ဤဥပမာ၌ သစ်မြစ်တို့၏ မှီတွယ်ရာ မြေအဖို့ကို ပေါက်တူးစာ ချည်းဖြစ်အောင် ပြုမှုသည် ကြီးကျယ်၏။ မီးတိုက်မှုသည် ခဏနှင့်ပင် ပြီးစီး၏သို့ ထိုအတူ သဏ္ဍာနပညတ်၊ သန္တတိပညတ် အခုအခံ မရှိရ အောင် ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို ဝိပဿနာပေါက်တူးစာ ပြုမှုသည် ကြီးကျယ်၏။ မဂ်ဉာဏ်မီးတိုက်မှုကား ခဏနှင့်ပြီး၏။

ဤကိလေသာ အမြစ်ဖြတ်မှုကိုကား ဘုရားသာသနာ၌လည်း ကောင်း ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၌လည်းကောင်း ရအပ်၏။ ထိုမှတစ်ပါးသော သာသနာပအခါတို့၌ မရအပ်။ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူ ထိုကဲ့သို့သော ပညာသာသနာ၏ ထိုအခါတို့၌ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ သီလ၊ သမာဓိ နှစ်ပါးတို့ကိုမူကား သာသနာတွင်း၌လည်းကောင်း၊ သာသနာပ၌ လည်း ကောင်း ခပ်သိမ်းသောကမ္မာ၊ ခပ်သိမ်းသောအနန္တစကြဝဠာ တို့၌ပင် ရအပ်ကုန်၏။ သီလတရားရှိကြသောကြောင့် ခပ်သိမ်းသောကမ္မာ၊ ခပ်သိမ်းသောစကြဝဠာတို့၌ လူသတ္တဝါ၊ နတ်သတ္တဝါ အပြည့်ရှိကြ ကုန်၏။ သမာဓိတရားရှိကြသောကြောင့် ခပ်သိမ်းသောကမ္မာ၊ ခပ်သိမ်း သော စကြဝဠာတို့၌ ဗြဟ္မာပြည် ဗြဟ္မာသတ္တဝါဟူ၍ ရှိကြကုန်၏။

ကိလေသာအပေါင်းတို့တွင် ဒိဋ္ဌိဟူသော ကိလေသာသည် အဆိုး အဝါးဆုံးဖြစ်၏။ ခပ်သိမ်းသော ဒုစရိုက်အမိုက်ကြီး အမှားကြီး ဟူသမျှ တို့သည် ထိုဒိဋ္ဌိမှ ဖြစ်ပွားကုန်ကြ၏။ ဒိဋ္ဌိကိလေသာ အမြစ်ပြတ်လျှင် ခပ်သိမ်းသော ဒုစရိုက်အမိုက် အမှားကြီးတို့သည် အမြစ်ပြတ်ကြ လေကုန်၏။ ထိုသူမှာ အပါယ်သံသရာကြီးအပြီး ချုပ်ငြိမ်း၏။ အနတ္တ ဝိပဿနာမူသည် ဒိဋ္ဌိကိလေသာအမြစ်ဖြတ်မှု သက်သက်ပေတည်း။ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ဓာတုကမ္မဋ္ဌာန်းမူသည် အထူးအားဖြင့် အနတ္တဝိပဿနာ မှုပင်တည်း။ ထိုကြောင့် ဒိဋ္ဌိအမြစ်ပြတ်ခြင်းကို အလိုရှိသော အမျိုးသား သည် ဘုရားသာသနာ၌ ကြံကြိုက်ဆဲအခါတွင် ဓာတုကမ္မဋ္ဌာန်းများကို

ကြိုးစားအားထုတ်ရာသတည်း။

ဤတွင်ရှေ့ကား “ကဋ္ဌဗ္ဗ ပဋိစ္စ အင်္ဂါ လေတိ ကဋ္ဌဂ္ဂိတွေဝ သချိ ဂစ္ဆတိ”-
အစရှိသော မဟာတဏှာသင်္ခယသုတ်ကို အမှီပြု၍ ပြဆိုအပ်သော ဓာတ်
ကမ္မဋ္ဌာန်းအမြွတ် ပြီး၏။

လက္ခဏာရေး သုံးပါး ဝိမောက္ခမုခဉာဏ် သုံးပါး

လက္ခဏာဝိမောက္ခ ရောပြွမ်းပုံ

ယခုအခါ၌ လက္ခဏာရေး သုံးပါးကို စွဲမြဲ ကြည့်ရှုကြကုန်သော
သူတို့အား မိမိတို့ရှုမြင်ကြသော အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၏ အနိစ္စမှန်၊
ဒုက္ခမှန်၊ အနတ္တမှန် ဟုတ်မည် မဟုတ်မည်၊ အချက်ကျမည် မကျမည်ကို
ဆင်ခြင်နိုင်ကြရန် အနုပဿနာဉာဏ်သုံးပါး ဝိမောက္ခမုခဉာဏ်သုံးပါး
တို့၏ ရောနှောခန်းကို ပြဆိုဦးအံ့။

အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ်၊ ဒုက္ခာနုပဿနာဉာဏ်၊ အနတ္တာနုပဿ
နာဉာဏ်ဟူ၍ အနုပဿနာဉာဏ်သုံးပါး၊ အနိမိတ္တာနုပဿနာ၊ အပဏိဟိ
တာနုပဿနာ၊ သုညာတာနုပဿနာ ဟူ၍ ဝိမောက္ခမုခဉာဏ် သုံးပါး၊
ဝိမောက္ခကား ကျွတ်လွတ်မှုတည်း၊ မဂ်၊ ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်တည်း၊ မုခ-ကား
တံခါးဝတည်း၊ တံခါးပေါက်တည်း၊ မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်၏ တံခါးဝကို တံခါး
ပေါက်ကို ဝိမောက္ခမုခ ဆိုသတည်း။

- ၁။ အချက်လှလှ ကောင်းကောင်းကျသော အနိစ္စာနုပဿနာ
ဉာဏ်ကို အနိမိတ္တာနုပဿနာဉာဏ် ဆိုသည်။
- ၂။ အချက်လှလှ ကောင်းကောင်းကျသော ဒုက္ခာနုပဿနာ
ဉာဏ်ကို အပဏိဟိတာနုပဿနာဉာဏ် ဆိုသည်။
- ၃။ အချက်လှလှ ကောင်းကောင်းကျသော အနတ္တာနုပဿနာ
ဉာဏ်ကို သုညာတာနုပဿနာဉာဏ် ဆိုသည်။

ဝိမောက္ခသုံးဖြာနှင့် လက္ခဏာသုံးသွယ်

ဝိမောက္ခသုံးဖြာနှင့် လက္ခဏာသုံးသွယ်

အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ်ကို အနိမိတ္တာနုပဿနာဉာဏ် ဆိုရာ၌ ဓာတ်တို့၏ ချုပ်ပျက် ကွယ်ပျောက်မှုသည် အနိစ္စမည်၏။ သတ္တဝါတို့၏ ပကတိစိတ်တွင် ထင်မြင်ပေါ်ရှိ၍ နေသော သဏ္ဍာနပညတ်၊ သန္တတိ ပညတ် အရိပ်နိမိတ်ကြီးငယ်စုသည် နိမိတ္တမည်၏။

ဓာတ်နိုင်ငံကြီး၏ ခဏမစဲ ချုပ်ပျက်ကွယ်ပျောက်မှုကို ဉာဏ်၌ ကောင်းကောင်း ထင်မြင်သည်ရှိသော် ပကတိစိတ်တွင် ထင်မြင်ပေါ်ရှိ၍ နေသော ထိုအရိပ်နိမိတ်ကြီးငယ်စုသည် ဉာဏ်၌အလိုလို ကွယ်ပ၏။ ဤသို့ ပကတိစိတ်တွင် ထင်မြင်ပေါ်ရှိ၍ နေသော ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ အင်္ဂါ ကြီးငယ်၊ ဆံပင်၊ မွေးညင်း အစရှိသော အရိပ်နိမိတ်ကြီးငယ်တို့ကို ဉာဏ် အမြင်၌ ကွယ်ပစေနိုင်သော အမှုဖြစ်၍ အနိစ္စာနုပဿနာကို အနိမိတ္တာ နုပဿနာ ဆိုသတည်း။

ဒုက္ခာနုပဿနာဉာဏ်ကို အပဏိဟိတာနုပဿနာဉာဏ် ဆိုရာ၌ တေဘူမက ဓမ္မအသိုက်အအုံဖြစ်သော ဓာတ်နိုင်ငံကြီးသည် ဒုက္ခသစ္စာ ဖြစ်၏။ “ဘယဋ္ဌေန ဒုက္ခံ” -ဟူသည်နှင့်အညီ ကြောက်မက်ဖွယ်သော အန္တရာယ်အစု၊ ဘေးအစုသာ အမှန်ဖြစ်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် သာယာဖွယ် ဟူ၍ တစ်စုံတစ်ခုမျှ မရှိ၊ အနိစ္စဟုဆိုအပ်သော မရဏဘေးကြီး ခဏမစဲ အမြဲကပ်ကြီးတိုက်၍ နေသော ဓမ္မတို့သာ အမှန်ဖြစ်၏။ မရဏဘေးကြီး ခဏမစဲ အမြဲကပ်ကြီး ပွက်ပွက်ဆူတိုက်၍ နေသော ဓာတ်နိုင်ငံကြီးကို မိမိ၏ကိုယ်တွင်း အင်္ဂါ၊ မိမိ၏ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာ ပြုလုပ်သိမ်းပိုက်၍ နေကြမှု၏ အလွန်ဘေးဘယ ကြီးကျယ်များပြားလှသောအပြစ်ကို ရှုမြင်မှုသည် ဒုက္ခာနုပဿနာဉာဏ် မည်၏။

လူ့လောက၊ နတ်လောကတို့၌ ချစ်ဖွယ်၊ ခင်ဖွယ်၊ လိုချင်ဖွယ်၊ ရချင်ဖွယ် အတင့်အတယ် အကောင်းအမြတ် ထင်မြင်ပေါ်ရှိ၍ နေသော သုဘ သုခအခြင်းအရာမျိုးစုသည် ပဏိဟိတမျိုးမည်၏။ သက်ရှိသက်မဲ့

ဖြစ်သော ဓာတ်နိုင်ငံကြီး၏ ဒုက္ခအချက်တွေကို ကောင်းကောင်းထင်မြင်
သည်ရှိသော် ထိုသုဘ သုခအခြင်းအရာမျိုးစုသည် ဉာဏ်၌ကွယ်ပျောက်
၏။ ကြောက်မက်ဖွယ်တွေ အတိထင်မြင်၏။ ဤသို့ လောက၌ ပကတိ
စိတ်သညာတွင် ထင်မြင်၍နေကြသော သုဘ သုခ အခြင်းအရာတို့ကို
ဉာဏ်အမြင်၌ ကွယ်ပစေနိုင်သောအမှုဖြစ်၍ ဒုက္ခာနုပဿနာကို အပဏီ
ဟိတာနုပဿနာ ဆိုသတည်း။

ဓာတ်နိုင်ငံကြီးကို ဉာဏ်မပေါက်သည့်အတွက် သဏ္ဍာနပညတ်၊
သန္တတိပညတ်တို့မှာ ထင်မြင်ပေါ်ရှိ၍နေသော ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ အတ္တ၊
ဇီဝတို့ကို ပျောက်ကွယ်စေခြင်းငှါ ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို အနှစ်သာရမရှိသည့်
အတွက် ရေမြှုပ်၊ ရေပွက်၊ တံလှုပ်၊ ငှက်ပျောတုံး၊ မျက်လှည့်အသွင်
ထင်မြင်အောင်ရှုမှုသည် အနတ္တာနုပဿနာဉာဏ် မည်၏။

ရေမြှုပ်၊ ရေပွက် အစရှိသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ထင်မြင်
သည်ရှိသော် ထိုပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ အတ္တ၊ ဇီဝသည် ဉာဏ်အမြင်၌ ကွယ်ပ
လေ၏။ ခန္ဓာငါးပါးသည် ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ အတ္တ၊ ဇီဝ မဟုတ်။ တူစွ၊
သုည အတိ ထင်မြင်လေ၏။ ဤသို့ ပကတိစိတ်တွင် အဟုတ်ရှိထင်
မြင်၍နေကြသော ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ အတ္တ၊ ဇီဝတို့ကို ဉာဏ်အမြင်၌
ကွယ်ပစေနိုင်သောအမှုဖြစ်၍ အနတ္တာနုပဿနာကို သုညတာ
နုပဿနာဆိုသတည်း။

ဝိပဿနာသုံးပါး၌ အချက်ကျ၊ မကျ

အလိုရှိရာ ခန္ဓာအစိတ်ကို အနိစ္စဉာဏ် ချိန်ရွယ် ရှုကြည့်လိုက်
သည်ရှိသော် စက္ခုပုံ စက္ခုပြာသာဒ်ကို ဗုံး အမြောက်ဖြင့် ပစ်ခွင်း
လိုက်ဘိသကဲ့သို့ သဏ္ဍာနပညတ်၊ သန္တတိပညတ်တည်းဟူသော အရိပ်
နိမိတ် ကြီးငယ် ပြိုကွဲပျောက်ကွယ်၍ ဓာတ်တို့၏ချုပ်ပျက်ခြင်းဟူသော
အနိစ္စအချက် ထင်မြင်လာသောအခါ အနိမိတ္တဉာဏ်ဖြစ်၏။ အနိစ္စဉာဏ်
အချက်ကျ၏ ဟု သိအပ်၏။ အနိမိတ်ကြီးငယ် ခုခံ၍နေလျှင် အနိမိတ္တ

ကိလေသာ၏ နိုင်ငံကြီးသုံးရပ်

ဉာဏ်မဖြစ်၊ အနိစ္စဉာဏ် အချက်မကျဟု သိအပ်၏။

ဒုက္ခဉာဏ် ချိန်ရွယ်ရှုကြည့်လိုက်သည်ရှိသော် အကြင်အာရုံဝတ္ထု
၌ သာယာသိမ်းပိုက်ချင်ဖွယ်သော ပဏိဟိတအခြင်းအရာ ကွယ်
ပျောက်၏။ ကြောက်ဖွယ်၊ ရှောင်ကြဉ်ဖွယ်၊ စွန့်ပစ်ဖွယ်သော ဘယအာဒိ
နဝပေါ်၏။ ထိုအာရုံဝတ္ထုတို့၌ အပဏိဟိတဉာဏ်ဖြစ်၏။ ဒုက္ခဉာဏ်
အချက်ကျ၏။ ပဏိဟိတ အခြင်းအရာ မပျောက်လျှင် ဒုက္ခဉာဏ် အချက်
မကျဟု သိအပ်၏။

အနတ္တဉာဏ် ချိန်ရွယ်ရှုကြည့်လိုက်သည်ရှိသော် အတ္တသာရ၊
ဇီဝသာရ အခြင်းအရာ ကွယ်ပျောက်၏။ အသာရ၊ အဇီဝ၊ တုစ္ဆ၊ သုည၊
ဓာတ်အစု၊ ဓာတ်အခဲ၊ ဓမ္မအစု၊ ဓမ္မအခဲ သက်သက်မျှ ထင်မြင်၏။ ထို
အခါ သုညတဉာဏ်ဖြစ်၏။ အနတ္တဉာဏ် အချက်ကျ၏။ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊
အတ္တသာရ၊ ဇီဝသာရ ထင်မြင်၍ နေသည်ရှိသော် အနတ္တဉာဏ် အချက်
မကျဟု သိအပ်၏။ အတ္တသာရ ဇီဝသာရ စစ်ချက်သည်ကား “အာဟာရ
ဒီပနီ” စာအုပ်၊ “အနတ္တဒီပနီ” စာအုပ်တို့မှာ ပါရှိလေပြီ။

ဤသည်ကား အကျဉ်းအားဖြင့် အနုပဿနာဉာဏ်သုံးပါးနှင့်
ဝိမောက္ခမုခဉာဏ် သုံးပါးရောနှောပုံတည်း။

ကိလေသာ၏ နိုင်ငံကြီးသုံးရပ်

ကိလေသာတို့၏ မှီရာတည်ရာ စည်ကားရာ ဖြစ်ကုန်သော နိုင်ငံ
ကြီးတို့သည်-

- နိမိတ္တနိုင်ငံကြီးတစ်ပါး၊
- ပဏိဟိတနိုင်ငံကြီးတစ်ပါး၊
- အတ္တဇီဝ နိုင်ငံကြီးတစ်ပါး

ဟူ၍ သုံးပါးရှိကုန်၏။ ထိုတွင်-

- ပရမာဏုမြူ၊ အဏုမြူတို့မှစ၍ ပကတိစိတ်တွင် ထင်မြင်

ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ

ပေါ်ရှိ၍နေကုန်သော သဏ္ဌာနပညတ်၊ သန္တတိပညတ်၊ ခြင်ကြီးငယ်၊ အထည်ဝတ္ထုဟူသမျှသည် နိမိတ္တနိုင်ငံကြီးမည်၏။

- လောက၌ တဏှာဖြင့် သာယာအပ်ကုန်သော အကောင်းအမြတ် အတင့်အတယ် အဖွယ်အရာ ချမ်းသာသုခ သုဘ ကျက်သရေ ဟူသမျှသည် ပဏီဟိတနိုင်ငံကြီးမည်၏။
- ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ ငါ၊ သူတစ်ပါး၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ အတ္တသာရ၊ ဇီဝသာရ၊ ကာရက၊ ဝေဒကအစရှိသော အခြင်းအရာမျိုးစုသည် အတ္တဇီဝ နိုင်ငံကြီးမည်၏။

ကာရကဆိုသည်ကား- ဤသတ္တဝါတို့သည် အလုံးစုံသော ကာယကံမှု၊ ဝစီကံမှု၊ မနောကံမှုတို့ကို မိမိတို့အစွမ်းအားလျော်စွာ အစိုးတရ ပြုနိုင်ကြကုန်၏ဟူသော အတ္တဒိဋ္ဌိမျိုးတည်း။

ဝေဒကဆိုသည်ကား- ထိုသို့ ပြုလုပ်ပြီးစီး၍ ရရှိသော ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး၊ သံသရာအကျိုးတို့ကို ခံစားတတ်ကြကုန်၏။ ခံစားတတ်ကြကုန်၏ ဖြစ်သော အတ္တဒိဋ္ဌိမျိုးတည်း။

ဤကား နိုင်ငံကြီးသုံးပါး အမြွက်အားဖြင့် ပိုင်းခြားချက်တည်း။ အကျယ်ဝေဖန်မှုကား အသီးအသီးပင် အလွန်ကြီးကျယ်ကြ၏။

အုပ်စိုးသောဓမ္မ

ထိုနိုင်ငံကြီးသုံးရပ်တို့တွင်-

- နိမိတ္တနိုင်ငံကြီး၌ မာနအုပ်စိုး၏။
- ပဏီဟိတနိုင်ငံကြီး၌ တဏှာအုပ်စိုး၏။
- အတ္တဇီဝနိုင်ငံကြီး၌ ဒိဋ္ဌိအုပ်စိုး၏။

နိမိတ္တမြို့ကြီး၌ အုပ်စိုးသော မာနကိုပယ်ရန်

နိမိတ္တနိုင်ငံကြီး၌ အဘယ်သို့ မာနအုပ်စိုးသနည်း ဟူမူကား- မာနဆိုသည် “မညနံ-အထင်မှားခြင်း၊ မာနော-အထင်မှားခြင်း”- ဟူသည်

နိမိတ္တမြို့ကြီး၌ အုပ်စိုးသော မာနကိုပယ်ရန် ၁၇၀

နှင့်အညီ ဒုက္ခသစ္စာဖြစ်၍ စင်စစ်ဆိုးဝါးသော လောကီရုပ်နာမ် ခန္ဓာ တရားတို့၏ အတွင်းမှာပင် ဤကားအယုတ်၊ ဤကားအမြတ်၊ ဤကား အကောင်း၊ ဤကားမကောင်းဟု အယုတ်အမြတ် အထွေအပြား အထင် မှားခြင်းသည် မာနမည်၏။

ဥပမာကား- မြေစိုင်းခဲနှင့် ရွှေခဲသည် လောကအလိုအားဖြင့် အယုတ်အမြတ် ကွဲကြ၏။ မြေစိုင်းခဲသည်ကား ယုတ်ညံ့၏။ ရွှေခဲသည်ကား ကောင်းမြတ်၏။

သစ္စဒေသနာတော် အလိုအားဖြင့် ပထဝီဓာတ်ချင်း အတူတူပင် ဖြစ်၏။ အာဒိနဝအရာ၌ကား မြေစိုင်းခဲမှာ တဏှာ၊ မာန၊ ဣဿာ၊ မဇ္ဈေရ စသော ကိလေသာပွားများရန် အခွင့်မရှိ၊ စောင့်ရှောက်မှုလျှင် အရင်းရှိ သော ဒုက္ခတရား ပွားများရန် အခွင့်မရှိ၊ အပါယ်လားကြောင်း မကောင်းမှု ပွားများရန် အခွင့်မရှိ။

ရွှေခဲမှာမူကား ထိုအလုံးစုံသော အပြစ်ဒေါသအာဒိနဝတို့သည် ထင်ရှားရှိကုန်၏။ ထိုကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာချင်း တူသည်ဆိုငြားသော်လည်း မြေစိုင်းခဲသည် ဒုက္ခသာမညသာဖြစ်၏။ ရွှေခဲသည်ကား အလွန်ကြီးမား များပြားသော အပြစ်ဒေါသ ဒုက္ခဘေးမျိုးရှိ၏။

ရသေ့သူတော်ကောင်း၊ ရဟန်းသူတော်ကောင်းတို့သည်လည်း ကောင်း၊ ကာမရာဂမှ ထွက်မြောက်ကြကုန်ပြီးသော လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ၊ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်းကောင်း မြေစိုင်းခဲကို အကောင်း အမြတ်ပြု၍ အသုံးပြုသော် ပြုကြကုန်ရာ၏။ ရွှေခဲကိုမူကား ဝေးစွာ ကြဉ်ရှောင်ကြကုန်၏။

ဤဥပမာ၌ သစ္စဒေသနာတော် အလိုအတိုင်း ရွှေခဲ၏အပြစ် ဒေါသအာဒိနဝ ဒုက္ခဘေးကြီးတွေကို ကောင်းစွာသိမြင်ကြ၍ ရွှေခဲ၌ သာယာသောတဏှာမှ ကင်းစင်ကြကုန်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား လောက ဝေါဟာရမျှကို ရွှေခဲပြု၍ ရွှေခဲကို အကောင်းအမြတ် အဖိုးထိုက် အဖိုး

တန် အမြတ်ဥစ္စာ ရတနာပြု၍ ပြောဟောကြကုန်သော်လည်း အထင်မှား
သော မာနတရား မဆိုရ၊ အပြစ်ဒေါသအာဒိနဝ ဒုက္ခ ဘေးကြီးကို
မမြင်ကြကုန်မူ၍ မြေစိုင်ခဲကား အယုတ်အညံ့၊ ရွှေခဲကား အကောင်း
အမြတ်ဟု ထင်မှတ် စွဲလမ်းကြကုန်သော သူတို့၏ အထင် အမှတ်သည်
ကား အထင်မှားမှု စင်စစ်ဖြစ်သတည်း။ ဤဥပမာအတိုင်း လူ့လောက၊
နတ်လောက၊ ဗြဟ္မာလောကတို့၌ သက်ရှိသက်မဲ့ ဝတ္ထုအာရုံ အလုံးစုံကို
အကုန်သိမြင်ကြလေကုန်။

ဤကဲ့သို့သော အထင်မှားခြင်းမည်သည် ဓာတ်နိုင်ငံ၌ ဉာဏ်
အမြင်စင်ကြယ်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မရှိ၊ နိမိတ္တနိုင်ငံသားတို့အားသာ
ရှိ၏။ ထိုကြောင့် နိမိတ္တနိုင်ငံကြီး၌ မာနအုပ်စိုးသည်ဟု ဆိုသတည်း။

အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ်သည်ကား ထိုနိမိတ္တနိုင်ငံကြီးကို မှုန်မှုန်
ညက်ညက် ထုံးလိုကြေကာ ပြာလိုလွင့်ပျောက်အောင် ပစ်ခတ်ဖျက်ဆီး
သော ဝရဇိန်လက်နက်ကြီးပေတည်း။ ထိုနိမိတ္တနိုင်ငံကြီး ပျက်စီးခဲ့လျှင်
ထိုနိုင်ငံကြီးကို အုပ်စိုးသော မာနဘုရင်မင်းလည်း အသင်းဗိုလ်ပါနှင့်
တကွ ပျက်ဆုံးကြလေကုန်၏။ ထိုကြောင့် -

အနိမိတ္တဉ္စ ဘာဝေဟိ၊ မာနာနုဿ မုဇ္ဇဟ။
တတော မာနာဘိသမယာ၊ ဝူပသန္တော စရိဿတိ။
သုတ္တနိပါတ၊ ပါ၊ ၅၁-၃၂၉။

ဟူ၍ ရာဟုလသုတ်၌ဟောတော်မူပေသည်။

ဤနိမိတ္တနိုင်ငံကြီးမှ ဖြစ်ပွားသော နိမိတ်အများတို့တွင် သောတာ
ပတ္တိမဂ်၌ နိစ္စနိမိတ်၊ အတ္တနိမိတ်နှစ်မျိုးကိုသာ အကုန်အစင် ဖျက်ဆီး
နိုင်၏။ သုခနိမိတ် သုဘနိမိတ်တို့ကိုမူကား အရဟတ္တမဂ်သို့ဆိုက်မှ
အကုန်အစင် ဖျက်ဆီးနိုင်၏။ ထိုကြောင့် ထိုမာနသည်လည်း အရဟတ္တ
မဂ်သို့ကျမှပင် အကုန်အစင် ကျွတ်ငြိမ်းလေသတည်း။

နိမိတ္တနိုင်ငံကြီးကို ဖြိုဖျက်ခန်း ပြီး၏။

ပဏိဟိတမြို့၌ တဏှာ

ပဏိဟိတမြို့၌ တဏှာ

ယခုအခါ ပဏိဟိတနိုင်ငံကြီး ဖြိုဖျက်ခန်းကို ပြဆိုအံ့၊ ရှားမီးကျီး အစုထဲမှ အေးမြသော မီးခဲဟူ၍ ထွက်ခြင်းမရှိသကဲ့သို့ သစ္စဒေသနာ တော်အလိုအားဖြင့် အလွန်ဆိုးဝါးသော ဒုက္ခသစ္စာတရားမျိုးထဲမှ သုခ၊ သုဘ၊ ဣဋ္ဌ၊ သမ္ပတ္တိ၊ သီရိ၊ မင်္ဂလာ ချမ်းသာကောင်းမြတ်သော တရားမျိုး၊ ဝတ္ထုအာရုံမျိုးဟူ၍ ထွက်ခြင်းမရှိ၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါလျက် လူ့လောက၌ အကောင်းအမွန်တွေ တွေ့ရှိ၍ နေကြမှု၊ နတ်လောက၊ ဗြဟ္မာလောက၌ အကောင်းအမွန်တွေ တွေ့ရှိ၍ နေကြမှုတို့သည်ကား ပဏိဟိတနိုင်ငံကြီး ကို အုပ်စိုးသော ပဏိမိ တဏှာ၏ အမှုပေတည်း။

ပဏိမိ ဆိုသည်ကား-တောင့်တမှုတည်း၊ လောက၌ ပုထုဇဉ်တို့၏ ပကတိစိတ်တွင် ကောင်းသည်ဟုတွေ့ရှိကြသော ဣဋ္ဌအာရုံမျိုးကို ကြည့် ချင်၊ မြင်ချင်မှု၊ ကြားချင်မှု၊ နာချင်မှု၊ စားချင်မှု၊ သောက်ချင်မှု၊ လိုချင်မှု၊ ရချင်မှု၊ ခံစား စံစားချင်မှုပေတည်း။ ဒုက္ခာနုပဿနာဉာဏ်သည် ထို ပဏိဟိတနိုင်ငံကြီးကို ထုံးလိုကြေကာ ပြာလိုလွင့်ပျောက် ကြောက်ဖွယ်၊ လန့်ဖွယ်၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်တွေ ဖြစ်၍ ကုန်အောင် ပစ်ခွင်းဖျက်ဆီးသော ဝရဇိန်လက်နက်ကြီးပေတည်း။

မြေစိုင်ခဲ၊ ရွှေခဲ ဥပမာကို ဤအရာ၌လည်း ထုတ်ဆိုရာ၏။ မာနအမှုနှင့် တဏှာအမှုနှစ်ပါးတို့၏ အထူးကား- မြေစိုင်ခဲကို အယုတ် အညံ့ထင်မှု၊ ရွှေခဲကို အထွဋ်အမြတ်ထင်မှုသည် မာနတည်း။ ရွှေခဲကို သာယာခင်မက် နှစ်သက်တွယ်တာမှုသည် တဏှာတည်း။ မာနဆိုသော် လည်း အနုသယမာနမျိုးတည်း။ ကုသိုလ်စိတ်ထဲမှာပင် အထင်ပါရှိ၍ နေသော မာနမျိုးဟူလိုသည်။ တဏှာသည်လည်း အနုသယတဏှာမျိုး တည်း။ ကုသိုလ်စိတ်ထဲမှာပင် သာယာသောအခြင်းအရာ ပါရှိ၍ နေသော တဏှာမျိုးဟူလိုသည်။

ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ

ဤအနက်များကို ငါတို့စီရင်သော “စတုသစ္စဒီပနီ” စာအုပ်မှာ အကျယ်ပါရှိလေ၏။

ဤတွင်ရှေ့ကား နိုင်ငံကြီးသုံးပါး၊ ဘုရင်ကြီးသုံးပါး၊ ထိုနိုင်ငံကြီးသုံးရပ်ကို မှန်မှန်ညက်ညက် ကြေပျက်လေအောင် ပစ်ခွင်းရသော လက်နက်ကြီး သုံးပါးကို ပြဆိုခန်း ပြီး၏။

* * *

နိဂုံး

တေတ္ထိသက္ကဋေမဏ္ဍိတေ၊ လက်ပံတောင်းနာမ ပဗ္ဗတေ။

ဝသတာ မဟာထေရေန၊ ကတာ ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ။

တေတ္ထိသက္ကဋေမဏ္ဍိတေ=သုံးကျိပ်သုံးပါး နတ်သိကြားတို့ ပျော်ပါးစံရာ မြို့ပုံမှာဖြင့် ရံကာညွတ်ရုံး သုံးဆယ့်သုံးလုံးသော တောင်ထွတ်တို့ဖြင့် တန်းဆာဆင်အပ်ထသော၊ လက်ပံတောင်းနာမ ပဗ္ဗတေ= သလ္လာဝတီ နောက်ကမ်းဆီမှ သုံးလီမိုင်ခန့် ခရီးဆန့်လျက် ကြီးခဲ့ မြင့်ငြောင်း “လက်ပံတောင်း” အမည်ရှိသော တောင်စောင်းဝယ် မုံရွာမြို့ အမိန့်တော်ရ မောင်ကြော့၊ မောင်စံလင်းတို့ ဆောက်လှူဒါန်းအပ်သော စကြိုကျောင်း၌၊ ဝသတာ= ၁၂၆၂-ခုနှစ်၌ အသစ်တည်လတ် ဝါကပ် သီတင်းသုံးနေသော၊ မဟာထေရေန= မဟာထေရ်မြတ်ဖြစ်သော၊ မယာ= လယ်တီတောကျောင်းဆရာ ငါသည်၊ ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ=ရန်ကုန်မြို့ ပုဇွန်တောင် တောင်လုံးယုံ ဓာတ်ဆရာကြီး ဆရာမြို့လျှောက်ထားအပ်သည် ဖြစ်၍ ရေးသားအပ်သော “ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ” ဤစာကျမ်းသစ်သည်၊ ကတာ=၁၂၆၅-ခု သီတင်းကျွတ်လဆုတ် ၅-ရက်နေ့၌ ပြုစီရင်အပ် အပြီးသတ်သတည်း။

* * *

-----o-----

ပဏိဟိတမြို့၌ တဏှာ

ပဏိဟိတမြို့၌ တဏှာ

ယခုအခါ ပဏိဟိတနိုင်ငံကြီး ဖြိုဖျက်ခန်းကို ပြဆိုအံ့၊ ရှားမီးကျိုး အစုထဲမှ အေးမြသော မီးခဲဟူ၍ ထွက်ခြင်းမရှိသကဲ့သို့ သစ္စဒေသနာ တော်အလိုအားဖြင့် အလွန်ဆိုးဝါးသော ဒုက္ခသစ္စာတရားမျိုးထဲမှ သုခ၊ သုဘ၊ ဣဋ္ဌ၊ သမ္ပတ္တိ၊ သီရိ၊ မင်္ဂလာ ချမ်းသာကောင်းမြတ်သော တရားမျိုး၊ ဝတ္ထုအာရုံမျိုးဟူ၍ ထွက်ခြင်းမရှိ၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါလျက် လူ့လောက၌ အကောင်းအမွန်တွေ တွေ့ရှိ၍ နေကြမှု၊ နတ်လောက၊ ဗြဟ္မာလောက၌ အကောင်းအမွန်တွေ တွေ့ရှိ၍ နေကြမှုတို့သည်ကား ပဏိဟိတနိုင်ငံကြီး ကို အုပ်စိုးသော ပဏိမိ တဏှာ၏ အမှုပေတည်း။

ပဏိမိ ဆိုသည်ကား-တောင့်တမှုတည်း၊ လောက၌ ပုထုဇဉ်တို့၏ ပကတိစိတ်တွင် ကောင်းသည်ဟုတွေ့ရှိကြသော ဣဋ္ဌအာရုံမျိုးကို ကြည့် ချင်၊ မြင်ချင်မှု၊ ကြားချင်မှု၊ နာချင်မှု၊ စားချင်မှု၊ သောက်ချင်မှု၊ လိုချင်မှု၊ ရချင်မှု၊ ခံစား စံစားချင်မှုပေတည်း။ ဒုက္ခာနုပဿနာဉာဏ်သည် ထို ပဏိဟိတနိုင်ငံကြီးကို ထုံးလိုကြေကာ ပြာလိုလွင့်ပျောက် ကြောက်ဖွယ်၊ လန့်ဖွယ်၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်တွေ ဖြစ်၍ ကုန်အောင် ပစ်ခွင်းဖျက်ဆီးသော ဝရဇိန်လက်နက်ကြီးပေတည်း။

မြေစိုင်ခဲ၊ ရွှေခဲ ဥပမာကို ဤအရာ၌လည်း ထုတ်ဆိုရာ၏။ မာနအမှုနှင့် တဏှာအမှုနှစ်ပါးတို့၏ အထူးကား- မြေစိုင်ခဲကို အယုတ် အညံ့ထင်မှု၊ ရွှေခဲကို အထွဋ်အမြတ်ထင်မှုသည် မာနတည်း။ ရွှေခဲကို သာယာခင်မက် နှစ်သက်တွယ်တာမှုသည် တဏှာတည်း။ မာနဆိုသော် လည်း အနုသယမာနမျိုးတည်း။ ကုသိုလ်စိတ်ထဲမှာပင် အထင်ပါရှိ၍ နေသော မာနမျိုးဟူလိုသည်။ တဏှာသည်လည်း အနုသယတဏှာမျိုး တည်း။ ကုသိုလ်စိတ်ထဲမှာပင် သာယာသောအခြင်းအရာ ပါရှိ၍ နေသော တဏှာမျိုးဟူလိုသည်။

ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ

ပဏိဟိတနိုင်ငံကြီး ပျက်စီးကွယ်ပျောက်သည်ရှိသော် ထိုနိုင်ငံကြီးကို အုပ်စိုး၍နေသော တဏှာသည်လည်း အသင်းဗိုလ်ပါတို့နှင့်တကွ ချုပ်ဆုံးကွယ်ပျောက်ကြလေကုန်၏။ ဤပဏိဟိတနိုင်ငံကြီးသည်ကား အရဟတ္တမဂ်သို့ဆိုက်မှ အကုန်ပျက်စီးသည်။ တဏှာသည်လည်း အရဟတ္တမဂ်သို့ဆိုက်မှ အကုန်ချုပ်ဆုံးသည်။

ပဏိဟိတနိုင်ငံကြီး ဖြိုဖျက်ပုံကို ပြဆိုခန်းပြီး၏။

အတ္တဇီဝဒိဋ္ဌိကို ပယ်ပုံ

အနိစ္စာနုပဿနာ လက်နက်နှင့် အဖန်ဖန်အထပ်ထပ် ပစ်ခွင်းသဖြင့် နိစ္စနိမိတ်နိုင်ငံကြီး ပျက်စီးကွယ်ပျောက်သည်ရှိသော် အတ္တသာရ၊ ဇီဝသာရ နိုင်ငံကြီးသည်လည်း ပျက်စီးကွယ်ပျောက်တော့သည်သာ ဖြစ်၏။ အဘယ်သို့ ပျက်စီးကွယ်ပျောက်လေသနည်းဟူမူကား- တစ်ကိုယ်လုံး၌ ဓာတ်တို့၏ သေဆုံးခြင်း၊ ဓမ္မတို့၏ သေဆုံးခြင်းတို့ဖြင့် မျက်တောင်တစ်ခတ်မျှ မပြတ်မစဲ တစ်ကိုယ်လုံး၊ တစ်ကောင်လုံး အမြဲသေဆုံး၍ နေသည်ကို ထင်မြင်နိုင်သည်ရှိသော် ရုပ်ဓာတ်၊ နာမ်ဓာတ်တို့သည် ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ၏ အမာခံ အတ္တသာရမျိုး မဟုတ်ကုန်၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါကို ကာလအရှည် တည်နေနိုင်အောင် စောင့်ရှောက်နိုင်ကြသော ဇီဝသာရမျိုး မဟုတ်ကုန်ဟု အတ္တမဟုတ် ဇီဝမဟုတ်သည်ကိုလည်း ထင်မြင်တော့မည်သာ ဖြစ်၏။ ယုတ်စွအဆုံး မျက်တောင်တစ်ခတ်အတွင်း၌ပင်လျှင် ရှေ့နောက် အဆက်ဆက်အားဖြင့် များစွာသော ရုပ်ဓာတ်၊ နာမ်ဓာတ်တို့သည် ချုပ်ဆုံးကုန်၏။

ထို့ကြောင့် လောကမျက်မြင်ဖြစ်သော ကာယကံမူ၊ ဝစီကံမူ၊ မနောကံမူတို့တွင် ဘယ်ကြိယာတစ်ခုကိုမျှ တစ်ပါးတည်းနှင့်ပြီးစေနိုင်သော ဓာတ်ဟူ၍ မရှိလေသောကြောင့် ကာရကသတ္တိ မရှိမှုကိုလည်း ထင်မြင်တော့မည်သာ ဖြစ်၏။ ခံစား စံစားမှု၌လည်း ထိုအတူပင်တည်း။

နိုင်ငံကြီး သုံးချက်ကို ဖြိုဖျက်ရန်

တစ်နည်းကား ပြုပြင်မှု၊ ခံစား စံစားမှုဟူသော ကြိယာသည်ပင် လျှင် ဓာတ်သားဓာတ်စစ် အမှန်ဖြစ်လေသောကြောင့် ထိုကြိယာကို ပြုတတ်သော ကာရကဓာတ်၊ ဝေဒကဓာတ်ဟူ၍ အသီးအခြားမရှိ၊ ဓာတ် ကိုလွတ်၍ ကာရကပုဂ္ဂိုလ်၊ ဝေဒကပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍လည်း မရှိဟု ထင်မြင် တော့မည်သာ ဖြစ်၏။ ဤသို့လျှင် နိစ္စနိမိတ္တနိုင်ငံကြီး ပျက်စီးကွယ် ပျောက်ခဲ့သည်ရှိသော် အတ္တဇီဝနိုင်ငံကြီးသည်လည်း ပျက်စီးကွယ်ပျောက် တော့သည်သာ ဖြစ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် အတ္တဇီဝနိုင်ငံကြီး ဖြိုဖျက်ခန်း ကို အသီးအခြား မဆိုပြီ။

နိုင်ငံကြီး သုံးချက်ကို ဖြိုဖျက်ရန်

ဉာဏ်အမြင်၌ ဤနိုင်ငံကြီး သုံးရပ်ဖြိုဖျက် ပျောက်ကွယ်သည် ရှိသော် ဓမ္မစက္ခု၊ ပညာစက္ခုတို့သည် ပေါ်ပေါက်ကုန်၏။ အဝိဇ္ဇာနှင့်တကွ သော တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိသုံးပါးတို့သည် ချုပ်ဆုံးကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရား သာသနာအလုပ်သည် ထမြောက်ပြီးစီး၏။ နောင်သာသနာတော် တစ်ပါး ကို မျှော်ဖွယ်ကိစ္စမရှိ။

ယခုအခါ၌မူကား နိစ္စနိမိတ္တ၊ အတ္တဇီဝ နိုင်ငံကြီးနှစ်ရပ် ဖြိုဖျက် ရန် အခွင့်သည်သာ အလွန်အလျင်လိုလှ၏။ ထိုနိုင်ငံကြီးနှစ်ရပ်ပြိုပျက် လျှင်ပင် ခပ်သိမ်းသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမျိုး၊ ခပ်သိမ်းသော ဒုစရိုက်မျိုး အပါယ် သံသရာကြီးတို့မှ အပြီးတိုင် လွတ်ငြိမ်းလေသည်။ ဘဝများစွာ ကမ္ဘာများ စွာ သံသရာ၌ ကျင်လည်၍ သွားသော်လည်း သံသရာ၌ နစ်မွန်းမျောပါး သော သံသရာဝဋ်သမား မဟုတ်ပေပြီ။ တဖြေးဖြေး နိဗ္ဗာန်သို့ ဆန်တက် ရင်းနှင့် ဘုံစဉ်စံစား၍ သွားသူသာဖြစ်ပေ၏။

ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ

ဤအနက်များကို ငါတို့စီရင်သော “စတုသစ္စဒီပနီ” စာအုပ်မှာ အကျယ်ပါရှိလေ၏။

ဤတွင်ရွှေကား နိုင်ငံကြီးသုံးပါး၊ ဘုရင်ကြီးသုံးပါး၊ ထိုနိုင်ငံကြီးသုံးရပ်ကို မှန်မှန်ညက်ညက် ကြေပျက်လေအောင် ပစ်ခွင်းရသော လက်နက်ကြီး သုံးပါးကို ပြဆိုခန်း ပြီး၏။

* * *

နိဂုံး

တေတ္ထိသက္ကဋေမဏ္ဍိတေ၊ လက်ပံတောင်းနာမ ပဗ္ဗတေ။

ဝသတာ မဟာထေရေန၊ ကတာ ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ။

တေတ္ထိသက္ကဋေမဏ္ဍိတေ=သုံးကျိပ်သုံးပါး နတ်သိကြားတို့ ပျော်ပါးစံရာ မြို့ပမာဖြင့် ရံကာညွတ်ရုံး သုံးဆယ့်သုံးလုံးသော တောင်ထွတ်တို့ဖြင့် တန်းဆာဆင်အပ်ထသော၊ လက်ပံတောင်းနာမ ပဗ္ဗတေ= သလ္လာဝတီ နောက်ကမ်းဆီမှ သုံးလီမိုင်ခန့် ခရီးဆန်လျက် ကြီးခုံ မြင့်ငြောင်း “လက်ပံတောင်း” အမည်ရှိသော တောင်စောင်းဝယ် မုံရွာမြို့ အမိန့်တော်ရ မောင်ကြော့၊ မောင်စံလင်းတို့ ဆောက်လှူဒါန်းအပ်သော စကြိုကျောင်း၌၊ ဝသတာ= ၁၂၆၂-ခုနှစ်၌ အသစ်တည်လတ် ဝါကပ် သီတင်းသုံးနေသော၊ မဟာထေရေန= မဟာထေရ်မြတ်ဖြစ်သော၊ မဃာ= လယ်တီတောကျောင်းဆရာ ငါသည်၊ ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ=ရန်ကုန်မြို့ ပုဇွန်တောင် တောင်လုံးပျံ ဓာတ်ဆရာကြီး ဆရာမြို့လျှောက်ထားအပ်သည် ဖြစ်၍ ရေးသားအပ်သော “ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ” ဤစာကျမ်းသစ်သည်၊ ကတာ=၁၂၆၅-ခု သီတင်းကျွတ်လဆုတ် ၅-ရက်နေ့၌ ပြုစီရင်အပ် အပြီးသတ်သတည်း။

* * *

-----o-----